

STORTINGET

Dokument 15:17

(2024–2025)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 2401–2550

02.06.–17.06.2025

Innhold

2401. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. eierskap i Eviny, besvart av næringsminister	11
2402. Fra stortingsrepresentant Tor André Johnsen, vedr. vannstanden i Mjøsa, besvart av energiminister.....	12
2403. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. den modige molekylærbiolog Sigrid Bratlie, besvart av helse- og omsorgsminister	13
2404. Fra stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland, vedr. fergefri E39, besvart av samferdselsminister	14
2405. Fra stortingsrepresentant Marian Hussein, vedr. anslag på hvor stor del av inkassoregningene norske borgere mottar som stammer fra privat tannbehandling, besvart av helse- og omsorgsminister.....	16
2406. Fra stortingsrepresentant Hårek Elvenes, vedr. Roseslottet, besvart av forsvarsminister	17
2407. Fra stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum, vedr. ordningen med sletting av studielån, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister.....	17
2408. Fra stortingsrepresentant Mahmoud Farahmand, vedr. innkjøpet av sambandssystemer til Forsvaret, besvart av forsvarsminister	23
2409. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. DNA-test på en flyktning, besvart av justis- og beredskapsminister.....	24
2410. Fra stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle, vedr. dagligvaremarkedet, besvart av næringsminister	25
2411. Fra stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård, vedr. støtteordning, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	26
2412. Fra stortingsrepresentant Nancy P. Anti, vedr. Deanu Sameskuvla/Tana sameskole, besvart av kunnskapsminister.....	27
2413. Fra stortingsrepresentant Torunn Høyum-Eriksen, vedr. profesjonsstudium i psykologi ved Universitetet i Agder, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	28
2414. Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. Stortingets vedtak om å fremme forslag til hvordan staten kan stimulere private eiere av kulturminner og kulturmiljøer til jevnt og godt vedlikehold gjennom skatte- og avgiftsinsentiver, besvart av finansminister.....	29
2415. Fra stortingsrepresentant Hårek Elvenes, vedr. forsvarsindustri, besvart av forsvarsminister.....	30
2416. Fra stortingsrepresentant Margret Hagerup, vedr. oversikt over hvor mange elever som har fravær over 20 og over 30 dager på 10. trinn, nasjonalt og per fylke i årene 2015, 2019, 2022, 2023 og 2024, besvart av kunnskapsminister	31
2417. Fra stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim, vedr. droner for inspeksjon av kritisk infrastruktur, besvart av energiminister.....	33
2418. Fra stortingsrepresentant Helge Orten, vedr. anslått kostnad for å bygge Nord-Norge-banen i 2025-priser, besvart av samferdselsminister	34
2419. Fra stortingsrepresentant Morten Wold, vedr. å sikre at fylkesvei 40 blir oppgradert, besvart av samferdselsminister.....	35
2420. Fra stortingsrepresentant Anna Molberg, vedr. studiestøtten, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	35
2421. Fra stortingsrepresentant Heidi Nordby Lunde, vedr. 1 prosent av BNI på bistand, besvart av finansminister	36
2422. Fra stortingsrepresentant Hans Andreas Limi, vedr. nytt sykehus i Drammen, besvart av helse- og omsorgsminister.....	37
2423. Fra stortingsrepresentant Heidi Nordby Lunde, vedr. kostnaden av å innføre 12 prosent merverdiavgift på hhv. reparasjoner og salg av brukte varer, besvart av finansminister	38
2424. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. å stanse finanseringen av spillet Energy Town, besvart av næringsminister.....	39
2425. Fra stortingsrepresentant Erlend Larsen, vedr. om alle lovpålagte tilsyn ble gjennomført i årene før 2023, slik statsbudsjettene oppgir, besvart av samferdselsminister	40
2426. Fra stortingsrepresentant Per Olav Tyldum, vedr. erfarne sykepleiere som vil søke videreutdanning, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister.....	41
2427. Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. kjøp av kommunikasjonstenester for Statens vegvesen, besvart av samferdselsminister	42
2428. Fra stortingsrepresentant Morten Wold, vedr. det norske selskapet Podtown, besvart av forsvarsminister	43
2429. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. at Kina er en av de fremste sikkerhetstruslene, besvart av justis- og beredskapsminister.....	44

2430. Fra stortingsrepresentant Toralf Heimdal, vedr. å utrede hvordan økt militær utdanningskapasitet skal etableres i Nord-Norge, besvart av forsvarsminister.....	45
2431. Fra stortingsrepresentant Hans Andreas Limi, vedr. at tilfeldig utvalgte skatteyttere innenfor en bestemt aldersgruppe får redusert sin skatteplikt ved skattefradrag, besvart av finansminister.....	46
2432. Fra stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt, vedr. Akuttbilen i Innherred, besvart av helse- og omsorgsminister.....	47
2433. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. Kina som en av de fremste sikkerhetstruslene, besvart av energiminister	48
2434. Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. nettleie, besvart av energiminister.....	49
2435. Fra stortingsrepresentant Marit Arnstad, vedr. ETS og ETS2-kvotene, besvart av klima- og miljøminister	55
2436. Fra stortingsrepresentant Marit Arnstad, vedr. ETS2-kvotene, besvart av klima- og miljøminister.....	56
2437. Fra stortingsrepresentant Sigrid Zurbuchen Heiberg, vedr. visumfrihet til Norge for israelere, besvart av justis- og beredskapsminister	57
2438. Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. Andenes havn, besvart av fiskeri- og havminister.....	58
2439. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. manglande utslippskutt og måloppnåing i jordbruket, besvart av klima- og miljøminister.....	58
2440. Fra stortingsrepresentant Carl I. Hagen, vedr. Nitrometanol som drivstoff for de som utøver idretten Racing med motorsykler, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	59
2441. Fra stortingsrepresentant Abid Raja, vedr. studentboliger på Moholt, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	60
2442. Fra stortingsrepresentant Hadle Rasmus Bjuland, vedr. merkeordning for alkoholholdig drikk med helseadvarsler, besvart av helse- og omsorgsminister.....	61
2443. Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. underskriftkampanje for et heldøgns PCI-tilbud i Bodø, besvart av helse- og omsorgsminister.....	62
2444. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. hvordan gjeldsinformasjonsloven § 12 åttende ledd gir tilstrekkelig klar hjemmel til å forby forbrukere å gi tredjeparter innsyn i egne gjeldsopplysninger basert på samtykke, besvart av barne- og familieminister	62
2445. Fra stortingsrepresentant Abid Raja, vedr. midler for å opprettholde prosjektorganisasjonen for etappe 2 av E18-utbyggingen fra Ramstadsløtta til Nesbru frem til årsskiftet, besvart av samferdselsminister.....	63
2446. Fra stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland, vedr. mobilitet, besvart av samferdselsminister	64
2447. Fra stortingsrepresentant Ole André Myhrvold, vedr. å flytte FMA Luftkapasiteter til Rygge, besvart av forsvarsminister	65
2448. Fra stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård, vedr. hvordan en mann som stiller kritiske spørsmål til NAV om EØS-praksis blir behandlet og omtalt, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	66
2449. Fra stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein, vedr. Norads informasjonsstøtteordning, besvart av utviklingsminister.....	67
2450. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. hvor mye som årlig er brukt på henholdsvis investeringer og forbruk på veier i Østfold årlig siste 15 år, besvart av samferdselsminister.....	67
2451. Fra stortingsrepresentant Henrik Asheim, vedr. antall dager med helserelaterte trygdeytelser fra Nav, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	68
2452. Fra stortingsrepresentant Roy Steffensen, vedr. Kina er en av de fremste sikkerhetstruslene, besvart av finansminister.....	69
2453. Fra stortingsrepresentant Grete Wold, vedr. sak om dekning av ideelle organisasjoners historiske pensjonskostnader for kommunal og fylkeskommunal sektor, besvart av helse- og omsorgsminister	70
2454. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. elektrisk oppvarming, fjernvarme, vedfyring/bioenergi og varmepumper, besvart av energiminister	71
2455. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. hjelpemiddelsystemet, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	71
2456. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. ICD 11, besvart av helse- og omsorgsminister.....	72
2457. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. RV19 prosjektet i Moss, besvart av samferdselsminister.....	73
2458. Fra stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland, vedr. elsykkel, besvart av finansminister	74
2459. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. at Equinor bruker midler på å produsere propaganda gjennom et spill, rettet mot barn, besvart av næringsminister	75

2460. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. styrking av Sámi klinihkka i Karasjok, besvart av helse- og omsorgsminister.....	75
2461. Fra stortingsrepresentant Sigrid Zurbuchen Heiberg, vedr. sivilsamfunnsbistanden, besvart av utviklingsminister.....	77
2462. Fra stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson, vedr. minsteytelsene i Folketrygden, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	78
2463. Fra stortingsrepresentant Erling Sande, vedr. likeverdig praksis mellom personar som har synsfeltutfall, besvart av helse- og omsorgsminister	79
2464. Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. bemanningen i norske fengsler, besvart av justis- og beredskapsminister.....	80
2465. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. Politiets utlendingsinternat på Trandum og interneringsplasser, besvart av justis- og beredskapsminister	81
2466. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. asylsøkere som ankommer Oslo Lufthavn Gardermoen, besvart av justis- og beredskapsminister	82
2467. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. lovproposisjon om å lovfeste tingrettane og deira faste rettstader, besvart av justis- og beredskapsminister	83
2468. Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. ordningen for mottak av kasserte fritidsbåter, besvart av klima- og miljøminister	84
2469. Fra stortingsrepresentant Lisa Marie Ness Klungland, vedr. ombruksbutikkar, besvart av klima- og miljøminister	84
2470. Fra stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein, vedr. Sykehus i Finnmark, besvart av statsminister.....	85
2471. Fra stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein, vedr. Utviklingskonferansen i Sevilla, besvart av utviklingsminister.....	86
2472. Fra stortingsrepresentant Hårek Elvenes, vedr. Anskaffelsesregelverk, besvart av forsvarsminister	87
2473. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. flytbasert markedstilkobling - strømpriser, besvart av energiminister	87
2474. Fra stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland, vedr. utgifter til vegføremål frå 2010 til 2025, besvart av samferdselsminister.....	89
2475. Fra stortingsrepresentant Hårek Elvenes, vedr. Langtidsplanen for forsvarssektoren, besvart av forsvarsminister	90
2476. Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. kvinnehelse, besvart av helse- og omsorgsminister.....	90
2477. Fra stortingsrepresentant Marian Hussein, vedr. ansatt uten riktige kvalifikasjoner har feilbehandlet flere pasienter ved sykehusene på Sørlandet, besvart av helse- og omsorgsminister	92
2478. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. utlendinger som årlig er blitt nektet innreise eller bortvist/ utvist ved ankomst til Norge, besvart av justis- og beredskapsminister	93
2479. Fra stortingsrepresentant Anna Molberg, vedr. vedtak om å sikre desentralisert psykiatrisk behandling med døgntilbud blir fulgt når Tynset DPS går fra 5 til 2 plasser, besvart av helse- og omsorgsminister	94
2480. Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. laksens framtid i Ranelva, besvart av klima- og miljøminister	95
2481. Fra stortingsrepresentant Geir Adelsten Iversen, vedr. skadefellingssøknader, besvart av klima- og miljøminister	96
2482. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. kunstnerisk utviklingsarbeid, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister.....	97
2483. Fra stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad, vedr. universell utforming av IKT-løsninger på arbeidsplassen, besvart av digitaliserings- og forvaltningsminister.....	98
2484. Fra stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim, vedr. antall kommunikasjonsmedarbeidere i departementene, direktorater og etater, besvart av digitaliserings- og forvaltningsminister	99
2485. Fra stortingsrepresentant Kjerstin Wøyen Funderud, vedr. kvinnehelse, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	100
2486. Fra stortingsrepresentant Sigrid Zurbuchen Heiberg, vedr. terapiformer som den norsk-utviklede Firedagersmetoden (B4DT) og Eksponering med Responsprevensjon (ERP), besvart av helse- og omsorgsminister.....	101

2487. Fra stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim, vedr. nettkapasitet til modne, realistiske industriprosjekter som gir arbeidsplasser, innovasjon og klimakutt, som eksempelvis SMA Minerals prosjekt i Mo i Rana, besvart av energiminister	102
2488. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. flyktninger og innvandrere som er selvforsørgende, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	103
2489. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. EMD og EMK står i veien for deres mulighet til å beskytte egen befolkning, besvart av justis- og beredskapsminister	104
2490. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. biogassanlegget på Bjørkemoen på Voss, besvart av klima- og miljøminister	104
2491. Fra stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson, vedr. feriepengere rettighetene til personer i foreldrepermisjon, besvart av barne- og familieminister	105
2492. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. luftvernstøtte til Ukraina, besvart av forsvarsminister	106
2493. Fra stortingsrepresentant Maren Grøthe, vedr. endringer i "Forskrift om særskilte krav til akvakulturrelatert virksomhet i eller ved nasjonale laksevassdrag og nasjonale laksefjorder", besvart av fiskeri- og havminister	107
2494. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. lovforslaget om visitasjonssoner, besvart av justis- og beredskapsminister	108
2495. Fra stortingsrepresentant Erlend Svardal Bøe, vedr. psykiske helsetilbudet i Longyearbyen, besvart av helse- og omsorgsminister	109
2496. Fra stortingsrepresentant Marie Sneve Martinussen, vedr. sprengstoffproduksjon i Asker kommune, besvart av forsvarsminister	110
2497. Fra stortingsrepresentant Grete Wold, vedr. å forebygge at barnehageansatte enten søker seg bort, eller blir uføre før nådd pensjonsalder, besvart av kunnskapsminister	111
2498. Fra stortingsrepresentant Seher Aydar, vedr. Møllergata skole, besvart av klima- og miljøminister	112
2499. Fra stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum, vedr. Tullinløkka-alternativet for Nationaltheatret, besvart av kultur- og likestillingsminister	113
2500. Fra stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård, vedr. til gode penger fra Nav, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	114
2501. Fra stortingsrepresentant Kathy Lie, vedr. velutdannede personer med funksjonsnedsettelse som faller utenfor arbeidslivet, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	115
2502. Fra stortingsrepresentant Kathy Lie, vedr. vedtak i forbindelse med behandlingen av Fosterhjemsmeldingen, besvart av barne- og familieminister	116
2503. Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. hvor mye norsk offentlig sektor årlig bruker på lisenser for Windows og Office 365, besvart av digitaliserings- og forvaltningsminister	117
2504. Fra stortingsrepresentant Eivind Drivenes, vedr. Nav-ombud, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	119
2505. Fra stortingsrepresentant Morten Stordalen, vedr. forslag til lov- og forskriftsbestemmelser for innføring av nullutslippsoner, besvart av samferdselsminister	120
2506. Fra stortingsrepresentant Grete Wold, vedr. kommunal leilighet for ledre og mennesker med nedsatt funksjonsevne, besvart av kommunal- og distriktsminister	120
2507. Fra stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt, vedr. vedtaket fra Utdanningsetaten i Oslo sikrer retten til videregående opplæring, besvart av kunnskapsminister	121
2508. Fra stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein, vedr. at Helsestasjonen for kjønn og seksualitet (HKS) i Oslo kommune fortsatt tilbyr kjønnskorrigerende behandling for barn, besvart av helse- og omsorgsminister	122
2509. Fra stortingsrepresentant Irene Ojala, vedr. løsninger som gjør at også jordmødre med utdanning fra land utenfor Europa kan jobbe i Norge uten å måtte ta ny full jordmorutdanning, besvart av helse- og omsorgsminister	123
2510. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. kapasitet ved øyeklinikkene, besvart av helse- og omsorgsminister	123
2511. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. saksbehandlingstiden hos DMP, besvart av helse- og omsorgsminister	125
2512. Fra stortingsrepresentant Tor André Johnsen, vedr. hvilke føringer regjeringen har for å sikre at politiet fremstår som politisk nøytralt i sitt virke, besvart av justis- og beredskapsminister	126
2513. Fra stortingsrepresentant Trine Fagervik, vedr. bevilgningene for satsing på studiested Nesna, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	126

2514. Fra stortingsrepresentant Seher Aydar, vedr. trygt fødetilbud ved Rikshospitalet, besvart av helse- og omsorgsminister.....	128
2515. Fra stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn, vedr. om Bergen bør få behalde sine 9 etablerte regnbogeovergangsfelt, besvart av samferdselsminister.....	129
2516. Fra stortingsrepresentant Trine Fagervik, vedr. om Nordlandsbanen er dimensjonert for transport av hærens nåværende og fremtidige stridsvogner, besvart av samferdselsminister	130
2517. Fra stortingsrepresentant André N. Skjelstad, vedr. de budsjetterte og faktiske kostnadene for 'Buss for tog' på strekningen Oslo–Drammen de siste ti årene, besvart av samferdselsminister.....	130
2518. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. sprengstoffabrikk i Hurummarka, besvart av klima- og miljøminister	131
2519. Fra stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad, vedr. tvangsreturnerte utlendingar sine eigendeler og bankkontoar, besvart av justis- og beredskapsminister	132
2520. Fra stortingsrepresentant Ove Trellevik, vedr. Kontroll av statlige midler, besvart av klima- og miljøminister...	133
2521. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. Equinor og sponning, besvart av næringsminister.....	134
2522. Fra stortingsrepresentant Sigrud Zurbuchen Heiberg, vedr. nødhjelp til Gaza, besvart av utenriksminister	134
2523. Fra stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland, vedr. utenlandske kjøretøy som blir frakta med ferjer som er gratis, besvart av samferdselsminister.....	136
2524. Fra stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn, vedr. arbeidsforholda på Melkøya, besvart av energiminister	136
2525. Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. ekstraordinære midler til Bypakke Nedre Glomma, besvart av samferdselsminister	137
2526. Fra stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland, vedr. passasjerer på FOT-rutene, besvart av samferdselsminister ..	138
2527. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. kullgruvevirksomheten på Svalbard, besvart av justis- og beredskapsminister.....	139
2528. Fra stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim, vedr. lovbruddene på Spesialisthelseloven, besvart av helse- og omsorgsminister	140
2529. Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. Norecs programmer, besvart av utviklingsminister	141
2530. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. magasinfyllingsgrad og forventet energisituasjonen, besvart av energiminister	142
2531. Fra stortingsrepresentant Erling Sande, vedr. løysingar for transport og arealbruk, besvart av samferdselsminister.....	143
2532. Fra stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim, vedr. havbruksdelen av det nye fiskeri- og havbruksdirektoratet, besvart av fiskeri- og havminister	144
2533. Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. Kommunal- og distriktsdepartementets vedtak om midlertidig statlig bygge- og deleforbud - Delijordet i Vestby kommune - av 19. oktober 2023, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	145
2534. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. EU-forordning om folkefinansiering, besvart av finansminister.....	146
2535. Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. hvorvidt det nyttes droner fra land Norge ikke har sikkerhetssamarbeid med på norsk sokkel, besvart av energiminister	146
2536. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. 130 000 nye boliger innen 2030, besvart av statsminister.....	147
2537. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. handlingsplan for utfasing av gummigranulat, besvart av klima- og miljøminister.....	148
2538. Fra stortingsrepresentant Anna Molberg, vedr. oppbyggingen av rekruttskolen på Terningmoen og etableringen av Brigade Sør, besvart av forsvarsminister	148
2539. Fra stortingsrepresentant Sylvi Listhaug, vedr. ny genterapi, Vjuvek for Recessiv Dystrofisk Epidermolysis Bullosa (RDEB), besvart av helse- og omsorgsminister	149
2540. Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. ettermontering av kontaktløs kortbetaling på eksisterende ladeinfrastruktur, besvart av samferdselsminister.....	150
2541. Fra stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson, vedr. Norge Minings planer om ny gruve på Helleland i Eigersund, besvart av næringsminister	151
2542. Fra stortingsrepresentant Ingvild Wethrus Thorsvik, vedr. en snarlig gjennomgang og endring av forskrift om hold av svin, besvart av landbruks- og matminister.....	152

2543. Fra stortingsrepresentant Morten Wold, vedr. thailandere som vil komme til Norge for å arbeide med jordbærplukking, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	153
2544. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. plast- og mikroplastforurensing, besvart av klima- og miljøminister	153
2545. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. antall bemannede/operative plasser på Trandum i 2021, besvart av justis- og beredskapsminister	154
2546. Fra stortingsrepresentant Nikolai Astrup, vedr. redusere byråkratiet for næringslivet, besvart av næringsminister.....	155
2547. Fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, vedr. anbod på rusfeltet i Helse Sør-Øst, besvart av helse- og omsorgsminister.....	156
2548. Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. nullutslipp fra lastebiler 2030, besvart av samferdselsminister..	157
2549. Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. bruk av legeerklæring for å slippe eksamen, besvart av kunnskapsminister	158
2550. Fra stortingsrepresentant Sigrid Zurbuchen Heiberg, vedr. at Oljefondet og andre statlige norske investeringer skal trekkes ut av Israel, besvart av finansminister	158

**Oversikt over spørsmålsstillere og
besvarte spørsmål (2401 - 2550) for sesjonen 2024-2025**

Partibetegnelse:

A Arbeiderpartiet
H Høyre
MDG Miljøpartiet De Grønne
Sp Senterpartiet
V Venstre

FrP Fremskrittspartiet
KrF Kristelig Folkeparti
R Rødt
SV Sosialistisk Venstreparti
PF Pasientfokus

Anti, Nancy P. (Sp)	2412
Arnstad, Marit (Sp)	2435, 2436
Asheim, Henrik (H)	2451
Astrup, Nikolai (H)	2546
Aydar, Seher (R)	2498, 2514
Bastholm, Une (MDG)	2424, 2518, 2544
Bjuland, Hadle Rasmus (KrF)	2442
Bjørlo, Alfred Jens (V)	2403, 2439, 2482, 2534
Bollestad, Olaug Vervik (KrF)	2547
Bøe, Erlend Svardal (H)	2495
Drivenes, Eivind (Sp)	2504
Elvenes, Hårek (H)	2406, 2415, 2472, 2475
Eskeland, Liv Kari (H)	2404, 2446, 2458, 2474, 2523, 2526
Fagervik, Trine (Sp)	2513, 2516
Fagerås, Mona (SV)	2438, 2540, 2548
Farahmand, Mahmoud (H)	2408
Funderud, Kjerstin Wøyen (Sp)	2485
Gjelsvik, Sigbjørn (Sp)	2427, 2533, 2535
Grøthe, Maren (Sp)	2493
Gulati, Himanshu (FrP)	2465, 2466, 2478, 2545
Hagen, Carl I. (FrP)	2440
Hagerup, Margret (H)	2416
Haltbrekken, Lars (SV)	2459, 2460, 2521
Hansson, Rasmus (MDG)	2454, 2490, 2492
Heiberg, Sigrid Zurbuchen (MDG)	2437, 2461, 2486, 2522, 2550
Heimdal, Toralf (Sp)	2430
Hjemdal, Silje (FrP)	2537
Hoksrud, Bård (FrP)	2455, 2456, 2510, 2511
Hussein, Marian (SV)	2405, 2477
Høyum-Eriksen, Torunn (H)	2413
Iversen, Geir Adelsten (Sp)	2481
Johnsen, Tor André (FrP)	2402, 2512
Kjerstad, Birgit Oline (SV)	2519
Klungland, Lisa Marie Ness (Sp)	2469
Kristjánsson, Mímir (R)	2462, 2491, 2541
Larsen, Erlend (H)	2425
Lie, Kathy (SV)	2501, 2502
Limi, Hans Andreas (FrP)	2422, 2431
Linnestad, Anne Kristine (H)	2483
Listhaug, Sylvi (FrP)	2539
Lund, Tobias Drevland (R)	2434, 2464, 2503
Lunde, Heidi Nordby (H)	2421, 2423
Marhaug, Sofie (R)	2401, 2409, 2473

Martinussen, Marie Sneve (R)	2496
Molberg, Anna (H)	2420, 2479, 2538
Mossleth, Siv (Sp)	2443, 2476, 2480
Myhrvold, Ole André (Sp)	2447
Nilsen, Marius Arion (FrP)	2433, 2527, 2530
Njåstad, Helge André (FrP)	2429, 2444, 2494, 2536
Nyholt, Hege Bae (R)	2432, 2507
Ojala, Irene (PF)	2509
Orten, Helge (H)	2418
Pettersen, Tage (H)	2414, 2468, 2525, 2529
Raja, Abid (V)	2441, 2445
Ropstad, Kjell Ingolf (KrF)	2549
Rotevatn, Sveinung (V)	2515, 2524
Sande, Erling (Sp)	2463, 2531
Skjelstad, André N. (V)	2517
Steffensen, Roy (FrP)	2452
Stordalen, Morten (FrP)	2505
Thorheim, Bård Ludvig (H)	2417, 2484, 2487, 2528, 2532
Thorsvik, Ingvild Wetrhus (V)	2542
Toppe, Kjersti (Sp)	2467
Trellevik, Ove (H)	2520
Tyldum, Per Olav (Sp)	2426
Ulstein, Dag-Inge (KrF)	2449, 2470, 2471, 2508
Vedum, Trygve Slagsvold (Sp)	2407, 2499
Westgaard-Halle, Lene (H)	2410
Wiborg, Erlend (FrP)	2450, 2457, 2488, 2489
Wold, Morten (FrP)	2419, 2428, 2543
Wold, Grete (SV)	2453, 2497, 2506
Øvstegård, Freddy André (SV)	2411, 2448, 2500

STORTINGET

Dokument 15:17

(2024–2025)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

SPØRSMÅL NR. 2401

Innlevert 2. juni 2025 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug

Besvart 10. juni 2025 av næringsminister Cecilie Myrseth

Spørsmål:

Hvorfor i alle dager har staten, gjennom sitt eierskap i Eviny, investert i en betent og naturødeleggende gondolbane i Jølster, på grensen til Jostedalsbreen nasjonalpark?

BEGRUNNELSE:

Til min store overraskelse oppdaget jeg at Eviny har en eierpost i gondolbanen bak Kjosnesfjorden i Jølster. Toppstasjonen skal grense til Jostedalsbreen nasjonalpark. En rekke natur- og friluftsansjoner protesterer mot denne utbyggingen, og det med rette.

Det er store sjanser for at saken havner på kommunalministerens bord, ettersom at det vil stilles spørsmål ved påvirkningen på de nasjonale naturverdiene utbyggingen vil kunne påvirke. Da er det uheldig at staten har gått inn på eiersiden; Statkraft er som kjent den største eieren i kraftselskapet Eviny, som altså har investert i dette anlegget. Det er, etter spørrerens syn, rotete og dårlig at staten bidrar til press på verdifull natur på denne måten, og setter seg selv i en potensielt svært uheldig dobbeltrolle.

Svar:

Statkraft forvalter betydelige norske vannkraftressurser og er Norges største kraftprodusent. I tillegg til et betydelig direkte eierskap i norske kraftverk, har Statkraft eierandeler i regionale kraftselskaper som inkluderer aksjepost-

er i Skagerak Energi, Eviny og Å Energi. Statkraft er Evinys største eier, men har ikke aksjemajoritet i selskapet.

Når det gjelder statens eierskap i Statkraft, forvaltes dette innenfor rammene som fremgår av eierskapsmeldingen, jf. Meld. St. 6 (2022-2023). Som det fremgår av meldingen, skal ev. hensyn som ikke er begrunnet ut fra statens mål som eier fremmes ved bruk av andre virkemidler enn statlig eierskap.

Iht. til rollefordelingen i selskapslovgivningen, er det de enkelte selskapenes styre og ledelse som er ansvarlig for selskapenes investeringer og driftsmessige vurderinger. Statkraft opplyser at Eviny kun har en marginal aksjepost (0,607 prosent) i selskapet Jostedalsbreen AS, som ønsker å bygge en gondolbane i Jølster. Bakgrunnen for aksjeposten er at Sunnfjord Energi, som nå er en del av Eviny, bygde et kraftverk i Jølster, Kjosnesfjorden kraftverk. Det ble satt i drift i 2010.

Statkraft viser til at i etterkant av utbyggingen oppsto det et lokalt initiativ for å bygge en tunnel for å gjøre fjellområdet der kraftverkets dammer ligger, lettere tilgjengelig, med tanke på blant annet turisme. En slik tunnel kunne også ha vært brukt til transport av maskiner, utstyr og personell til vedlikehold av dammene og dermed vært til nytte for kraftverket. Sunnfjord Energi støttet derfor opp om initiativet gjennom å skyte inn 30 000 kroner i selskapet som arbeidet med tunnelplanene, Jostedalsbreen AS. Selskapet har senere lagt planene om tunnel til side og arbeider med gondolprosjekt i det samme området. Statkraft opplyser at en slik gondol ikke vil dekke Evinys

behov, og selskapet tar derfor sikte på å avhende aksjene i selskapet.

SPØRSMÅL NR. 2402

Innlevert 2. juni 2025 av stortingsrepresentant Tor André Johnsen

Besvart 10. juni 2025 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Vil ministeren sitte stille å se på at vannstanden i Mjøsa synker, eller vil han lytte til protester og bekymring fra alle de som bruker og er avhengig av Mjøsa, slik at LGB får tillatelse til å redusere tappingen av Mjøsa og øke vannstanden, og er ministeren positiv til å gjennomgå manøvreringsregelverket, for å i større grad unngå så lav vannstand som vi har nå og eventuelt bidra til å få et regelverk som bedre tar hensyn til dagens vær-situasjon og dagens muligheter til prognoser og værmeldinger?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til mitt forrige spørsmål om vannstand i Mjøsa, dokument nr. 15:2206 (2024 -2025).

Selv om ministeren dessverre ikke svarte på mitt spørsmål, så takker jeg for en interessant og objektiv faktaoppdatering vedrørende forhold rundt vannstand i Mjøsa.

Men jeg hadde satt større pris på om energiministeren faktisk hadde svart på spørsmålet.

Siden jeg ikke fikk svar på mitt forrige spørsmål, og siden vannstanden i Mjøsa nå synker, så prøver jeg en gang til med et oppfølgingsspørsmål.

Jeg er nemlig usikker på om Energiministeren bryr seg om at en så lav vannstand som vi har nå lager store problemer for næringslivet, bønder, båtfolket, Skibladner og folk flest som bruker Mjøsa som et viktig friluftstilbud.

Etter mitt forrige spørsmål har jeg fått flere henvendelser fra folk som etterspør mer vann i Mjøsa. Spesielt nå i det siste, som vannstanden i Mjøsa faktisk har sunket i flere dager på rad, så blir jeg daglig kontaktet av båtforbund, båtfolk, næringsliv, konsertarrangører og folk flest som er opptatt av saken. Mjøsa Båtforbund gjør også en veldig god jobb med å prøve å påvirke LGB til å søke om å få tillatelse fra NVE til å tappe mindre vann.

I sitt forrige svar så viser ministeren til at det skal tas hensyn til bla biologisk mangfold, landskaps- og frilufthensyn og andre bruker interesser. Jeg vil anta at nær-

ingsliv, båtfolk, Skibladner og folk flest som bruker Mjøsa, komme inn under disse kategoriene. Men om de gjør det, hvorfor blir disse da ikke tatt hensyn til?

Vannstanden ved Årnes bro er nå normal. Den er faktisk litt over normalen på 120.09. Men i Mjøsa er vannstanden omtrent 1.5 meter under normalen. Selv med unødvendig lav vannstand i Mjøsa, så er slusene ved Svanfossen åpne og vannet fosser igjennom. Hva er problemet om noen sluser fortsatt kan være stengt? Hvorfor bidrar ikke energiministeren til det?

Som jeg påpekte i mitt forrige spørsmål, så bør tiden være overmoden for å oppdatere Manøvreringsregelverket og jeg lurar fortsatt på om ministeren vil bidra til det eller om han bare vil forholde seg passiv til dagens unødvendige og unaturlige lave vannstand.

Svar:

Mjøsa, som representanten er kjent med fra tidligere spørsmål og svar, er regulert etter et manøvreringsreglement som er utformet for å balansere hensynet til en rekke ulike interesser, i tillegg til kraftproduksjon som er hovedformålet med reguleringen. Å motvirke flomskader er et viktig hensyn bak gjeldende reglement, men også andre temaer som miljø, friluftsliv, båtliv og landbruk er vurdert. Reguleringen påvirker ikke bare slike interesser i og rundt Mjøsa, men også i Vormo og Glommavassdraget helt ned til Fredrikstad. Jeg har ikke informasjon som tilsier at det er mulig å utforme manøvreringsreglementet på en måte som samlet ivaretar alle disse interessene på en bedre måte enn i dag.

Det er Glommens og Laagens Brukseierforening (GLB) som har konsesjon for reguleringen av Mjøsa, og regulanten plikter å følge reglene i manøvreringsreglementet. Dersom det skulle oppstå uventede situasjoner, som for eksempel tørke eller flom, kan regulanten søke om tillatelse til å fravike reglementet etter vannressursloven § 40. Dette er gjort nå i vår da det har vært lite tilsig og lite nedbør.

Med tillatelse fra NVE ble tappingen fra Mjøsa redusert med 35 prosent 16. mai. Vannstanden steg da til det nivået de fleste pumpeanleggene rundt Mjøsa krever, til kote 121,2, frem til 22. mai. Vannstanden steg ytterligere med nesten 30 cm mot slutten av mai, og tappingen ble igjen økt i henhold til manøvreringsreglementet. Vannstanden sank deretter med 5 cm til 3. juni, og tappingen ble igjen redusert.

Avslutningsvis vil jeg vise til at GLB på sine hjemmesider 5. juni 2025 opplyser at tappingen ut av Mjøsa utover i juni vil holdes på et nivå som bidrar til at innsjøen fylles til normal sommervannstand i løpet av måneden, hvis det ikke blir spesielt kaldt eller tørt. Det er ifølge regulanten fortsatt noe snø igjen i høyfjellet på om lag 1200 meters høyde. Dette vil bidra til fyllingen av Mjøsa når sommervarmen kommer.

SPØRSMÅL NR. 2403

Innlevert 3. juni 2025 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 11. juni 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Kva vil regjeringa gjere for å sikre ein open og kunnskapsbasert gjennomgang av opphavet til covid-19-pandemien, og korleis arbeider Noreg saman med internasjonale partnerar - herunder WHO, FNs biovåpenkonvensjon og EU - for å styrke internasjonal regulering, normer og openheit rundt risikofylt virusforskning og andre typer avansert biologisk forskning?

GRUNNGJEVING:

Covid-19-pandemien tok livet av over 15 millionar menneske på verdsbasis og kosta samfunnet enorme verdiar – i Noreg over 270 milliardar kroner i tapt verdiskaping berre fram til 2023. Likevel har vi framleis ikkje eit klart svar på kva som utløyste pandemien. Det er alvorleg, både for samfunnstillit, forebygging og framtidig beredskap.

Ei ny bok av molekylærbiolog Sigrid Bratlie, som har fått både Kongens gullmedalje og Naturviterprisen for si forskning og formidling, gir ei samla oversikt over nye forskingsfunn og etterretningsvurderingar som peikar på at laboratorielekkasje frå virusforskning i Wuhan er ei sannsynleg forklaring på utbrotet av Covid 19-pandemien. At dette er ei plausible forklaring, blir støtta av mellom anna WHO-direktør Tedros Ghebreyesus og etterretning frå USA, Storbritannia og Tyskland. Bratlie viser til at det fanst konkrete forskingsprosjekt i Wuhan der ein før pandemien jobba med å samle inn og manipulere koronavirus i laboratorium – under svake tryggleikstiltak. Det er heller ikkje funne nokon mellomvert i naturen som kan forklare ei naturleg smitteoverføring.

Dersom laboratorielekkasje faktisk var årsaka til pandemien, reiser det alvorlege spørsmål om tryggleik

og etisk kontroll av risikofylt virusforskning, særleg såkalla «gain-of-function»-forsøk. Slik forskning kan ha potensial for nytte, men òg ekstremt høg risiko. Det er dokumentert fleire hundre lekkasjetilfelle frå laboratorium internasjonalt. Likevel er det svake internasjonale reglar, og Biovåpenkonvensjonen gir verken rett til inspeksjon eller sanksjonar.

Med det bakteppet som no blir avdekka om covid-epidemien sitt mulige opphav, er det viktigare enn nokon gong at Noreg, som ein open og demokratisk rettsstat, går føre i arbeidet med meir openheit og ansvarleg forskning knytt til avansert biologisk forskning. Det er viktig for beredskap, for tilliten til styresmaktene – og for å lære av pandemien slik at vi står betre rusta neste gong.

Eg ber difor statsråden klargjere kva tiltak regjeringa vil setje i verk – både nasjonalt og internasjonalt – for å sikre ei kunnskapsbasert oppfølging av opphavet til covid-19-pandemien og for betre regulering av risikofylt biologisk forskning.

Svar:

Pandemien fikk omfattende konsekvenser for Norge og resten av verden. Det er derfor forståelig og viktig at det rettes oppmerksomhet mot spørsmålet om hvordan pandemien oppsto. En åpen, kunnskapsbasert og respektfull debatt om dette temaet er både nødvendig og nyttig.

Samtidig er det lite hensiktsmessig at norske myndigheter selv igangsetter egne undersøkelser av pandemiens opprinnelse. Norge har ikke særlige fortrinn når det gjelder tilgang til ny informasjon fra Kina, som er sentralt i denne sammenhengen. Det er derfor mer naturlig at dette spørsmålet utredes av internasjonale aktører med

større kapasitet og tilgang, som Verdens helseorganisasjon (WHO) eller Den europeiske union (EU).

Norge har omfattende internasjonale forpliktelser knyttet til forebygging og håndtering av biologiske trusler. Dette inkluderer blant annet den internasjonale konvensjonen om forbud mot biologiske våpen (Biologivåpenkonvensjonen – BWC), Sikkerhetsrådsresolusjon 1540 som forplikter stater å påse at masseødeleggende våpen ikke kommer ikke-statlige aktører i hende, Verdens helseorganisasjons internasjonale helsereglement (IHR), EUs forordning (2022/2371) om alvorlige grensekryssende helsetrusler, samt regelverket for eksportkontroll. Gjennom disse avtalene har Norge forpliktet seg til å forebygge og forhindre uønskede biologiske hendelser, som kan spenne fra utilsiktede uhell og utslipp fra mikrobiologiske laboratorier, til bioterrorisme, sabotasje og biologisk krigføring.

Utenriksdepartementet har hovedansvaret for å følge opp Norges forpliktelser under Biologivåpenkonvensjonen. Som en del av dette arbeidet bidrar Norge til åpenhet og tillitsbygging gjennom årlig rapportering til konvensjonens Confidence Building Measures (CBM), samt til Verdens helseorganisasjon gjennom SPAR-rapporteringen (State Party Annual Reporting). Norge bidrar også i det pågående arbeidet i arbeidsgruppen under BWC

for å styrke konvensjonen. Norge stiller videre ekspert-er og analyselaboratoriekapasitet til disposisjon til FNs generalsekretærs mekanisme for undersøkelse av påstått bruk av kjemiske og biologiske våpen.

I tillegg deltar Norge aktivt i internasjonale og regionale nettverk som arbeider med bioberedskap, biosikring og biosikkerhet. Et sentralt eksempel er Norges koordineringsrolle i det EU-finansierte prosjektet JA TERROR, hvor nasjonale aktører fra ulike sektorer samarbeidet om beredskap mot bioterror og vurdering av risiko knyttet til ny teknologi innen biologisk forskning.

I Helseberedskapsmeldingen (Meld. St. 5 (2023-2024)) varslet regjeringen at det vil utvikles et regelverk om biosikring, inkludert veiledning og kompetansebygging i relevante sektorer. Arbeidet med å utvikle et regelverk pågår, og i revidert nasjonalbudsjett er det foreslått 3 mill. kroner til styrking av Folkehelseinstituttets kompetanse innenfor biosikring og bioberedskap, herunder prosjektering av en nasjonal overvåkningsfunksjon for biologiske trusler.

Gjennom disse tiltakene viser Norge et tydelig engasjement for å møte dagens og fremtidens biologiske trusler på en ansvarlig og helhetlig måte, i tråd med både nasjonale behov og internasjonale forpliktelser.

SPØRSMÅL NR. 2404

Innlevert 3. juni 2025 av stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland

Besvart 13. juni 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hvor mye penger er brukt på satsingene fergefri E39 og Intercity i perioden 2014-2025, og hvor mye er reisetiden blitt kuttet på de to strekningene/prosjektene i samme periode?

BEGRUNNELSE:

I Nasjonal transportplan 2014-2023 ble det varslet en storstilt satsing på både Intercity og fergefri E39. Om E39 ble følgende opplyst:

«Regjeringen vil ha som ambisjon å binde Vestlandet sammen gjennom en opprustet og fergefri E39. Hovedsatsingen på E39 i planperioden er på strekninger mellom fjordkryssingene. Regjeringen legger i utgangspunktet til grunn at videre planlegging

skal ta sikte på ferdigstilling av fergefri E39 i løpet av en tjueårsperiode.»

Om Intercity sto det at regjeringen vil «prioritere utbyggingen av InterCity-strekningene høyt gjennom å:

- Ferdigstille nytt dobbeltspor Oslo-Ski (Follobanen) innen utgangen av 2020.
- Ferdigstille sammenhengende dobbeltspor til Tønsberg, Seut/Fredrikstad og Hamar innen utgangen av 2024.
- Planlegge videre med sikte på ferdigstilling av IC-strekningene i 2030»

Nå er det lagt frem tolv statsbudsjett siden planen trådte i kraft og det kunne vært nyttig å vite hvordan disse to satsingene er blitt fulgt opp gjennom årlige budsjettbevilgninger. Det er ønskelig å få opplyst kostnadstallene

år for år og at det opplyses om hvor mye av summen per prosjekt som er bompenger.

Svar:

Det er i perioden 2014–2025 blitt benyttet midler til både planlegging, forskning og bygging for prosjekter som, hvis de blir realisert, vil fjerne ferjestrekninger på E39. I tabellen under vises Statens vegvesens forbruk knyttet til de ulike delstrekningene. Tallene er oppgitt i mill. 2025-kr.

Delstrekning	Forbruk 2014–2025
Rogfast	8 167
Bjørnafjorden (Hordfast)	2 284
Nordfjorden	23

Vartdalsfjorden	106
Sulafjorden	622
Halsafjorden	236
Romsdalsfjorden	457
Julsundet	176
Totalt	12 070

Av dette er det i perioden benyttet om lag 5 638 mill. kr i bompenger på prosjektet E39 Rogfast.

Ingen av prosjektene overfor har åpnet for trafikk og har foreløpig ikke bidratt til redusert reisetid.

Medregnet Follobanen, er det i perioden 2014–2025 brukt ca. 91,5 milliarder nominelle (løpende) kroner på IC-utbyggingen. Fordelingen på strekninger fremgår av tabellen under.

Ny infrastruktur, 2014-2025	BN produsert tom 2024	Prognose Produksjon 2025	Sum t.o.m. 2025
Nytt dobbeltspor Oslo-Ski	36 427	251	36 678
Nytt dobbeltspor Oslo-Ski valutatillegg	1 688	-	1 688
Togparkering Ski stasjon (2-3)	41	-	41
E02 - Flere og raskere tog på Østfoldbanen (Oslo-Ski)	38 155	251	38 406
Sandbukta-Moss-Såstad	10 435	2 000	12 435
Togparkering syd for Moss	154	42	196
E03 - Flere og raskere tog på Østfoldbanen (Oslo-Moss)	10 589	2 042	12 631
Drammen-Kobbervikdalen	10 477	1 300	11 777
Nykirke-Barkåker	7 039	285	7 324
Barkåker-Tønsberg	1 703	145	1 848
Kapasitetsøkende tiltak Tønsberg stasjon	204	78	282
Midlertidig togparkering Drammen (Nybyen)	256		256
Togparkering Tønsberg	445	89	534
KL-AT Kobbervikdalen-Holm	156	4	160
Togparkering Eidsvoll	-		-
Togparkering Drammen (Sundland)	478	119	597
Tiltak Kongsvingerområdet - hensetting	11		11
Togparkering Kongsberg	299	27	326
E04 - Flere og raskere tog på Vestfoldbanen (Oslo-Tønsberg)	21 047	2 047	23 093
Venjar-Eidsvoll-Langset	6 178	14	6 192
Kleverud-Sørli	4 871	1 814	6 685
Sørli-Åkersvika	1 849	759	2 608
Togparkering Hove	609	315	923
E08 - Flere og raskere tog på Dovrebanen (Oslo-Hamar)	13 507	2 902	16 409

Flere og raskere tog på Østfoldbanen (Oslo – Fredrikstad ((Sarpsborg))	618	10	628
E22 - Flere og raskere tog Østfoldbanen (Oslo-Fredrikstad)	618	10	628
Alt A: Dobbeltspor Stokke-Sandefjord	266	12	278
E16 - Flere og raskere tog på Vestfoldbanen (Oslo-Skien)	266	12	278
SUM TOTAL IC	84 182	7 264	91 445

Når det gjelder effekt/redusert reisetid, er det to prosjekter som hittil i det alt vesentlige har bidratt til økt kapasitet og redusert reisetid: Venjar–Langset på Dovrebanen og Follobanen. I tabellen under er derfor rutetilbu-

det i 2014 sammenlignet med rutetilbudet i 2025 på de to aktuelle IC-strekningene. Tabellen viser redusert reisetid og økt frekvens.

Inkluderer av-ganger i begge retninger, på en virkedag.	R14			R25			Forbedring		
	Snitt	Raskeste	Antall	Snitt	Raskeste	Antall	Snitt	Raskeste	Antall
	RE10 Oslo-Lillehammer	02:14	02:06	36	02:07	01:55	36	00:07	00:11
RE20 Oslo-Halden	01:46	01:42	42	01:34	01:31	44	00:12	00:11	2

Det er verdt å minne om at utbyggingen av flere av IC-strekningene fikk oppstart under den forrige Høyre-regjeringen og at store deler av bevilgningene

skjedde i denne perioden, mens det kun var prosjektet Rogfast på E39 som fikk oppstart i samme periode.

SPØRSMÅL NR. 2405

Innlevert 3. juni 2025 av stortingsrepresentant Marian Hussein
Besvart 10. juni 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Er det mulig å få et anslag på hvor stor del av inkassoregningene norske borgere mottar som stammer fra privat tannbehandling (private tannhelsetilbydere)?

BEGRUNNELSE:

Tannbehandling er en betydelig utgift for mange med en presset privatøkonomi. Det er behov for å få oversikt over hvor stor belastningen er. Dersom det er mange som ikke klarer å betale regninger fra private tannhelsetilbydere i tide er det en indikasjon på at belastningen er for stor.

Svar:

Helse- og omsorgsdepartementet har ingen tilgang til data over hvilke helsetjenester som går til inkasso, og kan derfor ikke svare på spørsmålet.

Temaet betalingsvansker og betydning for pasient-sikkerheten ble tatt opp av Statens undersøkelseskom-misjon for helse- og omsorgstjenesten (Ukom) i en egen rapport i 2022. Kildematerialet bygget på Ukoms egne undersøkelser, intervjuer og kartlegging, og omfattet ikke tannbehandling.

SPØRSMÅL NR. 2406**Innlevert 3. juni 2025 av stortingsrepresentant Hårek Elvenes****Besvart 12. juni 2025 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik****Spørsmål:**

Vil forsvarsministeren bidra til at Roseslottet kan videreføre utstillingen etter 2026, sett i lys av verdien utstillingen har i formidlingen av vår selvstendighet og forsvarshistorie?

BEGRUNNELSE:

Roseslottet er en unik formidling av sterke historier fra 2. verdenskrig i kampen for demokratiet og rettsstaten. Gjennom utendørsmalerier og illustrasjoner er utstillingen en sterk formidling av vår krigs- og okkupasjonshistorie. Utstillingen lokalisert bak Frognerseteren har midlertidig dispensasjon fra markaloven fram til 2026, men står uten løsning etter dette.

Svar:

Forsvarsdepartementet har vært en aktiv bidragsyter både økonomisk og på andre måter i opprettelsen av Roseslottet.

Vi anerkjenner den betydningen Roseslottet har hatt og har ved å formidle viktig informasjon om okkupasjonen i Norge under andre verdenskrig, og i formidlingen av demokratiske og humanistiske verdier. Disse verdiene ser vi nå står på spill gitt den betydelig endrede sikkerhetspolitiske situasjonen i Europa og andre steder i verden. Dette bør styrke Roseslottets relevans som historiefremidler av okkupasjonen også i årene som kommer og bidra til økt kunnskap og engasjement for de grunnleggende prinsippene for demokrati, rettsstat og humanisme til fremtidige generasjoner.

Innenfor mitt fagområde er jeg derfor beredt på fortsatt å støtte Roseslottet, slik Forsvarsdepartementet har gjort siden opprettelsen i 2020. Det ligger til klima- og miljøministeren å håndtere spørsmål knyttet til markaloven.

SPØRSMÅL NR. 2407**Innlevert 3. juni 2025 av stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum****Besvart 10. juni 2025 av forsknings- og høyere utdanningsminister Sigrun Aasland****Spørsmål:**

Kan statsråden gi en oversikt på kommune- og fylkesnivå over hvor mange som anslagsvis vil falle inn under ordningen med sletting av studielån i de 189 distriktskommunene hvor du nå kan få slettet opp til 25 000 kroner, og kommunene i Nord-Troms og Finnmark som nå kan få slettet opp til 60 000 kroner?

BEGRUNNELSE:

De siste årene har Senterpartiet og Arbeiderpartiet i regjering gjennomført den mest offensive distriktspolitikken på flere tiår. Ved utgangen av første kvartal 2025 var det

nesten 23 000 flere innbyggere i norske distriktskommuner enn ved utgangen av tredje kvartal 2021. Næringslivet i distriktene går også godt, men de trenger enda flere folk og mer variert kompetanse. Derfor sørget Senterpartiet og Arbeiderpartiet i statsbudsjettet for 2025 for å innføre en ny ordning med sletting av studielån for alle som bor i en distriktskommune og samtidig er yrkesaktive. Ordningen er ment som en ekstra gulrot for de som ønsker å skape seg gode liv i lokalsamfunn i hele Norge. Norge trenger at det bor folk og skapes verdier tett på de rike naturressursene våre. Lokalkunnskap og sterk kompetanse over hele Norge styrker også vår felles beredskap. De som benytter seg av ordningen vil ikke bare tjene på å få slettet

opp til 25 000 kroner av gjelden årlig. De vil også få redusert renteopptjening når gjelden slettes. Hvis man legger til grunn en fast rente på 5 % vil en person med ca. 400 000 kroner i studielån kunne spare opp mot 350 000 kroner samlet i nedbetalingsperioden. For at ordningen skal få ønsket effekt er det viktig at folk som blir omfattet av ordningen, eller kan bli det dersom de flytter, får informasjon om tiltaket.

Svar:

Jeg har bedt Lånekassen om en oversikt over hvor mange som anslagsvis vil falle inn under ordningen slik den er

presentert. Anslaget bygger på erfaring fra eksisterende ordning i innsatssonen og tar hensyn til krav om arbeidssaktivitet.

For innsatssonen i Nord-Troms og Finnmark har Lånekassen tatt utgangspunkt i antall som fikk gjeldsslette i 2024 og folkeregistrert adresse i dag, fordelt på kommuner og fylke. Det var rundt 6 290 som fikk gjeldsslette for innsatssonen i 2024.

Med referanse til spørsmålet legger jeg ved to tabeller, én for den annonserte gjeldssletteordningen i sentralitetssone 5 og 6 og én for den eksisterende ordningen i innsatssonen. Tabellene viser anslag per kommune og fylke.

Anslag for antall gjeldsslettemottakere i sentralitetssonene 5 og 6			
Fylke	Kommune	Sone 5	Sone 6
	Bygland	0	110
	Bykle	0	90
	Gjerstad	150	0
	Hægebostad	110	0
	Iveland	90	0
	Kvinesdal	360	0
	Sirdal	140	0
	Valle	0	100
	Vegårshei	180	0
	Åmli	130	0
	Åseral	0	50
Agder	Totalt 5 og 6: 1510	1160	350
	Flå	80	0
	Hemsedal	240	0
	Hol	330	0
	Krødsherad	120	0
	Nesbyen	200	0
	Nore og Uvdal	0	130
	Rollag	110	0
	Sigdal	190	0
	Ål	400	0
Buskerud	Totalt 5 og 6: 1800	1670	130
	Alvdal	200	0
	Dovre	0	180
	Engerdal	0	90
	Etnedal	80	0
	Folldal	0	130
	Grue	290	0
	Lesja	0	150
	Lom	0	150
	Nord-Fron	380	0
	Os	0	160

	Rendalen	0	110
	Ringebu	260	0
	Sel	450	0
	Skjåk	0	160
	Stor-Elvdal	0	140
	Sør-Aurdal	160	0
	Sør-Fron	180	0
	Tolga	170	0
	Trysil	430	0
	Tynset	530	0
	Vang	0	130
	Vestre Slidre	140	0
	Vågå	270	0
	Våler	220	0
	Øystre Slidre	220	0
	Åmot	300	0
	Åsnes	490	0
Innlandet	Totalt 5 og 6: 6170	4770	1400
	Aukra	400	0
	Aure	0	220
	Averøy	460	0
	Fjord	0	170
	Gjemnes	200	0
	Haram	740	0
	Herøy	780	0
	Hustadvika	1020	0
	Rauma	620	0
	Sande	0	150
	Smøla	0	130
	Stranda	280	0
	Sunndal	620	0
	Surnadal	500	0
	Tingvoll	230	0
	Vanylven	0	210
	Vestnes	550	0
Møre og Romsdal	Totalt 5 og 6: 7280	6400	880
	Alstahaug	690	0
	Andøy	0	380
	Beiarn	0	60
	Bindal	0	80
	Brønnøy	750	0
	Bø	0	190
	Dønna	0	90
	Evenes	0	100
	Flakstad	0	90
	Gildeskål	0	130
	Grane	0	80

	Hadsel	840	0
	Hamarøy	0	230
	Hattfjelldal	0	60
	Hemnes	320	0
	Herøy	0	130
	Leirfjord	0	190
	Lurøy	0	140
	Lødingen	0	120
	Meløy	0	460
	Moskenes	0	50
	Nesna	0	160
	Rødøy	0	90
	Røst	0	30
	Saltdal	320	0
	Steigen	0	230
	Sømna	0	170
	Sørfold	0	110
	Træna	0	30
	Vega	0	90
	Vestvågøy	1180	0
	Vevelstad	0	40
	Værøy	0	30
	Vågan	1060	0
	Øksnes	290	0
Nordland	Totalt 5 og 6: 9010	5450	3560
	Bokn	60	0
	Hjelmeland	160	0
	Kvitsøy	0	40
	Lund	200	0
	Sauda	390	0
	Sokndal	170	0
	Suldal	0	230
	Utsira	0	10
	Vindafjord	640	0
Rogaland	Totalt 5 og 6: 1900	1620	280
	Drangedal	250	0
	Fyresdal	0	100
	Hjartdal	90	0
	Kviteseid	190	0
	Nissedal	0	70
	Seljord	230	0
	Tinn	380	0
	Tokke	0	160
	Vinje	0	310
Telemark	Totalt 5 og 6: 1780	1140	640
	Balsfjord	0	350
	Bardu	350	0

	Dyrøy	0	70
	Gratangen	0	60
	Ibestad	0	80
	Kvæfjord	260	0
	Lavangen	0	50
	Målselv	560	0
	Salangen	0	170
	Senja	1230	0
	Sørreisa	250	0
	Tjeldsund	0	300
Troms	Totalt 5 og 6: 3730	2650	1080
	Flatanger	0	100
	Frosta	170	0
	Frøya	0	370
	Grong	190	0
	Heim	400	0
	Hitra	0	370
	Holtålen	0	150
	Høylandet	0	80
	Indre Fosen	680	0
	Leka	0	40
	Lierne	0	70
	Meråker	170	0
	Midtre Gauldal	440	0
	Namsskogan	0	60
	Nærøysund	840	0
	Oppdal	610	0
	Osen	0	60
	Overhalla	360	0
	Rennebu	150	0
	Rindal	130	0
	Røros	530	0
	Røyrvik	0	30
	Selbu	290	0
	Snåsa	0	190
	Tydal	0	50
	Ørland	860	0
	Åfjord	0	290
Trøndelag	Totalt 5 og 6: 7680	5820	1860
	Askvoll	0	220
	Aurland	0	120
	Austevoll	400	0
	Austrheim	160	0
	Bremanger	0	190
	Bømlo	1060	0
	Eidfjord	0	70
	Etne	290	0

	Fedje	0	20
	Fitjar	230	0
	Fjaler	0	250
	Gloppen	550	0
	Gulen	0	140
	Hyllestad	0	70
	Høyanger	0	270
	Kinn	1590	0
	Kvinnherad	1070	0
	Luster	400	0
	Lærdal	150	0
	Masfjorden	0	90
	Modalen	0	20
	Sogndal	1470	0
	Solund	0	50
	Stad	890	0
	Stryn	580	0
	Sunnfjord	2420	0
	Tysnes	230	0
	Ullensvang	790	0
	Ulvik	0	90
	Vaksdal	290	0
	Vik	0	130
	Årdal	360	0
Vestland	Totalt 5 og 6: 14660	12930	1730
	Aremark	80	0
Østfold	Totalt 5 og 6: 80	80	0
Totalsum		43 690	11 910
Totalt			55 600

Anslag for antall gjeldsslettemottakere i innsatssonen i Finnmark- og Nord-Troms		
Fylke	Kommune	Antall
	Alta	1751
	Berlevåg	31
	Båtsfjord	79
	Gamvik	25
	Hammerfest	802
	Hasvik	13
	Karasjok	177
	Kautokeino	187
	Lebesby	51
	Loppa	25
	Måsøy	34
	Nesseby	40
	Nordkapp	153
	Porsanger	218

	Sør-Varanger	753
	Tana	126
	Vadsø	450
	Vardø	101
Finnmark	Totalt	5016
	Karlsøy	70
	Storfjord	66
	Kåfjord	81
	Skjervøy	127
	Nordreisa	272
	Kvænangen	53
	Lyngen	124
Troms	Totalt	793
Utenfor innsatssonen		481
	Totalt	6290

Noen av kundene som fikk slettet gjelden i 2024 er i dag folkeregistrert utenfor innsatssonen. Dette kan være fordi de har flyttet. Disse er illustrert i kategorien «Utenfor

innsatssonen» som et uttrykk for tilsvarende tall i dette anslaget.

SPØRSMÅL NR. 2408

Innlevert 3. juni 2025 av stortingsrepresentant Mahmoud Farahmand

Besvart 11. juni 2025 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik

Spørsmål:

Hvilke konkrete tiltak anser statsråden som nødvendig for å håndtere eventuelle risiko og konsekvenser forbundet med innkjøpet av sambandssystemer til Forsvaret og kritisk energiinfrastruktur som er utviklet i Russland?

BEGRUNNELSE:

informasjon som har fremkommet i Nettavisen og NRK viser at et norsk selskap har levert kommunikasjonsutstyr til Forsvaret og kritisk energiinfrastruktur som har opprinnelse fra Russland.

Svar:

Jeg viser til at spørsmålet fra representanten er todelt. Den første delen omhandler forhold i Forsvaret som jeg vil redegjøre for under. Den andre delen omhandler kritisk en-

ergiinfrastruktur og anses å ligge under energiministerens ansvarsområde.

Når det gjelder generelle tiltak som er nødvendig for å håndtere eventuelle risiko og konsekvenser forbundet med innkjøp, er nettopp risikovurderinger et grunnleggende tiltak i henhold til sikkerhetsloven. Forsvarssektoren gjennomfører slike vurderinger jevnlig for å opprettholde et forsvarlig sikkerhetsnivå, særlig ved endringer i operasjoner, struktur, tilgjengelige kapasiteter eller når forutsetningene rundt Forsvarets behov endrer seg. Risikovurdering er en del av anskaffelsesprosessene og et sentralt verktøy for å identifisere, vurdere og motvirke trusler.

Et annet tiltak på slike systemer er såkalt redundans som innebærer en duplisering av kritiske komponenter eller funksjoner av systemet, som fungerer som en «backup», slik at en fortsatt kan benytte systemet eller at nedetid vil være av midlertidig varighet. Ellers kan fysiske

og logiske sikringstiltak benyttes, herunder sikkerhetstesting av systemet.

Det er også et kjennetegn ved forsvarsvirkshetens egenart at slike systemer jevnlig monitoreres og overvåkes. Forsvaret har dedikerte avdelinger og enheter som har til oppgave å overvåke og evaluere systemer og infrastruktur på kontinuerlig basis. Dette inkluderer både teknisk overvåkning av utstyr og operasjonell oppfølging av systemer som er kritiske for forsvarsevnen. Målet er å sikre at all teknologi og infrastruktur oppfyller de nødvendige sikkerhetskravene, samt å identifisere og håndtere eventuelle feil, anomalier eller trusler raskt og effektivt. Denne overvåkningen er en integrert del av Forsvarets operative beredskap, og utføres i tråd med etablerte rutiner og prosedyrer som er utviklet for å minimere risiko og beskytte nasjonal sikkerhet.

Når det gjelder det konkrete systemet som er omtalt i artiklene i Nettavisen og NRK, opplyser Forsvaret at dette systemet brukes til overføring av ugradert tale

og kryptert datatrafikk, og er ugradert, enkeltstående og lukket. Dette innebærer at det ikke er sammenkoblet med andre systemer, og at det ikke er noe gradert eller skjermingsverdig informasjon eller data som ligger i dette systemet som kan hentes ut og skade rikets sikkerhet. Systemet er kun en av flere tilgjengelige kommunikasjonsløsninger som benyttes i Forsvaret. Forsvaret viser til at dette systemet har relativt lav betydning i forhold til mange andre kommunikasjonsløsninger som benyttes, og er ikke kritisk for Forsvaret.

Det aktuelle systemet har hele tiden vært under Forsvarets interne overvåking og sikkerhetsvurdering, som en del av den kontinuerlige kontrollen av systemer i drift. Det vil alltid være en grad av risiko som må vurderes opp mot operative og virksomhetsrelaterte prioriteringer i Forsvaret, men på nåværende tidspunkt er det ikke identifisert noen sikkerhetsbrudd, og det foreligger ingen indikasjoner på at systemet er knyttet til ondsinnede aktører eller utsatt for ekstern manipulasjon.

SPØRSMÅL NR. 2409

Innlevert 3. juni 2025 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug

Besvart 10. juni 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Hva er prinsipielt i veien med å gjennomføre en DNA-test på en flyktning når norske myndigheter ikke har problemer med alderstesting av enslige, mindreårige asylsøkere, i en sak der opplysninger om DNA har relevans for sakens kjerne?

BEGRUNNELSE:

Jeg vet at statsråden neppe vil gå inn i «enkeltsaker». Saken til bergenske Jawad er like fullt av prinsipiell karakter, både med tanke på hvordan norske myndigheter behandler flyktninger som tilhører den etniske gruppen hazara og med tanke på norske myndigheters metoder for verifisering av opplysninger i utkastelsessaker.

Hazarafolket er en etnisk og religiøs minoritet i både Afghanistan og Pakistan, som historisk har vært utsatt for forfølgelse, og en rekke forsøk etnisk rensning på utslettelse, særlig i Afghanistan under Taliban. Taliban har helt siden starten forsøkt å utslette hazarafolket som etnisk og religiøs minoritet. FN har blant annet rapportert at de fleste sivile angrep utført av Taliban er rettet mot haz-

ara. I 1998 drepte Taliban mellom 8 000 og 20 000 hazara menn, kvinner og barn på få dager i Mazar-e-Sharif.

Jawad er hazara, født i Afghantistan, og flyktet med familien til Pakistan, før han flyktet videre til Iran. De siste årene har Jawad sendt penger til et pakistansk ektepar, som angivelig har gitt disse pengene til hans biologiske mor – som befinner seg i Pakistan uten pakistansk ID og dermed også uten egen bankkonto.

På grunn av pengeoverføringer og navnelikhet mellom Jawads mor og konen i paret han har sendt pengene til, legger UDI (Utlendingsdirektoratet) og UNE (Utlendingsnemda) til grunn at de er hans foreldre og at Jawad er pakistaner. Det benekter både Jawad og de angivelige foreldrene.

Jawad har bedt om at det blir gjennomført DNA-test av han og hans angivelige foreldre, for å bevise at de ikke er i slekt. Han har bedt om et samarbeid om dette, slik at det kan gjennomføres på en trygg og verifiserbar måte. UDI mener at en slik testing er komplisert og unødvendig for saken, UNE har heller ikke sett dette som nødvendig.

På spørderen fremstår dette urimelig når sakens kjerne, og begrunnelsen for utkastelesen, hviler på denne antatte forbindelsen.

Jawad fikk våren 2024 vedtak om tilbakekall av oppholdstillatelser, avslag på søknad om statsborgerskap og utvisning med 5 års innreiseforbud og innmelding i Schengen Informasjonssystem (SIS) fra UDI. Han klagde på vedtaket til Utlendingsnemnda (UNE), men klagen er avvist og UNE har i brev av 28.05.2025 opprettholdt UDI sitt vedtak. Jawad har fått utreisefrist 18. juni 2025.

Svar:

Som representanten er kjent med, har jeg ikke myndighet til å gripe inn i eller påvirke utfallet av enkeltsaker etter ut-

lendingsloven, med mindre saken berører grunnleggende nasjonale interesser eller utenrikspolitiske hensyn.

Det er UDI og UNE som avgjør enkeltsaker etter loven. Etter forvaltningslovens bestemmelser skal enkeltvedtak grunngis, og i begrunnelsen skal det bl.a. nevnes de faktiske forhold som vedtaket bygger på. Videre skal saken være så godt opplyst som mulig før vedtak treffes. Jeg har tillit til at UDI og UNE følger disse bestemmelsene.

Jeg viser ellers til at parten selv har mulighet til å be om omgjøring av tidligere vedtak dersom det fremkommer nye opplysninger eller dersom parten selv legger fram ny dokumentasjon som er av betydning for saken.

SPØRSMÅL NR. 2410

Innlevert 3. juni 2025 av stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle

Besvart 12. juni 2025 av næringsminister Cecilie Myrseth

Spørsmål:

Fra 1. juli 2025 kan Konkurransetilsynet gripe inn i dagligvaremarkedet, noe som ifølge næringsministeren vil gi "bedre konkurranse, lavere priser og mer utvalg" i dagligvarebutikkene.

Når forventer næringsministeren at forbrukerne vil oppleve dette?

BEGRUNNELSE:

Rett før jul i fjor vedtok et flertall i Stortinget at Konkurransetilsynet skal kunne iverksette tiltak for å fjerne eller redusere konkurransebegrensninger. Næringsministeren fremhevet dagligvarebransjen som et konkret eksempel, og da lovforslaget ble lagt frem, understreket hun at Konkurransetilsynet med dette får «et kraftfullt virkemiddel for å bidra til bedre konkurranse, lavere priser og større utvalg». Arbeiderpartiets næringspolitiske talsperson gikk enda lenger da han før jul skrev en kronikk med overskriften «Markedsetterforskning kan gi billigere julemat». Der uttrykte han et ønske om «et 2025 der folk kan leve gode liv i hele landet, og der folk får bedre råd».

Endringene i konkurranseloven trer i kraft 1. juli, og med utgangspunkt i næringsministerens svært så tydelige uttalelser er det rimelig å anta at mange nå har klare forventninger til resultater fra denne lovendringen.

Svar:

Effektiv konkurranse er viktig for at forbrukere skal kunne få varer og tjenester av god kvalitet, til rimelige priser. Dette gjelder i alle markeder og bransjer, også dagligvarebransjen. Derfor har vi foreslått og innført regler som vil gi Konkurransetilsynet mulighet til å undersøke og sette inn tiltak for å bedre konkurransen, også der det ikke er avdekket konkrete brudd på konkurransereglene.

Bakgrunnen for de nye reglene er blant annet at konkurranseproblemer kan oppstå også i tilfeller der konkurranseloven ikke er brutt. Det kan for eksempel være på grunn av måten verdikjeder i et marked er strukturert på, høy grad av markedskonsentrasjon uten at enkeltaktører har en dominerende stilling, betydelig asymmetri i tilgangen på informasjon, eller at markedet er preget av nettverkseffekter og stordriftsfordeler. Reglene om markedsetterforskning gjelder derfor for alle markeder og sektorer. Det er Konkurransetilsynet som avgjør om de skal starte en markedsetterforskning, og det er Konkurransetilsynet som avgjør om og hva slags tiltak som treffes. Disse avgjørelsene er overlatt til Konkurransetilsynets faglige skjønn.

Den norske dagligvarebransjen er preget av høy konsentrasjon og høye etableringshindringer på detaljist-, grossist- og leverandørleddet. I tillegg er det omfatt-

ende vertikal integrasjon, og det er få nyetableringer. Norske forbrukere møter høyere priser og mindre utvalg enn forbrukere i andre land. Dette gir grunn til bekymring om at konkurransen i dagligvarebransjen ikke er så god som den kan og bør være. Konkurransen i dagligvarebransjen er særlig viktig, fordi det er et marked alle er avhengig av og forholder seg til opptil flere ganger i løpet av uken. Det er også en av grunnene til at denne regjeringen jobber bredt med tiltak for å bedre konkurransesituasjonen i dagligvaremarkedet. Vi har blant annet gjort det vanskeligere for dagligvareaktører å begrense tilgangen til egnede butikklokaler, og vi har nylig foreslått endringer for å styrke lov om god handelsskikk, i tillegg til å høre forslag for å få en mer effektiv håndheving av den loven. Vi har også

satt i gang et arbeid for mer åpenhet i bransjen, og bedre tilgang til prisinformasjon for forbrukerne.

Regjeringen prioriterer arbeidet med å bedre konkurransen i dagligvarebransjen høyt, og dette er et kontinuerlig arbeid. Derfor er jeg glad for at reglene om markedsetterforskning trer i kraft om kort tid. Det er bra for forbrukere, ikke bare når det gjelder dagligvarebransjen, men i alle markeder som kan ha konkurranseutfordringer. At reglene har som formål å styrke konkurransen, og på den måten legge til rette for lavere priser og bedre utvalg sammenliknet med en situasjon der konkurransen er svak, er likevel ikke garanti for at det vil skje, eller at det vil skje raskt. Det er summen av tiltak over tid som vil kunne ha effekt på konkurransesituasjonen i dagligvarebransjen. Det gjelder også for reglene om markedsetterforskning.

SPØRSMÅL NR. 2411

Innlevert 3. juni 2025 av stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård

Besvart 11. juni 2025 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Regjeringen og arbeiderpartiet har et uttalt mål om at alle som kan jobbe, skal jobbe. Det er derfor overraskende at ordningen med arbeids- og utdanningsreiser nå er tom for penger. Noe som betyr at personer som trenger, og har rett på denne ordningen, ikke kan få den.

Vil det bli lagt inn mer penger i ordningen, og når vil nye personer som trenger og har rett på ordningen få den?

BEGRUNNELSE:

Arbeids- og utdanningsreiser er en støtteordning som blir forvaltet av NAV og som skal sikre at folk som har en jobb kan beholde denne, når de ikke kan komme seg til og fra arbeidsplassen ved hjelp av kollektivtransport. Ordningen har vært en stor suksess og sikrer at mange kan stå i en jobb de ellers ikke kunne hatt.

Pr. nå vet vi om 3 personer som står i fare for å miste jobben de har fått (helt ordinære jobber) fordi de ikke kan komme seg til og fra jobb. Det er i dag 995 personer i ordningen med arbeids- og utdanningsreiser, og prognosene for 2025 tilsier at det vil være ca. 1 100 personer i den, ved årsslutt. Det betyr at over 100 personer som trenger og har rett på ordningen, ikke vil få den i 2025.

Dette vil være en stor krise for de det gjelder. Det å først få en jobb, men så måtte takke nei til jobben fordi det ikke er mulig å komme seg til og fra arbeidsplassen er noe som ingen burde oppleve.

Det vil også ha store konsekvenser for samfunnet generelt, da virksomheter står i fare for å miste arbeidskraft de ønsker å ansette.

Svar:

Jeg takker representanten for spørsmålet.

Stønad til arbeids- og utdanningsreiser (AU-reiser) kan gis til personer med varig nedsatt funksjonsevne som har forflytningsvansker slik at personen ikke kan reise til og fra arbeid eller utdanning med offentlige kommunikasjonsmidler. Ordningen skal bidra til at personer i denne gruppen kan være i ordinært arbeid eller gjennomføre arbeidsrettet utdanning. Regjeringen prioriterte i budsjettet for 2025 en betydelig økning av rammen for denne ordningen, 20 mill. kroner, for å gi rom for nye brukere.

Hvor mange som kan få innvilget stønad til AU-reiser avhenger av størrelsen på bevilgningen, kostnaden per deltaker og hvor mange personer som går ut av ordningen.

Siden ordningen er rammestyrkt, må Arbeids- og velferdsetaten tilpasse innvilgelse av nye søknader til den

rammen Stortinget har vedtatt og eventuelt stanse innvilgelse av nye søknader når budsjettmidlene for året er bundet opp, inkludert for personer som oppfyller vilkårene. Til tross for at rammen ble betydelig økt i inneværende budsjett, er bevilgningen i følge Arbeids- og velferdsdirektoratet nå disponert. Personer som allerede har fått vedtak om AU-reiser vil ikke bli berørt.

Selv om budsjettmidlene i utgangpunktet er bundet opp, kan det være muligheter for omdisponering av midler innenfor de fullmakter som er gitt fra Stortinget. Jeg ber nå direktoratet om å gjøre nye vurderinger av handlingsrommet de har slik at det i noen grad kan innvilges flere vedtak også i inneværende år.

SPØRSMÅL NR. 2412

Innlevert 3. juni 2025 av stortingsrepresentant Nancy P. Anti

Besvart 11. juni 2025 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Vil statsråden etablere en ordning som gjør at også Deanu Sameskuvla/Tana sameskole får en statlig medfinansiering, på samme måte som de øvrige sameskolene?

BEGRUNNELSE:

I Hurdalsplattformen står det at regjeringen skal:

«Forbedre refusjonsordninger og etablere nye ordninger til kommunene for å styrke samisk språkopplæring og øke antall språkbærere».

Tema for Stortingsmelding 17 (2024-2025) er det kommunale tjenestetilbudet til samiske innbyggere. Meldingen bygger også på de foregående års meldinger om rekruttering og kompetanse, og folkehelse og levekår for den samiske befolkning.

Alle disse meldingene og stortingets behandling 3. juni trakk frem utfordringen med rekruttering av fagpersonell med samisk språk og kulturkompetanse. Grunnlaget for fremtidig rekruttering av denne kompetansen ligger i å få enda flere unge til å få en god grunnopplæring i grunnskolen.

Deanu sameskuvla/Tana sameskole er den eneste sameskolen i Norge uten statlig finansiering. Skolen ble etablert i 2003, og har snart flere elever enn den norske. Skolen har vært avgjørende for å få bygd opp veldig mange unge språkbærere, og har ført til mange unge med god utdanning og samisk språk og kulturkompetanse. På skolen undervises det i samisk, og på samisk i alle fag. Elevene får opplæring etter det som kalles sterke språkmodeller, i tråd med forskning på hva som gir resultater. Tana kommune har en stor ekstrakostnad i å drive to skoler ved siden av

hverandre, men det har vært en tverrpolitisk enighet om nødvendigheten av dette.

Svar:

Spørsmålet besvares av meg som rette statsråd på dette området.

Rammetilskuddet til kommuner over kap. 571 på Kommunal- og distriktsdepartementets budsjett skal, sammen med kommunenes skatteinntekter, finansiere grunnskoleopplæringen i kommunene. Dette inkluderer også samiske elever. I tillegg gir staten tilskudd til samisk i grunnopplæringen over kap. 225, post 63 på Kunnskapsdepartementets budsjett. Tilskuddet finansierer kommuner, fylkeskommuner og private skoler som tilbyr samiskopplæring i samsvar med opplæringsloven. Tilskudd til samiskopplæring i grunnskolen og videregående opplæring ble styrket i forbindelse med innføringen av nye beregningsregler i 2023, jf. Prop. 1 S (2023-2024) for Kunnskapsdepartementet.

Sameskolene i Snåsa og Målselv mottar midler fra staten gjennom kap. 227, post 63 over Kunnskapsdepartementets budsjett. Tilskuddet finansierer drift av de kommunale sameskolene, med tilhørende internat. Skolene tar opp elever fra hele landet. Skolen i Snåsa gir opplæring på sørsamisk, og skolen i Målselv gir opplæring på nordsamisk. Begge skolene tilbyr fjernundervisning. Tilskuddet til sameskolene i Snåsa og Målselv er historisk betinget. Skolen i Målselv kommune har eksistert siden 1983. Den ble opprettet etter initiativ fra reindriftssamer i området, som ønsket kortere skolevei. Staten har bevilget penger til skolen fra oppstart. Dersom ordningen skal utvides må dette besluttet i behandlingen av statsbudsjettet.

SPØRSMÅL NR. 2413**Innlevert 3. juni 2025 av stortingsrepresentant Torunn Høyum-Eriksen****Besvart 10. juni 2025 av forsknings- og høyere utdanningsminister Sigrun Aasland****Spørsmål:**

Universitetet i Agder har fått godkjent profesjonsstudium i psykologi med mulig oppstart 2026. Agder er en region med store levekårsutfordringer og mer enn 90 % av kommunene på Agder opplever det som utfordrende å rekruttere psykologer. I tillegg er det betydelig underkapasitet i utdanningen av psykologer i Helse Sør-Øst. Oppstart av profesjonsstudium i psykologi har vært høyt prioritert av UiA og regionen i mange år.

Hvilke tiltak vil statsråden gjøre for at den godkjente profesjonsutdanningen kan komme raskt i gang?

BEGRUNNELSE:

De siste årene har det av mange ulike aktører blitt påpekt at et profesjonsstudium i psykologi vil være et viktig løft for hele Agder-regionen, spesielt med hensyn til levekårsutfordringene i landsdelen. I region Helse Sør-Øst utdannes det klart færrest psykologer målt mot antall innbyggere, sammenlignet med de øvrige helseregionene. Det er også et sentralt moment at Agder, Telemark og Vestfold i utgangspunktet ikke er en naturlig del av arbeidsmarkedet for en psykolog utdannet i Oslo, Bergen, Trondheim eller Tromsø. Mange undersøkelser viser at psykologer i stor grad velger å jobbe i regionen der de er utdannet, noe som blant annet var en hovedbegrunnelse da profesjonsstudiet ble opprettet ved UiT Norges arktiske universitet.

De fire universitetene som i dag tilbyr profesjonsstudiet i psykologi (NTNU, UiT, UiO og UiB) er lokalisert i hver sin helseregion. Om en sammenstiller innbyggerantallet i hver av helseregionene er det en opplagt underkapasitet i utdanningen av psykologer i region Helse Sør-Øst. Hver psykologkandidat i Helse Sør-Øst skal dekke 27 858 innbyggere, mens tilsvarende tall i Helse Nord er 12 398, 11 855 i Helse Midt-Norge og 14 232 i Helse Vest. Om samme regnestykke settes opp, mens Helse Sør-Øst deles opp i gamle Helse Sør og Helse Øst, samtidig som UiA settes opp med 40 studieplasser, blir fordelingen noe jevnere.

Det er velkjent at Agder-regionen og Telemark/Vestfold lenge har hatt utfordringer med rekruttering og stabil tilgang på psykologer, noe som medfører ubesatte stillingshjemler, lange ventetider og utilstrekkelige psykiske helsetjenester. En regionalt tilpasset utdanning for sørøst-regionen vil styrke helsetilbudet i dette området ved i større grad å utdanne fagfolk lokalt, og det vil også bidra til å øke tilgangen på Sør-Vestlandet. De siste tallene fra KS viser at hele 93 % av kommunene i Agder opplever det som

meget (69 %) eller ganske utfordrende (31 %) å rekruttere psykologer, og det er mange stillinger i kommunene som står ubesatte.

Svar:

Universitetet i Agder (UiA) har, når dette svaret blir skrevet, fortsatt en søknad om akkreditering av profesjonsstudiet i psykologi i prosess hos NOKUT. I februar 2025 fikk UiA beskjed om at det var behov for ytterligere en tilsetning i fagmiljøet før studiet kunne akkrediteres.

På bakgrunn av Meld. St. 19 (2020–2021) Styring av statlige universiteter og høyskoler besluttet Stortinget i 2021 at flere utdanningsinstitusjoner kunne opprette profesjonsutdanning i psykologi, med forbehold om akkreditering hos NOKUT. I omtalen av forslaget sto det også at: «Regjeringen vil understreke at denne praksisendringen ikke innebærer at institusjoner som får nye gradsrettigheter, automatisk får økte bevilgninger. Finansiering og fordeling av eventuelle midler til nye studieplasser vil håndteres gjennom ordinære budsjettprosesser.»

Det har altså vært tydelig for universitetene og høyskolene at det ikke automatisk følger midler til nye studieplasser med, når intuitjonene avgjør at de vil søke akkreditering på nye fagfelt og opprette nye studietilbud.

Jeg synes det er bra at UiA arbeider med studieporteføljen med henblikk på kompetansebehov som er viktige for regionen. I Meld. St. 14 (2022–2023) Utsyn over kompetansebehovet i Norge beskrives regjeringens politikk for å dekke framtidens kompetansebehov. Et høyt utdannings- og kompetansenivå i befolkningen legger til rette for en mer produktiv arbeidsstyrke og økonomisk vekst. Et av meldingens hovedbudskap er å sørge for bedre samsvar mellom hva utdanningssystemet leverer, og det samfunnet har behov for. I en tid med knapphet på folk og høy omstillingstakt i arbeidslivet blir det enda viktigere at utdanningssøkende får tilgang til studietilbud som samfunnet etterspør, og at kapasiteten i utdanningssystemet følger etterspørsel etter utdanning i samfunnet.

I høyere utdanning har universitetene og høyskolene og myndighetene et delt ansvar for å dimensjonere tilbudet. De sentrale myndighetene har et ansvar for den samlede utdanningskapasiteten og har dimensjonert dels på bakgrunn av studiesøkning, dels ut fra særlige arbeidskraftsbehov og dels ut fra opptakskapasitet og praksiskapasitet, særlig i en del profesjonsutdanninger. Ved universitetene og høyskolene har styrene ansvar for å dimensjonere studieporteføljene i tråd med både stud-

iesøkning og arbeidsmarkedsbehovene. Institusjonene kan hente ressurser til økt utdanningskapasitet på prioriterte områder ved å redusere kapasiteten på andre områder eller gjøre andre omdisponeringer. Regjeringen vurderer i den årlige budsjettprosessen om det er behov for å fremme forslag til Stortinget om midler til økt utdanningskapasitet. Likevel mener jeg at regjeringens viktigste

jobb er å legge til rette for gode overordnede rammebetingelser for universiteter og høyskoler, samtidig som institusjonene må ta sitt ansvar for dimensjonering og utvikling av studieporteføljen, slik at de kan gjøre gode prioriteringer opp mot samfunnsbehovene innenfor de rammer som stilles til rådighet.

SPØRSMÅL NR. 2414

Innlevert 3. juni 2025 av stortingsrepresentant Tage Pettersen

Besvart 11. juni 2025 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Når har Støre-regjeringen tenkt til å følge opp Stortingets vedtak om å fremme forslag til hvordan staten kan stimulere private eiere av kulturminner og kulturmiljøer til jevnt og godt vedlikehold gjennom skatte- og avgiftsinsentiver, og hva er årsaken til at dette arbeidet fortsatt ikke er fulgt opp – fem år etter at vedtaket ble fattet?

BEGRUNNELSE:

Det har nå gått fem år siden Stortinget fattet anmodningsvedtak 707, og vi nærmer oss slutten av inneværende stortingsperiode.

Det er derfor naturlig å be om en oppdatering. Jeg ønsker å få klarhet i hva Støre-regjeringen helt konkret har gjort for å følge opp vedtaket, hva status er for arbeidet, og når Stortinget kan forvente at regjeringen leverer på anmodningen.

Svar:

I anmodningsvedtak nr. 707 av 16. juni 2020 ba Stortinget regjeringen «i samband med bevaringsstrategiene, fremme forslag om hvordan staten kan stimulere private eiere av kulturminner og kulturmiljøer til jevnt, godt vedlikehold gjennom skatte- og avgiftsinsentiver.»

Finansdepartementet har fulgt opp anmodningsvedtaket i samarbeid med Klima- og miljødepartementet, og i sammenheng med nye bevaringsstrategier. Stortinget har blitt løpende orientert om status for arbeidet i forbindelse med statsbudsjettet, sist i Prop. 1 S (2024–2025) for Finansdepartementet. Der er status for oppfølgingen beskrevet slik:

«Vedtaket blei gjort ved handlinga av Meld. St. 16 (2019–2020) Nye mål i kulturmiljøpolitikken – Engasjement, bærekraft og mangfold, jf. Innst. 379 S (2019–2020). Oppmodningsvedtaket vil bli fulgt opp i samråd med Klima- og miljødepartementet og i samsvar med nye bevaringsstrategiar som Klima- og miljødepartementet førebur. Sjå omtale i Prop. 1 S (2024–2025) for Klima- og miljødepartementet. Regjeringa vil kome tilbake til Stortinget om saka.»

Bevaringsstrategiene det vises til i rapporteringen over, er omtalt under programområde 12.30 i Prop 1 S (2024–2025) for Klima- og miljødepartementet. Strategiene peker på prioriterte tema og legger til rette for samarbeid på tvers av sektorer. Virkemidler bør ikke vurderes isolert, men inngå i en mer helhetlig vurdering av hvordan bevaring av kulturmiljø bør finansieres. Tilskuddsordningene på kulturmiljøområdet opprettholdes inntil videre, slik de er forskriftsfestet.

Kulturmiljølovutvalget ble nedsatt 22. juni 2022. I mandatet ble utvalget bedt om å utarbeide forslag til en ny lov om kulturmiljø, herunder samordning med tilstøtende regelverk. Utvalget la frem NOU 2025: 3 Ny kulturmiljølov den 24. mars 2025. Utredningen er på høring med frist 15. august 2025. Utvalget har underveis i sitt utredningsarbeid innhentet erfaringer og synspunkter fra berørte departementer, miljøer og kulturmiljøforvaltningen. Finansdepartementet har presentert relevante skatte- og avgiftsregler og prinsipper for utvalget.

Kulturmiljølovutvalget foreslår «ikkje nokon endringar i eksisterande fritaksordningar eller innføring av nye fritak, men meiner ein bør greie ut særskilt om skatte- og avgiftsfritak for freda og verneverdige kulturmiljø kan utformast i tråd med dei skattefaglege vurderingane som er skisserte ovanfor.»

I lys av ovennevnte tar Finansdepartementet sikte på å komme tilbake til Stortinget med en vurdering av an-

modningsvedtak nr. 707 av 16. juni 2020 i høstens forslag til statsbudsjett.

SPØRSMÅL NR. 2415

Innlevert 4. juni 2025 av stortingsrepresentant Hårek Elvenes

Besvart 11. juni 2025 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik

Spørsmål:

Hvilke konkrete initiativer, og på hvilket tidspunkt, har statsråden tatt siden han tiltrådte for å sikre at norsk forsvarsindustri får strøm, at norsk forsvarsindustri får langsiktige kontrakter, og at det utvikles støtteordninger for norsk forsvarsindustri?

BEGRUNNELSE:

I Politisk kvarter mandag 2. juni 2025 uttalte statsråden seg om behovet og innsatsen for å øke norsk forsvarsindustri. Statsråden sa følgende:

«Vi må bygge våpenindustri raskere. Det har vært en av de tingene som jeg tok tak i raskest da jeg kom inn i departementet, at vi må få opp produksjonskapasitet. Da må strømmen på plass, da må kontraktene på plass, da må også ulike støtteordninger på plass.»

Jeg ber om at svaret tar for seg hvert av de tre områdene og lister opp tiltak som er iverksatt etter at statsråden tiltrådte innenfor hver av de tre feltene.

Svar:

Regjeringen har møtt behovet for økt produksjonskapasitet med flere tiltak rettet mot norsk forsvarsindustri. Langtidsplanen innebærer et umiddelbart og langsiktig forsvarsløft for Norge, men også norsk forsvarsindustri. Forsvarsdepartementet følger opp de anskaffelsene som ligger i langtidsplanen, og som igjen vil gi industrien kapital til å investere i egen kapasitet.

For å bidra til at oppskalering kan skje raskt har regjeringen også bidratt med direkte støtte til økt kapasitet. Det er viktig å huske at norsk produksjonskapasitet bare er en liten del av den samlede kapasiteten i Europa og NATO. Norges viktigste bidrag er innenfor utvalgte nisjeprodukter alliansen trenger for at det ikke skal oppstå flaskehalser. Norsk kapasitet er i ferd med å utvides be-

traktelig, men for at alliansen skal lykkes i må kapasiteten løftes i fellesskap i Europa. Nettopp derfor har regjeringen besluttet å prioritere norsk deltakelse i EUs nye forsvarsindustrielle program, European Defence Industry Programme (EDIP).

Økt produksjonskapasitet har vært et sentralt saksfelt for regjeringen siden Russlands fullskalainvasjon av Ukraina i 2022. Siden den gang har regjeringen blant annet tatt Norge inn i EUs program for økt produksjonskapasitet (ASAP) og bidratt med 950 mill. kroner for å medfinansiere norsk produksjon av avansert sprengstoff, artilleriammunisjon, rakettmotorer og missiler. Sammen med bedriftenes egenfinansiering og støtte fra EU har dette utløst investeringer på om lag 3 mrd. kroner i norsk produksjonskapasitet. I tillegg bidrar regjeringen med om lag 1 mrd. kroner til oppbygging av en ny produksjonslinje for artilleriammunisjon hos Nammo på Raufoss. Det arbeides videre også med å raskt sette i bestilling deler med lang ledetid for luftvern. Det er også gjennomført et oppstartsseminar i mai for industriforum for flåteplan 2024 hvor hensikten er å utveksle informasjon slik at industrien på best mulig måte kan posisjonere seg for kommende store anskaffelser.

Siden jeg ble statsråd den 4. februar 2025 har jeg gitt Forsvarsmateriell i oppdrag å utarbeide en ny søkbar tilskuddsordning for produksjonskapasitet i norsk forsvarsindustri. Forsvarsdepartementet har jobbet nært sammen med Nammo for å gjøre det mulig for bedriften å igangsette bestillinger av produksjonsutstyr med lang ledetid til en fjerde rakettmotorlinje. Sammen med Chemring Nobel har Forsvarsdepartementet ferdigstilt første fase av en mulighetsstudie for eventuelt å etablere en ny fabrikk for avansert sprengstoff i Norge. Regjeringen har videre sendt et lovforslag på høring for å gi regjeringen hjemmel til å prioritere nasjonale sikkerhetshensyn, herunder forsvarsindustrien, når det kommer til nettilknytning. Den 5. juni d.å. ble det også kunngjort at Tyskland skal kjøpe Joint Strike Missiles (JSM) i et myndighet-til-myndighet-samarbeid med Norge. Kontrakten

har en verdi på om lag 6,5 mrd. kroner. Dette er en viktig kontrakt som bidrar til forutsigbarhet for Kongsberg Defence & Aerospace og deres underleverandører. Andre

eksempler inkluderer salg av NSM til Storbritannia og Danmark.

SPØRSMÅL NR. 2416

Innlevert 4. juni 2025 av stortingsrepresentant Margret Hagerup

Besvart 12. juni 2025 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Kan jeg be statsråden om en oversikt over hvor mange elever som har fravær over 20 og over 30 dager på 10. trinn, nasjonalt og per fylke i årene 2015, 2019, 2022, 2023 og 2024?

Svar:

Representanten ber om en oversikt over hvor mange elever som hadde fravær over 20 og 30 dager på 10. trinn, både nasjonalt og per fylke, i de angitte årene. I de vedlagte tabellene er tall fra Utdanningsdirektoratet for skoleårene 2014-2015, 2018-2019, 2022-2023 og 2023-2024. Tallene for 2024-2025 meldes inn etter at skoleåret er avsluttet, og publiseres høsten 2025.

Merk at nasjonale tall for 2021-2022 ikke kan sammenlignes direkte med andre fordi det ble gjort unntak fra reglene for fravær i pandemiårene. Av samme grunn er fylkesvise tall for dette skoleåret ikke tatt med i tabellen. Merk også at fylkesvise tall er ført opp etter den til enhver tid gjeldende fylkesorganiseringen.

Siden pandemien har det blitt rapportert om flere elever med høyt fravær. Og som jeg sa høsten 2023 er jeg bekymret for den store økningen i fravær, og konsekvensene dette kan få for elevenes læring, sosiale utvikling, tilhørighet og muligheter videre i livet.

Vi skal ha en tydelig forventning til at barna og ungdommene våre skal være på skolen, når vi vet hvor viktig det er for god læring. Jeg er glad for at Stortinget nylig vedtok regjeringens lovforslag om hjemmel til å opprette individregistre med informasjon om elever i skolen, slik at vi nå får på plass en nasjonal oversikt over fravær i grunnskolen.

Informasjon er ikke nok. Å snu utviklingen krever handling. Jobben må gjøres på hver skole, i hvert klasserom, hver dag. Og vårt viktigste bidrag er å gi de ansatte i skolen bedre verktøy- Det er Arbeiderpartiregjeringen i full gang med. Vi har lansert en tiltakspakke som skal støtte skolens arbeid med forebygging og oppfølging av bekymringsfullt skolefravær, som en del av stortingsmeldingen «En mer praktisk skole». Vi har gitt nasjonale råd for hvordan skolene kan håndtere bekymringsfullt fravær. Vi jobber også med å styrke samarbeidet mellom offentlige tjenester slik at elever med høyt skolefravær og familiene deres skal få raskere og bedre koordinert hjelp i vanskelige saker.

Fraværstatistikken vi har på 10. trinn viser tall for elevers fravær, både i timer og dager, slik det er ført på vitnemålet. Eleven kan kreve at inntil 10 skoledager dokumentert fravær per skoleår ikke føres på vitnemålet. Det er bare hele dager som kan strykes, ikke enkelttimer. Representanten kan lese mer om fraværstatistikken på [Utdanningsdirektoratet nettsider](#).

Tabell 1: Nasjonal tall, fravær på 10. trinn – over 20 og 30 dager

	2014-15	2018-19	2021-22*	2022-23	2023-24
Antall elever over 20 dager	6437	4837	4457	8874	10128
Antall elever over 30 dager	3136	2223	2139	4059	4808
Total populasjon	62119	60170	63763	64126	66450
Andel over 20 dager	10,4	8,0	7,0	13,8	15,2
Andel over 30 dager	5,0	3,7	3,4	6,3	7,2

* Tall for 2021-22 kan ikke sammenlignes med de andre årgangene pga. unntak fra reglene om fraværsføring for deler av skoleåret, slik som i 2019-20 og 2020-21.

Tabell 2: Tall per fylke, fravær på 10. trinn – over 20 og 30 dager

Fylke	Skoleår	Antall elever	Ant over 20 dager	Ant over 30 dager	Andel over 20 dager	Andel over 30 dager
Akershus (- 2019)	2014-15	7626	761	385	10	5
Aust-Agder (- 2019)	2014-15	1528	118	40	7,7	2,6
Buskerud (- 2019)	2014-15	3329	294	145	8,8	4,4
Finnmark - Finnmark (- 2019)	2014-15	1026	178	86	17,3	8,4
Hedmark (- 2019)	2014-15	2396	212	107	8,8	4,5
Hordaland (- 2019)	2014-15	5938	672	320	11,3	5,4
Møre og Romsdal	2014-15	3475	265	115	7,6	3,3
Nordland - Nordlännda	2014-15	3141	309	141	9,8	4,5
Nord-Trøndelag (- 2017)	2014-15	1867	140	54	7,5	2,9
Oppland (- 2019)	2014-15	2386	258	133	10,8	5,6
Oslo	2014-15	5377	470	208	8,7	3,9
Rogaland	2014-15	6051	649	347	10,7	5,7
Sogn og Fjordane (- 2019)	2014-15	1455	174	90	12	6,2
Sør-Trøndelag (- 2017)	2014-15	3453	413	227	12	6,6
Telemark (- 2019)	2014-15	2104	210	93	10	4,4
Troms - Romsa (- 2019)	2014-15	2009	232	120	11,5	6
Vest-Agder (- 2019)	2014-15	2401	207	95	8,6	4
Vestfold (- 2019)	2014-15	2991	500	258	16,7	8,6
Østfold (- 2019)	2014-15	3566	375	172	10,5	4,8
Akershus (- 2019)	2018-19	7501	470	191	6,3	2,5
Aust-Agder (- 2019)	2018-19	1358	121	56	8,9	4,1
Buskerud (- 2019)	2018-19	3309	249	114	7,5	3,4
Finnmark - Finnmark (- 2019)	2018-19	864	158	83	18,3	9,6
Hedmark (- 2019)	2018-19	2234	208	109	9,3	4,9
Hordaland (- 2019)	2018-19	5986	639	321	10,7	5,4
Møre og Romsdal	2018-19	3138	206	95	6,6	3
Nordland - Nordlännda	2018-19	2876	239	105	8,3	3,7
Oppland (- 2019)	2018-19	2239	171	66	7,6	2,9
Oslo	2018-19	5926	549	208	9,3	3,5
Rogaland	2018-19	5920	344	156	5,8	2,6
Sogn og Fjordane (- 2019)	2018-19	1350	90	41	6,7	3
Telemark (- 2019)	2018-19	2062	162	71	7,9	3,4
Troms - Romsa (- 2019)	2018-19	1808	159	70	8,8	3,9
Trøndelag - Tröndelage	2018-19	5189	429	214	8,3	4,1
Vest-Agder (- 2019)	2018-19	2169	121	72	5,6	3,3
Vestfold (- 2019)	2018-19	2874	253	121	8,8	4,2
Østfold (- 2019)	2018-19	3367	269	130	8	3,9
Agder	2022-23	3948	570	256	14,4	6,5
Innlandet	2022-23	4094	576	261	14,1	6,4
Møre og Romsdal	2022-23	3342	419	190	12,5	5,7
Nordland - Nordlännda	2022-23	2830	398	186	14,1	6,6
Oslo	2022-23	6673	728	316	10,9	4,7

Rogaland	2022-23	6277	663	280	10,6	4,5
Troms og Finnmark - Romsa ja Finnmarkku - Tromssa ja Finmarkku (2020 - 2023)	2022-23	2864	501	247	17,5	8,6
Trøndelag - Tröndelage	2022-23	5591	759	356	13,6	6,4
Vestfold og Telemark (2020 - 2023)	2022-23	5007	884	422	17,7	8,4
Vestland	2022-23	7730	1111	548	14,4	7,1
Viken (2020 - 2023)	2022-23	15770	2265	997	14,4	6,3
Agder	2023-24	4155	646	306	15,5	7,4
Akershus	2023-24	9430	1434	650	15,2	6,9
Buskerud	2023-24	3350	516	264	15,4	7,9
Finnmark - Finnmarkku - Finmarkku	2023-24	870	174	94	20	10,8
Innlandet	2023-24	4357	667	297	15,3	6,8
Møre og Romsdal	2023-24	3374	471	233	14	6,9
Nordland - Nordlännda	2023-24	2862	397	199	13,9	7
Oslo	2023-24	6743	822	366	12,2	5,4
Rogaland	2023-24	6719	853	385	12,7	5,7
Telemark	2023-24	2146	335	155	15,6	7,2
Troms - Romsa - Tromssa	2023-24	2018	343	163	17	8,1
Trøndelag - Tröndelage	2023-24	5706	843	405	14,8	7,1
Vestfold	2023-24	3083	598	265	19,4	8,6
Vestland	2023-24	7962	1321	686	16,6	8,6
Østfold	2023-24	3675	708	340	19,3	9,3

SPØRSMÅL NR. 2417

Innlevert 4. juni 2025 av stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim

Besvart 13. juni 2025 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Hvilke sikkerhetsvurderinger ligger til grunn for bruk av droner for inspeksjon av kritisk infrastruktur som det norske kraftnettet, og benytter Statnett i dag kinesisk-produserte dronesystemer eller droner som er utviklet av selskaper fra land som Norge ikke har sikkerhetssamarbeid med?

BEGRUNNELSE:

Det er positivt å lese at Statnett tar i bruk ny teknologi og herunder droner i arbeid knyttet til kraftnettet. Samtidig

er dette kritisk infrastruktur og det er særlige regler i Sikkerhetsloven knyttet til dette.

Det er også bra at flere av dronene synes å være utviklet i Norge. Men av utseende og omtale kan det fremstå som at Statnett benytter kinesisk-produserte DJI Dock til dronehabitat. På denne bakgrunnen er det nyttig å få klarhet i hvilke dronesystemer Statnett benytter og hvilke sikkerhetsvurderinger som er gjort av systemene med hensyn til at det benyttes opp mot en kritisk infrastruktur. Det vil være nyttig å få opplyst dersom kinesisk teknologi benyttes integrert i Statnetts arbeid med kraftnettet.

Svar:

Statnett vurderer bruken av drone- og sensorteknologi opp mot krav i sikkerhetsloven, energiloven og Statnetts interne sikkerhetsstandarder. Dette innebærer blant an-

net at det gjennomføres omfattende risiko- og sårbarhetssanalyser før operativ bruk, særlig for bruk til datahåndtering, fysisk sikring og teknologisk kontroll.

SPØRSMÅL NR. 2418

Innlevert 4. juni 2025 av stortingsrepresentant Helge Orten

Besvart 11. juni 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hva er anslått kostnad for å bygge Nord-Norge-banen i 2025-priser?

Svar:

I KVV for Nord-Norgebanen fra 2023 ble kostnaden for å bygge Nord-Norgebanen fra Fauske til Tromsø med arm

til Harstad grovt anslått til 281 mrd. 2022-kroner (P50), inkludert tiltak på Nordlandsbanen og Ofotbanen (konsept A2 i tabellen under).

I tabellen under er kronebeløpene fra KVVUen omregnet til 2025-kroner, ved bruk av byggekostnadsindeksen (faktiske tall for 2022-2024, prognose for 2025). I tabellen er også de tre andre konseptene (*) tatt med.

	A1	A2	A3	A4
Nord-Norgebane og kapasitetsøkende tiltak og terminaler på Nordlandsbanen (P50)	7 240	301 444	250 062	113 815
Kapasitetsøkende tiltak på Ofotbanen (P50)	2 284	2 284	2 284	2 284
Delelektrifisering av Nordlandsbanen (P50)	6 798	6 798	6 798	6 798
Sum investeringskostnad (P50)	16 322	310 526	259 143	122 897

(*) Konseptene:

- A1 Bedre baner i nord – videreutvikling av eksisterende baner uten bygging av Nord-Norgebanen
- A2 Nord-Norgebanen – Fauske til Tromsø med arm til Harstad
- A3 Nord-Norgebanen – Fauske til Tromsø
- A4 Nord-Norgebanen – Narvik til Tromsø

SPØRSMÅL NR. 2419**Innlevert 4. juni 2025 av stortingsrepresentant Morten Wold****Besvart 12. juni 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Hva er samferdselsministerens plan for å sikre at fylkesvei 40 blir oppgradert slik at den ikke er til hinder for de planlagte kraftutbyggingene i Nore og Uvdal, og vil han vurdere å endre veiens status til riksvei?

BEGRUNNELSE:

Det planlegges i løpet av de neste fem årene oppstart av omfattende utbygginger og investeringer i kraftproduksjon i Buskerud. I Nore og Uvdal skal det bygges ny transformator og nytt kraftverk, noe som nær kan doble kraftproduksjonen fra ut ifra dagens kraftverk. I den kritiske kraftsituasjonen Norge har havnet i, vil dette være av stor betydning. For hundre år siden ble det første kraftverket på Nore bygget, og parallelt med dette ble Numedalsbanen bygget, fordi kraftutbygging krever gode transportlinjer. De planlagte arbeidene vil bety transport av store mengder masser og mye tungt utstyr. Fylkesvei 40 er ikke dimensjoner for slik transport og det vil kreve omfattende utbedringer for å gjøre veinettet i stand til å takle dette, ikke minste er det flere broer som ikke er dimensjonert for den ventede belastningen av transporten. Planleggingen av kraftutbyggingene er godt i gang, men det finnes ingen gode planer for å sette veinettet i stand til å håndtere kraftutbyggingen. Veieier, som er Buskerud fylkeskommune, har ikke tilgjengelige kapital til å foreta nødvendige utbedringer.

Svar:

Fylkeskommunen har ansvar for planlegging, drift, vedlikehold og investering på fylkesveinettet. Fylkesveinettet er omfattende og har viktige funksjoner som sikrer et helhetlig veinett for persontransport, næringsliv og for den samlede beredskapen. Jeg har tillit til at fylkeskommunene er sitt ansvar bevisst og at de prioriterer utbedringer av viktige deler av eget veinett.

Veglova § 3 andre ledd omhandler omklassifisering av riksvei. Statens vegvesen v/ Vegdirektoratet er delegert myndighet til å omklassifisere fylkesvei til riksvei etter bestemmelsen med bakgrunn nærmere gitte kriterier. Det er i utgangspunktet ikke praksis for å omklassifisere enkeltstrekninger fra fylkesvei til riksvei. Veglovens § 3 om omklassifisering blir i hovedsak benyttet for riksvei når omklassifiseringen er en del av utbyggingsprosjekter der ny riksvei ligger i tidligere veitrase med en annen klassifisering.

Når det gjelder bruene på fv. 40 opplyser Statens vegvesen at de allerede har behandlet flere søknader om dispensasjon fram til Rødberg i Nore og Uvdal hvor kraftverket ligger. På strekningen er det en bru som ikke har tilstrekkelig bæreevne for å transportere en trafo på 109 tonn med en transport som har totalvekt på 307 tonn. Søknadene er derfor avslått, men det pågår beregninger i regi av Statnett for å finne ut av nødvendige tiltak for å påvise bæreevne eller ev. forsterke brua slik at transportene kan passere.

SPØRSMÅL NR. 2420**Innlevert 4. juni 2025 av stortingsrepresentant Anna Molberg****Besvart 10. juni 2025 av forsknings- og høyere utdanningsminister Sigrun Aasland****Spørsmål:**

Hva er anslått kostnad i 2025 og årlig frem til 2030, der som studiestøtten i 2025 skal økes til 1,3 G (beløpet per 1.

mai 2025) og deretter reguleres årlig i tråd med veksten i G-beløpet?

BEGRUNNELSE:

Regnskapsstiftelsens estimat på fremtidig lønns- og prisvekst bes lagt til grunn for anslaget på årlig g-regulering, jf. NRS(V) Pensjonsforutsetninger.

Svar:

Jeg har bedt Lånekassen om innspill til beregningene. De har i tråd med budsjetteringspraksis i staten lagt til grunn tall fra Statistisk sentralbyrå (SSB) i beregningene. SSB har ikke prognoser for lønns- og prisvekst lenger fram enn 2028, og tall for dette året er derfor benyttet også for årene 2029 og 2030.

Prognose for lønns- og prisvekst SSB.

	2025	2026	2027	2028
Årslønn	4,2	3,8	3,8	3,4
Konsumprisindeksen (KPI)	2,7	2,6	2,6	2,5

Tabellen under viser estimert grunnbeløp (G) og basislån gitt 1,3 G i kroner for perioden det spørres om.

	2025-26	2026-27	2027-28	2028-29	2029-30
Estimert grunnbeløp	130 160	135 106	140 240	145 008	145 008
Basislån gitt 1,3 G	169 208	175 638	182 312	188 511	188 511

SPØRSMÅL NR. 2421

Innlevert 4. juni 2025 av stortingsrepresentant Heidi Nordby Lunde

Besvart 11. juni 2025 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Hva vil være kostnaden av å bruke 1 prosent av BNI på bi-stand i 2025 og per år frem til 2030?

BEGRUNNELSE:

FIN bes legge til grunn BNI-anslag i RNB 2025 og deretter trendvekst.

Svar:

I Revidert nasjonalbudsjett 2025 ble bruttonasjonalinntekten (BNI) anslått til 5 664,1 mrd. kroner i 2025.

I studieåret 2025-26 vil en heltidsstudent i høyere utdanning som har rett til 11 måneders studiestøtte få 166 859 kroner i basislån. Basislånet har blitt justert med 10 pst sammenlignet med studieåret 2024-25. Basislånet i 2025-26 utgjør dermed 1,28 G når en benytter grunnbeløpet på 130 160 kroner per år som gjelder fra 1. mai 2025.

Budsjetteffekten er beregnet ved å justere basislånet for 2025-26 opp til 1,3 G som gir et årsbeløp på 169 208 kroner for en heltidsstudent som får basislån i 11 måneder. Det må understrekes at studiestøttesatsene for 2025-26 er vedtatt gjennom statsbudsjettet for 2025. Basislånet for 2025-26 er deretter regulert formelt gjennom en forskrift som ble fastsatt i april 2025, etter det er det åpnet for å søke om støtte for kommende studieår. Det er generelt komplisert å etterjustere utdanningsstøttesatsene underveis i studieåret, ettersom Lånekassen da må søknadsbehandle alle søknader om igjen, og det gir svært høy risiko i den travleste perioden med søknadsbehandling.

Finansdepartementet har ikke anslag for trendvekst i BNI. Men ved å legge til grunn en teknisk forutsetning om at BNI utvikler seg i takt med anslag for veksten i bruttonasjonalproduktet (BNP) kan BNI anslås for årene 2026-2030. I beregningene her er det for 2026 lagt til grunn anslag for BNP-vekst i Revidert nasjonalbudsjett 2025, mens det for årene 2027-2030 er benyttet anslag for BNP-vekst fra Perspektivmeldingen 2024.

Tabellen under viser BNI anslått på denne måten, og hvor mye 1 pst. utgjør av dette.

Tabell: Mrd. kroner. Løpende priser

	Anslag på BNI	1 pst. av BNI
2025	5 664,1	56,6
2026	5 698,0	57,0
2027	5 802,1	58,0
2028	5 914,3	59,1
2029	6 002,6	60,0
2030	6 128,3	61,3

SPØRSMÅL NR. 2422**Innlevert 4. juni 2025 av stortingsrepresentant Hans Andreas Limi****Besvart 13. juni 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Hvilke umiddelbare tiltak vil statsråden iverksette for å hindre at ekstrakostnader på 2,6 milliarder for nytt sykehus i Drammen svekker pasienttilbudet når kostnadene skal dekkes inn ved redusert vedlikehold og investeringer på de øvrige sykehusene i Vestre Viken, bl.a. Bærum sykehus?

BEGRUNNELSE:

I Budstikka 3. juni er det en stor artikkel om at Vestre Viken må dekke inn ekstrakostnader på 2,6 milliarder til nytt sykehus i Drammen, ved å redusere planlagt vedlikehold og investeringer i nytt utstyr. For Bærum sykehus betyr det at helt nødvendig vedlikehold for 400 millioner og planlagte investeringer på 100 mill i nytt røntgenutstyr blir satt på vent. Økonomidirektøren i Vestre Viken legger ikke skjul på at dette vil få konsekvenser for driften og med fare for at havari inntreffer pga manglende vedlikehold og utskiftninger. Pasienttilbudet blir dårligere som en konsekvens av at byggeprosjektet i Drammen, i regi av Helse Sørøst, har kommet helt ut av kontroll og overskridelsene må dekkes inn av sykehusene i Vestre Viken. Igjen får vi en bekreftelse på at finansieringsmodellen for nye sykehus i Norge er helt feil, vi kan ikke fortsette å la pasientene ta regningen for dårlig styring og kontroll med byggeprosjekter.

Svar:

Det er Helse Sør-Øst RHF som har ansvar for å sikre befolkningen i helseregionen gode og likeverdige helsetjenester. Samtidig skal virksomhetens drives innenfor de økonomiske rammer som Stortinget bevilger. Utbyggingen av det nye sykehuset i Drammen har blitt betydelig dyrere enn opprinnelig planlagt. Hovedårsaken til dette er eksterne og ikke-styrbare forhold, som krigen i Ukraina og koronapandemien. Disse hendelsene førte til uforutsette økninger i byggekostnadene.

De regionale helseforetakene har et helhetlig ansvar for drift og investeringer i sykehusene. Ansvaret må utøves innenfor rammer som Stortinget fastsetter. Denne ansvarliggjøringen har ført til at helseforetakene generelt har god historikk knyttet til gjennomføring av sine investeringer. Erfaringen tilsier også at det er lite kostnadsglidning fra planlegging til igangsetting av sykehusprosjektene. Stram kostnadsstyring gir bevisste prioriteringer og legger til rette for effektiv bruk av de bevilgede midlene. Dette er viktig for å sikre bærekraftige helsetjenester over tid.

Jeg viser for øvrig til mitt svar på spørsmål nr. 2281 fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud om de samme forholdene:

«Helse Sør-Øst RHF har ansvar for at befolkningen i helseregionen får gode og likeverdige spesialhelsetjenester. Dette omfatter også befolkningen i Vestre Viken HF sitt opptaksområde. Samtidig har Helse Sør-Øst RHF ansvar for å sikre at virksomheten driftes innenfor vedtatte rammer.

Helse Sør-Øst RHF har ansvar for at befolkningen i helseregionen får gode og likeverdige spesialhelsetjenester. Dette omfatter også befolkningen i Vestre Viken HF sitt opptaksområde. Samtidig har Helse Sør-Øst RHF ansvar for å sikre at virksomheten driftes innenfor vedtatte rammer.

Nytt sykehus i Drammen tas etter planen i bruk høsten 2025. Som følge av bl.a krigsutbrudd i Ukraina og pandemien, ble kostnadene høyere enn planlagt. Gjennomføring av store prosjekter medfører risiko for det enkelte helseforetak og for helseregionene. I alle store investeringsprosjekter i spesialisthelsetjenesten settes det av en usikkerhetsavsetning. Usikkerhetsavsetningen utgjør differansen mellom den øvre kostnadsrammen (P85) og styringsrammen (P50). Styret for Helse Sør-Øst RHF har vedtatt planforutsetninger vedrørende risiko, finansiering og ansvar for sine byggeprosjekter, som tilsier at helseforetaket som eier bygget må ta høyde for finansieringsrisiko inntil kostnadsrammen (P85-estimat). Styringsrammen (P50-estimat) ligger til grunn for gjennomføringen av prosjekter i Helse Sør-Øst, men det legges samtidig til grunn at ethvert prosjekt skal kunne gjennomføres også innenfor kostnadsrammen (P85-estimat).

Helse Sør-Øst RHF opplyser at Vestre Viken HF allerede er tildelt planmessig inntektsstøtte for den delen av forventet sluttkostnad for nytt sykehus i Drammen som går ut over kostnadsrammen og skyldes eksogene sjokk, og i tillegg til dekning av uforutsette kostnader som er håndtert utenfor styringsrammen. Den planmessige inntektsstøtten har en samlet verdi på om lag 1,8 milliarder kroner slik den er beregnet som planforutsetning til årets økonomiske langtidsplan, jf. styresak 024-2025 i Helse Sør-Øst RHF. Helse Sør-Øst RHF opplyser videre at de i dialogen med Vestre Viken HF har uttalt at de også vil vurdere eventuelt behov for ytterligere ekstraordinær inntektsstøtte inn mot budsjett 2026.

Det nye sykehuset i Drammen vil innebære helt moderne bygg og medisinsk teknisk utstyr (MTU). Helse Sør-Øst RHF opplyser at Vestre Viken HF allerede i dag har en av de laveste snittaldrene for MTU i Helse Sør-Øst, og vil etter at nytt sykehus i Drammen blir tatt i bruk være det helseforetaket i Helse Sør-Øst med best gjennomsnittlig teknisk tilstandsgrad på sine bygg.

Det er fortsatt behov for oppgradering og investeringer ved øvrige somatiske lokalisasjoner i Vestre Viken HF. I Helse Sør-Øst finansieres investeringer gjennom en konsernintern lånemodell. Helse Sør-Øst RHF opplyser at Vestre Viken HF som planforutsetning i økonomisk langtidsplan og inn mot budsjett 2026 må tilpasse investeringsnivået innenfor rammen av årlig tildeling av lokal investeringslikviditet, på linje med øvrige helseforetak. Helse Sør-Øst vil forbindelse med budsjett 2026 ha dialog med Vestre Viken HF om det endelige investeringsnivået.

De regionale helseforetakene har ansvar for å holde drift og investeringer innenfor Stortingets vedtatte rammer. Nye større byggeprosjekter innebærer omstillinger og krav. Helse Sør-Øst RHF opplyser at de har lagt helseregionens vedtatte styringsprinsipper til grunn i dialogen med Vestre Viken HF i denne saken. Dette er prinsipper som understøtter likebehandling av helseforetakene i regionen.

Helse Sør-Øst RHF opplyser videre at med disse planforutsetninger vil Vestre Viken HF få det samme til lokale investeringer som andre helseforetak i Helse Sør-Øst hensyntatt deres størrelse, selv om de går resultatmessig i underskudd de første årene etter innflytting. Samtidig vil styret i Helse Sør-Øst RHF, i tråd med vedtaket i styresak 062-2024, følge med på utviklingen, og gjennom økonomisk langtidsplan og de årlige budsjettene følge opp slik at de økonomiske konsekvensene av økt ramme for nytt sykehus i Drammen ikke blir til hinder for at Vestre Viken HF kan fortsette å levere gode og likeverdige spesialisthelsetjenester.»

SPØRSMÅL NR. 2423

Innlevert 4. juni 2025 av stortingsrepresentant Heidi Nordby Lunde

Besvart 16. juni 2025 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Hva vil være kostnaden av å innføre 12 prosent merverdiavgift på hhv. reparasjoner og salg av brukte varer?

BEGRUNNELSE:

Departementet bes gjøre et forenklet anslag som kan illustrere kostnadene dersom det ikke er mulig å gjøre en full beregning innen tidsfristen.

Svar:

Formålet med merverdiavgiften er å skaffe inntekter til staten. Det gjøres mest effektivt når merverdiavgiften omfatter flest mulig varer og tjenester med en generell sats. Reduserte satser og fritak fra merverdiavgift reduserer inntektene til staten og øker de administrative kostnadene for både de næringsdrivende og myndighetene. Omfanget av særordninger som fritak og reduserte satser bør derfor begrenses. Særagifter og støtte på utgiftssiden er generelt mer effektive virkemidler enn særordninger i merverdiavgift.

giftssystemet hvis formålet er å støtte enkeltgrupper eller påvirke sammensetningen av forbruket.

Departementet er ikke kjent med statistikk som viser omsetningen av reparasjoner eller uttømmende statistikk for omsetning og avanse ved salg av brukte varer. Det kan derfor ikke gis et presist anslag for proveny-tapet ved å innføre redusert merverdiavgiftssats for repara-sjoner og salg av brukte varer innenfor tidsrammen for besvarelse av spørsmålet.

Departementet kan likevel vise en forenklet beregning for å illustrere proveny-tapet ved redusert merverdiavgift for salg av brukte varer. Statistikk fra SSB viser at det i 2024 ble omsatt for drøyt 1 mrd. kroner fra butikkhandel med brukte varer (næringskode 47.79). Det bemerkes at dette ikke representerer all omsetning av brukte varer, men omsetning fra virksomheter under denne nærings-skoden.

For videresalg av brukte varer har allerede merverdiavgiftsloven gunstige regler. Selgeren kan i disse tilfellene på nærmere vilkår beregne merverdiavgift med generell sats av avansen, som er forskjellen mellom innkjøps- og salgsprisen. Ordningen er valgfri, det vil si at selger kan velge om beregningsgrunnlaget skal utgjøre avansen. Departementet har ikke statistikk over andelen av merverdiavgiftspliktig omsetning der avansemetoden benyttes.

Med utgangspunkt i statistikken fra SSB kan det årlige proveny-tapet av å redusere merverdiavgiften på salg av brukte varer fra 25 pst. til 15 pst. beregnes til i størrelsesorden 100 mill. kroner. Det understrekes at eksempelet kun er ment som illustrasjon. I tillegg kan det være andre

kilder til brukthandel som ikke inkluderes i statistikken, som gjør at provenyet er høyere. Det må eventuelt utredes nærmere.

En redusert sats for reparasjoner vil være svært omfattende og innebærer at alt fra reparasjoner av tekstiler til reparasjoner av biler omfattes. Dette vil være svært kostbart og trolig medføre et proveny-tap på i størrelsesorden 5–10 mrd. kroner.

Merverdiavgift på både reparasjoner og salg av brukte varer ble drøftet av ekspertgruppen for sirkulær økonomi, som leverte sin rapport i mai 2025. Ekspertgruppen anbefalte at støtte til reparasjoner gis direkte, for eksempel gjennom en reparasjonsordning, og ikke gjennom merverdiavgiftssystemet. For å stimulere omsetningen av brukte varer anbefalte ekspertgruppen at støtte gis i form av direkte tilskudd til omsetning av brukte varer hos næringsdrivende eller ved fritak i merverdiavgiften.

Innføring av redusert sats for henholdsvis salg og reparasjoner av brukte varer krever et regelverk som avgrenser virkeområdet. For eksempel må reparasjonstjenester avgrenses mot lignende tjenester som forebygging, vedlikehold eller påkostning, og det må tas stilling til om reparasjonstjenesten inkluderer både vare- og arbeidsinnsats. Innføring av redusert sats på henholdsvis reparasjoner og salg av brukte varer vil kreve nærmere utredning, og et forslag til regelverk bør sendes på høring.

Det er også en risiko for at et forslag om nullsats eller redusert sats for brukte varer vil være offentlig støtte som må notifiseres til og godkjennes av Eftas overvåkingssorgan (ESA) før det kan tre i kraft. EUs merverdiavgiftsdirektiv åpner ikke for redusert sats på brukte varer.

SPØRSMÅL NR. 2424

Innlevert 4. juni 2025 av stortingsrepresentant Une Bastholm

Besvart 12. juni 2025 av næringsminister Cecilie Myrseth

Spørsmål:

Vil næringsministeren ta initiativ overfor Equinor om å stanse finanseringen av spillet Energy Town?

BEGRUNNELSE:

Equinor finansierer spillet Energy Town, som er rettet mot britiske skolebarn fra 9 til 14 år. Equinor har uttalt at spillet skal gjøre barn og unge nysgjerrige på vitenskap og teknologi.

Men organisasjonen Association for Science Education (ASE) som har kvalitetssikret spillet, skriver på sine nettsider at spillet "skal sikre tillatelser til å operere i en tid med sensitivitet rundt fossile energikilder, særlig sett i lys av godkjenningen om å bygge ut Rosebank." De skriver også at "to tredjedeler av tenåringer tror at olje- og gassindustrien skaper mer problemer enn de løser, og at spillplattformen Equinor sponser hjelper å fjerne misoppfatninger ved å utforske noen av utfordringene som er knyttet til en rettferdig energiomstilling."

Equinor driver med andre ord lobbyvirksomhet mot britiske skolebarn for å jobbe mot Storbritannias klimaambisjoner og sikre utvinningstillatelser. Equinor har også tidligere fått kritikk for sin markedsføring i landet. Først måtte de fjerne en reklame som påsto at gass har lave utslipp. Så måtte de fjerne en reklame som påsto at vindkraft var en viktig del av Equinors virksomhet. I Norge er reklame mot barn forbudt. Den norske regjeringen er majoritets-eier i Equinor og har et ansvar for at selskapet opererer etisk og i tråd med våre verdier, også utenfor Norges grenser.

Svar:

I eierskapsmeldingen, Meld. St. 6 (2022–2023) Et grønnere og mer aktivt statlig eierskap – Statens direkte eierskap i selskaper, redegjør regjeringen for blant annet statens mål som eier, statens forventninger til selskapene og hvordan staten som eier følger opp selskapene, inkludert rollefordelingen mellom eier, styret og daglig leder.

Statens mål som eier i Equinor ASA er, jf. eierskapsmeldingen, høyest mulig avkastning over tid innenfor bærekraftige rammer. Det følger av eierskapsmeldingen at statens eieroppfølging av selskapene skal bidra til å nå statens mål som eier.

Iht. selskapslovgivningens rollefordeling mellom eier og selskapet, er det styret og ledelsen i Equinor som er ansvarlig for forvaltningen av selskapet og den daglige driften. Herunder også ansvar for de forretningsmessige og operative vurderingene og beslutningene som gjøres

av hvilke konkrete aktiviteter selskapet skal iverksette. En slik rollefordeling følger som nevnt av selskapslovgivningen og fremgår også av eierskapsmeldingen som et bredt flertall på Stortinget har sluttet seg til.

Equinor har ifølge media uttalt at formålet med spillet har vært å stimulere til entusiasme og interesse for vitenskapsfag i land de har virksomhet i, og at de ikke har vært kjent med beskrivelsen som er gitt på nettsiden til Association for Science Education.

Et selskap vil i utgangspunktet ikke kunne skape avkastning og forbli konkurransedyktig over tid uten at det balanserer økonomiske, sosiale og miljømessige forhold. Staten som eier har derfor forventninger til selskapenes arbeid på alle disse områdene, inkludert for området ansvarlig virksomhet. Det fremgår av eierskapsmeldingen at staten blant annet forventer at selskapene er ledende i arbeidet med ansvarlig virksomhet. Å være ledende i arbeidet med ansvarlig virksomhet innebærer blant annet å opptre etisk forsvarlig. I eierskapsmeldingen er det også beskrevet hvordan staten som eier følger opp sine forventninger. Statens forventninger følges opp basert på vesentlighet i eierdialogen med selskapene.

Hvilke konkrete prosjekter og aktiviteter selskapet går inn i, må styret og ledelsen som nevnt selv vurdere. I dialogen med Equinor, har departementet blant annet drøftet temaer som strategi og drift, inkludert arbeid tilknyttet ansvarlig virksomhet. Dette blir vesentlig i eierdialogen også fremover.

SPØRSMÅL NR. 2425

Innlevert 4. juni 2025 av stortingsrepresentant Erlend Larsen

Besvart 13. juni 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Ble alle lovpålagte tilsyn gjennomført i årene før 2023, slik statsbudsjettene oppgir?

BEGRUNNELSE:

I sitt svar til meg av 2. juni bekrefter statsråden å ha feilinformert Stortinget gjennom statsbudsjettet for 2025 (Prop. 1 S (2024–2025)).

I statsbudsjettet for 2024 (Prop. 1S (2023-2024)) står det på side 55 at «Alle lovpålagte tilsyn ble gjennomført» i 2022.

I statsbudsjettet for 2023 (Prop. 1S (2022-2023)) står det på side 58 at «Alle lovpålagte tilsyn ble gjennomført» i 2021.

Svar:

Representant Larsen refererer til tidligere svar fra meg om rapporteringen i Prop 1 S (2024-2025) om tilsynsvirksom-

heten til Luftfartstilsynet. Jeg har bedt Luftfartstilsynet redegjøre for rapporteringen for årene 2021 og 2022, som var grunnlaget for omtalen av tilsynsvirksomheten i Prop. 1 S (2022-2023) og Prop. 1 S (2023-2024) som representanten henviser til i begrunnelsen til spørsmålet.

Norsk luftfart ble betydelig påvirket av koronapandemien. Smittevernsrestriksjoner ble innført i mars 2020, og praktisert i ulik grad frem til de ble opphevet i februar 2022. Driften i norske flyselskaper ble sterkt begrenset, hovedsakelig som følge av fall i etterspørsel etter flyreiser.

Luftfartstilsynet fører tilsyn etter EASA-forordningen (forordning (EU) 2018/113910) med tilhørende akseptable samsvarskriterier og veiledningsmateriale. Luftfartstilsynet, i likhet med Europakommisjonens flysikkerhetsbyrå, EASA, måtte tilpasse tilsynsaktiviteten i pandemiårene. Tilsynsplanene for 2020, 2021 og delvis for 2022 måtte justeres i samsvar med redusert aktivitet i markedet og smittevernsrestriksjoner. På grunn av reiserestriksjonene ble hoveddelen av tilsynsaktivitetene

gjennomført som fjerntilsyn i perioden. Disse særskilte forholdene gjør det i etterkant mindre relevant å sammenligne planlagte aktiviteter for perioden med de opprinnelige regelverkskravene.

EASA gav en rekke anbefalinger knyttet til tilsynsaktivitet for å bistå nasjonale myndigheter og luftfartsindustrien i pandemiårene. For å kunne opprettholde luftfartsaktivitet i Norge samtidig som det var smittevernsrestriksjoner, utstedte Luftfartstilsynet nødvendige unntak i samsvar med EASAs ordninger. Dette knyttet seg spesielt til trening av personell og krav til fysisk verifikasjon for å forlenge en godkjenning. Luftfartstilsynet returnerte til normal tilsynsaktivitet våren 2022, og unntakene som var gitt opphørte gradvis.

Luftfartstilsynets vurdering er dermed at de var i overensstemmelse med det felleseuropeiske regelverket i 2021 og 2022, og at rapporteringen til Prop. 1 S (2022-2023) og Prop. 1 S (2023-2024) derfor medfører riktighet for disse årene.

SPØRSMÅL NR. 2426

Innlevert 4. juni 2025 av stortingsrepresentant Per Olav Tyldum

Besvart 10. juni 2025 av forsknings- og høyere utdanningsminister Sigrun Aasland

Spørsmål:

Mener statsråden det er fornuftig at erfarne sykepleiere som vil søke videreutdanning ikke får opptak fordi konverteringen av deres eldre karakterer til ny karakterskala er i deres disfavør, og vil statsråden ta grep for å sikre at ansiennitet og lang klinisk erfaring vektles høyere ved opptak til etter- og videreutdanning for å møte helsevesenets behov?

BEGRUNNELSE:

Norge står overfor et økende behov for spesialsykepleiere, spesielt innen intensivsykepleie ved sykehusene, hvor bemanning av akuttmottak er kritisk.

Samtidig har videreutdanningene blitt masterbaserte, og tidligere ordninger med alderspoeng er fjernet. Erfarne sykepleiere opplever at omregningen fra gamle til nye karaktersystemer er uforståelig og urettferdig, og at dette hindrer dem i å kvalifisere seg til videreutdanning.

Ved Sykehuset Namsos har sykepleiere med hver over 17 års erfaring og ett år på intensivavdeling fått avslag

på søknad om videreutdanning ved NTNU, til tross for deres omfattende praksis.

Gitt det store behovet for mer kvalifisert helsepersonell i landets sykehus, er det rimelig å vektlegge verdien av lang klinisk erfaring kombinert med oppnådd formalkompetanse ved opptak til videreutdanning.

Svar:

Regjeringen har over tid jobbet systematisk med å øke utdanningskapasiteten for helsepersonell. Dette har blitt gjort gjennom føringer i stortingsmeldinger og tildelingsbrev, og helt konkret gjennom prioritering av midler til økt kapasitet i helsefaglige utdanninger i de ordinære budsjettprosessene.

Denne prioriteringen har blant annet ført til at antallet kandidater i intensivsykepleie har økt betraktelig de siste årene. I 2024 ble det for eksempel utdannet 360 intensivsykepleiere nasjonalt, mot 165 i 2020. Det er en betydelig økning, og viser hvordan regjeringen jobber for å møte helsevesenets behov.

Når det gjelder den enkelte søkers forutsetninger for å bli tatt opp til en masterutdanning, så kan universiteter og høyskoler selv bestemme opptakskrav til masterutdanninger og videreutdanninger, innenfor de minstekravene som er fastsatt i mastergradsforordningen.

Representanten viser til at konverteringen av karakterer var til søkerens ugunst. I den forbindelse vil jeg vise til at avslag på opptak til høyere utdanning kan påklages, men jeg vil også gjøre oppmerksom på at det ikke finnes en standardisert måte å konvertere karakterer som er gitt før dagens karakterskala ble innført. Før Kvalitetsreformen ble det brukt en rekke ulike karakterskalaer i norsk høyere utdanning, også innenfor samme institusjon. I tillegg ble identiske karakterskalaer anvendt forskjellig mellom ulike institusjoner og fagområder.

Deler av problemstillingen du skisserer er omtalt i Meld. St. 19 (2023–2024). Her skriver regjeringen at ved mange masterutdanninger er det krav om at søkere må ha minst karakteren C i gjennomsnitt på bachelorutdanningen for å få opptak til masterutdanningen. Det er som

hovedregel ikke mulig å forbedre karakterene når man har fått utstedt vitnemål. Dette gjør at noen søkere aldri blir kvalifiserte for opptak til enkelte masterutdanninger og mister denne muligheten. Det kan potensielt føre til at det står ledige studieplasser på viktige masterutdanninger. Vi har fått tilbakemelding om at tjenestene opplever at en del av de som er tilsatt hos dem, og som de vil prioritere for utdanningsstilling, ikke får studieplass fordi de ikke når opp i konkurransen om å komme inn på utdanningene. Regjeringen poengterte derfor i nevnte stortingsmelding at vi forventer at institusjonene vurderer om det er nødvendig å stille krav om gjennomsnittskarakter C for opptak til alle master- og videreutdanninger, og om det kan være andre måter å kvalifisere til opptak på disse utdanningene. Opptak til master er lokalt, det vil si at utdanningsinstitusjonene har betydelig faglig frihet til selv å avgjøre opptakskrav. Jeg vil likevel følge opp forventninger fra profesjonsmeldingen i styringsdialogen med institusjonene fremover.

SPØRSMÅL NR. 2427

Innlevert 5. juni 2025 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik

Besvart 12. juni 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kva for avtalar har Statens vegvesen om kjøp av kommunikasjons tjenester for 2025, kor stor er samla verdi av desse avtalane, korleis har dette utvikla seg over dei seinare år, og meiner statsråden at Statens vegvesen sin kjøp av konsulent tjenester på dette området er i tråd med fellesføringane om å redusere konsulentbruken?

GRUNNGJEVING:

I følge ein artikkel i Kampanje 13. februar d.å. signerte Statens Vegvesen ein ny rammeavtale med eit mediebyrå, der den anslåtte verdien på avtalen auka frå 80 til 120 millionar kroner.

25. mars d.å. vart det kunngjort på Doffin konkurranse om "Rammeavtale for kjøp av reklame- og mediebyrå tjenester for kortsiktige kampanjer, sesongaktiviteter og mediekjøp m.m." til ein verdi av 16 mill. kroner frå Statens vegvesen. I skildringa heiter det mellom anna at:

"Statens vegvesen ønsker samarbeidspartner(e) med fagekspertise på konsept- og kampanjeplanlegging, mediekjøp, innholdsproduksjon og arbeidsgiverprofilering. Hensikten er at Statens vegvesen skal fremstå som en profesjonell og attraktiv aktør med tydelig profil i alle relevante kanaler."

I fellesføringane til offentlege verksemdar har det heilt sidan 2022 lege ei føring om å redusere konsulentbruken. I tildelingsbrevet til Statens vegvesen for 2025 heiter det m.a. at:

"Redusere konsulentbruken

Det er et mål at staten samlet sett skal redusere konsulentbruken ved å utvikle egen kompetanse. Statens vegvesen skal arbeide for å redusere konsulentbruken på områder der det ligger til rette for å benytte interne ressurser og kompetanse. Utover informasjons- og holdningskampanjer skal tjenester fra kommunikasjonsbransjen som hovedregel ikke benyttes. Statens vegvesen skal i årsrapporten for 2025 rapportere om konsulentbruken og oppfølgingen av fellesføringen, herunder om totalbeløp for kjøp av konsulent tjenester, hvilke tiltak som er iverksatt og konkrete resultater. Dersom det er fagområder og/eller kompetanseområder i virksomheten der konsulenter benyttes i særlig grad, skal bakgrunnen for dette omtales nærmere. Staten skal som en del av rapporteringen også gi en

overordnet omtale av eventuelle kjøp av konsulenttjenester fra kommunikasjonsbransjen (alle typer kommunikasjonstjenester) i 2025 og opplyse om totalbeløp for kjøp av slike tjenester.

Dersom utgifter til kjøp av konsulenttjenester er vesentlige, bør virksomheten i note til årsregnskapet spesifisere dette nærmere. Dersom virksomheten har større kjøp av konsulenttjenester fra andre statlige leverandører, bør dette fremgå særskilt.”

Svar:

Statens vegvesen har under denne regjeringen redusert bruken av konsulenttenester betrakteleg. Rekneskapen for 2024 viser at Statens Vegvesen har redusert konsulentutgiftene med 666 mill. kr eller 23 pst. samanlikna med 2022. I Direktoratet for forvaltning og økonomistyring sitt notat 2024:1 Statlige virksomheters bruk av konsulenter i 2023 går det fram at Statens vegvesen er blant dei statlege verksemdene med størst reduksjon i kjøp av konsulenttenester.

I tilfelle der det ikkje er kostnadseffektivt at Statens vegvesen sjølv har faste tilsette, kjøper Statens vegvesen ekstern hjelp. Behovet for ekstern hjelp varierer avhengig av kva aktivitetar og prosjekt Statens vegvesen har som treng kommunikasjonsbistand. Statens vegvesen har hatt ekstern kommunikasjonsbistand fordelt på fleire avtalar, som samla er fakturerte med 2,7 mill. kr pr juni 2025. Bistand til haldningsarbeid innanfor trafikktryggleik inngår ikkje i dette beløpet.

I grunngivinga viser representanten til to spesifikke avtalar: Den eine avtalen inngjekk Statens vegvesen i juni 2023 med eit kommunikasjonsbyrå for bistand til blant anna følgende tiltak:

- Det vart i 2023 utvikla ein haldningskampanje retta mot trafikantar for å motverke trakassering av menneskap på ferjene langs riks- og fylkesvegnettet. Dette angår helsa, miljøet og tryggleiken til menneskapa om bord.
- Stenginga av Ring 1 i Oslo (2023/2024) kravde massiv informasjon om tidspunkt for stenging, konsekvensar av stenginga og endring av åtferdsmønsteret til trafikantar for Oslo og omland frå bil til kollektivtransport.
- Statens vegvesen må rekruttere ny kompetanse innanfor data, IT og teknologi. Formålet er å effektivisere, bruke teknologi på nye måtar og tilby nye digitale tenester som gjer det enklare for befolkninga. Det er stor konkurranse i arbeidsmarknaden om denne kompetansen.
- Kommunikasjonen til forvaltninga med innbyggjarar og næringsliv skal normalt skje gjennom digitale, nettbaserte tenester (jf. Digitaliseringsrundskrivet). Statens vegvesen må bruke digital produksjon som ein del av kommunikasjonen for å nå ut til målgruppene sine. Dette inkluderer teknisk tenestekjøp, som lyd, lys, strøyming og teknisk produksjon.

Nemnde avtale går ut i juni og blir ikkje fornya. Det er lyst ut eit nytt anbod som skal dekkje om lag dei same behova. Den kunngjorde ramma på 16 millionar er eit maksimalbeløp og skal dekkje bistand inntil fire år.

Rammeavtalen for mediebyrået som Gjelsvik visar til, der den anslåtte verdien aukar frå 80 millionar til 120 millionar kroner, omfattar dei langsiktige nasjonale trafikktryggleikskampanjane til Statens vegvesen. Disse er eit strategisk viktig verkemiddel i arbeidet for auka trafikktryggleik.

Eg meiner Statens vegvesen har arbeidd godt med å følge opp fellesføringane representanten viser til.

SPØRSMÅL NR. 2428

Innlevert 5. juni 2025 av stortingsrepresentant Morten Wold

Besvart 13. juni 2025 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik

Spørsmål:

Hva vil statsråden foreta seg for å hjelpe norsk industri som sikrer varig innovasjon, styrker norsk industrisamarbeid og fremtidige inntekter til Norge - og som samtidig direkte vil bidra med å redde liv mange liv av kritisk skad-

ede personer ved frontlinjen i Ukraina - knyttet opp mot det norske selskapet Podtown, som er produkteier for hurtig operasjonelle containerenheter med livreddende kapasiteter?

BEGRUNNELSE:

Podtown fra Austevoll kommune ved Bergen samarbeider med flere norske selskaper om produksjonen av 20 fots containere innredet som fullintegreerte operasjonsstuer til bruk i en krigs- og krisesituasjon. Containerne er testet ut ved NATO-øvelser i arktiske strøk og er allerede innkjøpt av både engelsk og amerikansk forsvar. På grunn av produktets interoperabilitet og integrerte energisystem, kan de også benyttes for å beskytte sivil beredskap i nord. Containernes innhold blir i stor grad levert i samarbeid med flere norske selskaper, og monteres på en fabrikk i Polen - som har levert til US Defence i flere tiår. En standard enhet har en kostnad på i overkant av én million kroner per stykk for en medisinsk enhet med ballistisk beskyttelse. MOD Ukraina har nylig sendt et direkte og definert ønske om å bestille 40 enheter, og vil ha behov for flere. Det

er naturlig å se for seg at midler fra Nansen-programmet kan benyttes til denne type anskaffelser.

Svar:

Norske myndigheter anskaffer materiell og teknologi fra industrien for donasjoner til Ukraina der dette er relevant for landets behov og krigsinnsats. Forsvarsmateriell er gitt i oppdrag å koordinere industriens innspill og initiativ. Alle innspill som mottas gjennom Forsvarsmateriells portal blir vurdert for mulig donasjon. Dette inkluderer også innspill fra bedriften Podtown.

Prosjekter som etter en helhetsvurdering blir prioritert vil kunne finansieres gjennom den militære delen av Nansen-programmet. De ukrainske behovene er betydelige og alle tiltak som foreslås må måles opp mot de mest akutte ukrainske behovene.

SPØRSMÅL NR. 2429

Innlevert 5. juni 2025 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 11. juni 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

I Nasjonal trusselvurdering 2025 fastslås det at Kina er en av de fremste sikkerhetstruslene. Samtidig ser vi at en rekke ulike delegasjoner fra kinesisk næringsliv, forskningsmiljøer og andre sektorer jevnlig besøker Norge, ofte i regi av eller med medvirkning fra norske departementer, direktorater og andre offentlige etater/virksomheter.

Kan statsråden redegjøre for hvilke sikkerhetsmessige rutiner Justis- og beredskapsdepartementet og deres underliggende etater har når de arbeider med delegasjoner fra Kina?

BEGRUNNELSE:

Sitat fra innledningen i årets trusselvurdering fra PST:

«Nasjonal trusselvurdering (NTV) er en ugradert redegjørelse for trusselen fra statlige aktører, ekstremister og trusselen mot myndighetspersoner i det kommende året. Dette skal bidra til en felles nasjonal forståelse av trusselbildet. NTV skal sette andre samfunnsaktører i stand til å beskytte seg mot trusler.»

I den sammenheng er det viktig å få vite hvilke vurderinger som gjøres av departementer, direktorater, andre underliggende etater, forskningsmiljøer etc. Trusse-

len fra Kina kan ikke undervurderes, og Fremskrittspartiet har tatt opp dette flere ganger, blant annet i Meld. St. 14 (2024-2025), Innst. 290 S (2024-2025) - Sikker kunnskap i en usikker verden. Det er en rekke ulike delegasjoner fra Kina som besøker norske bedrifter, institusjoner og anlegg, og her bør effektive sikkerhetsrutiner være på plass.

PST er klare om at Kinas aktivitet i Norge og Arktis utgjør en trussel. I årets nasjonale trusselvurdering fremheves det:

«Kinesiske tjenester er generelt interessert i å rekruttere næringslivsaktører, militært personell, forskere og personer som sitter i sensitive stillinger i ulike myndighetsorganer og politiske organisasjoner.»

Videre står det blant annet at:

«Etterretningstrusselen fra Kina er betydelig og vil tilta på sikt.»

(...) Konferanser og seminarer er også arenaer som blir forsøkt utnyttet til å innhente informasjon av militær nytteverdi, og til å etablere relasjoner til personer med slike tilganger. I løpet av 2024 har personer fra institusjoner tilknyttet PLA (det kinesiske forsvaret) deltatt på teknologivitenskapelige konferanser i Norge.

Et ytterligere poeng angående involvering med Kina er at de er dypt involvert i Russlands krig mot Ukraina gjennom økonomisk og indirekte militær støtte. Eksporten fra Kina til Russland steg med 69 % i de første 11 månedene av 2023 sammenlignet med 2021. Kina har blitt en viktig kilde til varer som Russland har mistet tilgang til på grunn av vestlige sanksjoner. Kina er videre en stor importør av russisk olje og gass, og denne handelen har økt markant etter at vestlige land innførte sanksjoner mot Russland.

Med de klare advarslene i årets trusselvurdering er det viktig å få klarhet i om Norge har gode nok rutiner overfor Kina.

Svar:

Trusselvurderinger fra våre sikkerhets- og etterretningstjenester beskriver hvordan Kinas bruk av et bredt spekter av aktører og virkemidler på ulike måter kan skade norske interesser. Regjeringen har høy bevissthet om og økende fokus på disse utfordringene.

Den nasjonale sikkerhetsstrategien, lansert 8. mai, har tre strategiske hovedprioriteringer: styrket forsvarsevne, økt motstandsdyktighet i samfunnet og styrket økonomiske sikkerhet. I strategien vises det til at Kina utfordrer internasjonale spilleregler og verdier som er sentrale for norsk sikkerhet. Samtidig er Norge tjent med å engasjere Kina i handel og løsning av globale spørsmål, og vi skal unngå en utilsiktet frakobling fra Kina. Regjeringen vil identifisere og redusere risikoen i det økonomiske samvirket. Dette gjøres best i tett samarbeid med våre nordiske naboer, nærstående europeiske land og allierte, og ved å styrke dialogen med næringslivet, kunnskapssektoren og andre samfunnsaktører for økt bevissthet om risikoen. På visse sensitive områder skal samarbeid un-

ngås. Det gjelder særlig kinesisk befatning med grunnleggende funksjoner og skjermingsverdige verdier som skaper vesentlige bindinger.

I Meld. St. 9 (2024-2025) Totalberedskapsmeldingen understreker regjeringen viktigheten av å ha et lovverk som inneholder mekanismer som gjør at vi ivaretar nasjonal sikkerhet, både i sikkerhetsloven og sektorlovverk. Regjeringen har i tillegg utarbeidet ulike retningslinjer som omhandler balansen mellom åpenhet, næringslivsinteresser og sikkerhet. Dette omfatter blant annet retningslinjer for ansvarlig internasjonalt kunnskapssamarbeid, og retningslinjer for myndighetenes samarbeid om håndtering av sikkerhetstruende økonomisk virksomhet.

Regjeringens helhetlige tilnærming til Kina er et eksempel på de avveininger som gjøres mellom åpenhet, næringslivsinteresser og nasjonal sikkerhet. Budskapet er todelt: Vi skal føre en interessebasert politikk i alle spørsmål som berører Kina, og vi skal samarbeide og ha dialog med Kina på ulike områder. Tilnærmingen skal være basert på våre interesser og våre verdier. Samtidig skal vi utvise økt forsiktighet overfor Kina av hensyn til nasjonal sikkerhet, herunder, som nevnt over, unngå samarbeid på visse sensitive områder. Vi skal redusere risiko og vår avhengighet av kinesiske aktører. I Totalberedskapsmeldingen omtales konkrete kontrollspørsmål om nasjonal sikkerhet og risikovurderinger. Kontrollspørsmålene vil kunne være til nytte for alle som skal samhandle internasjonalt i spørsmål om aktivitet, investeringer, oppkjøp med mer, som kan berører nasjonale sikkerhetsinteresser, herunder i forhold til Kina.

Til sammen utfyller dette regjeringens politikk for hvordan departementene og underliggende etater forholder seg til delegasjoner mv. fra Kina.

SPØRSMÅL NR. 2430

Innlevert 5. juni 2025 av stortingsrepresentant Toralf Heimdal

Besvart 13. juni 2025 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik

Spørsmål:

Det har nå gått ett år siden LTP enstemmig ble vedtatt i Stortinget. Romertallsvedtak XI, påla regjeringen å utrede hvordan økt militær utdanningskapasitet skal etableres i

Nord-Norge, og snarlig komme tilbake til Stortinget med et forslag til gjennomføring.

Hvorfor har ikke regjeringen fulgt opp Stortingets vedtak, hvor står saken nå og når kommer forlaget til Stortinget?

Svar:

Etter Stortingets enstemmige vedtak om langtidsplanen for forsvarssektoren, herunder romertallsvedtak XI, ga Forsvarsdepartementet Forsvaret oppdrag om å utrede alternativer for etablering av økt militær utdanningskapasitet i Nord-Norge. Forsvaret leverte sin innledende anbefaling 13. desember 2024. Forsvaret har anbefalt å utvikle Forsvarets lagførerskole for objektsikring og forebyggende sikkerhet ved Porsanger garnison (GP) i regi av Heimevernet. Utdanningen vil ha en varighet på ett år, og vil kunne gjennomføres innenfor førstegangstjenesten. Utdanningen skal iverksettes høsten 2025. Tiltaket

innebærer å igangsette en pilot høsten 2025, og deretter øke kapasiteten våren 2026. En lagførerskole i Porsanger vil også rekruttere fra nærområdet og bidrar dermed til en bedre dekning av behovet i styrkestrukturen. Dersom piloten lykkes vil utdanningen produsere etterspurt fagkompetanse for hele Forsvaret. Ytterligere tiltak for oppskalering av militær utdanning i Nord-Norge er under utredning hos Forsvaret. Departementet vil foreta en vurdering når utredningen foreligger, og deretter informere Stortinget med forslag til gjennomføring av anbefalte handlingsalternativer.

SPØRSMÅL NR. 2431

Innlevert 5. juni 2025 av stortingsrepresentant Hans Andreas Limi

Besvart 12. juni 2025 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Vil en ordning der tilfeldig utvalgte skatteyttere innenfor en bestemt aldersgruppe får redusert sin skatteplikt ved skattefradrag, være forenlig med likhetsprinsippet i Grunnloven § 98?

BEGRUNNELSE:

Grunnloven § 98 lyder:

«Alle er like for loven.
Intet menneske må utsettes for usaklig eller uforholdsmessig forskjellsbehandling.»

Det bes besvart om og hvordan en ordning med redusert skatteplikt i form av skattefradrag for tilfeldig utvalgte skatteyttere innenfor en bestemt aldersgruppe, er forenlig med likhetsprinsippet i Grunnloven § 98.

Svar:

Finansdepartementet sendte 27. mai 2025 et forslag om forsøksordning med arbeidsfradrag for unge på høring. Forslaget innebærer en mulig begrenset forsøksordning i skattesystemet med et eget fradrag i arbeidsinntekt for unge mellom 20 og 35 år. Målet med forsøket er å skaffe kunnskap om hvordan et arbeidsfradrag, og økonomiske insentiver mer generelt, påvirker yrkesdeltakelse og arbeidsinnsats for denne gruppen.

Høringsforslaget innebærer forskjellsbehandling av skattytere på to punkter. For det første er avgrensningen til «unge» definert til aldersgruppen 20 til 35 år, som innebærer en forskjellsbehandling på bakgrunn av alder. For det andre vil den tilfeldige uttrekningen medføre at individer som befinner seg i like situasjoner, kan bli forskjellsbehandlet.

Departementet har vurdert om det skisserte forsøket vil kunne gjennomføres innenfor rammene av likhetsprinsippet og diskrimineringsforbudet i Grunnloven § 98. Jeg viser til høringsnotatets side 23 flg. Som det fremgår her, er alder et relevant diskrimineringsgrunnlag etter Grunnloven § 98 annet ledd, jf. likestillings- og diskrimineringsloven § 6. Etter likestillings- og diskrimineringsloven § 9 er forskjellsbehandling på bakgrunn av alder imidlertid ikke i strid med forbudet i § 6 når den har et saklig formål, er nødvendig for å oppnå formålet og ikke er uforholdsmessig inngripende overfor den eller de som forskjellsbehandles. Formålet med å gjennomføre et forsøk med arbeidsfradrag for unge er å skaffe kunnskap om virkningene av et slikt fradrag. Den bekymringsfulle økningen i antall unge som mottar langvarige helserelaterte ytelser, og det at unge som faller ut av arbeidsmarkedet, står i fare for å bli stående utenfor i mange år, gir saklig grunn til å forskjellsbehandle på grunnlag av alder.

Individene i mottakergruppen (anslagsvis 100 000 personer) vil motta en fordel gjennom et fradrag i arbeidsinntekt, mens individene i kontrollgruppen

(anslagsvis 1 mill. personer) ikke får den samme fordel. Med unntak av alder vil det være tilfeldig hvilke personer som trekkes ut til forsøket. Det er derfor ingen forskjellsbehandling basert på andre relevante diskrimineringsgrunnlag. Den forskjellsbehandlingen som forsøket vil innebære mellom individene i mottakergruppen og individene i kontrollgruppen, er derimot vurdert etter likhetsprinsippet i Grunnloven § 98 første ledd. Det sentrale vurderingstemaet er om tiltaket er saklig begrunnet og forholdsmessig.

Det kan oppfattes urimelig at en liten gruppe i samfunnet trekkes tilfeldig ut for å motta en økonomisk fordel. Et alternativ til en forsøksordning er å innføre et arbeidsfradrag for alle. Det vil være kostbart å innføre fradraget for alle eller en større gruppe. Når vi samtidig mangler kunnskap om virkningene av et arbeidsfradrag, bør en ha bedre kunnskap før en eventuell bred innføring. Forsøket anses derfor å være saklig begrunnet.

Man antar at et arbeidsfradrag vil kunne stimulere til økt sysselsetting i befolkningen, men størrelsen på ef-

fekten er svært usikker og er vanskelig å vurdere uten en kontrollgruppe. Ettersom effektene antas å være relativt beskjedne, er vurderingen at det i forsøket må trekkes helt tilfeldig hvem som skal få fradraget («randomisert forsøk»). Det er på den måten en kan få et tilstrekkelig godt beslutningsgrunnlag for om arbeidsfradraget virker etter sin hensikt.

Basert på eksisterende kunnskap, er det ikke mulig å vite om et slikt fradrag vil øke det samlede mengden arbeidskraft i økonomien. En innretning av forsøket med randomisert uttrekk anses derfor nødvendig for å oppnå ønsket læring.

Forsøket har videre begrenset varighet for den enkelte, samtidig som noe varighet er nødvendig for å kunne vurdere effektene av forsøket. Forsøket anses heller ikke uforholdsmessig inngripende. Jeg viser til at ingen får innskrenket sine rettigheter eller blir pålagt større plikter enn det som følger av gjeldende regler.

SPØRSMÅL NR. 2432

Innlevert 5. juni 2025 av stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt

Besvart 13. juni 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Ser helseministeren behovet for å sikre gode nok helsetjenester for befolkningene i Innherred, og vil ministeren sikre videre drift av Akuttbilen?

BEGRUNNELSE:

Ifølge Tønderavisa 05.06.25 legges Akuttbilen i Innherred ned etter tre år i drift, til tross for at pasienter og kommunene som har vært en del av prosjektet er fornøyd, begrundelsen er økonomisk. Akuttbilen ble i sin tid etablert for å kompensere for at Leksvik-ambulansen ble sentralisert og flyttet til St. Olavs. Bilen har både sikret rask hjelp og forbygget samtidighetskonflikter, samt fungert avlastende i perioder med mindre oppdrag. Nå er det opp til kommunene å finne finansiering for videre drift av Akuttbilen, noe som kan være utfordrende i en tid med trange kommunebudsjetter.

Svar:

Helse- og omsorgsdepartementet har innhentet informasjon fra Helse Midt-Norge RHF.

Helse Midt-Norge RHF viser til at sak om akuttbilprosjektet og evalueringsrapporten fra prosjektet ble behandlet i styret i Helse Nord-Trøndelag HF den 28. mai 2025. Styret fattet følgende vedtak i saken (styresak 34/2025):

1. Styret tar evalueringsrapportene til orientering.
2. Styret ber om at prosjektet avsluttes og at læringsspunkter fra prosjektet deles med kommunehelsetjenesten, ASU og PSU.
3. Styret gir honnør til alle ansatte og ledere i HNT som har medvirket til en god gjennomføring av prosjektet, og takker alle samarbeidspartnere som har bidratt.

Helse Midt-Norge RHF har innhentet ytterligere informasjon om saken fra Helse Nord-Trøndelag HF. Utprøving av akuttbil i Innherred var et prosjekt i forbindelse med virksomhetsoverdragelse av ambulansestasjonen i Leksvik til St. Olavs Hospital HF. Det var en bekymring at

dette ville føre til endret brukermønster for ambulansen i Leksvik, og dermed flere samtidighetskonflikter. Akuttbilen skulle blant annet da fungere som en ekstra sikkerhet. Prosjektet er nå avsluttet i tråd med at prosjektperioden er over.

Evalueringen av prosjektet har vist at ambulansens responstid er innenfor veiledende responstid, både før og etter virksomhetsoverdragelsen, og både med og uten akuttbil. Helseforetakets vurdering er at befolkningen i Innherred har et godt prehospitalt tilbud uten akuttbi-

len. Akuttbilen har ytt gode tjenester, men tilbudet krever ekstra ressurser – noe som må sees opp mot spesialisthelsetjenestens samlede oppgaver overfor befolkningen og behovet for å prioritere. Prosjektet har kostet spesialisthelsetjenesten om lag 9 000 000 kroner. Til sammenlikning har kommunene bidratt med 19 500 kroner. Prosjektet har gitt mange læringspunkter som sykehusene og Helse Midt-Norge RHF tar med videre i planleggingen av regionens akuttmedisinske beredskap.

SPØRSMÅL NR. 2433

Innlevert 5. juni 2025 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen

Besvart 13. juni 2025 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

I Nasjonal trusselvurdering 2025 pekes Kina ut som en av de fremste sikkerhetstruslene. Samtidig besøker kinesiske delegasjoner fra næringsliv, forskning og andre sektorer jevnlig Norge, ofte i samarbeid med norske myndigheter.

Kan statsråden redegjøre for hvilke sikkerhetsrutiner Energidepartementet og underliggende etater har ved samarbeid med slike delegasjoner, samt rutinene ved bruk av kinesiske komponenter og utstyr i kritisk infrastruktur?

BEGRUNNELSE:

Sitat fra innledningen i årets trusselvurdering fra PST:

«Nasjonal trusselvurdering (NTV) er en ugradert redegjørelse for trusselen fra statlige aktører, ekstremister og trusselen mot myndighetspersoner i det kommende året. Dette skal bidra til en felles nasjonal forståelse av trusselbildet. NTV skal sette andre samfunnsaktører i stand til å beskytte seg mot trusler.»

I den sammenheng er det viktig å få vite hvilke vurderinger som gjøres av departementer, direktorater, andre underliggende etater, forskningsmiljøer etc. Trusselen fra Kina kan ikke undervurderes, og Fremskrittspartiet har tatt opp dette flere ganger, blant annet i Meld. St. 14 (2024-2025), Innst. 290 S (2024-2025) - Sikker kunnskap i en usikker verden. Det er en rekke ulike delegasjoner fra Kina som besøker norske bedrifter, institusjoner og anlegg, og her bør effektive sikkerhetsrutiner være på plass.

PST er klare om at Kinas aktivitet i Norge og Arktis utgjør en trussel. I årets nasjonale trusselvurdering fremheves det:

«Kinesiske tjenester er generelt interessert i å rekruttere næringslivsaktører, militært personell, forskere og personer som sitter i sensitive stillinger i ulike myndighetsorganer og politiske organisasjoner.»

Videre står det blant annet at:

«Etterretningstrusselen fra Kina er betydelig og vil tilta på sikt.»

Konferanser og seminarer er også arenaer som blir forsøkt utnyttet til å innhente informasjon av militær nytteverdi, og til å etablere relasjoner til personer med slike tilganger. I løpet av 2024 har personer fra institusjoner tilknyttet PLA (det kinesiske forsvaret) deltatt på teknologivitenskapelige konferanser i Norge.

Et ytterligere poeng angående involvering med Kina er at de er dypt involvert i Russlands krig mot Ukraina gjennom økonomisk og indirekte militær støtte. Eksporten fra Kina til Russland steg med 69 % i de første 11 månedene av 2023 sammenlignet med 2021. Kina har blitt en viktig kilde til varer som Russland har mistet tilgang til på grunn av vestlige sanksjoner. Kina er videre en stor importør av russisk olje og gass, og denne handelen har økt markant etter at vestlige land innførte sanksjoner mot Russland.

Med de klare advarslene i årets trusselvurdering er det viktig å få klarhet i om Norge har gode nok rutiner overfor Kina.

Svar:

Energidepartementet, Norges vassdrags- og energidirektorat, Havindustritilsynet og Sjøkeldirektoratet følger anbefalingene som gis i EOS-tjenestenes risiko- og trusselvurderinger, og benytter rådene som grunnlag for arbeidet med forebyggende sikkerhet og beredskap.

Ved forespørsler om møter fra land EOS-tjenestene har definert som land med høy risiko, tas det særlig hensyn til risikoen for etterretning, påvirkning og rekrutter-

ingsforsøk. Det er høy bevissthet om informasjonssikkerhet og valg av møtelokaliteter.

Jeg forstår spørsmålet om rutiner ved bruk av utstyr i kritisk infrastruktur, til å omfatte kritisk infrastruktur i ED og i våre etater. Statens Graderte Plattformen og Forsvaret leverer gradert IKT-infrastruktur som Energidepartementet og direktoratene bruker, og ivaretar sikkerheten i disse systemene.

SPØRSMÅL NR. 2434

Innlevert 5. juni 2025 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund

Besvart 16. juni 2025 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Kan statsråden gi en oversikt over hvor mye nettleien har økt, per kWh, for en gjennomsnittlig husholdningskunde og en gjennomsnittlig næringskunde, per områdekonsesjon i årene mellom 2021 og 2025, og hvordan prisveksten er anslått å være fram til 2030?

BEGRUNNELSE:

Nettleien har skutt i været de siste årene, og forventes å øke mye de neste årene og. Jeg forventer at regjeringen sitter på god informasjon om hvordan denne utviklingen har vært, og hva som er framskrivningen for de neste årene.

Svar:

I tabellene under gis en oversikt over utviklingen i gjennomsnittlig nettkostnad i distribusjonsnettet i perioden 2022-2025, målt i øre/kWh, innhentet fra Reguleringsmyndigheten for energi (RME). I realiteten vil nettleien til den enkelte kunde bestemmes av kundens strømforbruk (energiledet) og hvor høy effekt kunden tar ut i løpet av én eller flere timer i måneden (fastleddet). I tabellene under har RME omregnet energiledet og fastleddet til en samlet nettkostnad målt i øre/kWh for to ulike eksempelkunder i husholdningene, henholdsvis liten og stor kunde. «Liten kunde» representerer en eksempelhusholdning som bor i leilighet, med et gjennomsnittlig årsforbruk på 6 000 kWh

og et effektuttak på 1,5 kW sommerstid og 3 kW vinterstid. «Stor kunde» representerer en eksempelhusholdning som bor i enebolig med et årsforbruk på 20 000 kWh og et effektuttak på 4 kW sommerstid og 6 kW vinterstid.

I tabellene under er ikke elavgift og merverdiavgift inkludert. Enova-avgiften er inkludert. Nettkostnaden er oppgitt i 2023-priser. Enkelte ruter i tabellen er blanke. Dette skyldes i hovedsak endringer i selskapsstruktur, det vil si fusjoner, navneendringer o.l. Nettkostnaden er oppgitt per fylke, da ulike nettselskap kan ha ulike tariffer i ulike områder. Områdekonsesjonen til det enkelte nettselskap sammenfaller imidlertid ikke med fylkesgrensene.

Variasjonen i strøm- og effektforbruk på tvers av næringskunder er stor, og det er derfor krevende å definere en gjennomsnittlig næringskunde. Ifølge RME vil utviklingen i nettkostnad for husholdningskunder gi en god indikasjon på utviklingen i gjennomsnittlig nettkostnad hos næringskunder.

Tabellene gir kun en oversikt over nettkostnader fra 1. juli 2022, ettersom ny nettleiemodell trådte i kraft 1. juli 2022 og nettkostnaden før og etter 1. juli 2022 ikke er direkte sammenliknbare. Nettkostnaden som er oppgitt for 2025 er foreløpig. Det er krevende å gi gode estimater på fremtidige nettkostnader for det enkelte nettselskap. Målt i faste 2023-priser, forventer RME at nettleien i distribusjonsnettet vil øke med 23 pst. fra 2024 til 2030. Økningen i nettleie frem mot 2030 vil variere på tvers av nettselskap.

Tabeller:

Tabell 1: Gjennomsnittlig nettkostnad (øre/kWh) 2022-2025 – liten kunde

Konsesjonær	Fylke	2022	2023	2024	2025
ALUT AS	Finnmark	64,12	54,74	67,74	65,92
ALUT AS	Troms	64,12	54,74	67,74	65,92
AREA NETT AS	Finnmark	135,20	118,65	114,66	104,82
ARVA AS	Nordland	41,46	42,55	46,78	45,54
ARVA AS	Troms	41,46	42,55	46,78	45,54
ARVA AS	Troms	41,46	42,55	46,78	45,54
ASKER NETT AS	Akershus	87,66	55,70	52,87	51,65
BARENTS NETT AS	Finnmark	107,85	120,87	134,15	130,60
BINDAL KRAFTLAG SA	Nordland	90,34	59,82	73,62	71,62
BKK AS	Vestland	54,02	50,75	54,62	54,02
BREHEIM NETT AS	Vestland	57,40	49,09	46,59	45,32
BØMLO KRAFTNETT AS	Vestland	92,68	66,40	66,03	64,24
DE NETT AS	Telemark	111,94	80,18	77,11	79,82
ELINETT AS	Møre og Romsdal	53,44	48,96	62,08	62,68
ELMEA AS	Nordland	109,77	97,88	102,13	106,99
ELVENETT AS	Buskerud	90,40	77,74	73,77	56,76
ELVIA AS	Akershus	49,14	40,10	44,22	41,54
ELVIA AS	Buskerud	49,14	40,90	44,22	41,54
ELVIA AS	Innlandet	49,14	40,10	44,22	41,54
ELVIA AS	Oslo	49,14	40,10	44,22	41,54
ELVIA AS	Østfold	49,14	40,10	44,22	41,54
ENIDA AS	Agder	69,17	70,36	66,78	64,99
ENIDA AS	Rogaland	69,17	70,36	66,78	64,99
ETNA NETT AS	Innlandet	115,28	97,31	92,31	81,47
EVERKET AS	Telemark	93,51	75,19	81,97	79,77
FAGNE AS	Rogaland	83,08	71,35	76,39	76,25
FAGNE AS	Vestland	83,08	71,35	76,39	76,25
FJELLNETT AS	Innlandet	59,38	63,39	68,51	66,46
FJELLNETT AS	Trøndelag	59,38			
FØIE AS	Akershus				36,63
FØIE AS	Buskerud	83,24	66,51	50,80	48,37
FØIE AS	Akershus	54,17	62,25	42,83	
FØIE AS	Buskerud	54,17	62,25	42,83	
FØRE AS	Telemark	87,35	69,04	73,80	72,93
GLITRE ENERGI NETT AS	Akershus	59,58			
GLITRE ENERGI NETT AS	Buskerud	59,58			
GLITRE ENERGI NETT AS	Innlandet	59,58			
GLITRE ENERGI NETT AS	Oslo	59,58			
GLITRE ENERGI NETT AS	Vestland	59,58			
GLITRE NETT AS	Agder	79,98	45,01	48,06	49,76
GLITRE NETT AS	Akershus		45,01	48,06	49,76
GLITRE NETT AS	Buskerud		45,01	48,06	49,76
GLITRE NETT AS	Innlandet		45,01	48,06	49,76
GLITRE NETT AS	Oslo		45,01	48,06	49,76
GLITRE NETT AS	Rogaland	79,98	45,01	48,06	49,76
GLITRE NETT AS	Telemark	79,98	45,01	48,06	49,76

GLITRE NETT AS	Vestland		45,01	48,06	49,76
GRIUG AS	Innlandet	83,20	49,27	51,29	59,04
HAVNETT AS	Vestland	100,40	89,23	87,54	65,27
HEMSIL NETT AS	Buskerud	89,60	78,92	69,36	
HØLAND OG SETSKOG ELVERK AS	Akershus	87,34	51,35	56,37	57,50
INDRE HORDALAND KRAFTNETT AS	Vestland	86,38	79,94	68,96	66,25
JÆREN EVERK AS	Rogaland	63,60	50,50	55,32	53,86
KE NETT AS	Rogaland	61,59	48,95	66,42	57,53
KLIVE AS	Innlandet	99,30	84,27	87,09	87,12
KVAM ENERGI NETT AS	Vestland	85,72	73,56	68,69	65,19
KYSTNETT AS	Nordland	115,86	113,17	109,61	106,68
LEDE AS	Buskerud	57,72	49,78	63,50	65,88
LEDE AS	Telemark	57,72	49,78	63,50	65,88
LEDE AS	Vestfold	57,72	49,78	63,50	65,88
LEGA NETT AS	Finnmark	63,65	62,05	61,82	
LINEA AS	Nordland	51,70	73,05	69,36	66,56
LINJA AS	Møre og Romsdal	53,79	55,50	65,44	76,71
LINJA AS	Vestland			73,31	
LINJA AS	Møre og Romsdal	64,83	65,79		
LINJA AS	Vestland	64,83	65,79		
LNETT AS	Rogaland	69,92	63,94	64,41	58,66
LUCERNA AS	Finnmark	70,87	60,74	70,88	68,98
LUOSTEJOK NETT AS	Finnmark	28,50	62,64	84,71	
LYSNA AS	Vestland	96,97	83,60	97,37	92,43
MELLOM AS	Møre og Romsdal	65,51	58,77	71,57	73,40
MELØY ENERGI AS	Nordland	83,76	77,19	73,09	75,43
MIDTNETT AS	Buskerud	63,37	60,39	70,72	64,45
MODALEN KRAFTLAG SA	Vestland		59,66	39,15	52,22
NETTSELSKAPET AS	Trøndelag	43,54	41,20	47,71	41,71
NORANETT ANDØY AS	Nordland	93,72	79,96	94,39	86,98
NORANETT ANDØY AS	Troms	93,72	79,96	94,39	86,98
NORANETT AS	Nordland	63,06	52,81	84,16	70,93
NORANETT AS	Troms	63,06	52,81	84,16	70,93
NORANETT HADSEL AS	Nordland	101,13	78,44	80,17	81,53
NORDVEST NETT AS	Møre og Romsdal	56,50	53,99	55,81	58,25
NOREFJELL NETT AS	Buskerud	70,82	59,11	51,96	56,59
NORGESNETT AS	Akershus	72,35	37,25	40,28	35,72
NORGESNETT AS	Vestland	72,35	37,25	40,28	35,72
NORGESNETT AS	Østfold	72,35	37,25	40,28	35,72
ODDA ENERGI NETT AS	Vestland	83,08			
RAKKESTAD ENERGI AS	Østfold	96,81	68,81	67,76	70,65
RK NETT AS	Telemark	105,38	61,57	74,05	77,54
R-NETT AS	Buskerud			70,37	67,62
ROLLAG ELEKTRISITETSVERK AS	Buskerud	97,80	65,41		
ROMSDALSNETT AS	Møre og Romsdal	64,43	59,01	63,55	66,02
RØROS E-VERK NETT AS	Innlandet	81,40	84,85	71,76	69,82
RØROS E-VERK NETT AS	Trøndelag	81,40	84,85	71,76	69,82
SANDØY NETT AS	Møre og Romsdal	70,46			
S-NETT AS	Møre og Romsdal	74,34	65,81	72,13	70,19

S-NETT AS	Trøndelag	74,34	65,81	72,13	70,19
STANGE ENERGI NETT AS	Innlandet	56,93			
STANNUM AS	Telemark	72,01	66,96	76,70	76,66
STRAM AS	Nordland	57,34	49,45	43,30	49,19
STRAUMEN NETT AS	Møre og Romsdal	59,84	60,17	63,73	60,69
STRAUMNETT AS	Vestland	95,18	82,27	68,30	66,44
SUNETT AS	Møre og Romsdal	83,51	74,13	70,36	67,68
SYGNIR AS	Innlandet	91,78	69,85	71,43	69,53
SYGNIR AS	Vestland	91,78	69,85	71,43	69,53
SØR AURDAL ENERGI AS	Innlandet	135,08	123,04	112,97	105,29
TELEMARK NETT AS	Telemark	109,94	80,97	87,30	83,62
TENDRANETT AS	Vestland	87,79	60,62	44,91	43,70
TENSIO TN AS	Nordland	43,08	45,39	56,68	56,42
TENSIO TN AS	Trøndelag	43,08	45,39	56,68	56,42
TENSIO TS AS	Innlandet	31,92	31,34	45,88	47,28
TENSIO TS AS	Trøndelag	31,92	31,34	45,88	47,28
TINDRA NETT AS	Møre og Romsdal	68,31	58,70		
TINFOS AS	Agder	66,58	56,97	67,92	66,08
TINFOS AS	Finnmark	66,58	56,97	67,92	66,08
TINFOS AS	Telemark	66,58	56,97	67,92	66,08
UVDAL KRAFTFORSYNING SA	Buskerud	69,13	79,23	53,79	75,42
VANG ENERGIVERK AS	Innlandet	78,61	114,27	94,13	105,51
VANG ENERGIVERK AS	Vestland	78,61	114,27	94,13	105,51
VESTALL AS	Nordland	74,79	89,58	93,58	100,13
VESTALL AS	Troms	74,79	89,58	93,58	100,13
VESTMAR NETT AS	Telemark	81,53	69,51	65,96	81,45
VEVIG AS	Innlandet	71,13	54,01	53,07	57,70
VEVIG AS	Vestland				57,70
VISSI AS	Finnmark	75,16	68,38	67,47	74,96
VISSI AS	Troms	75,16	68,38	67,47	74,96

Tabell 2: Gjennomsnittlig nettkostnad (øre/kWh) 2022-2025 - stor kunde

Konsesjonær	Fylke	2022	2023	2024	2025
ALUT AS	Finnmark	29,18	25,59	29,05	28,24
ALUT AS	Troms	29,18	25,59	29,05	28,24
AREA NETT AS	Finnmark	52,49	55,62	53,33	56,14
ARVA AS	Nordland	32,13	33,37	36,70	35,70
ARVA AS	Troms	32,13	33,37	36,70	35,70
ARVA AS	Troms	32,13	33,37	36,70	35,70
ASKER NETT AS	Akershus	50,04	36,18	34,37	33,64
BARENTS NETT AS	Finnmark	52,19	55,22	53,71	52,26
BINDAL KRAFTLAG SA	Nordland	45,62	35,24	42,33	41,16
BKK AS	Vestland	38,26	36,45	39,98	38,28
BREHEIM NETT AS	Vestland	33,69	29,33	27,82	27,08
BØMLO KRAFTNETT AS	Vestland	51,47	44,36	44,05	42,81
DE NETT AS	Telemark	62,27	45,64	43,66	45,52
ELINETT AS	Møre og Romsdal	30,22	28,26	35,56	35,70
ELMEA AS	Nordland	66,35	60,23	62,89	65,84

ELVENETT AS	Buskerud	48,02	42,32	40,20	33,44
ELVIA AS	Akershus	33,08	27,89	31,25	28,76
ELVIA AS	Buskerud	33,08	28,49	31,25	28,76
ELVIA AS	Innlandet	33,08	27,89	31,25	28,76
ELVIA AS	Oslo	33,08	27,89	31,25	28,76
ELVIA AS	Østfold	33,08	27,89	31,25	28,76
ENIDA AS	Agder	32,14	38,97	37,02	36,01
ENIDA AS	Rogaland	32,14	38,97	37,02	36,01
ETNA NETT AS	Innlandet	43,59	37,49	35,59	51,72
EVERKET AS	Telemark	38,89	36,56	45,20	43,95
FAGNE AS	Rogaland	44,37	39,06	41,34	41,27
FAGNE AS	Vestland	44,37	39,06	41,34	41,27
FJELLNETT AS	Innlandet	28,74	39,81		35,22
FJELLNETT AS	Trøndelag	28,74			
FØIE AS	Akershus				27,60
FØIE AS	Buskerud	45,28	33,17	25,37	29,23
FØIE AS	Akershus	42,10	48,15	32,61	
FØIE AS	Buskerud	42,10	48,15	32,61	
FØRE AS	Telemark	46,88	38,01	39,98	39,37
GLITRE ENERGI NETT AS	Akershus	40,22			
GLITRE ENERGI NETT AS	Buskerud	40,22			
GLITRE ENERGI NETT AS	Innlandet	40,22			
GLITRE ENERGI NETT AS	Oslo	40,22			
GLITRE ENERGI NETT AS	Vestland	40,22			
GLITRE NETT AS	Agder	48,02	31,19	33,22	34,29
GLITRE NETT AS	Akershus		31,19	33,22	34,29
GLITRE NETT AS	Buskerud		31,19	33,22	34,29
GLITRE NETT AS	Innlandet		31,19	33,22	34,29
GLITRE NETT AS	Oslo		31,19	33,22	34,29
GLITRE NETT AS	Rogaland	48,02	31,19	33,22	34,29
GLITRE NETT AS	Telemark	48,02	31,19	33,22	34,29
GLITRE NETT AS	Vestland		31,19	33,22	34,29
GRIUG AS	Innlandet	33,61	27,26	28,35	33,55
HAVNETT AS	Vestland	56,32	50,69	55,76	40,99
HEMSIL NETT AS	Buskerud	47,86	45,53	40,85	
HØLAND OG SETSKOG ELVERK AS	Akershus	50,12	32,47	34,86	37,24
INDRE HORDALAND KRAFTNETT AS	Vestland	52,93	52,03	42,73	41,88
JÆREN EVERK AS	Rogaland	42,51	32,89	35,03	34,08
KE NETT AS	Rogaland	35,00	26,78	37,24	29,13
KLIVE AS	Innlandet	44,13	38,25	38,09	40,01
KVAM ENERGI NETT AS	Vestland	50,74	44,36	41,02	38,23
KYSTNETT AS	Nordland	63,91	56,11	55,49	54,03
LEDE AS	Buskerud	34,39	30,33	38,75	40,17
LEDE AS	Telemark	34,39	30,33	38,75	40,17
LEDE AS	Vestfold	34,39	30,33	38,75	40,17
LEGA NETT AS	Finnmark	34,52	34,45	33,06	
LINEA AS	Nordland	33,48	38,78	36,86	38,11
LINJA AS	Møre og Romsdal	30,19	31,60	36,42	40,54
LINJA AS	Vestland			43,74	

LINJA AS	Møre og Romsdal	38,27	39,64		
LINJA AS	Vestland	38,27	39,64		
LNETT AS	Rogaland	39,25	37,01	37,57	41,40
LUCERNA AS	Finnmark	37,42	32,82	36,34	35,34
LUOSTEJOK NETT AS	Finnmark	17,12	36,30	48,79	
LYSNA AS	Vestland	54,44	48,10	53,91	51,49
MELLOM AS	Møre og Romsdal	41,01	37,67	47,64	48,97
MELØY ENERGI AS	Nordland	43,84	40,63	38,59	40,10
MIDTNETT AS	Buskerud	37,84	37,41	44,66	39,09
MODALEN KRAFTLAG SA	Vestland		53,09	32,93	44,64
NETTSELSKAPET AS	Trøndelag	30,35	29,42	33,69	28,03
NORANETT ANDØY AS	Nordland	50,08	43,58	58,86	52,35
NORANETT ANDØY AS	Troms	50,08	43,58	58,86	52,35
NORANETT AS	Nordland	30,35	25,39	39,24	33,23
NORANETT AS	Troms	30,35	25,39	39,24	33,23
NORANETT HADSEL AS	Nordland	51,00	42,54	47,66	49,49
NORDVEST NETT AS	Møre og Romsdal	38,21	35,94	37,17	40,41
NOREFJELL NETT AS	Buskerud	40,97	34,90	30,72	33,82
NORGESNETT AS	Akershus	52,44	26,71	28,69	25,53
NORGESNETT AS	Vestland	52,44	26,71	28,69	25,53
NORGESNETT AS	Østfold	52,44	26,71	28,69	25,53
ODDA ENERGI NETT AS	Vestland	44,37			
RAKKESTAD ENERGI AS	Østfold	54,61	40,60	40,47	43,59
RK NETT AS	Telemark	57,11	34,95	42,89	44,91
R-NETT AS	Buskerud			38,80	36,90
ROLLAG ELEKTRISITETSVK AS	Buskerud	47,79	37,73		
ROMSDALSNETT AS	Møre og Romsdal	33,63	33,19	36,39	38,16
RØROS E-VERK NETT AS	Innlandet	45,71	42,83	37,75	36,72
RØROS E-VERK NETT AS	Trøndelag	45,71	42,83	37,75	36,72
SANDØY NETT AS	Møre og Romsdal	46,84			
S-NETT AS	Møre og Romsdal	44,69	39,93	44,89	43,65
S-NETT AS	Trøndelag	44,69	39,93	44,89	43,65
STANGE ENERGI NETT AS	Innlandet	36,86			
STANNUM AS	Telemark	38,87	37,42	42,73	42,82
STRAM AS	Nordland	35,69	30,53	27,64	29,79
STRAUMEN NETT AS	Møre og Romsdal	27,38	32,29	33,90	31,66
STRAUMNETT AS	Vestland	60,41	46,14	40,41	39,27
SUNETT AS	Møre og Romsdal	37,50	35,75	33,96	33,23
SYGNIR AS	Innlandet	53,51	41,55	41,98	40,83
SYGNIR AS	Vestland	53,51	41,55	41,98	40,83
SØR AURDAL ENERGI AS	Innlandet	62,13	62,19	55,25	49,11
TELEMARK NETT AS	Telemark	55,34	44,20	47,62	46,25
TENDRANETT AS	Vestland	59,12	39,81	26,83	26,08
TENSIO TN AS	Nordland	31,75	33,84	42,18	42,01
TENSIO TN AS	Trøndelag	31,75	33,84	42,18	42,01
TENSIO TS AS	Innlandet	22,71	22,85	32,83	33,75
TENSIO TS AS	Trøndelag	22,71	22,85	32,83	33,75
TINDRA NETT AS	Møre og Romsdal	36,35	32,03		
TINFOS AS	Agder	35,68	31,21	37,29	36,28

TINFOS AS	Finnmark	35,68	31,21	37,29	36,28
TINFOS AS	Telemark	35,68	31,21	37,29	36,28
UVDAL KRAFTFORSYNING SA	Buskerud	30,00	44,84	31,04	41,50
VANG ENERGIVERK AS	Innlandet	33,89	50,43	40,25	46,56
VANG ENERGIVERK AS	Vestland	33,89	50,43	40,25	46,56
VESTALL AS	Nordland	31,47	40,44	42,14	47,26
VESTALL AS	Troms	31,47	40,44	42,14	47,26
VESTMAR NETT AS	Telemark	43,78	38,04	36,09	44,59
VEVIG AS	Innlandet	40,28	32,12	32,33	35,46
VEVIG AS	Vestland				35,46
VISSI AS	Finnmark	42,70	39,93	39,13	44,35
VISSI AS	Troms	42,70	39,93	39,13	44,35

SPØRSMÅL NR. 2435

Innlevert 5. juni 2025 av stortingsrepresentant Marit Arnstad

Besvart 16. juni 2025 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Hvilken antatt pris på ETS2-kvotene ligger til grunn for dette anslaget, og hva mener statsråden verdien av både ETS og ETS2-kvotene som skal overføres fra Norge til fondet i perioden 2025-2032 summert vil være?

BEGRUNNELSE:

I Prop. 104 L (2024–2025) Endringer i klimakvoteloven skriver regjeringen at:

«Den norske andelen av kvotene som overføres til Det sosiale klimafondet er ifølge Kommisjonen verdt om lag 485 millioner 2020-euro over perioden 2025–2032.»

Svar:

Som del av EUs klimapakke «Klar for 55», er det gjennom forordning (EU) 2023/955 vedtatt å etablere et sosialt klimafond (Social Climate Fund (SCF)). Fondet har til hensikt å bidra til utjevning av eventuelle negative fordelingsmessige effekter som følge av opprettelsen av det nye kvotehandelssystemet for klimagassutslipp fra forbrenning av brensel i veitransport, bygg og andre utvalgte sektorer (ETS2), for sårbare husholdninger, småskalaforetak og transportbrukere ved finansiering av tiltak, virkemidler og investeringer for redusert energibehov, økt

bruk av kollektivtransport og økt andel av null- og lavutslippskjøretøy.

Fondets størrelse for utbetalinger i perioden fra 1. januar 2026 til 31. desember 2032 er planlagt til 65 mrd. euro som i all hovedsak skal finansieres av kvotesalg generert i kvotehandelssystemet ETS2. Landenes bidrag til finansieringen av Det sosiale klimafondet er proporsjonalt til landenes andel av kvoter i ETS2. Norges andel av kvoter er anslått å ligge på om lag 0,9 prosent.

En del av landenes bidrag til Det sosiale klimafondet stammer fra det «vanlige» kvotesystemet (EU ETS), men mesteparten kommer fra ETS2. Kvotene som auksjoneres til inntekt for fondet settes av sentralt før man beregner hvor mange kvoter hvert land skal få auksjonere til inntekt for statskassen.

Fordi Det sosiale klimafondet har et tak på total størrelse, styres ikke landenes bidrag til fondet av prisen på kvotene. Det er derfor ikke lagt til grunn noen kvotepris når Kommisjonen har regnet ut anslag på bidrag til fondet. Hvert land skal bidra med inntekt til fondet tilsvarende deres andel av kvoter under ETS2, altså har hvert land ansvar for en viss andel av de 65 milliarder euroene. Beløpet ligger dermed fast, og det er mengden kvoter som justeres. Det vil si at dersom kvoteprisen er høy, vil antallet kvoter som auksjoneres til inntekt for fondet være lavere. Tilsvarende vil antallet kvoter som auksjoneres til inntekt for fondet være høyt dersom kvoteprisen er lav.

Ifølge beregninger fra Kommisjonen vil den norske andelen av kvotene som auksjoneres til fordel for Det sosiale klimafondet være verdt om lag 485 millioner 2020-euro over perioden 2025–2032. Hvor mange kvoter som

kreves for å dekke denne summen, avhenger av prisen på kvotene, men den anslåtte summen på det norske bidraget til fondet endres ikke.

SPØRSMÅL NR. 2436

Innlevert 5. juni 2025 av stortingsrepresentant Marit Arnstad

Besvart 13. juni 2025 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Av den totalt tildelte andelen av ETS2-kvotene Norge får i perioden, hvilken andel av disse vil overføres til Det sosiale klimafondet?

BEGRUNNELSE:

I Prop. 104 L (2024–2025) Endringer i klimakvoteloven skriver regjeringen at:

«Den norske andelen av kvotene som overføres til Det sosiale klimafondet er ifølge Kommisjonen verdt om lag 485 millioner 2020-euro over perioden 2025–2032.»

Svar:

Som del av EUs klimapakke «Klar for 55», er det gjennom forordning (EU) 2023/955 vedtatt å etablere et sosialt klimafond (Social Climate Fund (SCF)). Fondet har til hensikt å bidra til utjevning av eventuelle negative fordelingsmessige effekter som følge av opprettelsen av det nye kvotehandelssystemet for klimagassutslipp fra forbrenning av brensel i veitransport, bygg og andre utvalgte sektorer (ETS2), for sårbare husholdninger, småskalaforetak og transportbrukere ved finansiering av tiltak, virkemidler og investeringer for redusert energibehov, økt bruk av kollektivtransport og økt andel av null- og lavutslippskjøretøy.

Fondets størrelse for utbetalinger i perioden fra 1. januar 2026 til 31. desember 2032 er planlagt til 65 mrd. euro som i all hovedsak skal finansieres av kvotesalg generert i kvotehandelssystemet ETS2.

Kvotene som auksjoneres til inntekt for Det sosiale klimafondet settes av sentralt før man beregner hvor mange kvoter hvert land skal få auksjonere til inntekt for statskassen.

Ifølge beregninger fra Kommisjonen vil den norske andelen av kvotene som auksjoneres til fordel for Det sosiale klimafondet være verdt om lag 485 millioner 2020-euro over perioden 2025–2032. Andelen kvoter Norge vil sitte igjen med etter at det er satt av kvoter til fondet, er anslått å tilsvare om lag 0,9 prosent av de resterende kvotene på EU-nivå. Fordelingsnøkkelen for hvor mange kvoter et land får til auksjonering fastsettes ut fra rapporterte utslipp i det nasjonale utslippsregnskapet i referanseperioden 2016–2018.

For 2027 er det totale antallet kvoter under ETS2 om lag 1,04 mrd. kvoter inkludert kvotene til Det sosiale klimafondet. Det samme året skal det, før det fordeles kvoter mellom landene, settes av kvoter verdt rundt 10,9 milliarder euro til Det sosiale klimafondet. Norges andel av kvoter for 2027 anslås å være om lag 0,9 prosent av kvotene som da er igjen.

SPØRSMÅL NR. 2437**Innlevert 5. juni 2025 av stortingsrepresentant Sigrid Zurbuchen Heiberg****Besvart 12. juni 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Hva gjør statsråden og utlendingsmyndighetene for å hindre at israelske borgere som kan ha deltatt i krigsforbrytelser får innreise til Norge?

BEGRUNNELSE:

Israelere har i dag visumfrihet til Norge, noe som innebærer at de kan reise inn uten forhåndskontroll eller søknadsprosess. Dette begrenser norske myndigheters mulighet til å vurdere om innreisende kan ha vært involvert i alvorlige internasjonale forbrytelser, slik som krigsforbrytelser, forbrytelser mot menneskeheten eller folkemord. Andre land har allerede tatt grep for å møte denne utfordringen. Australia har for eksempel innført strengere visumkrav for israelske borgere med bakgrunn fra IDF, og har i flere tilfeller nektet innreise eller forsinket visumbehandling på bakgrunn av bekymringer om mulig deltakelse i krigsforbrytelser.

Norsk utlendingslov og tilhørende rundskriv GI-2025-2 pkt. 5 nr. 11 gir hjemmel for å nekte innreise og opphold til personer det er grunn til å anta har deltatt i, eller bidratt til, særlig samfunnsfarlig kriminalitet, herunder krigsforbrytelser, forbrytelser mot menneskeheten eller folkemord. Saker som gjelder slike personer skal forelegges PST og/eller Utenriksdepartementet. Dette regelverket gjelder uavhengig av om det foreligger en konkret trussel under oppholdet, og hensynet til nasjonale interesser og utenrikspolitiske hensyn kan tilsi at innreise nektes selv ved kortvarig opphold.

Erfaringer fra andre sammenhenger, som håndteringen av russiske statsborgere med militær bakgrunn etter invasjonen av Ukraina, viser at Norge har mulighet til å skjerpe innreisekontrollen når det er grunn til bekymring for alvorlige forbrytelser eller nasjonale interesser. Det er derfor grunn til å stille spørsmål ved om dagens praksis er tilstrekkelig for å identifisere og kontrollere israelske borgere som kan ha vært delaktige i krigsforbrytelser i Gaza siden 7. oktober 2023.

På denne bakgrunn er det relevant å vurdere om Norge bør innføre skjerpede innreiserestriksjoner eller visumplikt for israelske borgere som har tjenestegjort i IDF i denne perioden, slik Australia har gjort, for å sikre at regelverket i GI-2025-2 pkt. 5 nr. 11 faktisk etterleves i praksis.

Svar:

Norge har felles visumpraksis med de andre landene i Schengen-området og det gjelder visumfrihet for israelske borgere.

Dersom det er mistanke om at enkeltpersoner som kommer til Norge er skyldige i krigsforbrytelser, reiser dette for det første spørsmål om strafferettslig etterforskning, som håndteres av påtalemyndigheten.

Selv om det ikke skulle finnes grunnlag for straffeforfølgning, kan det etter utlendingsloven treffes vedtak om utvisning dersom det er alvorlig grunn til å anta at utlendingen har gjort seg skyldig i blant annet krigsforbrytelser eller andre alvorlige forbrytelser utenfor Norges grenser.

Jeg viser for øvrig til pressemelding 10. juni i år om at regjeringen har besluttet at det skal gis innreisenekt for den israelske finansministeren og sikkerhetsministeren.

SPØRSMÅL NR. 2438**Innlevert 5. juni 2025 av stortingsrepresentant Mona Fagerås****Besvart 16. juni 2025 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss****Spørsmål:**

Andenes havn er avgjørende for fiskerinæringen, beredskapen og utviklingen i nord, men utbyggingen har blitt forsinket i flere år på grunn av manglende finansiering og byråkratiske hindringer.

Kan statsråden redegjøre for hvorfor regjeringen ikke har sørget for tilstrekkelig og forutsigbar finansiering for å sikre rask oppstart og gjennomføring av dette høyprioriterte prosjektet og hvordan regjeringen nå skal sikre at utbygging kommer i gang?

Svar:

Prosjektet Utbedringstiltak i Andenes Havn er ett av mange viktige fiskerihavnprosjekter langs kysten. Det er også et stort prosjekt med en forventet kostnad på om lag 1 mrd. kroner, og regjeringen har foreløpig ikke funnet rom for å prioritere oppstart av arbeidene.

Jeg er på den annen side glad for at det i statsbudsjettet for 2025 ligger inne en høy ramme til kyst, havn og farleder. Det er satt av 694 mill. kroner til større farvanns- og fiskerihavntiltak, og hoveddelen av disse midlene prioriteres til tiltak i Nord-Norge. Dette er med på å legge til rette for en effektiv og trygg sjøtransport og å sikre videre utvikling av fiskeriavhengige kystsamfunn.

SPØRSMÅL NR. 2439**Innlevert 5. juni 2025 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo****Besvart 16. juni 2025 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

I regjeringa si klimastatus- og klimaplan (2024–2025) er det rekna med eit utsleppsgap på 5,4 millionar tonn i ikkje-kvotepliktig sektor for å nå klimamålet i 2030. I same plan legg regjeringa til grunn at jordbruket skal redusere utsleppa med 2,4 millionar tonn. Med bakgrunn i Riksrevisjonen sin ferske rapport om manglande utslippskutt og måloppnåing i jordbruket:

Kva er det oppdaterte utsleppsgapet, korleis vil regjeringa dekke dette, og kva vil det koste?

GRUNNGJEVING:

Regjeringa sine framskrivingar i klimastatus- og klimaplanen (2024–2025) syner at det i dag manglar totalt 5,4 millionar tonn kutt i den ikkje-kvotepliktige sektoren for å nå klimamålet i 2030. I denne berekninga er det lagt til grunn at verkemiddel i jordbruket vil kutte 2,4 millionar tonn.

Riksrevisjonen sin rapport Dokument 3:13 (2024–2025) slår tydeleg fast at «det er ingen teikn til at det vil

vere mogleg å oppnå betydelege utsleppsreduksjonar frå jordbruket innan 2030». Målkonfliktane er store, og klimaavtalen mellom staten og jordbruket vert vurdert som urealistisk. Regjeringa har ikkje lagt til rette for ein verkemiddelbruk som gjer det sannsynleg å nå reduksjonsmålet i klimaavtalen med jordbruket innan 2030. Rapporten peikar òg på at styringa frå Landbruks- og matdepartementet på klimaområdet pregar av manglande strategi, uklåre ansvarsforhold og svak oppfølging av ambisjonane som er sette for 2030. Dagens verkemiddel og tiltak bidreg i liten grad til måloppnåing, og Stortinget har fleire gonger etterlyst sterkare tiltak.

Svar:

Regjeringa Solberg inngjekk i 2019 ein intensjonsavtale med jordbruket med mål om å redusere klimagassutsleppa og auke opptaket av karbon i perioden 2021–2030. Vår regjering legg også klimaavtalen til grunn for klimaarbeidet i sektoren. Målet i avtalen er å redusere utsleppa med

5 millionar tonn CO₂-ekv. samla i same periode. Det er oppretta ei rekneskapsgruppe bestående av representantar frå Landbruks- og matdepartementet, Klima- og miljødepartementet, Finansdepartementet, Noregs Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag. Rekneskapsgruppa fører rekneskap for oppfølging av avtalen og gjer opp status for progresjon og utvikling i arbeidet i samband med dei årlege jordbruksforhandlingane. Kvart tredje år (2023, 2026, 2029) skal rekneskapsgruppa levere ei grundigare rapportering.

Dokumentasjon av effektbereknande verkemiddel i jordbruket i Klimastatus- og plan (2024-2025) er offentleggjort som eit eige dokument på regjeringa sine nettsider. Her kjem det fram at summen av tiltaka bruk av metanreduserande förvarer, krav i revidert gjødselregelverk, stønad over jordbruksavtalen, og ein verkemiddelpakke for redusert matsvinn er berekna å gi

utsleppsreduksjonar på 2,4 millionar tonn CO₂-ekvivalentar i perioden 2025-2030.

Det oppdaterte utsleppsgapet og klimaplan vil bli presentert i Klimastatus- og plan for 2026. Planen blir lagt fram som ein del av statsbudsjettet kvart år.

Det ligg til grunn for klimaavtalen med jordbruket at dei største utsleppskutta vil kome mot slutten av avtaleperioden. For å bidra til at utsleppskutta aukar, blei regjeringa i årets jordbruksforhandlingar einige med Noregs Bondelag om at det skal fasast inn krav til metanreduserande förvarer frå 2027, og at det også blir teke sikte på å innføre krav til klimatiltaksplan frå same år. I tillegg blei spesielt løyvingane til miljøvennleg spredning av husdyrgjødsel og for levering av husdyrgjødsel til biogassanlegg auka. Dette er viktige og tiltak som vil bidra til auka oppslutning om klimatiltak i jordbruket, og vil bidra både i arbeidet med å nå målet som er vedteke for klimaavtalen for jordbruket og Noregs klimamål.

SPØRSMÅL NR. 2440

Innlevert 5. juni 2025 av stortingsrepresentant Carl I. Hagen

Besvart 13. juni 2025 av kultur- og likestillingsminister Lubna Boby Jaffery

Spørsmål:

De som utøver idretten Racing med motorsykler og bruker Nitrometanol som drivstoff er underlagt meget strenge krav til når, hvor og hvorledes de skal kunne benytte nitrometanol i forhold til konkurrenter i naboland.

Så vil statsråden arbeide for de samme regler i Norge som i naboland for å sikre like konkurransevilkår?

BEGRUNNELSE:

Her er et utdrag fra en som har brukt Nitrometanol siden år 2000:

Alle i Norge som bruker Nitro til Racing er lisensiert og har gjennomgått kurs for behandling av stoffet.

Dette sammen med at det settes opp regler for hvordan dette skal oppbevares innelåst, eventuelt logging/rapportering av mengde og presisering av regler for anmeldelse ved tyveri, burde være nok til at sikkerheten er ivarettatt.

Vi er tross alt en liten gruppe idrettsutøvere som bruker Nitrometan og er en liten sikkerhetsrisiko. Selv ikke før reglene ble iverksatt var det noen som solgte eller overlot nitrometan til andre enn de som kjørte i

samme klasse, så ingen har fått urettmessig tak i stoffet fra idrettsutøvere i Norge.

Så litt om utfordringen vi har. Vi kan ikke få startet opp kjøretøyene våre før vi kommer på banen og skal kjøre løp. Og for oss som stort sett har laget hele motoren selv så må en da bruke tid på løp til å rette feil og mangler en kan ha oversett i gjennom vinteren. Det har noen ganger endt opp med at vi ikke har fått konkurrert men bare måttet jobbe med å få motor og clutch til å jobbe sammen. Dette hadde vi unngått om vi kunne fått jobbet med dette hjemme før vi kom på løp. På grunn av dette har vi jo også et langt dårligere utgangspunkt enn de utenlandske førerne som vi konkurrerer mot, siden de kan ha drivstoffet hjemme og kan få testet ut kjøretøyene før de kommer på banen.

Svar:

Lagring og bruk av stoffer som nitrometan er ikke under Kultur- og likestillingsdepartementets ansvarsområde. Dette regelverket er det Justis- og beredskapsdepartementet og Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) som har ansvar for.

Jeg kjenner heller ikke til at dette er en problemstilling som er blitt tatt opp med mitt departement. Der som berørte aktører mener at regelverket gir uheldig utslag og konkurranseulempen, kan dette tas opp med relevante myndigheter som DSB.

Regjeringen er generelt opptatt av å sikre gode rammer for idrettsutøvere i Norge, men samtidig må det sikres at bruk og håndtering av farlige stoffer skjer på en forsvarlig måte.

SPØRSMÅL NR. 2441

Innlevert 6. juni 2025 av stortingsrepresentant Abid Raja

Besvart 16. juni 2025 av forsknings- og høyere utdanningsminister Sigrun Aasland

Spørsmål:

Deler statsråden spørsmålsstillers bekymring for at studentboliger på Moholt forsinkes eller skrinlegges, og vil statsråden ta initiativ til en gjennomgang av hvordan slike innsigelser håndteres?

BEGRUNNELSE:

Det har over lang tid vært for få studentboliger og det må bygges flere studentboliger raskere. Studentsamskipnaden i Gjøvik, Ålesund og Trondheim hadde 2763 studenter som ønsket og ikke fikk for studentbolig ved Studiestart i 2024. Studentsamskipnaden i Gjøvik, Ålesund og Trondheim (Sit) har fått politisk støtte fra både Trondheim kommune og Trøndelag fylkeskommune til bygging av nye bærekraftige studentboliger på Moholt – et prosjekt som møter fremtidens miljøkrav gjennom Powerhouse-standard. Dette prosjektet er avgjørende for å imøtekomme behovet for rimelige og bærekraftige boliger for studenter i Trondheim. Riksantikvaren har nylig fremmet innsigelse mot detaljregulering for nye, bærekraftige studentboliger i Trondheim. Studentsamskipnaden er bekymret for at dette vil føre til store forsinkelser og merkostnader, og i dette tilfellet kan det føre til at prosjektet ikke blir realisert. Det svekker studentenes velferdstilbud og et mulig klimavennlig boligbyggingsprosjekt blir satt i spill.

Svar:

Det er liten tvil om at det er et stort press på å få bygget flere studentboliger i de store studiebyene, som Trondheim. Studentsamskipnaden i Gjøvik, Ålesund og Trondheim (SiT) fikk tilsagn om tilskudd til å bygge nye studentboliger på Moholt i 2025. Dette byggeprosjektet er et viktig bidrag for å løse utfordringen med mangel på boliger til studentene.

Jeg er ikke kjent med at innsigelser fra Riksantikvaren skaper problemer for bygging av studentboliger generelt. Det vi imidlertid vet er at studentsamskipnadene har utfordringer med at enkelte kommuner bruker for lang tid på å saksbehandle byggesøknader og at de blir pålagt en del unødvendige og fordyrende rekkefølgekrav. En del studentsamskipnader har også hatt utfordringer med å finne tilgjengelige tomter i nærheten av campus. Derfor har regjeringen sørget for at studentboliger fra 1. juni 2025 inngår som et eget arealformål i ny kart- og planforskrift. Denne endringen vil gjøre det enklere for kommunene å regulere tomter til studentboligbygging.

Regjeringen har høye ambisjoner for boligpolitikken og kommunal- og distriktsministeren har satt i gang et arbeid med å finne ut hva som begrenser byggingen av boliger og se på mulige forenklinger. 2. juni mottok kommunal- og distriktsministeren en rapport fra en arbeidsgruppe med forslag til tiltak for å få raskere plan- og byggesaksprosesser. Ett av tiltakene som er foreslått er å gjøre terskelen for innsigelser høyere. Kommunal- og distriktsdepartementet vil nå jobbe videre med å vurdere tiltakene som arbeidsgruppen har foreslått.

Det er stort behov for flere studentboliger. Denne regjeringen har derfor økt både tilskuddene per bolig og antallet studentboliger som bygges. Vi har økt antall tilsagn om tilskudd til 3050, innført en felles kostnadsramme og tilskuddssats for hele landet og økt satsene betydelig.

SPØRSMÅL NR. 2442**Innlevert 6. juni 2025 av stortingsrepresentant Hadle Rasmus Bjuland****Besvart 13. juni 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Hvor langt har Regjeringen kommet i arbeidet med å innføre merkeordning for alkoholholdig drikk med helseadvarsler, og når kan Stortinget forvente en sak om å merke alkohol med helseadvarsler?

BEGRUNNELSE:

I 2018 vedtok Stortinget KrFs forslag å be Regjeringen om å «innføre en merkeordning for alkoholholdig drikk med helseadvarsler om alkoholbruk under graviditet og i forbindelse med kjøring». I 2023 ga Helse- og omsorgsdepartementet Helsedirektoratet i oppdrag å vurdere hvordan en slik merking kan se ut. I desember i fjor fikk Regjeringen tilsendt et notat fra Helsedirektoratet om dette, men enda har det ikke kommet forslag fra Regjeringen om å merke alkohol med helseadvarsler.

Kunnskapen om hvilke skadevirkninger alkohol har på helsen vår er for lav i befolkningen, på tross av at alkohol er medvirkende årsak til over 200 ikke-smittsomme sykdommer. En Ipsos-undersøkelse utført på vegne av Av-og-til i 2022 viste at bare syv prosent kjenner til sammenhengen mellom alkoholkonsum og brystkreft og bare to av ti kjenner til sammenhengen mellom alkoholkonsum og tarmkreft. Det samme viser en forskningsartikkel i BMC Research fra i fjor hvor det kommer frem at under halvparten (48 prosent) av respondentene fra Norge knyttet alkoholkonsum til kreft. 56 prosent knyttet alkohol til hjertesykdommer, noe som var godt under snittet på 68 prosent blant respondentene fra de 14 landene som deltok i undersøkelsen.

Forskning viser at det ikke finnes en trygg nedre grense for alkoholkonsum, og derfor er det viktig å øke kunnskapen i befolkningen om skadevirkninger knyttet til alkohol. Både ESPAD-tall og Ungdata-undersøkelser viser tegn på at den nedadgående trenden i ungdommers alkoholkonsum siden begynnelsen av 2000-tallet har stoppet opp og at konsumet kan være på vei opp igjen. Samtidig ser vi at de over 65 er gruppen som drikker flest ganger i gjennomsnitt i løpet av et år og drikker mest vin, selv om alkoholbruk blant eldre er forbundet med en rekke risikofaktorer.

Regjeringen har et mål om å redusere alkoholkonsumet i Norge med tjue prosent innen 2030, og skal det målet bli nådd må hele verktøykassen av tiltak brukes, inkludert å merke alkoholemballasje med skadevirkninger.

Svar:

Jeg støtter representantens syn om at kunnskapen om skadevirkninger av alkohol, f.eks. om sammenhengen med kreft, er for lav. Jeg mener derfor at merking av alkoholholdig drikk kan være et godt virkemiddel for å øke befolkningen kunnskap om alkoholens skadevirkninger. Økt forståelse for at alkohol ikke er en ordinær vare, kan etter mitt syn også øke forståelsen for at alkohol er en vare som det er behov for å regulere særskilt gjennom andre alkoholpolitiske virkemidler.

Helse- og omsorgsdepartementet har derfor bedt Helsedirektoratet vurdere hvordan en merkeordning om skadevirkninger av alkohol kan se ut, og departementet mottok før jul et forslag fra direktoratet.

Departementet er godt i gang med vurdere å direktoratets forslag og hvordan det ev. kan lov- og forskriftsfestes. Arbeidet er et av flere prioriterte og ressurskrevende regelverksarbeider innen alkoholområdet. Jeg kan derfor ikke gi noen klar tidsplan for arbeidet utover det at saken er under vurdering i departementet, og at et forslag vil måtte følge vanlige prosesser med høring og ev. etterfølgende lovproposisjon til Stortinget.

SPØRSMÅL NR. 2443**Innlevert 6. juni 2025 av stortingsrepresentant Siv Mossleth****Besvart 16. juni 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

19. mars lanserte LHL Nordland og Nordland Legeforening en underskriftkampanje for et heldøgns PCI-tilbud i Bodø. På under en måned signerte over 20 000 personer. Det er viktig å ta kravet om behandling ved hjerteinfarkt innen anbefalt tid alvorlig.

Jeg har hørt at helseministeren ikke har anledning til å ta imot underskriftene, men siden Nordlandshjertene er utrolig viktig, så stiller jeg spørsmål om ministeren kan sjekke kalenderen sin en gang til for å se om det kan være et kvarter ledig for å ta imot underskriftene fra LHL?

BEGRUNNELSE:

Det er et sterkt ønske fra pasientforeningen og fagfolkene fra Nordland å levere disse underskriftene til helseministeren og få en prat om en svært viktig sak for landsdelen.

Svar:

Jeg har forståelse for at det er stort engasjement for saken om PCI-tilbudet i Bodø. Det er Helse Nord RHF som har det medisinske ansvaret for å vurdere PCI-tilbudet i sin region, og derfor er det også naturlig at det er Helse Nord RHF som mottar underskriftene. Hvis LHL ønsker å gi underskriftene til departementet i tillegg, kan vi selvfølgelig motta dem her også.

SPØRSMÅL NR. 2444**Innlevert 6. juni 2025 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad****Besvart 12. juni 2025 av barne- og familieminister Lene Vågslid****Spørsmål:**

Kan statsråden redegjøre for hvordan gjeldsinformasjonsloven § 12 åttende ledd gir tilstrekkelig klar hjemmel til å forby forbrukere å gi tredjeparter innsyn i egne gjeldsopplysninger basert på samtykke – og hvordan denne vurderingen er gjort i lys av skillet mellom lovbasert og samtykkebasert utlevering?

BEGRUNNELSE:

Departementet viser til gjeldsinformasjonsloven § 12 åttende ledd som hjemmel for det foreslåtte forbudet mot samtykkebasert innsyn i gjeldsregisteret. Vurderingen fremstår imidlertid å bygge på en sammenblanding av to ulike situasjoner: 1) utlevering av gjeldsdata til aktører nevnt i loven, og 2) tilfeller der den registrerte selv gir samtykke til at en tredjepart innhenter opplysningene på deres vegne.

Paragraf 12 (8) er en snever hjemmel, ment å regulere utlevering til aktører med direkte tilgang til registeret – typisk finansforetak og kredittopplysningsforetak. Bestemmelsen er ikke utformet for å gi adgang til å begrense forbrukerens rett til å dele egne opplysninger med tredjeparter basert på samtykke.

Låneformidlere er ikke nevnt i gjeldsinformasjonsloven og har ikke direkte tilgang til registeret. Tilgang skjer via forbrukeren selv, som etter GDPR har rett til innsyn i egne personopplysninger, jf. også § 12 bokstav d. Når forbrukeren deler egne data på denne måten, skjer det utenfor gjeldsinformasjonslovens system for utlevering. Dette støttes av forarbeidene, hvor det fremgår at bokstav d kun er tatt inn av «informasjonshensyn» og at det følger av «alminnelige regler om innsynsrett i personopplysningsloven».

Departementet omtaler forbudet som en «presisering» av gjeldende rett, men tiltaket vil i realiteten gripe inn i forbrukerens rett til å disponere egne data – en

rett som følger av personvernregelverket, ikke gjeldsinformasjonsloven. Et slikt inngrep er prinsipielt nytt og må, i lys av legalitetsprinsippet, ha klar hjemmel i lov. Det er derfor grunn til å be statsråden redegjøre nærmere for hvordan hjemmelens rekkevidde er vurdert og hvordan skillet mellom samtykkebasert og lovbasert utlevering er ivare tatt.

Svar:

Jeg bemerker innledningsvis at jeg nylig har besvart skriftlig spørsmål omkring temaet som representanten tar opp, tre ganger, jf. mine brev 19.5., (spørsmål 2175), 28.5. (spørsmål 2271) og 30.5. (spørsmål 2289). Jeg viser derfor til mine tidligere svar som også belyser det foreliggende spørsmålet. Jeg vil likevel legge til noen ytterligere bemerkninger.

For det første vil jeg understreke at forslaget i høringsnotatet ikke innebærer at forbrukere nektes å dele gjeldsopplysninger med andre. Forslaget er således ikke til hinder for at forbrukere kan hente ut egne gjeldsopplysninger gjennom innsynsordningen og gjøre hva de vil med disse opplysningene, herunder fritt utlevere opplysningene til låneformidlere eller andre.

Dernest er det heller ikke tale om å forby forbrukerne å oppnevne en fullmektig som kan hente ut gjeldsopplysninger. Dette kan være svært nyttig for bl.a. verger, gjeldsrådgivere, advokater og andre i forbindelse med rådgivning omkring økonomiske problemer.

Som understreket i mine tidligere svar, er det utlevering av gjeldsopplysninger fra gjeldsinformasjonsforetak til markedsføringsformål forslaget er ment å ramme. Slik utlevering er problematisk etter markedsføringsforbudet i gjeldsinformasjonsforskriften § 6. Systematisert bruk av innsynsordningen til markedsføringsformål er, etter mitt syn, en omgåelse av dette forbudet. Det er særlig problematisk at mottakeren av opplysningene på denne måten sikrer seg personopplysninger som ikke er ment for andre enn forbrukeren selv. Slik ordningen med samtykkebasert innsyn nå praktiseres, vil låneagenter og andre få tilgang til flere opplysninger enn banker og andre finansforetak. Dersom gjeldsregistrene blir utvidet med en stor mengde persondata i form av opplysninger om pantgjeld mv. slik som foreslått, vil denne problemstillingen bli ytterligere aktualisert.

Jeg ser nå fram til å få høringsinstansenes syn på saken slik at saken blir godt opplyst før den legges fram for Stortinget.

SPØRSMÅL NR. 2445

Innlevert 6. juni 2025 av stortingsrepresentant Abid Raja

Besvart 13. juni 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan statsråden bekrefte at det finnes midler for å opprettholde prosjektorganisasjonen for etappe 2 av E18-utbyggingen fra Ramstadsletta til Nesbru frem til årsskiftet, og hva er statsrådets vurdering av behov for ytterligere planleggingsmidler?

BEGRUNNELSE:

Byggingen av første etappe på E18, fra Lysaker til Ramstadsletta, er i full gang. Men prosjektleder for E18-utbyggingen, Tom Hedalen, har tidligere fortalt Budstikka at pengene til å planlegge neste etappe, fra Ramstadsletta til Nesbru, snart tar slutt ved nyttår. Han mener at det kan bli bråstopp i planleggingen dersom det ikke bevilges mer planleggingsmidler. Videreføres ikke planmidlene, risik-

erer man ifølge Hedalen at organisasjonen blir bygget ned og kompetanse forsvinner.

Svar:

Innenfor avsatt ramme til investeringer er det Statens vegvesen som vurderer behovet for midler til pågående planarbeid gjennom året. I Prop. 1 S (2024-2025) er det kun oppgitt midler til planlegging dersom anslåtte utgifter overstiger 25 mill. kr. Prosjektet E18 Ramstadsletta – Nesbru er omtalt på side 100 i Prop. 1 S, der det heter at det vil pågå planarbeid med sikte på avslutning.

Prosjektet inngår i Statens vegvesens utviklingsportefølje i Nasjonal transportplan 2025-2036. For prosjektene i utviklingsporteføljen heter det i Nasjonal transportplan at handlingsrommet for ressursbruk til

planlegging av slike prosjekter vil være svært begrenset i første seksårsperiode.

Statens vegvesen har opplyst at arbeidet med et fullstendig forslag til reguleringsplan for E18 Ramstad-

sletta – Nesbru vil videreføres i 2025 og 2026, og at det i 2025 legges opp til å benytte om lag 30 mill. kr til dette formålet. Statens vegvesen forventer å være klare med et reguleringsforslag i løpet av 2026.

SPØRSMÅL NR. 2446

Innlevert 6. juni 2025 av stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland

Besvart 13. juni 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Det er brei politisk enighet om arbeidet for meir saumlaus mobilitet, og det er fleire prosessar i gong.

Kan statsråden gi ein status for arbeidet med ny nasjonal lovgiving for saumlaus mobilitet, seia noko om når eit lovforslag kan ventast, og gjera greie for korleis sektoren skal involverast undervegs i arbeidet?

GRUNNGJEVING:

Jernbanedirektoratet tilrår i svar på oppdrag 05-2024 at det blir utvikla ny nasjonal lovgiving for å byggja opp om nasjonale mål for saumlaus mobilitet. Det blir skissert i rapporten at ny regulering skal vera på plass i 2026. I 2024 sende også Entur eit forslag til regelverksendringar til Samferdselsdepartementet. Jernbanedirektoratet jobbar no med ei utgreiing av ny finansieringsmodell og samhandlingsmodell for digitale tenester for saumlaus mobilitet.

Svar:

Det er satt i gang fleire ulike prosessar som omfattar regelverk for saumlaus mobilitet. Eg ynskjer at dette arbeidet samla sett skal gi eit heilskapeleg rammeverk for gode, samanhengende og attraktive mobilitetstenester som kan gjere reisekvardagen betre for alle brukarar. Arbeidet omhandlar nytt regelverk på både lov- og forskriftsnivå. Det pågår og ein rekke ulike initiativ og prosessar i EU der Noreg bidreg aktivt med våre erfaringar og innspel for å få til gode løysingar som er i vår interesse. Desse arbeidene er omtala i Jernbanedirektoratets svar på oppdrag 5-2024, slik representanten Eskeland er inne på. Eg kan særleg nemne følgjande regelverksarbeider som relevante for temadet saumlaus mobilitet:

- Arbeid med å få fram eit lovgrunnlag i jernbanelova og yrkestransportlova for handsaming av lukka data (dvs. personopplysingar og forretningsløyndomar). Dette

vil gå ut på å stille opp eit balansert rammeverk for at aktørar som har data som eit resultat av at dei har sentrale oppgåver på samferdselsområdet, som t.d. Entur, skal kunne få handsame og dele dei med transportmyndigheiter og andre aktørar som kan bruke dei vidare for å utføre sine oppgåver på ein god måte, i tråd med rammene i personvern- forretningsløyndomlovgivinga. Departementet har til no involvert underliggjande verksemdar i arbeidet (Jernbanedirektoratet, Statens vegvesen, Statens jernbanetilsyn og Entur), og arbeider mot at eit lovframlegg kan verte sendt på høyring i haust eller tidleg neste år, slik at nye reglar kan vere på plass i 2026.

- Departementet førebur nasjonal gjennomføring av den reviderte MMTIS-forordninga. Denne forordninga inneheld krav til datadeling for ulike mobilitetsformer slik at det skal være enkelt å bruke desse dataene vidare ved reiseplanlegging osv. Departementet førebur ein alminneleg høyring av dei nasjonale krava om gjennomføring av forordninga, og denne vil sendast ut innan kort tid, slik at forordninga kan gjennomførast når den vert tatt inn i EØS-avtalen. Nærare tidspunkt for dette er fortsatt uvisst.
- Det er satt i gang ein revisjon av det tekniske regelverket på jernbaneområdet (TSI telematic). Dette er ein særlovgiving om datadeling på jernbanen angående billettering og ein del andre jernbanefunksjonar, som kapasitetsfordeling mv. Utkastet er for tida til handsaming i regelverkskomiteen Railway Interoperability and Safety Committee (RISC). Noreg har bidratt aktivt i å støtte opp om framlegg som er basert på same ordningar som vi har etablert i Noreg.

Eg vil og nemne at ein del relevante regelverksprossessar både nasjonalt og i EU-systemet kan berøre arbeidet som nemnt, og det er difor viktig for meg at vi tar omsyn til dette slik at vi får fram eit heilskapeleg regelverk. Dette omfatter m.a. reglar om passasjerers rettigheter, varsla

regelverksframlegg om digitale multimodale mobilitet-

stenester og billettering for jernbane, krav til datadeling og datahandsaming osv.

SPØRSMÅL NR. 2447

Innlevert 6. juni 2025 av stortingsrepresentant Ole André Myhrvold

Besvart 16. juni 2025 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik

Spørsmål:

Vil det være naturlig å flytte FMA Luftkapasiteter til Rygge for å styrke samordningen mellom etaten og den operative virksomheten?

BEGRUNNELSE:

Flere statlige arbeidsplasser ønskes flyttet ut av det sentrale Østlandet, samtidig som forsvarssektoren skal styrkes over hele landet. Det sitter i dag betydelig kompetanse på Rygge. Å flytte FMA luftkapasiteter nærmere den operative avdelingen vil kunne bidra til å styrke kompetansemiljøet på Rygge og knytte fagmiljøer sammen.

Svar:

Forsvarsmateriell (FMA) er i dag lokalisert over hele Norge og i hovedsak der hvor Forsvaret har sine største baser. Det betyr at FMAs medarbeidere er spredt over hele landet, blant annet Bergen, Kjeller, Kolsås, Elverum, Bodø, Bardufoss og Ørland, i tillegg til stillinger i utlandet. Forsvarsmateriell Luftkapasiteter har i dag primært tilhold på Kjeller. Det foreligger per i dag ikke konkrete planer om å flytte FMA Luftkapasiteter til Rygge.

I tråd med LTP skal det investeres betydelig i materiell de nærmeste årene. Forsvarsmateriell tilsetter nå nye medarbeidere for å gjennomføre de store investeringene som ligger fremover i tid. Veksten i tilstedeværelse vil stadig primært skje ved militære lokasjoner og i nærheten av kompetanseklynger og utdanningsinstitusjoner, slik som i Tromsø, Raufoss, Elverum, Kongsberg, Trondheim og Bergen.

Det arbeides med konkrete avklaringer for re-lokalisering av de ulike delene av virksomheten på Kjeller. Herunder å avklare en løsning for forsvarssektorens om lag 600 kontorarbeidsplasser på Kjeller. For dette har Forsvarsbygg fått i oppdrag å utvikle og implementere en varig, funksjonell og kostnadseffektiv løsning for sektorens EBA-behov. Utredningen er planlagt fremmet til

departementet i 2025, med anbefaling av videre vei for kontorarbeidsplassene på Kjeller.

Forsvarsmateriells virksomhet er kompleks, med høye krav til kompetanse, blant annet ingeniørkompetanse, merkantil kompetanse, IKT-kompetanse og juridisk kompetanse. Tilgang til tilstrekkelig kompetanse, kapasitet og kontinuitet for å gjennomføre anskaffelsesplanene vil være viktig.

SPØRSMÅL NR. 2448**Innlevert 6. juni 2025 av stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård****Besvart 13. juni 2025 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

På AAP-aksjonens hjemmeside er det lagt ut en artikkel som dokumenterer hvordan en mann som stiller kritiske spørsmål til NAV om EØS-praksis blir behandlet og omtalt. Saken illustrerer noe flere melder om, opplevelser av at kritiske spørsmål ikke blir tatt på alvor i NAV.

Er statsråden kjent med denne omtalte saken og tidligere varsler til departementet, hva har departementet i så fall gjort med saken, og hva mener statsråden om NAVs kunnskaper, holdninger og verdier som kommer frem i saken?

BEGRUNNELSE:

Korrespondansen om mannen i Arbeids- og velferdsdirektoratet og departementet viser manglende vilje til å gi innsyn, ufordelaktig omtale og bakgrunnsundersøkelser på den som ber om innsyn, samt en stempling av vedkommende som en sikkerhetstrussel, med mer.

Vi kan i saken lese at det står i en av e-postene;

«Som sagt tror jeg han ikke kommer til å gi seg, så vi kan også «spare» den nødvendige tilleggsinformasjonen til neste gang.»

Dette vitner også om en motvilje mot å svare opp spørsmål.

Dette virker å bryter med det lovverket NAV er satt til å forvalte, samt Statens etiske retningslinjer for statstjenesten.

Spørsmålsstiller er gjort kjent med at AAP-aksjonen har stilt en rekke spørsmål til både Arbeids- og Velferdsdirektoratet samt tre konkrete spørsmål til Arbeids- og inkluderingsdepartementet.

Departementet skyver i sitt svar alt ansvar over på direktoratet og direktoratet har selv ikke svart opp noen av spørsmålene som er stilt til dags dato.

AAP-aksjonen skriver videre at de er kjent med at minst 14 AID-ansatte, hovedsakelig toppledere og høyes-te embetsleder, lenge har kjent til brorparten av epostene omtalt i saken.

brukerne skal kjennetegnes med respekt, tillit og løsningssorientering og at brukerne får tjenester med god kvalitet. Dette er tydelig formidlet gjennom styringsdialogen, både i departementets virksomhetsinstruks og tildelingsbrev til Arbeids- og velferdsdirektoratet.

Direktoratet har orientert meg om at etaten jobber kontinuerlig med å forbedre sine rutiner for å sikre at alle henvendelser behandles korrekt og respektfullt. Etaten har de siste årene fått på plass en rekke rutiner og IT-løsninger for å sikre effektiv innsynsbehandling. Dette er prinsipper som også gjelder for den aktuelle saken som representanten viser til i sitt brev.

Svar:

Selv om jeg ikke kjenner dette konkrete eksempelet, forventer jeg at direktoratet strekker seg for å møte alle brukere på en god og respektfull måte. Jeg vil innledningsvis påpeke at Arbeids- og inkluderingsdepartementet er opptatt av at møtet mellom Arbeids- og velferdsetaten og

SPØRSMÅL NR. 2449**Innlevert 6. juni 2025 av stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein****Besvart 12. juni 2025 av utviklingsminister Åsmund Aukrust****Spørsmål:**

Hva er status for utlysning av ny periode for Norads informasjonsstøtteordning?

BEGRUNNELSE:

Norads ordning for informasjonsstøtte til norske sivilsamfunnsorganisasjoner spiller en avgjørende rolle i å fremme demokratisk deltakelse, kritisk debatt og kunnskap om utviklingspolitiske temaer i den norske befolkningen. En nylig utgitt rapport av RORG-nettverket viser til betydelige resultater nasjonalt og internasjonalt som er oppnådd i henhold til formålet med ordningen under inneværende støtteperiode. RORG-samarbeidet er et nettverk av organisasjoner som mottar informasjonsstøtte fra Norad. Sivilsamfunnet er under kraftig press globalt, og vi må ta vare på og styrke denne delen av demokratiet i Norge.

Det var forventet at Norad ville komme med en utlysning for en ny støtteperiode for 2026-2030 denne våren. En utlysning er fremdeles ikke gjort. Jeg har registrert bekymring for at denne utsettelsen vil gi store utfordringer for enkelte sivilsamfunnsorganisasjoner i å videreføre sitt arbeid.

Svar:

Jeg deler representantens bekymring over presset mot sivilt samfunn. Det er en foruroligende utvikling vi har sett over tid. Informasjonsstøtteordningen er sentral for å øke kunnskap, engasjement og debatt omkring globale miljø- og utviklingsspørsmål i den norske befolkningen. Den er derfor sentral for norsk utviklingspolitikk. Informasjonsstøtteordningen vil bli utlyst før sommeren. Programperioden vil være 2026-2030.

SPØRSMÅL NR. 2450**Innlevert 6. juni 2025 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg****Besvart 20. juni 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kan jeg få en tabell som viser hvor mye som årlig er brukt på henholdsvis investeringer og forbruk på veier i Østfold årlig siste 15 år, og antall km ny vei?

BEGRUNNELSE:

Jeg ber om at oversikten har en egen kolonne som viser henholdsvis kommunale, fylkeskommunale og veier staten har ansvar for. For perioden Østfold var en del av Viken ber jeg om at oversikten viser veiene som fysisk er i dagens Østfold.

Svar:

Jeg har, innen de fristene som gjelder for skriftlige spørsmål fra Stortinget, hentet inn informasjon om riks- og fylkesvei ved hjelp fra Statens vegvesen og fylkeskommunen. Jeg har ikke vurdert det som praktisk mulig å si noe om kommunale utgifter til vei. Nedenfor følger en overordnet forklaring av utgiftene ved henholdsvis investeringer, drift og vedlikehold på riks- og fylkesvei. En mer detaljert oversikt ligger vedlagt.

Investeringer riksvei

For investeringer på riksvei budsjetterer eller regnskapsfører ikke Statens vegvesen investeringer på fylkeskoder, men på rutekoder. Vedlagte tabell viser derfor investeringer i perioden som er regnskapsført på de aktuelle rutekodene i denne sammenheng. Rutekode 1a omfatter strekningen E6 Riksgrensen/Svinesund – Oslo med tilkny-

tninger og rutekode 2a omfatter strekningen E18 Riksgrensen/Ørje – Oslo.

I den grad et prosjekt går over to fylker, er det ikke mulig å fordele eksakt hvor mye av kostnadene som faller i det ene eller det andre fylket. Det er derfor ikke grunnlag for å si hvor mye av de årlige budsjettene eller regnskapet på disse rutekodene som er knyttet til Østfold. Jeg må derfor ta forbehold om at tallene i vedlagte tabell ikke er fullstendige.

Drift og vedlikehold riksvei

Det etterspørres også hva som er brukt på forbruk. Jeg legger til grunn at det med «forbruk» i denne sammenheng menes utgifter til drift og vedlikehold. Utgifter til drift og vedlikehold på riksveiene regnskapsføres hverken mot en fylkeskode eller på en rutekode, men over bevilgningsposten (Post 22). Å fremskaffe data til en oversikt som etterspurt vil derfor være en tidkrevende manuell oppgave som det ikke har vært anledning til å gjøre innenfor den utvidede tidsfristen.

Investeringer fylkesvei

Sammen med Østfold fylkeskommune har Statens vegvesen sammenstilt vedlagte tabell med oversikt over investeringer, drift og vedlikehold. De kostnadene fylkeskommunen har hatt knyttet til Bypakke Nedre Glomma, som en del av Viken fylkeskommune og i 2024 i Østfold,

er inkludert i beløpet som står ført opp i “Fylkesmidler investering” i vedlagte tabell.

Det er rapportert om 0 km ny fylkesvei for Østfold som en del av KOSTRA-rapporteringen. I Viken er det rapportert noen få kilometer ny fylkesvei, men dette er sannsynligvis ikke i Østfold.

Gitt tiden har det ikke vært mulig å gå grundigere gjennom tallene antall km ny vei enn det som fremgår av KOSTRA. Hovedbruken av investeringsmidlene til Østfold fylkeskommune på samferdselsfeltet har gått til oppgradering og utbedring av allerede eksisterende veistreknin-ger, samt midler til gang og sykkelveier, kollektivtiltak og trafiksikkerhetstiltak.

Drift og vedlikehold fylkesvei

Drifts og vedlikeholds kontraktene i Viken fylkeskommune var tidligere ikke knyttet mot de gamle fylkesgrensene og det har derfor ikke vært mulig å gi noe tall på hvor mye drift og vedlikeholdsmidler som ble brukt på fylkesveinettet i Østfold fylke i denne perioden. Basert på historisk forbruk og nivået på dagens tildeling vil det kunne antas at nivået i Viken perioden er på rundt 300 mill. kr i året, men dette er et usikkert anslag. Østfold fylkeskommune og Statens vegvesen har derfor valgt å holde det utenfor beregningen.

[Vedlegg i excel-format](#)

SPØRSMÅL NR. 2451

Innlevert 6. juni 2025 av stortingsrepresentant Henrik Asheim

Besvart 13. juni 2025 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Hva er det gjennomsnittlig antall dager per år en person i alder 16–64 år og 20–64 år mottar helse relaterte trygdeytelser fra Nav, og hvor det bes om at utregningen gjøre på samme måte som for Ohälsotalet i Sverige og at det presenterer tall for de siste 10 årene?

BEGRUNNELSE:

I Sverige har de Ohälsotalet som er et mål som viser gjennomsnittlig antall dager per år en person i alderen 16–64 år mottar helse relaterte trygdeytelser fra Försäkringskassan. SCB Statistikdatabasen operere med alderen 20–64 år.

Svar:

Som representanten peker på, utarbeider svenske Försäkringskassan og statistikk-myndigheten SCB hver sine såkalte uhelsetall (ohälsotal) for Sverige. Disse indikatorene beregnes på noe ulikt vis av de to etatene, med ulike populasjoner. Ifølge offentlig tilgjengelig informasjon fra SCB, benytter for eksempel SCB hele befolkningen ved utgangen av året, mens Försäkringskassans populasjon bare omfatter personer som er aktuelle for å motta ytelsene. Videre behandles blant annet utvandring og dødsfall i løpet av året ulikt av etatene.

I samråd med Arbeids- og velferdsdirektoratet vurderer departementet at det å utarbeide én eller flere tilsvarende indikatorer for Norge ville kreve en omfatt-

ende statistikkutvikling og et betydelig arbeid. Det måtte klarlegges i nærmere detalj hvordan de svenske indikatorene er utarbeidet og eventuelt behov for å tilpasse dem til norske forhold. Det ville også kreve blant annet kobling av data og vurderinger av kvalitet. Et slikt arbeid mener jeg vil være for krevende å sette i gang innenfor rammen av det som kan forventes ved spørsmål til skriftlig besvarelse.

Jeg mener likevel det er viktig både å følge med på utviklingen i bruken av helserelaterte ytelser i Norge, og å sammenligne status i Norge med andre land. Representanten og jeg deler dette engasjementet. Arbeids- og inkluderingsdepartementet utarbeider en årlig oversikt i forbindelse med statsbudsjettet. Jeg viser til punkt 3.6 i Prop. 1 S (2024–2025) for Arbeids- og inkluderingsdepartementet, som omtaler utvalgt norsk og internasjonal statistikk over helserelaterte ytelser.

SPØRSMÅL NR. 2452

Innlevert 6. juni 2025 av stortingsrepresentant Roy Steffensen

Besvart 17. juni 2025 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

I Nasjonal trusselvurdering 2025 fastslås det at Kina er en av de fremste sikkerhetstruslene. Samtidig ser vi at en rekke ulike delegasjoner fra kinesisk næringsliv, forskningssmiljøer og andre sektorer jevnlig besøker Norge, ofte i regi av eller med medvirkning fra norske departementer, direktorater og andre offentlige etater/virksomheter.

Kan statsråden redegjøre for hvilke sikkerhetsmessige rutiner (...)departementet og deres underliggende etater har når de arbeider med delegasjoner fra Kina?

BEGRUNNELSE:

Sitat fra innledningen i årets trusselvurdering fra PST:

«Nasjonal trusselvurdering (NTV) er en ugradert redegjørelse for trusselen fra statlige aktører, ekstremister og trusselen mot myndighetspersoner i det kommende året. Dette skal bidra til en felles nasjonal forståelse av trusselbildet. NTV skal sette andre samfunnsaktører i stand til å beskytte seg mot trusler.»

I den sammenheng er det viktig å få vite hvilke vurderinger som gjøres av departementer, direktorater, andre underliggende etater, forskningsmiljøer etc. Trusselen fra Kina kan ikke undervurderes, og Fremskrittspartiet har tatt opp dette flere ganger, blant annet i Meld. St. 14 (2024-2025), Innst. 290 S (2024-2025) - Sikker kunnskap i en usikker verden. Det er en rekke ulike delegasjoner fra Kina som besøker norske bedrifter, institusjoner og anlegg, og her bør effektive sikkerhetsrutiner være på plass.

PST er klare om at Kinas aktivitet i Norge og Arktis utgjør en trussel. I årets nasjonale trusselvurdering fremheves det:

«Kinesiske tjenester er generelt interessert i å rekruttere næringslivsaktører, militært personell, forskere og personer som sitter i sensitive stillinger i ulike myndighetsorganer og politiske organisasjoner.»

Videre står det blant annet at:

«Etterretningstrusselen fra Kina er betydelig og vil tilta på sikt.»

(...) Konferanser og seminarer er også arenaer som blir forsøkt utnyttet til å innhente informasjon av militær nytteverdi, og til å etablere relasjoner til personer med slike tilganger. I løpet av 2024 har personer fra institusjoner tilknyttet PLA (det kinesiske forsvaret) deltatt på teknologivitenskapelige konferanser i Norge.

Et ytterligere poeng angående involvering med Kina er at de er dypt involvert i Russlands krig mot Ukraina gjennom økonomisk og indirekte militær støtte. Eksporten fra Kina til Russland steg med 69 % i de første 11 månedene av 2023 sammenlignet med 2021. Kina har blitt en viktig kilde til varer som Russland har mistet tilgang til på grunn av vestlige sanksjoner. Kina er videre en stor importør av russisk olje og gass, og denne handelen har økt markant etter at vestlige land innførte sanksjoner mot Russland.

Med de klare advarslene i årets trusselvurdering er det viktig å få klarhet i om Norge har gode nok rutiner overfor Kina.

Svar:

Jeg deler representantens bekymring for dagens trusselbilde, som er mer alvorlig og mindre forutsigbart enn på mange tiår.

Ovenfor Kina har regjeringen en helhetlig tilnærming, og vi samarbeider på en rekke områder der det er i Norges interesse. Samtidig utgjør Kina på flere områder en økende sikkerhetsutfordring, som krever at vi tar grep for å ivareta vår nasjonale sikkerhet.

Grunnet det samme trusselbildet vil det være uklart av meg å gå i detalj om hvilke sikkerhetsmessige retningslinjer og rutiner Finansdepartementet og underliggende etater arbeider etter i denne sammenhengen, utover at det er et tett samarbeid med EOS-tjenestene.

Finansdepartementet har i styringsdialogen med våre underliggende etater gitt klare føringer om at arbeidet med sikkerhet og beredskap må gis stor oppmerksomhet og være

tilpasset utviklingen i risiko- og trusselbildet. Arbeidet med sikkerhet og beredskap omfatter også eventuelle besøk eller kontakt med delegasjoner fra land som kan utgjøre en trussel. Departementets underliggende etater er godt kjent med nasjonale trusselvurderinger fra PST.

SPØRSMÅL NR. 2453

Innlevert 6. juni 2025 av stortingsrepresentant Grete Wold

Besvart 13. juni 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Når kan Stortinget forvente å få tilbake en sak om dekning av ideelle organisasjoners historiske pensjonskostnader for kommunal og fylkeskommunal sektor, i tråd med anmodningsvedtak 82 (2018–2019)?

BEGRUNNELSE:

I behandlingen av Meld St. 1 (2018–2019) gjorde Stortinget følgende vedtak:

«Stortinget ber regjeringen utrede de økonomiske konsekvensene av å dekke de ideelle organisasjoners historiske pensjonskostnader for kommunal og fylkeskommunal sektor med sikte på at de dekkes av kommunene og fylkeskommunene. Utredningen bør også se på om dekningen bør gå gjennom å utvide den søknadsbaserte tilskuddsordningen som det er enighet om å etablere i budsjettavtalen for 2019.»

I Prop. 1 S (2024–2025), statsbudsjettets kapitler fra Helse- og omsorgsdepartementet, er anmodningsvedtaket fortsatt ikke kvittert ut av regjeringen.

Arbeidet med endringer av barnehageloven og nye regler for beregning av pensjonstilskudd for barnehager har vist at de historiske pensjonskostnadene til ideelle organisasjoner skaper store utfordringer. Heldigvis har vi kommet dithen at det skal innføres en særregel for enkelte barnehager med historiske pensjonskostnader, slik at de vil få dekket noen av kostnadene. Særregelen løser imidlertid ikke alle utfordringer som ideelle organisasjoner har med tanke på historiske pensjonsforpliktelser til barnehageansatte.

Regelen om at hver barnehage må være et selvstendig rettssubjekt, jf. barnehageloven § 7 a, har gode begrunnelser (jf. Prop. 82 L (2021–2022)), men har samtidig skapt utfordringer for ideelle aktører. Frelsesarmeens barnehager eier fire barnehager, som hver måtte omgjøres til separate aksjeselskaper da regelen ble innført i 2024. Tidligere drev de også en femte barnehage, som nå er nedlagt, men som eierselskapet fortsatt har pensjonsforpliktelser til. Dette skaper løpende og uforutsigbare kostnader, som ikke kan finansieres på annet vis enn å ta ut utbytte eller konsernbidrag fra de fire barnehagene som fortsatt er i drift, selv om Frelsesarmeens barnehager ønsker å være ideelle og dermed la pengene høre til i hver enkelt barnehage.

Dersom en barnehage med historiske pensjonsforpliktelser skal legges ned, kan det bli nødvendig for barnehageeieren å betale inn millionbeløp til Sikringsordningen for å kunne tre ut av forpliktelsene. Dette gjør det nærmest umulig å legge ned en ideell barnehage som går i underskudd. Den alvorlige saken rundt konkursen til Brøvigs Minde barnehage i Farsund viser dette tydelig.

Svar:

Spørsmålet om dekning av ideelle organisasjoners historiske pensjonskostnader er en budsjett sak. Regjeringen vil komme tilbake til hvordan det aktuelle anmodningsvedtaket vil følges opp i Prop. 1S for 2026.

SPØRSMÅL NR. 2454**Innlevert 6. juni 2025 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson****Besvart 12. juni 2025 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Er statsråden enig i at elektrisk oppvarming, fjernvarme, vedfyring/bioenergi og varmepumper er konkurrerende teknologier, og at alle disse alternativene kan brukes til å varme opp både bygninger og tappevann?

Svar:

Regjeringen er opptatt av å legge til rette for gode oppvarmingsløsninger. I Norge er elektrisk oppvarming, fjernvarme, vedfyring/bioenergi og varmepumper gode løsninger for oppvarming av bygninger og tappevann, og er i så måte konkurrerende teknologier. Ulike teknologier har ulike fortrinn, og kan derfor ha noe ulike anvendelsesområder og ulik utbredelse. Eksempelvis er det lite vanlig å bruke vedfyring til oppvarming av tappevann.

SPØRSMÅL NR. 2455**Innlevert 6. juni 2025 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud****Besvart 18. juni 2025 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

Mener statsråden det er god ressursbruk at brukere og kommuner må gjennom en full søknadsprosess på nytt når et hjelpemiddel som fungerer skal flyttes 250 meter til et identisk baderom, og vil statsråden ta initiativ til å forenkle regelverket slik at det åpnes for mer fleksible og praktiske løsninger der det er åpenbart unødvendig med ny vurdering?

BEGRUNNELSE:

Et konkret eksempel illustrerer en rigid praksis i hjelpemiddelsystemet: En familie skal flytte 250 meter fra nåværende bolig til en ny bolig med identisk baderom. De ønsker å ta med seg et hjelpemiddeltoalett fra NAV som fortsatt fungerer utmerket, og som er tilpasset barnets behov.

I stedet for å godta at toalettet flyttes direkte, krever NAV at det søkes om hjelpemiddelet på nytt. Dette innebærer at kommunen må sende ut ergoterapeut for å gjennomføre nye målinger og skrive en ny søknad, selv om ingen forhold er endret. Samtidig skal NAVs egne ansatte demontere toalettet, transportere det til hjelpemid-

delsentralen, og eventuelt levere det tilbake — alt med usikre tidsrammer.

Dette øker risikoen for at barnet i en overgangsfase står uten et nødvendig hjelpemiddel, og det binder opp både kommunale og statlige ressurser i en prosess som fremstår unødvendig. Familien tilbød seg å dekke kostnadene for flytting via rørlegger, mot at faktura sendes NAV, men også dette ble avvist.

Saken reiser et bredere spørsmål om hvordan hjelpemiddelregelverket praktiseres, og om det i tilstrekkelig grad åpner for skjønn og fleksibilitet i tilfeller der flytting eller gjenbruk av eksisterende hjelpemidler er åpenbart hensiktsmessig. Når både løsning og behov er uendret, fremstår det som dårlig bruk av offentlige midler å kreve en full ny saksgang.

Statsråden bes derfor vurdere om dagens regelverk legger til rette for unødvendig byråkrati og sløsing med ressurser, og om det er behov for endringer som gjør det lettere å finne enkle, pragmatiske løsninger i slike saker.

Svar:

Hjelpemidler skal gjøre hverdagen til folk enklere og bedre. Forvaltningen av hjelpemidler skal skje på en effek-

tiv måte og som ivaretar folk sine behov på en best mulig måte. Da må vi ikke bruke ressurser unødvendig verken i kommunene eller ved NAV Hjelpemiddelsentral. Jeg går ikke inn i enkeltsaker og kjenner heller ikke bakgrunnen for den saken som nevnes i begrunnelsen for spørsmålet. Mitt svar tar derfor utgangspunkt i hvordan regelverk og praksis er mer generelt.

Som hovedregel kan en person som flytter til en annen bolig ta med seg hjelpemidler som er utlånt fra hjelpemiddelsentralen, dersom vedkommende har behov for disse i den nye boligen. Når det gjelder fastmonterte hjelpemidler, kreves det en ny vurdering når disse skal demonteres og nytt produkt, alternativt gjenbruk av hjelpemiddelet som er allerede er utlånt, skal monteres i den nye boligen. Det er svært sjelden at ny bolig har identisk romløsning og utforming som den tidligere boligen. Det kan for eksempel være forskjellig plassering av toalett opp mot dusjonen, ulik plassering av varmt og kaldt vann, og hensyn til eksisterende rørlegg som gjør at det utlånte hjelpemiddelet ikke lenger kan brukes, eller at det må foretas endringer på baderommet før det kan installeres på nytt. For både veggmonterte og gulvmonterte toaletter må det tas mål for å sikre at produktene installeres i henhold til gjeldende teknisk forskrift, og samtidig sikre at bruker har et fungerende hjelpemiddel på plass ved innflytting.

Ved flytting av fastmonterte hjelpemidler utlånt fra NAV Hjelpemiddelsentral til ny bolig er det hjelpemiddelsentralen som sørger for demontering og montering, og som dekker utgiftene for dette. Kommunene har ansvaret for å bistå bruker når slike behov oppstår ved å kartlegge det aktuelle behovet i ny bolig, og tar kontakt med NAV Hjelpemiddelsentral i de tilfeller det er behov for at teknikere fra hjelpemiddelsentralen eller leverandøren foretar demontering eller montering. Det er derfor viktig at bruker tar kontakt med kommunen i rimelig tid før planlagt flytting til ny bolig.

Jeg vil understreke at det ofte ikke kreves ny søknad ved flytting når behovet for hjelpemiddelet klart er til stede. I de tilfellene det bes om en ny søknad, er det i hovedsak på bakgrunn av endringer i valg av produkt sett i forhold til brukers behov og badets utforming, og at nødvendige godkjenninger må innhentes på nytt.

Demontering og montering inngår i rammeavtalen NAV Hjelpemiddelsentral har med leverandøren i henhold til lov om offentlige anskaffelser. NAV Hjelpemiddelsentral er forpliktet å benytte leverandøren det er inngått rammeavtale med, eventuelt at arbeidet utføres av hjelpemiddelsentralens teknikere. Dette er bakgrunnen for at NAV Hjelpemiddelsentral ikke har anledning til å gi refusjon dersom bruker selv bestiller tjenester fra en annen leverandør.

SPØRSMÅL NR. 2456

Innlevert 6. juni 2025 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 17. juni 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

ICD 11 ble publisert i 2019. Ifølge WHO har nå 132 land tatt det i bruk.

Hvorfor tar det så lang tid i Norge og når kan vi forvente at ICD 11 blir implementert?

BEGRUNNELSE:

ICD er forkortelse for Den internasjonale statistiske klassifikasjonen av sykdommer og beslektede helseproblemer og er et kodeverk bestående av medisinske koder. Norge bruker i dag ICD 10, selv om den oppdaterte ICD 11 var klar allerede i 2019. Norges manglende implementering av ICD 11 gjør at mange sykdommer mangler en diagnosekode i Norge, og at det dermed blir vanskeligere å få

behandling. Lipødem er bare en av diagnose som mangler kode i ICD 10, andre per PMDD, kronisk smerte, komplisert sorg, alt sammen sykdommer som rammer kvinner i stor grad. Det er også gjort viktige endringer innen sykdommer som er veldig relevante i et kvinnehelseperspektiv som immunologi og allergi, søvn, seksuell helse og psykiske lidelser. I tillegg er det sånn at ICD 10 som vi bruker nå ikke lenger oppdateres.

Svar:

Jeg vil først si at Helsedirektoratet arbeider med overgang til ICD-11 og leverer en overordnet tidsplan for overgangen i år. Jeg vil også presisere at Norge er blant de 132 landene representanten viser til. Det innebærer at 132 land

arbeider med å tilrettelegge for overgangen til ICD-11, inkludert Norge. Ingen av de nordiske landene har tatt i bruk ICD-11, og det er stor variasjon i hvor langt ulike land i verden har kommet.

ICD er det internasjonale systemet for å klassifisere og gruppere sykdommer og dødsårsaker, og eies av WHO. I Norge benytter vi i dag den 10. versjonen av ICD-kodeverket – ICD-10. Kodeverket brukes blant annet til å rapportere diagnoser og kontaktårsaker til Norsk pasientregister. Kodene brukes også i helseregistre og i nasjonale kvalitetsindikatorer.

Norge, ved Helsedirektoratet, deltar i internasjonale grupper knyttet til ICD-11 og i arbeidet til WHO.

Norge samarbeider med de andre nordiske landene gjennom det nordiske klassifikasjonssenteret NordClass. Som Norge, har Sverige, Danmark, Island og Finland startet prosessen med overgang til ICD-11. Kunnskapsdeling mellom de nordiske landene om overgang til ICD-11 vil være en fordel for å sikre videre effektivt klassifikasjonsarbeid i Norden.

Jeg vil understreke at overgangen til ICD-11 involverer mange aktører, systemer og arbeidsprosesser som i dag bruker ICD-10. Det er viktig at overgangen blir gjort på en hensiktsmessig måte. WHO ønsker at landene bruker ICD-11 til å rapportere fra 2027, og vi har som angitt over startet arbeidet.

SPØRSMÅL NR. 2457

Innlevert 6. juni 2025 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 12. juni 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Vil samferdselsministeren vurdere om Nye Veier skal ta over RV19 prosjektet i Moss fra Statens vegvesen?

BEGRUNNELSE:

Moss har som kjent store trafikale problemer og hovedårsaken er at landets mest trafikkerte fergestrekning har anløp i Moss sentrum. En har derfor i flere tiår diskutert hvordan en kan løse RV19 problematikken. Statens Vegvesen har ikke evnet å finne akseptable løsninger, noe som gjør at man fortsatt står på “stedet hvil”. Samtidig vet vi at Nye Veier har vist en imponerende evne til å få gjennom prosjekter som har stått i “stampe”, både når det gjelder tidsbruk, men også få ned kostnadene betydelig. Tidligere har statsråden avvist undertegnende sitt ønske om at Nye Veier tar over prosjektet, men nå som vi ikke har kommet videre vil jeg på nytt spørre statsråden om han nå vil vurdere det, eller om han har vært i kontakt med Nye Veier for å sjekke om de mener de kan få raskere og bedre fremdrift på prosjektet.

Svar:

Jeg viser til at porteføljene til Nye Veier og Statens vegvesen følger av Meld. St. 14 (2023 – 2024) Nasjonal transportplan 2025-2036 med justeringer gjort i tråd med Stortingets behandling av meldingen. At Rv. 19 Moss ligger i

Statens vegvesens planportefølje, følger direkte av vedtak i Stortinget ved NTP-behandlingen, som Fremskrittspartiet stemte for.

Ved å behandle porteføljene som del av Nasjonal transportplan sikres det forutsigbarhet for virksomhetene og det legger til rette for god gjennomføring av vei-prosjekter, samtidig som det er åpning for å vurdere porteføljene på en helhetlig måte.

Jeg legger ikke opp til nå å foreslå endringer i porteføljene eller å gjøre nye vurderinger om plasseringen av prosjektet representanten viser til.

SPØRSMÅL NR. 2458**Innlevert 6. juni 2025 av stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland****Besvart 16. juni 2025 av finansminister Jens Stoltenberg****Spørsmål:**

Vil finansministeren ta initiativ til å klargjøre det skattemessige regelverket for leasingordninger av elsykkel gjennom arbeidsgiver, slik at flere kan benytte seg av denne ordningen uten frykt for utilsiktet skatteplikt?

BEGRUNNELSE:

Flere arbeidsgivere ønsker å tilby sine ansatte leasing av elsykler som et helse- og miljøfremmende tiltak, men opplever uklarhet rundt de skattemessige konsekvensene av slike ordninger. Dette fører til at mange arbeidsgivere vegrer seg for å tilby ordningen, til tross for at den kan bidra til økt sykling og redusert bilbruk i tråd med nullvekstmålet.

Svar:

Jeg synes det er positivt dersom arbeidsgivere ønsker å tilrettelegge for ansattes bruk av sykkel, for eksempel ved å tilby leasing av elsykler. Økt bruk av sykkel er både helsefremmende og bra for miljøet.

Spørsmålet om en leasingordning er skattepliktig, følger de alminnelige skattereglene for naturalytelser. Utgangspunktet i skattereglene er at enhver økonomisk fordel vunnet ved arbeid er skattepliktig inntekt. Skatteplikten omfatter også naturalytelser. Naturalytelser er andre ytelser enn penger som en mottar i arbeidsforhold, og som gir en privatøkonomisk fordel.

Det må vurderes konkret om en leasingordning utgjør en fordel for de ansatte. Dette kan for eksempel være tilfellet dersom arbeidsgiver betaler hele eller deler av leasingkostnaden for den ansatte, eller dersom leasingordningen fra arbeidsgiver er gunstigere enn leasingavtaler som er allment tilgjengelige. At en leasingordning i arbeidsforhold kan være en skattepliktig fordel, er derfor ikke en utilsiktet konsekvens.

Arbeidsgiver har muligheten til å gi skattefrie gaver i arbeidsforhold på kr 5 000 per år. Hvis arbeidsgiver ønsker å bruke gavebeløpet på leasing av elsykler til de ansatte, kan dette redusere eller ta helt bort skattepliktig fordel for de ansatte med helt eller delvis fri sykkel.

Jeg er ikke kjent med at det eksisterer uklarheter i skattereglene for naturalytelser som særlig knytter seg til leasing av elsykler i arbeidsforhold. For eksempel er skattereglene for helt eller delvis fri bruk av sykkel og elsykkel

i arbeidsforhold beskrevet i Skatte-ABC 2024/2025, N-1-6.17 Sykkel herunder elsykkel – privat bruk:

«Verdien av helt eller delvis fri privat bruk av sykkel, herunder el-sykkel, stilt til disposisjon av eller gjennom arbeidsgiver, er skattepliktig inntekt. Fordelen settes til leieverdien på det åpne markedet for tilsvarende sykkel med tilsvarende villkår. Sporadisk bruk skattlegges ikke.»

I tillegg finnes utførlig og detaljert veiledning om skattereglene for naturalytelser på skatteetatens nettsider. Se blant annet Skatteetatens prinsipputtalelse av 5. mai 2019 Spørsmål og svar - naturalytelser - Skatteetaten (<https://www.skatteetaten.no/rettskilder/type/uttalelser/prinsipputtalelser/sporsmal-og-svar---naturalytelser/>)

Dersom en har spørsmål om konkrete leasingavtaler opp mot reglene om naturalytelser, kan en også kontakte Skatteetaten og få nærmere veiledning.

SPØRSMÅL NR. 2459**Innlevert 2. juni 2025 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 17. juni 2025 av næringsminister Cecilie Myrseth****Spørsmål:**

E24 har avslørt at Equinor bruker midler på å produsere propaganda gjennom et spill, rettet mot barn.

Mener næringsministeren at dette er akseptabel oppførsel fra et norsk statseid selskap og vil statsråden sørge for at Equinor slutter med dette om de ikke slutter av seg sjøl?

Svar:

I eierskapsmeldingen, Meld. St. 6 (2022–2023) Et grønnere og mer aktivt statlig eierskap – Statens direkte eierskap i selskaper, redegjør regjeringen for blant annet statens mål som eier, statens forventninger til selskapene og hvordan staten som eier følger opp selskapene, inkludert rollefordelingen mellom eier, styret og daglig leder.

Statens mål som eier i Equinor ASA er, jf. eierskapsmeldingen, høyest mulig avkastning over tid innenfor bærekraftige rammer. Det følger av eierskapsmeldingen at statens eieroppfølging av selskapene skal bidra til å nå statens mål som eier.

Iht. selskapslovgivningens rollefordeling mellom eier og selskapet, er det styret og ledelsen i Equinor som er ansvarlig for forvaltningen av selskapet og den daglige driften. Herunder også ansvar for de forretningsmessige og operative vurderingene og beslutningene som gjøres av hvilke konkrete aktiviteter selskapet skal iverksette. En

slik rollefordeling følger som nevnt av selskapslovgivningen og fremgår også av eierskapsmeldingen som et bredt flertall på Stortinget har sluttet seg til.

Equinor har ifølge media uttalt at formålet med spillet har vært å stimulere til entusiasme og interesse for vitenskapsfag i land de har virksomhet i, og at de ikke har vært kjent med beskrivelsen som er gitt på nettsiden til Association for Science Education.

Et selskap vil i utgangspunktet ikke kunne skape avkastning og forbli konkurransedyktig over tid uten at det balanserer økonomiske, sosiale og miljømessige forhold. Staten som eier har derfor forventninger til selskapenes arbeid på alle disse områdene, inkludert for området ansvarlig virksomhet. Det fremgår av eierskapsmeldingen at staten blant annet forventer at selskapene er ledende i arbeidet med ansvarlig virksomhet. Å være ledende i arbeidet med ansvarlig virksomhet innebærer blant annet å opptre etisk forsvarlig. I eierskapsmeldingen er det også beskrevet hvordan staten som eier følger opp sine forventninger. Statens forventninger følges opp basert på vesentlighet i eierdialogen med selskapene.

Hvilke konkrete prosjekter og aktiviteter selskapet går inn i, må styret og ledelsen som nevnt selv vurdere. I dialogen med Equinor har departementet blant annet drøftet temaer som strategi og drift, inkludert arbeid tilknyttet ansvarlig virksomhet. Dette blir vesentlig i eierdialogen også fremover.

SPØRSMÅL NR. 2460**Innlevert 4. juni 2025 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 16. juni 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

I løpet av det siste året har vi sett en utvikling som gir grunn til alvorlig bekymring. Det som i offentlige uttalelser omtales som en styrking av Sámi klinihkka i Karasjok, fremstår som en gradvis nedbygging av det sami-

skspråklige og kulturtilpassede spesialisthelsetilbudet. Regjeringen har satt igang en utredning av Sámi klinihkka's framtid.

Vil statsråden sørge for at Sami klinihkka og at alle kliniske spesialiststillinger fredes inntil rapporten er ferdig behandlet?

BEGRUNNELSE:

Finnmarkssykehuset og Helse Nord viser til at Sámi klinihkka har blitt tilført 11 nye stillinger. En gjennomgang av disse stillingene viser imidlertid at svært få er kliniske spesialiststillinger – og ingen er besatt av samisktalende spesialister. Det store flertallet gjelder administrative eller nasjonale funksjoner som ikke styrker det kliniske tilbudet ved Sámi klinihkka. Tallet gir inntrykk av vekst, at tilbudet i praksis svekkes.

Gjennom ILO-konvensjon nr. 169, sameloven og pasientrettighetsloven har samiske pasienter rett til tilpassede helsetjenester.

Fra Sametinget har representanter bedt om en reell skjerming av tilbudet ved Sámi klinihkka. En reell skjerming handler om at det helhetlige samiskspråklige spesialisttilbudet ikke forvitrer. Da holder det ikke å la være å kutte i budsjett og lønnsmidler. Problem oppstår når stillinger ikke besettes, eller når klinikken inkluderes i omorganiseringsplaner den politisk skulle være unntatt fra.

Dersom verken Finnmarkssykehuset eller Helse Nord – som har fått ansvaret for samiske spesialisthelsetjenester delegert fra Helse- og omsorgsdepartementet – selv evner å sikre denne fredningen, må ministeren ta aktivt ansvar og gripe inn – så ikke det som er bygget opp over tiår forvitrer foran øynene våre.

Svar:

Jeg er opptatt av den samiske befolkningens fysiske og psykiske helse og at det skal gis tilbud tilpasset den samiske befolkningens språk og kultur. Helse Nord RHF har et særlig ansvar for å sørge for spesialisthelsetjenester til den samiske befolkning. Dette ble slått fast i Nasjonal helse- og sykehusplan (2016-2019) og prinsippet ble videreført i Nasjonal helse- og sykehusplan (2020-2023). Stortinget har sluttet seg til dette. For å svare på spørsmålet har jeg bedt om innspill fra Helse Nord RHF. Helse Nord RHF viser til følgende svar fra Finnmarkssykehuset HF:

«Finnmarkssykehuset HF har over tid vært i en krevende økonomisk situasjon. På bakgrunn av det har Finnmarkssykehuset sitt styre besluttet å iverksette en reorganiseringsprosess. I den prosessen ble det i styresak 93/24 (FIN) besluttet å organisere spesialitetene psykiatri (psykisk helsevern for voksne), Barne- og ungdomspsykiatri samt Tverrfaglig spesialisert behandling av ruslidelser og avhengighet i Finnmarkssykehuset HF i en felles klinikk. Løsningen ble besluttet implementert for Øst- og Vest-Finnmark. I samme sak ble administrerende direktør bedt om å vurdere om den tverrgående organiseringen også kan inkludere de aktuelle fagområdene i Sámi klinihkka, men da etter at regjeringens kommende utredningsarbeid vedrørende samiske spesialisthelsetjenester er ferdigstilt. I styresak 92/24 (FIN) beskriver Finnmarkssykehuset et mål bilde for hvordan utviklingen av en rekke medisinske spesialiteter som ikke direkte er knyttet til akutt sykehusene skal utvikles over tid. I saksgrunnlaget ble hver medisinsk spesialitet vurdert etter fem kriterier der ett av dem var at den fremtidige faginnretningen i

foretaket skal kunne ivareta spesialisthelsetjenester til den samiske befolkningen.

Finnmarkssykehuset HF har mål om å styrke tilbudet på Sámi klinihkka og jobber systematisk for dette. Da Sámi klinihkka ble etablert som egen klinikk i januar 2020 hadde klinikken 127,8 årsverk. Per april 2025 har Sámi klinihkka 144,1 årsverk; en økning på totalt 16,3 årsverk hvor de aller fleste årsverkene er kliniske stillinger. Eksempler på kliniske stillinger som er opprettet er en kardiolog med to sykepleiere som støttepersonell for kardiologen og terapeuter tilknyttet Nasjonal team. Av ikke-kliniske stillinger er det blant annet opprettet stillinger i enhet for tolketjenesten slik at behandler/pasient får tilbud om samisk tolk.

Finnmarkssykehuset HF er avhengig av at ledige stillinger settes fortløpende for å kunne gi det ønskede tilbudet til befolkningen, både ved Sámi klinihkka og på våre øvrige lokalisasjoner. Det er ikke til å legge skjul på at Finnmarkssykehuset HF i perioder har utfordringer med å rekruttere til enkelte ledige posisjoner. Finnmarkssykehuset HF ønsker å rekruttere spesialisert personell som har samisk språk og/eller kulturkompetanse, men det viser seg ofte vanskelig å rekruttere helsepersonell med denne trippelkompetansen.»

Jeg viser til svaret fra Helse Nord RHF/Finnmarkssykehuset HF og legger til grunn at det arbeides videre for å gi et spesialisthelsetjenestetilbud ved Sámi klinihkka tilpasset den samiske befolkningen.

SPØRSMÅL NR. 2461**Innlevert 6. juni 2025 av stortingsrepresentant Sigrid Zurbuchen Heiberg****Besvart 17. juni 2025 av utviklingsminister Åsmund Aukrust****Spørsmål:**

Utviklingsministeren har sagt at han deler ambisjonen om at mer bistand skal gå direkte til lokale aktører, og at dette også er god bistand. Men utviklingen går svært sakte.

Hva konkret vil statsråden gjøre i 2025 for å sikre raskere fremdrift og reell flytting av makt og ressurser i sivilsamfunnsbistanden, og hvordan planlegger han å måle og rapportere fremskritt på dette?

BEGRUNNELSE:

Mer enn 9 av 10 kroner i norsk sivilsamfunnstøtte går gjennom norske organisasjoner. For tiden går det en debatt i Panorama Nyheter om temaet, basert på et notat fra tankesmien Langsikt om at alt for mye makt og penger blir igjen i Norge. Tankesmien argumenterer for at dette ikke bare er et fordelingsproblem, men et grunnleggende problem for bistandens relevans, effektivitet og legitimitet. Lokalt ledede organisasjoner har ofte bedre innsikt i behovene og dynamikken i lokalsamfunn, og forskning viser at prosjektene deres i mange tilfeller er mer kostnadseffektive, tilpasningsdyktige og bærekraftige. I notatet skriver de også at den politiske konteksten, egeninteresser, organisasjonsstruktur, rigide forvaltningskrav og mangelen på et felles rammeverk og måleverktøy står i veien for lokalt ledet utvikling.

De argumenterer også for at lokale organisasjoner ofte reduseres til gjennomføringspartnere for prosjekter definert av norske aktører, uten reell innflytelse på utforming og styring og at en reell endring krever strukturelle grep, inkludert å flytte makt, midler og tillit til lokale aktører. Dette innebærer å endre finansieringsstrukturer, institusjonelle insentiver og målesystemer for å fremme lokalt eierskap. Per dags dato har ikke UD og Norad noen form for systematisk rapportering på hvor stor andel av bistanden som faktisk går til lokale aktører gjennom norske sivilsamfunnsorganisasjoner. Jeg ville sette pris på statsrådets vurdering av hvordan dette kan gjøres fremover, og gjerne også mål for fremskritt.

Svar:

Mottakerorientering og lokalt eierskap er sentrale målsetninger i norsk utviklingssamarbeid. Det har det vært i flere tiår, men tenkningen har utviklet seg over tid. Dette er faglig utvikling vi bidrar til. Lokalt eierskap er avgjørende for bærekraftige resultater og gjelder enten bistanden

gis gjennom lokale aktører, multilaterale organisasjoner eller norsk sivilsamfunn. Norge har forpliktet seg til å fremme lokalt ledet utvikling både gjennom en giveruttalelse om å støtte lokalt ledet utvikling i 2022 og gjennom Grand-Bargain-erklæringen fra 2016.

En forutsetning for at norske sivilsamfunnsorganisasjoner mottar støtte, er at de samarbeider med lokale organisasjoner i partnerland. Før tildeling av midler blir det vurdert i hvilken grad et foreslått prosjekt er lokalt forankret. Kriterier for måloppnåelse er blant annet knyttet til i hvor stor grad den lokale partneren har styrket sin kapasitet og evne til å utøve rollen som sivilsamfunnsaktør.

For ytterligere å forsterke det lokale eier- og lederskapet er vi i ferd med å iverksette flere nye tiltak. Norad har eksempelvis nylig igangsatt et pilotprosjekt som skal utforske en ny modell for å dekke indirekte kostnader for lokale organisasjoner, og jobber sammen med flere norske organisasjoner for å gjennomføre denne piloten. Videre skal det jobbes frem en veiledning for lokalt ledet utvikling i bistanden. Vi vurderer også hvordan vi kan sikre mer bruk av lokale kunnskapskilder og sikre større lokal deltakelse i produksjon av kunnskap i utviklingssamarbeidet.

Ett konkret eksempel på hvordan det jobbes målrettet for lokalt ledet utvikling er Nansen-programmet for Ukraina. Det er det største støtteprogrammet i norsk historie. Gjennom Nansen-programmet gir Norge støtte direkte til ukrainske sivilsamfunnsorganisasjoner. Målet med sivilsamfunnsordningen i Nansen-programmet er at den skal nå organisasjoner i hele landet, og at hundrevis av grasrotorganisasjoner som jobber lokalt skal kunne motta støtte. Det ukrainske sivilsamfunnet spiller en avgjørende rolle for å samle landet og bygge motstandskraft. Gjennom disse organisasjonene deltar ukrainere i gjenoppbygging av sitt eget land. Et levende sivilsamfunn er grunnsteinen i et demokrati og spiller en svært viktig rolle for at Ukraina selv skal kunne bestemme over sin egen fremtid.

Også innenfor humanitær innsats er lokalt ledet respons en prioritering. I mitt svar på skriftlig spørsmål fra representant Ingrid Fiskaa (nr. 1005 (2024-2025)), datert 5. februar 2025, viser jeg til hvordan Norges humanitære strategi legger stor vekt på partnerskap og lokale aktører og hvordan vi jobber for å fremme mer lokalt ledet respons. I svaret til representanten Fiskaa gjør jeg også rede for noen dilemmaer knyttet til lokale aktører.

Det humanitære systemet står i en stor finansieringskrise, og en omfattende reformprosess er satt i gang av FNs nødhjelpskordinator i samarbeid med andre partnere. Det er bred enighet om at styrket lokalt ledet respons vil være en helt sentral del av et reformert humanitært system, og at for eksempel FNs humanitære landfond og andre fondsmekanismer er viktige for å oppnå dette, gjennom å gi en stadig økende andel av tildelingene til lokale aktører. I svaret til Fiskaa omtalte jeg piloten som innebærer at det lyses ut midler for lokale humanitære organisasjoner i utvalgte landsituasjoner. I tillegg vil vi se på hvordan vi fremover kan støtte de endringene som bidrar til en mest mulig effektiv og prinsipiell humanitær innsats.

Norge følger bistandsrapporteringssystemet som medlemmene i OECDs utviklingskomité (DAC) har blitt enige om. I DAC vurderes for tiden metoder for å måle i hvilken grad utviklingssamarbeid er lokalt ledet. Det er utfordrende å finne en god metode som på en hensiktsmessig måte måler grad av lokal ledelse, men Norge vil delta aktivt i disse prosessene og bidra til å finne løsninger.

Vi har et klart mål om at utviklingen skal være lokalt ledet. Dilemmaene lokalt ledet utvikling også innebærer, fordrer at vi jobber sammen for å sikre balanse mellom ulike hensyn, og vi er i ferd med å gjennomføre justeringer i forvaltningen for at vi skal lykkes enda bedre.

SPØRSMÅL NR. 2462

Innlevert 6. juni 2025 av stortingsrepresentant Mimir Kristjánsson

Besvart 16. juni 2025 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Hva vil det koste å heve minsteytelsene i Folketrygden?

BEGRUNNELSE:

Jeg ber om informasjon om hva det vil koste å øke minsteytelsene i uføretrygd og arbeidsavklaringspenger, samt minste pensjonsnivå og garantipensjon, med 0,1 G fra januar 2026. Ber også om informasjon om hva det vil koste å øke satsene med ytterligere 0,1 G i året de tre påfølgende årene, frem til satsene har blitt hevet med 0,4 G i 2029. Jeg ønsker i tillegg informasjon om mange personer som ville blitt berørt av de ulike endringene.

Svar:

Arbeids- og velferdsdirektoratet har beregnet kostnadene ved den etterspurte økningen av minsteytelsene fra 1. januar hvert av årene i perioden 2026–2029, samt antall berørte av endringene. Kostnadene gjelder merutgifter for folketrygden. Økningen vil også føre til mindretgifter til andre ytelser. Dette gjelder eksempelvis ytelser fra offentlig tjenstepensjon som samordnes med de aktuelle ytelsene fra folketrygden, samt utgifter til andre ytelser som bostøtte, økonomisk sosialhjelp og supplerende stønad mv. Slike effekter er det ikke tatt hensyn til. Det er heller ikke tatt hensyn til reduksjon i utgiftene til folketrygden som følge av eventuelt redusert behovsprøvd

barnetillegg til uføretrygd når uføretrygden øker. På den andre siden er beregningene utført forutsatt uendret atferd. Økte nivåer tilsier økt tilgang til helserelaterte ytelser og trekker i retning av at merutgiftene over tid er undervurdert.

Tabell 1 viser utgiftene i millioner 2025-kroner de ulike årene, fordelt på de ulike ytelsene. Kostnadene det enkelte år er merutgifter sammenlignet med dagens regler.

Som følge av innfasing av ny alderspensjon vil effektene av økt garantipensjon komme gradvis etter hvert som nye mottakere tar ut alderspensjon med et høyere garantipensjonsnivå. Fordi garantipensjon avkortes med 80 prosent mot inntektpensjon vil også en langt større andel av alderspensjonistene på sikt berøres av økningen av garantipensjonsnivået enn i gammel ordning. For å belyse de økonomiske konsekvensene når endringen har fått full effekt, er derfor anslag på merutgiftene i årene 2040 og 2060 også inkludert.

For arbeidsavklaringspenger er det lagt til grunn at både minsteytelsen for de under 25 år og for de over 25 år økes med 0,1 G hvert av årene i perioden 2026–2029. For uføretrygd er det lagt til grunn tilsvarende økning for alle fem satser. For arbeidsavklaringspenger og uføretrygd kan helårseffekten i 2040 og 2060 anslås til å være på om lag samme nivå som i 2029, når økningen på 0,4 G er fullt innfaset. Dette er et grovt anslag basert på konstante uføre-

rater og uendret befolkningssammensetning i alderen 18–66 år.

Pensjonsforliket innebærer at minsteytelsene i alderspensjon skal opprettholde sin verdi målt i grunnbeløpet før uttak av alderspensjon. Denne endringen, og andre

endringer som følger av pensjonsforliket, er ikke hensyntatt i beregningene. Gjennomførbarhet og administrative konsekvenser av endringene for Arbeids- og velferdsetaten er heller ikke vurdert.

Tabell 1 Merutgifter for folketrygden ved økte minsteytelser. Etter ytelse og år. Millioner 2025-kroner

År	Arbeidsavklaringspenger	Uføretrygd	Minste pensjonsnivå	Garantipensjon	Sum
2026	857	2 114	1 799	185	4 955
2027	1 751	4 472	3 741	840	10 804
2028	2 683	7 024	5 942	2 128	17 777
2029	3 653	9 797	8 384	4 259	26 093
2040	3 650	9 800	3 550	20 050	37 050
2060	3 650	9 800	50	31 100	44 600

Tabell 2 viser antall berørte mottakere de ulike årene i perioden 2026 til 2029, samt årene 2040 og 2060.

Tabell 2 Antall mottakere som berøres av økte minsteytelser. Etter ytelse og år.

År	Arbeidsavklaringspenger	Uføretrygd	Minste pensjonsnivå	Garantipensjon	Sum antall
2026	71 216	189 162	167 328	23 265	450 971
2027	74 294	208 450	204 284	67 192	554 220
2028	77 372	228 694	234 794	112 278	653 138
2029	80 450	248 277	265 034	164 479	758 240
2040	80 500	248 300	137 300	606 800	1 072 900
2060	80 500	248 300	14 300	1 047 800	1 390 900

SPØRSMÅL NR. 2463

Innlevert 8. juni 2025 av stortingsrepresentant Erling Sande

Besvart 13. juni 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Kva vil statsråden gjere for å sikre meir likeverdig praksis mellom personar som har synsfeltutfall, og vil statsråden vurdere endringar i tolkinga av EU direktivet tilsvarande det Sverige har gjort som i større grad likebehandlar mennesker med eit og to fungerande auge ved vurdering etter førarkortrettleiaren?

GRUNNGJEVING:

Regjeringa har implementert helsekrav frå EU-direktiv 2009/113/ec og 2006/126/ec som omhandlar helsekrav for førerkort.

Helsedirektoratet har saman med augelege- og optikarforeningar laga ein rettleiar for handheving av direktivet. Det framstår som Norge har endt opp med ein av dei strengaste tolkningane i Europa, der heller ikkje trafikk- og interesseorganisasjoner er konsultert i utarbeidinga av førarkortrettleiaren.

Førerkortrettleiaren forskjellsbehandlar einaudefull og toaudefull sjåførar og legg ikkje vekt på køyreferdigheiter/

kompetanse. Relevant forskning kan tyde at synsfeltutfall utgjør ein svært liten del av årsak til trafikkulykker, og at personar med synsfeltutfall i stor grad kompenserer med eksempelvis køyrestil og blikkrørsler. Regelverket, slik det vert praktisert, kan vere svært inngripande for individ, familiar, arbeidstakarar.

Svar:

Jeg er kjent med problemstillingen som representanten reiser og viser innledningsvis til mitt svar av 27. januar 2025 på spørsmål 909 til skriftlig besvarelse.

En studie som ble publisert i oktober 2024 i Acta Ophthalmologica, viser at dagens metoder for å vurdere synsfelt i førerkortsammenheng har begrenset evne til å forutsi faktiske kjøreegenskaper. Studien, utført med en kjøresimulator, viste at perimetritester ikke gir en tilstrekkelig pålitelig vurdering av sjåførers kjøreevne. Dette kan

føre til for streng praksis knyttet til tilbakekall av førerrett pga. synsfeltutfall.

Helsedirektoratet har vært i dialog med forskerne bak studien allerede før forskningen startet. Helsedirektoratet og Statens vegvesen vurderer om aktuelle tilpasninger vil kreve endringer i veiledninger og regelverk. Som ledd i denne utredningen vil Helsedirektoratet og Statens vegvesen i slutten av august d.å. avholde et møte med aktuelle fagmiljøer om saken. Som jeg også orienterte om i ovennevnte svar av 27. januar i år, vil endringer i regelverket kunne få konsekvenser for hvordan kjøreevnen til disse personene blir undersøkt. Eksempelvis kan en mulig løsning være at undersøkelser gjøres av et tverrfaglig team som vurderer synsfunksjonen og øvrige helsekrav, herunder kognitiv funksjon. Videre vil det være aktuelt at aktuelle personer også må gjennomføre en praktisk kjørevurdering. Arbeidet har høy prioritet hos Helsedirektoratet og Statens vegvesen. Behandlingen av saken skal skje på en forsvarlig måte og så raskt som mulig.

SPØRSMÅL NR. 2464

Innlevert 8. juni 2025 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund

Besvart 17. juni 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Flere medier kunne forrige uke rapportere om at vernetjenesten i Ringerike fengsel har i samråd med Arbeidstilsynet besluttet at arbeidsforholdene i fengselet er uforsvarlige og som resultat har stengt drifta og er i såkalt nattstilling. Alle innsatte er innelåst på cellene sine på grunn av kritisk lav bemanning.

Hva tenker statsråden om dette og vil hun iverksette strakstiltak for å gjøre noe med den kritisk lave bemanningen i norske fengsler?

BEGRUNNELSE:

Blant annet i FriFagbevegelse kunne vi lese at Ringerike fengsel har såpass kritisk lav bemanning at fengselet er satt i nattstilling og de innsatte er innelåst på cellene sine. Situasjonen i Ringerike fengsel er svært alvorlig og varsku om dette fremkommer av Innst. 369 S (2024-2025), Sak: Særskilt melding til Stortinget om innlåsing og faktisk isolasjon i fengslene. Der kan vi lese at:

“Ringerike fengsel (160 plasser) var det kun 93 arbeidsplasser og 28 skoleplasser tilgjengelig”.

Videre kan vi lese at:

“I Ringerike fengsel (160 plasser) ble innsatte uten dagtilbud låst inne på cellen i inntil 19 timer i døgnet. Over en tredjedel manglet et dagtilbud da ombudet undersøkte. Noen innsatte hadde ventet i måneder eller mange uker på et dagtilbud, og var innelåst på cellen store deler av dagen i denne perioden”.

I konklusjonen, kan vi lese at:

“Sivilombudet slår på denne bakgrunn fast at det er en reell risiko for krenkelse av forbudet mot umenneskelig eller nedverdiggende behandling i fengslene. I tillegg foreligger risiko for krenkelse av innsattes grunnleggende rettigheter etter EMK artikkel 8”.

Når nå Ringerike fengsel er satt i nattstilling, forverrer dette en allerede krevende hverdag for både innsatte og ansatte. Forbundslederen i Norsk Fengsels- og Friomsorgsforbund, Asle Aase, mener regionnivået må svare for hvorfor det ikke er bevilget nok penger, men legge legger til at det ikke bare er Ringerike som er i en slik situasjon.

“– At vernetjenesten går til dette skrittet er faktisk noe som kan skje flere plasser. Dette blir gjort for å verne om de ansatte og deres arbeidsforhold”, sier Aase til FriFagbevegelse. Jeg håper justisministeren med dette har tanker om den alvorlige og kritiske bemanningssituasjonen i norske fengsler og at regjeringen har eventuelle strakstiltak å sette inn.

Svar:

Jeg er godt kjent med situasjonen ved Ringerike fengsel den 5. juni 2025, da vernetjenesten besluttet å stanse arbeidet i medhold av arbeidsmiljøloven § 6-3. Det ble gitt begrunnelse om at det forelå umiddelbar fare for arbeidstakernes liv og helse grunnet kritisk lav bemanning. Dette medførte at fengselet ble satt i såkalt nattstilling, hvor innsatte var innelåst på cellene sine også på dagtid.

Etter at vernetjenesten meldte om stans, iverksatte fengselet raskt tiltak for å avklare situasjonen og gjennomføre nødvendige endringer i driften, herunder økt bemanning, allmøte med ansatte, det ble etablert beredskapsstab og innført tiltak som lufting av innsatte. I samarbeid mellom fengselets ledelse og vernetjenesten ble det enighet om en tilpasset drift med forsterkede tiltak få timer etter at verneombudet meldte om stans av driften. Ordinær drift ble gjenopptatt dagen etter, 6. juni 2025.

Sivilombudets særskilte melding om innlåsing og faktisk isolasjon i fengslene dokumenterer alvorlige

forhold, og regjeringen tar konklusjonene i meldingen på største alvor. Det er et klart mål å redusere isolasjon og sikre alle innsatte et meningsfullt dagtilbud. Arbeidet med å følge opp anbefalingene i meldingen er allerede i gang i Justis- og beredskapsdepartementet, i tett samarbeid med Kriminalomsorgsdirektoratet.

Tilstrekkelig bemanning i fengslene er avgjørende for en forsvarlig drift, et godt innhold i straffegjennomføringen og forebygging av kriminalitet. Regjeringen har prioritert bemanningssituasjonen i kriminalomsorgen gjennom varig budsjettstyrking på 145 millioner kroner i 2022 og 2023. I 2024 ble det bevilget 40 mill. kroner til økt bemanning, samt en varig budsjettstyrking på 85 mill. kroner. I tillegg ble 55 mill. kroner bevilget for å bedre kvinners straffegjennomføring særskilt. I statsbudsjettet for 2025 ble det bevilget ytterligere 150 millioner kroner for å opprettholde aktivitet, styrke bemanningen og forbedre forholdene under straffegjennomføring. Disse budsjettøkningene har vært avgjørende for å beholde ansatte og sikre bedre innhold i straffegjennomføringen, men kriminalomsorgen har fremdeles bemanningsutfordringer. Jeg mener derfor at det er viktig å fortsette å prioritere ressurser for å styrke etaten. Det legges også etter planen fram en stortingsmelding om straffegjennomføring snart, hvor bemanning i kriminalomsorgen blir et sentralt tema.

SPØRSMÅL NR. 2465

Innlevert 8. juni 2025 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati

Besvart 17. juni 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Hvor mange utlendinger er årlig blitt nektet innreise eller bortvist/utvist ved ankomst til Norge hvert år siden 2017, hvor mange av disse ble internert før utreise, hvordan har bemanningen utviklet seg på Politiets utlendingsinternat på Trandum for hvert år siden 2017, og hvor mange operative/åpne/bemannede interneringsplasser er det på Trandum per nå og hvordan har dette tallet utviklet seg siden 2017?

BEGRUNNELSE:

Trandum utlendingsinternat er en viktig brikke i ivaretagelsen av Norges grensesikkerhet og for å sørge for at

personer som nektes innreise til kongeriket, oppholder seg i landet ulovlig, og/eller har vedtak om utsendelse/utvisning, ikke har anledning til å unndra seg utsendelse eller å oppholde seg i Norge uten lovlig opphold.

Svar:

Utlendingsforvaltningens datasystemer muliggjør ikke automatisert uttrekk av data om antall bort- og utvisninger ved ankomst, altså å skille disse sakene ut fra bortvisninger som skjer etter innreise. Politiets utlendingsenhet (PU) har foretatt en manuell gjennomgang av bortvisninger registrert på tredjelandsborgere ved innreise til Norge over Schengen-yttergrense (land, sjø og

luft) fra 2019 til og med april 2025. For perioden før 2019 foreligger det kun aggregerte tall som ikke skiller mellom bortvisninger på territoriet og ved grensen. Jeg har fått opplyst at det i 2019 var 858 bortvisninger ved innreise, i 2020 var det 2 140, i 2021 var det 1 969, i 2022 var det 497, i 2023 var det 314, i 2024 var det 312 og til og med april i år har det vært 162 slike bortvisninger. De høye tallene i 2020-2022 knytter seg til koronapandemien.

Til representantens spørsmål om hvor mange av de som har blitt bortvist ved innreise som har blitt internert før utreise, så opplyser PU at dette krever en større manuell gjennomgang. Også disse tallene vil inkludere utlendinger som er bort- eller utvist etter innreise. Fristen for å fremstille en utlending for internering er så snart som mulig, men senest den tredje dagen etter pågripelsen. Ser politiet at en utreise kan finne sted raskt (innen 1-3 dager), vil utlendingen normalt bare være pågrepet, og ikke internert, frem til utreise. PUs statistikk for Politiets utlendingsinternat skiller ikke på om grunnlaget er pågripelsesbeslutning eller interneringskjennelse. Mange av de som pågripes i politidistriktene blir for øvrig ikke overført til utlendingsinternatet, da de sendes ut raskt. Frihetsberøvelsen vil da gjennomføres i form av et kortvarig

opphold i politiarrest, eller enda raskere ved at politiet har kontroll på utlendingen på flyplass, ankomststedet eller politistasjon. I en god del saker blir utlendinger som bortvises, i realiteten bare snudd på grensen.

Representanten spør også om bemanning og kapasitet på utlendingsinternatet på Trandum. PU opplyser at det fra 2017 til 2024 var 220 plasser på internatet. I tillegg kom familieavdelingen med inntil ti plasser. Fra og med 2025 er en fløy ved utlendingsinternatet bygget om til helseavdeling for den nye kommunale helsetjenesten. Dette har redusert antallet plasser på utlendingsinternatet til 195. De ti plassene på familieavdelingen kommer i tillegg. Ut ifra dagens bemanning og prognoser er det per juni 2025 kapasitet til daglig drift av to avdelinger med til sammen 36 plasser for menn og en avdeling med inntil 17 plasser for kvinner, totalt 53 plasser.

Belegg og bemanning på utlendingsinternatet har gått ned fra 2017 til i dag. I 2018 var det 225 ansatte på utlendingsinternatet, i 2019 var det 218, i 2020 var det 153, i 2021 var det 142, i 2022 var det 131, i 2024 var det 105 og i 2025 er det 94. Bemanningsnedgangen skyldes ifølge PU hovedsakelig nedgang i antall uttransporteringer.

SPØRSMÅL NR. 2466

Innlevert 8. juni 2025 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati

Besvart 17. juni 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Hvor og hvordan foregår registrering og transportering til ankomstmottak av personer som søker asyl ved ankomst til Oslo Lufthavn på Gardermoen, verifiseres det at personer som søker asyl ved ankomst til Oslo Lufthavn faktisk ankommer/møter opp på ankomstmottaket, og er statsråden kjent med om noen som i år er nektet innreise til Norge ved ankomst til Oslo Lufthavn er sluppet fri inn i landet med meldeplikt og frem til utreise har begått alvorlig kriminalitet?

BEGRUNNELSE:

Det er viktig at vi som nasjon har kontroll og oversikt over personer som ankommer landet uten lovlig opphold eller nektes innreise ved ankomst.

Svar:

Politiets utlendingsenhet (PU) opplyser at normal prosedyre når utenlandske borgere kontakter lokalt politidistrikt ved Oslo lufthavn Gardermoen for å søke om beskyttelse (asyl), er at de blir overført til Nasjonalt Ankomstsenter (NAS) i Råde etter en forenklet registrering hos lokalt politidistrikt. Identitetsdokumenter blir samlet inn, kontrollert av dokumentgransker og sendt til PU, som gjennomfører asylregistrering.

Basert på en individuell vurdering sendes søkeren til ankomstsenteret med ordinær kollektivtransport eller taxi, alternativt transporteres personen av politiet dersom dette vurderes nødvendig på grunn av sikkerhet eller når det er konkrete holdepunkter for å anta at utlendingen ikke vil møte opp på ankomstsenteret og ikke har annet lovlig oppholdsgrunnlag i Norge. Enslige mindreårige søkere sendes til innkvartering på et asylmottak for

enslige mindreårige eller til omsorgssenter, avhengig av alder. Ukrainere plikter selv å besørge reisen helt frem til ankomstsenteret. Det kan gjøres unntak for enslige mindreårige og andre særskilt sårbare personer, og dersom det er fare for personens liv og helse. Politiet kan i disse tilfellene organisere transporten.

PUs erfaring er at de fleste som har oppsøkt lokalt politi for å søke om beskyttelse, også møter på ankomstsenteret som avtalt. Å fullføre søknaden om beskyttelse og få tilbud om mottaksplass krever at vedkommende møter opp. Søkeren må også henvende seg til PU hvis vedkommende ønsker å trekke asylsøknaden og få tilbake innleverte identitetsdokumenter. Ved særlig grunn til bekymring undersøker PU om det er mulig å lokalisere en asylsøker som ikke har møtt på ankomstsenteret som avtalt. Når det vurderes at faren for unndragelse er høy og det er forholdsmessig og hensiktsmessig, kan det også besluttes at en utlending pågripes og overføres til Politiets

utlendingsinternat i påvente av asylregistrering og vedtak i saken. Eventuelt kan utlendingen pålegges meldeplikt eller å oppholde seg på et bestemt bosted, jf. utlendingsloven § 105.

Dersom en utenlandsk borger bortvises av lokalt politidistrikt på Oslo lufthavn Gardermoen og ikke søker om beskyttelse, overføres vedkommende til utlendingsinternatet dersom vilkårene er til stede og det er kapasitet. Alternativt kan vedkommende ilegges meldeplikt eller bestemt oppholdssted etter utlendingsloven dersom vilkårene for dette er oppfylt, blant annet ved fare for unndragelse. PU opplyser at nylig innhentet informasjon fra politidistriktene viser at meldeplikten ikke alltid overholdes. PU opplyser videre at de er kjent med at det har vært minst ett tilfelle i år hvor en person ble anmeldt for alvorlig kriminalitet mens vedkommende var satt på meldeplikt etter utlendingsloven.

SPØRSMÅL NR. 2467

Innlevert 9. juni 2025 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 12. juni 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Vil regjeringa å fremme lovproposisjon om å lovfeste tingrettane og deira faste rettstader slik at eventuelle framtidige endringar i domstolsstrukturen må forankrast i Stortinget, og kor tid planlegg regjeringa i tilfelle å fremme slikt lovforslag for Stortinget?

GRUNNGJEVING:

Då Senterpartiet og Arbeiderpartiet sat saman i regjering, varsla regjeringa ei lovfesting av tingrettane sine faste rettstader. Det vil bety at framtidig endring av domstolsstrukturen må forankrast i stortinget. Høyringsnotat blei sendt ut 21. oktober 2024, med høyringsfrist 10. januar 2025. Forslaget vil sikre rettstadane ei sterkare demokratisk forankring og eit betre vern mot framtidige nedleggelsar enn det rettstadane har i dag. Lovforslaget har fått støtte i høyringa. Om lovforslaget blir vedtatt, er det Stortinget som får myndigheit til å ta endeleg avgjerd i spørsmålet om rettstader i Norge.

Svar:

I tråd med rettssikkerhetsløftet, sendte Justis- og beredskapsdepartementet 21. oktober 2024 på høring et forslag om å lovfeste tingrettene og deres faste rettssteder. Høringsfristen var 10. januar 2025 og forslaget er fortsatt til vurdering i departementet. Inntil videre gjelder dagens ordning etter domstoloven §§ 22 og 25, der det fremgår at endringer i rettskretsene eller de faste rettsstedene skal forelegges for Stortinget før de vedtas i forskrift av Kongen i statsråd.

SPØRSMÅL NR. 2468**Innlevert 9. juni 2025 av stortingsrepresentant Tage Pettersen****Besvart 17. juni 2025 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

Har statsråden vurdert å utvide ordningen for mottak av kasserte fritidsbåter til å inkludere båter over 3 tonn og 15 meter og å øke tilskuddet pr. kilo som ikke er økt siden 2017?

BEGRUNNELSE:

Ordningen for mottak av kasserte fritidsbåter, som Miljødirektoratet forvalter, er en suksess. Den har bidratt til at færre båter blir liggende på og under Oslofjorden. Men fortsatt er det mange båter som ikke leveres inn og som ligger der som store miljøbomber.

Dagens ordning har en begrensing ved at direktoratet kun betaler for destrueringen av båter opp til 3 tonn og 15 meter. Men mange båter er større enn dette og for de er det ingen ordning som finansierer mottak og

destruering. Derfor er det trolig mange store båtvrak som ikke leveres inn.

Samtidig er ikke satsen pr kilo økt siden 2017. I samme periode har miljøavgifter og andre kostander ved destrueringen økt kraftig og det er små muligheter til å etablere en sunn bedriftsøkonomi knyttet til avfallshåndteringen.

Svar:

Det pågår nå arbeid med mål om å forskriftsfeste den statlige tilskuddsordningen for kasserte fritidsbåter. Som en del av denne prosessen, vurderer Miljødirektoratet behovet for å endre størrelsen på tilskuddssatsene og andre endringer av dagens bestemmelser for tilskuddsordningen. Forskriften vil etter hvert bli sendt på alminnelig høring.

SPØRSMÅL NR. 2469**Innlevert 9. juni 2025 av stortingsrepresentant Lisa Marie Ness Klungland****Besvart 17. juni 2025 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

Vil statsråden be Miljødirektoratet om å endre rettleiaren for kommunale avfallsgebyr slik at kommunal avfallssektor kan drifta ombruksbutikker?

GRUNNGJEVING:

I rettleiaren "Beregne kommunale avfallsgebyrer" som Miljødirektoratet har laga, står det følgende:

"Kostnader knyttet til drift av større ombruksbutikker og lignende anses ikke som kostnader forbundet med avfallssektorene og skal ikke dekkes."

IVAR har på Lura i Sandnes bygd ein stor ombruksbutikk kalla R:Elensk. Å ta inn "avfall" og å bruka det om att er mykje betre enn å berre senda det til avfall. Her stoppar

Miljødirektoratet IVAR i å gjera det via rettleiaren. Andre kommunale selskap har stoppa sine liknande prosjekt. Me kan ikkje fortsetta å snakka om sirkulær økonomi, og samtidig la fullt brukbare gjenstandar gå opp i røyk i forbrenningsanlegga. Heile 65 % av avfallet vårt blir brent.

Til trass for at IVAR har starta ombruksbutikk, ser me at interessa knytt til dei andre ombruksbutikkane i Rogaland har auka. Dette er miljøpolitikk som fungerer.

Svar:

Jeg er helt enig i at vi må gjøre mer for at brukbare gjenstander ikke ender som avfall, og at vi trenger flere virkemidler for å støtte opp under ombruksaktiviteter.

I slutten av 2023 oppdaterte Miljødirektoratet veiledningen om beregning av kommunale avfallsgebyr.

Formålet var å tydeliggjøre hva forurensningsloven gir hjemmel til å ta gebyr for. Det følger av forurensningsloven § 34 at kommunen skal fastsette gebyrer til dekning av kostnader forbundet med avfallssektoren, herunder innsamling, transport, mottak, oppbevaring, behandling, etterkontroll m.v. Miljødirektoratets vurdering er her at kostnader knyttet til drift av større ombruksbutikker og lignende ikke kan anses som kostnader forbundet med avfallssektoren, og at myndighetene derfor ikke har hjemmel i forurensningsloven til å dekke disse kostnadene under avfallsgebyret.

Det er viktig å få frem at forurensningsloven og veilederen fra Miljødirektoratet ikke er til hinder for at kommuner kan drifte ombruksbutikker. Regelverket setter bare rammer for hvilke kostnader som kan dekkes gjennom innbyggernes avfallsgebyr. Dersom man skulle vurdere å endre regelverket slik at drift av større ombruksbutikker skulle kunne dekkes gjennom avfallsgebyrer, ville det reise noen prinsipielle spørsmål, blant annet om

det er rimelig å belaste innbyggere for at kommunen skal drive brukthandel i stor skala, og om dette kan gi slike butikker et konkurransefortrinn i forhold til andre aktører.

Jeg ønsker å trekke frem flere viktige grep regjeringen nå tar for å øke ombruk og sirkulære aktiviteter. I tildelingsbrevet for 2025 er Miljødirektoratet bedt om å vurdere nye tiltak og virkemidler som skal sikre økt forberedelse til ombruk og materialgjenvinning for husholdningsavfall og lignende næringsavfall. Nasjonal avfallsplan og program for avfallsforebygging skal også oppdateres for perioden 2026 til 2031. I februar lanserte regjeringen et samfunnsoppdrag for sirkulær økonomi. Det er en felles dugnad hvor målet er at Norge skal ha oppnådd en betydelig økning i ombruk, reparasjoner og deling av knappe ressurser om ti år – det vil si i 2035. Det er med andre ord satt i gang flere prosesser med mål om å øke ombruk som igjen skal bidra til en mer sirkulær og ressurseffektiv økonomi.

SPØRSMÅL NR. 2470

Innlevert 10. juni 2025 av stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein

Besvart 18. juni 2025 av statsminister Jonas Gahr Støre

Spørsmål:

Finnmark har to sykehus, ett i Kirkenes og ett i Hammerfest. Ved et angrep mot Norge fra øst, vil sykehuset i Kirkenes være på fiendens hender i løpet av få timer. Sykehuset i Hammerfest er tett på en av Europas viktigste gasskilder, Melkøya, og vil derfor også være svært utsatt.

Hvordan vil regjeringen ruste helseberedskapen i Finnmark for å møte et slikt scenario og sikre behovene for både innbyggere og stridende styrker, og er det aktuelt å styrke Klinikk Alta til et fullverdig sykehus for å sikre helseberedskapen?

BEGRUNNELSE:

Finnmarks to sykehus ligger mange timers reiseavstand fra Finnmarks største kommune, Alta, som har rundt en tredel av innbyggerne i fylket.

Svar:

Nordområdene og Finnmark er viktige satsingsområder for regjeringen, også i beredskapssammenheng. I Helse-

beredskapsmeldingen (Meld. St. 5 (2023-2024)) er det lagt til grunn at helse- og omsorgstjenesten er kjernen i en motstandsdyktig helseberedskap. En velfungerende helseberedskap forutsetter tilgang til tilstrekkelig personell med riktig kompetanse, organisatorisk fleksibilitet, evne til omstilling, god samhandling på tvers av tjenestenivåer og mulighet for å mobilisere reservepersonell. Dette er også beskrevet i Nasjonal Helseberedskapsplan, som nylig er revidert og ble publisert i mai i år. I statsbudsjettet for 2025 er det bevilget om lag 42 mill. kroner ekstra for å styrke Klinikk Alta og 36 mill. kroner for å styrke beredskapen ved Kirkenes sykehus. Samlet er det bevilget nesten 575 millioner ekstra til Helse Nord i 2025, utover det som følger av den ordinære inntektsfordelingen til helseforetakene. Det er også blitt gjennomført milliardinvesteringer i nye sykehus i Kirkenes og Hammerfest.

De regionale helseforetakene, herunder Helse Nord RHF, har beredskapsplaner som dekker ulike scenarioer og som oppdateres regelmessig. Beredskapsplanene inkluderer systemer for fleksibilitet for ulike scenarioer, blant annet behov for omdisponering og økning av antall senger, personell, utstyr og arealer. Dette omfatter også

planer for overføring av pasienter mellom sykehus. De regionale helseforetakene samarbeider også med Forsvaret om operative beredskapsplaner og beredskapsøvelser. Samarbeidet omfatter avstemming av forventninger og planforutsetninger, disponering av personell, analyser og identifisering av forbedringsbehov som virksomhetene kan bruke i sitt arbeid med å styrke beredskapen. Dette startet med et pilotprosjekt i Helse Nord RHF i 2021 og er senere utvidet til alle helseregionene.

Den viktigste innsatsfaktoren som avgjør hvilken kapasitet og beredskap vi har, er personell og kompetanse. Både Finnmarkssykehuset HF og Helse Nord RHF arbeider intensivt med tiltak for å rekruttere og beholde vik-

tig nøkkelpersonell for forsvarlig drift av sykehusene. Det pågår også et større endringsprosjekt i Finnmarkssykehuset for å sikre at sykehusene er riktig organisert og dimensjonert. God helseberedskap i Finnmark forutsetter at sykehusene er robuste. Finnmark har en befolkning på 75 000 og to akuttssykehus. Dette er sårbart. Regjeringen vil videreutvikle Klinikk Alta, men et tredje akuttssykehus i Finnmark lar seg ikke faglig forsvare. Spesialisert helsepersonell trenger å møte og behandle nok pasienter for å opprettholde og utvikle sin kompetanse og sikre trygg og god pasientbehandling. Det vil heller ikke være mulig å rekruttere tilstrekkelig personell.

SPØRSMÅL NR. 2471

Innlevert 10. juni 2025 av stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein

Besvart 18. juni 2025 av utviklingsminister Åsmund Aukrust

Spørsmål:

Norge har en sentral rolle på den fjerde Finansiering for Utviklingskonferansen i Sevilla, som starter i slutten av måneden. Hvilke mål har regjeringen for Norges deltakelse.

Hva ønsker man å oppnå av konkrete forpliktelser, og hvordan ser man for seg Norges rolle i dette arbeidet framover?

Svar:

Norges hovedmål under den fjerde finansiering for utviklingskonferansen (FfD4) i Sevilla (30. juni–3. juli 2025) er å bidra til gode løsninger for å finansiere bærekraftig utvikling. Det innebærer ikke minst å fullføre oppdraget som tilrettelegger for slutterklæringen på en best mulig måte. Det siste året har Norge, sammen med Nepal, Zambia og Mexico jobbet for å sikre et sluttokument som blir ambisiøst, balansert og handlingsorientert. Det er viktig at vi lykkes med det. Verden er på etterskudd med å nå bærekraftsmålene, og det haster å komme opp med gode løsninger for finansiering, fra flere kilder.

Det er vanskelige kår for multilateralisme om dagen, og det kan bli utfordrende å nå konsensus i en krevende forhandlingsammenheng. Vi vil allikevel legge frem et tekstforslag som vi mener er ambisiøst og balan-

sert og ivaretar perspektiver fra både det globale sør og nord.

I tillegg til å ha innehatt et tilretteleggerverv, har Norge også fremmet nasjonale prioriteringer, posisjoner og interesser. Vi har særlig vært opptatt av å sikre at forutsigbar bistand, økt nasjonal ressursmobilisering, antikorrupsjon, likestilling og gjelds- og skattesamarbeid blir tydelig reflektert. Norge arbeider aktivt for en inkluderende og tillitsskapende prosess, noe som støttes av våre koordinerende roller i FN- og multilaterale fora.

Vi vil bruke FfD4 som plattform til å fremme sterke bidrag fra både tradisjonelle givere og fremvoksende økonomier, progresjon i skattesamarbeid og kampen mot ulovlig kapitalflukt, antikorrupsjon og finansiell integritet, kvinners økonomiske deltakelse, samt støtte til sivilt samfunn og næringsliv. Norge fremmer også større åpenhet om statsgjeld og ansvarlig låntaking og långivning. Vi støtter reform av FN (blant annet FN80-initiativet) og multilaterale utviklingsbanker for økt innflytelse for lavinntektsland. Gjennom strategisk koalisjonsbygging vil Norge jobbe for å forankre disse prioriteringene i sluttokumentet og sikre dets oppfølging i etterkant.

Som del av FfD4-konferansen skal ATI-initiativet og forpliktelsen fornyes med Seville Declaration on Domestic Revenue Mobilisation, og det ble nylig besluttet at Norge blir et ledende land i erklæringen. Dette innebærer en fornyet forpliktelse til målene våre fra 2015, samt at vi skal støtte rettferdige og bærekraftige skattesystemer, støt-

te landlede skattereformer, bedre samordning i kampen mot ulovlige pengestrømmer, og styrket deltakelse fra aktører i utviklingsland.

Regjeringen vektlegger bygging av internasjonale koalisjoner for at ovennevnte norske prioriteringer får gjennomslag og blir fulgt opp effektivt. Med vårt sterke omdømme, eierskap til finansiering for utviklingsagendaen, og troverdighet som konsistent partner som op-

prettholder 1 % av BNI til bistand, er Norge svært godt posisjonert til å inneha en pådriverrolle også i årene fremover.

Jeg skal lede den norske delegasjonen i Sevilla. Vi vil arbeide for å sikre støtte til oppfølgingen i tråd med norske prioriteringer. Regjeringen ser frem mot tett dialog med Stortinget i det videre arbeidet og i oppfølgingen av FfD4-konferansens sluttokument.

SPØRSMÅL NR. 2472

Innlevert 10. juni 2025 av stortingsrepresentant Hårek Elvenes

Besvart 16. juni 2025 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik

Spørsmål:

Når vil et nytt anskaffelsesregelverk for forsvarssektoren være implementert?

BEGRUNNELSE:

Av Prop. 87 S Langtidsplanen for forsvarssektoren fremgår det at nytt anskaffelsesregelverk for forsvarssektoren (ARF) nå er under oppdatering.

Svar:

Arbeidet med oppdatering av Anskaffelsesregelverk for forsvarssektoren (ARF), som er en intern instruks for Forsvarsdepartementet og underlagte etater, er pågående. Etter interne innspill fra forsvarssektoren og høring med arbeidstagerorganisasjonene, etatene i sektoren og interesseorganisasjonen for forsvars og sikkerhetsindustrien, er utkast til endringer nå på høring hos et utvalg departementer og Riksrevisjonen.

Endringene planlegges iverksatt høsten 2025.

SPØRSMÅL NR. 2473

Innlevert 10. juni 2025 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug

Besvart 17. juni 2025 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Kan statsråden gi en oversikt over hvor mange timer det har blitt eksportert strøm fra hver enkelt utenlandsforbindelse, selv om det har vært en lavere strømpris på andre siden av kablet, siden 29. oktober ifjor, og hvor mange timer dette skjedde i året før flytbasert markedstilkobling ble innført?

BEGRUNNELSE:

29. oktober ifjor ble “flytbasert markedstilkobling” satt i drift. Dette er et system som gjør det vanligere at strøm eksporteres “mot prisretningen”, altså at vi sender strøm til områder med lavere strømpriser.

I en sak hos Europower står det at:

“Det fører til at flyten i større grad enn tidligere går «feil vei» – det vil si, flyten går mot prisretningen fra et lavprisområde til et høyprisområde.

Med data fra Nord Pool har Europower laget en oversikt over hvor ofte prisen har gått mot prisretningen siden flytbasert markedskobling ble satt i drift.

I 1920 timer har flyten mellom NO1 og NO2 vært motsatt av det prisen skulle tilsi, det utgjør 45 prosent av perioden siden ordningen ble innført. Mesteparten av flyten i feil retning går fra NO2 til NO1; fra høyere priser i NO2 til lavere priser i NO1.”

Spørsmålet mitt dreier seg ikke om flyten mellom prisområder, men flyten ut av landet.

Svar:

Flytbasert markedskobling ble innført i det nordiske kraftmarkedet 29. oktober i fjor. Denne metoden for å fastsette handelskapasitet i kraftmarkedet bidrar til at nettet og produksjonsressursene vi har utnytted bedre.

Innføring av flytbasert markedskobling gjør at vi får flere tilfeller der flyten mellom budområder går imot

prisforskjellen, altså fra områder med høy pris til områder med lav pris. Det skyldes at ved flytbasert markedskobling optimaliserer systemet som helhet, fremfor hver enkelt forbindelse. Såkalt konstraintuitiv flyt skjer altså når systemet som helhet frakter strøm dit det er størst behov. Simuleringene Statnett gjorde før innføringen viste at flytbasert markedskobling ville gi noe mer eksport over utenlandsforbindelsene til kontinentet, men samtidig gi mer import fra Sverige til Sør-Norge. I sum viste simuleringene økt import til Norge.

Jeg er glad for at systemet utvikles slik at vi i enda større grad enn tidligere sørger for at nettet og produksjonsressursene våre utnyttes bedre.

Under følger en oversikt over antall timer med eksport og import mot prisretning per utenlandsforbindelse i perioden siden innføring av flytbasert markedskobling sammenlignet med tilsvarende periode året før. Forbindelsen til Storbritannia er ikke med i oversikten, da handelen der skjer i en separat auksjon, uten flytbasert modellering.

Eksport mot prisretning

	30. okt 2024 – 9. jun 2025	30. okt 2023 – 9. jun 2024
NO2 - GER	141 timer	54 timer
NO2 - NL	78 timer	72 timer
NO2 - DK1	481 timer	126 timer
NO1 - SE3	913 timer	517 timer
NO3 - SE2	2080 timer	0 timer
NO4 - SE1	1389 timer	0 timer
NO4 - SE2	1246 timer	0 timer
NO4 - FI	76 timer	0 timer

Kilde: Statnett

Import mot prisretning

	30. okt 2024 – 9. jun 2025	30. okt 2023 – 9. jun 2024
GER - NO2	17 timer	36 timer
NL - NO2	18 timer	52 timer
DK1 - NO2	110 timer	66 timer
SE3 - NO2	639 timer	0 timer
SE2 - NO3	641 timer	0 timer
SE1 - NO4	521 timer	0 timer
SE2 - NO4	821 timer	0 timer
FI - NO4	0 timer	0 timer

Kilde: Statnett

SPØRSMÅL NR. 2474**Innlevert 10. juni 2025 av stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland****Besvart 16. juni 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kan det bes om ein tabell over staten sine utgifter til vegføremål frå 2010 til 2025, i nominelle prisar og 2025-prisar?

GRUNNGJEVING:

Ber om at det blir teke høgde for tekniske endringar, jf. Finansdepartementets realveksttal i Gul bok.

Svar:

Tabellen nedanfor viser løyvingar til programkategori 21.30 Vegformål frå 2010 til 2025.

	Milliardar kroner (nominelle kroner)	Milliardar kroner (2025-kroner)
2010	15,3	24,7
2011	16,2	25,2
2012	17,5	26,3
2013	20,3	29,5
2014	22,7	32,0
2015	25,4	34,8
2016	29,1	39,0
2017	31,9	41,7
2018	34,3	43,9
2019	35,3	44,0
2020	39,6	47,9
2021	39,1	46,5
2022	38,6	44,1
2023	41,3	44,6
2024	42,0	43,6
2025	46,2	46,2

Programkategori 21.30 Vegformål inneheld kap. 1320 Statens vegvesen, kap. 1321 Nye Vegar AS og kap. 1323 Vegtilsynet. Budsjetteringa av vegformål har blitt endra i perioden 2010–2025, og løyvingane derfor ikkje direkte samanliknbare. Tala er justerte for å gje ein best mogleg samanlikning over tid. Følgjande justeringar er gjorde:

- Det såkalla vegfritaket i merverdiavgiftslova blei avvika frå 1. januar 2013, og Statens vegvesen sin løyving

blei auka i statsbudsjettet for 2013 for å kompensere for dette. Tala for 2010–2012 er skjønsmessig justerte opp tilsvarende.

- I statsbudsjettet for 2020 blei løyvinga til Statens vegvesen redusert på grunn av avviklinga av sams vegadministrasjon og overføring av administrasjonen av fylkesvegar til fylkeskommunane. Tala for 2010–2019 er skjønsmessig justerte ned tilsvarende.
- Dei øyremerkte tilskota Skredsikring fylkesvegar (post 62), Tilskot til gang- og sykkelvegar (post 63) og Tilskot til fylkesvegar (post 65) på kap. 1320 Statens vegvesen er innlemma i rammetilskotet til fylkeskommunar og er ikkje med i tala.
- Riksvegferjedrifta blei nettobudsjettert fram til 2022. Frå 2022 har utgifter og inntekter blitt budsjettert kvar for seg. For åra 2022–2025 er det i tala for riksvegferjedrifta trekte frå inntekstala på kap. 4320, post 04 Billettinntekter frå riksvegferjedrifta.
- Frå 2019 har tilskotet for reduserte bompengetakstar utanfor byområda blitt løyvd på kap. 1320 Statens vegvesen. I åra 2016–2018 blei Rentekompensasjon for bompengelån/Tilskot for reduserte bompengetakstar utanfor byområda løyvde på kap. 1330 Særskilde transporttiltak. Desse løyvinga er inkluderte i tala for 2016–2018.

I kolonnen for 2025-kroner er det nytta anslag på prisvekst i det einskilde statsbudsjett.

SPØRSMÅL NR. 2475**Innlevert 10. juni 2025 av stortingsrepresentant Hårek Elvenes****Besvart 17. juni 2025 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik****Spørsmål:**

Når vil den videreutviklede strategien bli presentert?

BEGRUNNELSE:

Av Prop. 87 S Langtidsplanen for forsvarssektoren fremgår det at regjeringen vil presentere en videreutviklet strategi for forsvarsindustrien som baserer seg på Meld. ST. 17 (2020-2021).

Svar:

Regjeringen er opptatt av å styrke norsk forsvarsindustri i en tid med krig i Europa og geopolitiske endringer. Med endringene siden starten av krigen i Ukraina er det nødvendig å utvikle ny forsvarsindustriell politikk.

Regjeringen har derfor lansert Veikart for økt produksjonskapasitet og implementerer nå tiltak fra dette. Regjeringen har blant annet sørget for norsk deltagelse i EUs forsvarsindustrielle programmer ASAP (Act in Support of Ammunition Production) og EDIRPA (European

Defence Industry Reinforcement through common Procurement Act). I tillegg vurderes og forberedes mulig deltagelse i de kommende programmene EDIP (European Defence Industry Programme) og SAFE (Security Action For Europe). Vesentlig ytterligere styrket oppmerksomhet på internasjonalt samarbeid er en del av en utvikling i den forsvarsindustrielle politikken. I tillegg bidrar finansiering fra Nansen-programmet til å styrke norsk forsvarsindustri, til støtte for Ukraina.

Jeg arbeider med en ny innramming av Norges forsvarsindustrielle strategi som reflekterer utviklingen i norsk forsvarsindustriell politikk. En videreutviklet forsvarsindustriell strategi vil sees i sammenheng med prosessen knyttet til langtidsplanen, varslet i Meld.St. 33 (2024-2025) Status, fremdrift, utfordringer og risiko i gjennomføring av langtidsplanen for forsvarssektoren 2025–2036, som vil finne sted etter at Stortinget er samlet etter stortingsvalget i 2025. Jeg tar derfor sikte på å presentere videreutviklet forsvarsindustriell strategi i løpet av denne sensvinteren.

SPØRSMÅL NR. 2476**Innlevert 10. juni 2025 av stortingsrepresentant Siv Mossleth****Besvart 18. juni 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Kvinnens helse i et livsløpsperspektiv har vært nedprioritert, til tross for at kvinner utgjør halvparten av befolkningen. Mange kvinner opplever å stå alene med sine helseutfordringer, uten tilstrekkelig forskning, behandlingstilbud eller forståelse fra helsevesenet.

Hva vil regjeringen gjøre for å sikre at kvinner med behov for hormonbehandling i overgangsalderen får dette, og vil tiltakene som vurderes også sikre at ikke økonomi blir et hinder for å få tilgang til behandling som kan lindre plager og få kvinnene tilbake på jobb?

BEGRUNNELSE:

Mens noen kvinner knapt merker noe til overgangsalderen, kan andre ha store plager. Plager som går på livskvaliteten løs og som kan føre til at det blir vanskelig å stå i full jobb.

Det er i dag kun noen få kvinner som får hormonbehandling på blå resept. Dette gjelder kvinner som kommer tidlig i overgangsalderen, som betyr at symptomene starter før fylte 40 år. Hormonbehandling for plager i overgangsalder er ellers ikke omfattet av blåreseptordningen. Kvinner, som har store plager knyttet til overgangsalder og har med behov for hormonbehandling, må i dag

ta hele kostnaden selv. Dette til tross for at legen eller gynekologen har vurdert at de trenger hormonbehandling for sine plager. Ikke alle har råd til å betale for behandlingen av egen lomme.

Kvinnehelseutvalget la i 2023 frem NOU 2023:5 Den store forskjellen. De peker her på at det er behov for en gjennomgang av kriteriene for refusjon av hormonpreparater. Mål må være å utvide muligheten for refusjonsberettiget bruk av hormonpreparater for alle kvinner i overgangsalderen. Utvalget mener at flere kvinner som har plagsomme symptomer i overgangsalderen, bør få medikamenter på blå resept. Det er i dag flere barrierer enn prisen som gjør at kvinner ikke får tilgang til hormonbehandling når de trenger det; det er som kjent en mangelsituasjon på hormonplastre i dag og en del leger mangler kunnskap om overgangsalderen og henger igjen i eldre motforestillinger om å gi hormonbehandling. Regjeringen har fulgt opp kvinnehelseutvalgets tiltak i kvinnehelsestrategien. Der skriver regjeringen at det skal vurderes tiltak som gir bedre tilgang til hormonbehandling for kvinner som ønsker det og vil ha nytte av en sånn behandling. Det er imidlertid uklart hvilke tiltak som vurderes og for hvem de skal gjelde.

Et bedre helsetilbud for kvinner med store plager knyttet til overgangsalder vil ikke bare øke den enkeltes livskvalitet. Det kan også få ned sykefraværet og er et viktig tiltak for at flere kvinner kan klare å stå i jobb.

Svar:

Regjeringen prioriterer kvinnehelse og er opptatt av å sikre likeverdige helsetjenester. Vi har arbeidet målrettet og systematisk i denne perioden for å styrke kvinners helse.

Et av tiltakene i regjeringens kvinnehelsestrategi er, som representanten viser til, å øke kunnskapen om overgangsalder, herunder oppdatere kunnskapsgrunnlaget om overgangs-alder og vurdere tiltak som gir bedre tilgang til hormonbehandling. Som en oppfølging av blant annet dette tiltaket er det lansert en ny nettside på helsenorge.no med oppdatert og ny kunnskap om kvinners helse, herunder overgangsalder. I tillegg er arbeidet med etablering av en kvinnehelseportal for formidling av kunnskap om kvinners helse godt i gang. Dette skal komme befolkningen, forskere og myndigheter til gode, og her samarbeider Nasjonalt senter for kvinnehelseforskning med Kilden kjønnsforskning, Norske kvinners sanitetsforening og relevante forskningsmiljøer.

Videre fikk Direktoratet for medisinske produkter (DMP) i tildelingsbrevet for 2025 i oppdrag å kartlegge hva som finnes av hormonbehandling til bruk ved plager i overgangsalderen, aktuelle pasientgrupper, omfang av bruk og mulige budsjettkonsekvenser knyttet til offentlig finansiering. DMP leverte kartleggingsrapporten 1. mars, og som en oppfølging har DMP fått følgende oppdrag med frist 1. november i år:

- Vurdere hvilke undergrupper av kvinner med plager knyttet til overgangsalder som oppfyller alvorlighetskriteriet i blåreseptforskriften
- Vurdere hvorvidt tilgjengelig dokumentasjon tilsier at det er sannsynlighetsovervekt for at hormonbehandling er kostnadseffektiv og dermed oppfyller prioriteringskriteriene for de aktuelle delene av pasientpopulasjonen
- Anslå budsjettkonsekvenser ved eventuell blåreseptfinansiering av hormonbehandling for denne populasjonen
- Vurdere tiltak for å sikre god utgiftskontroll og tilgang til hormonbehandling.

Dersom DMPs vurdering tilsier at slik behandling oppfyller prioriteringskriteriene, i et utvidet helsetjenesteperspektiv, vil det trolig ha så store budsjettkonsekvenser å innvilge forhåndsgodkjent refusjon at fullmaktsgrensen til DMP overstiges. Det innebærer at DMP må oversende saken til Helse- og omsorgsdepartementet for videre prioritering og at den må legges fram for Stortinget som et budsjetttiltak.

SPØRSMÅL NR. 2477**Innlevert 10. juni 2025 av stortingsrepresentant Marian Hussein****Besvart 20. juni 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

I 2019 ble det avslørt at en ansatt uten riktige kvalifikasjoner hadde feilbehandlet flere pasienter ved Flekkefjord sykehus. Vedkommende ble ikke tatt ut av tjeneste, men flyttet til sykehuset i Kristiansand. Der ble det gjort flere feiltrinn. Nå har det også skjedd alvorlige feil ved sykehuset i Arendal.

Sett i lys av disse sakene; hva vil statsråden gjøre for å bedre pasientsikkerheten ved sykehusene på Sørlandet?

BEGRUNNELSE:

2019 ble det avslørt det at en ansatt uten riktige kvalifikasjoner hadde operert og feilbehandlet en rekke pasienter ved Flekkefjord sykehus. Selv om dette var kjent, også av sykehusdirektøren, ble vedkommende ikke tatt ut av tjeneste, men flyttet til sykehuset i Kristiansand. Der ble det gjort flere feiltrinn. Nå har liknende skjedd ved sykehuset i Arendal. En ansatt har gjort svært alvorlige feil, med svært alvorlige konsekvenser. Det ikke ser imidlertid ikke ut som om det regionale helseforetaket (RHF) eller styret ved Sørlandet Sykehus er innstilt på at slike alvorlige og systematiske feil skal få konsekvenser for ledelsen som stod for ansettelsene. Pasienter ved norske sykehus har krav på forsvarlig behandling. Det er til syvende og sist helsedepartementets ansvar å ta de grep som kreves for å trygge dette.

Svar:

Sakene som det vises til i spørsmålet og som er avdekket ved Sørlandet sykehus HF er alvorlige, og viser viktigheten av å jobbe systematisk med pasientsikkerhet i spesialisthelsetjenesten. På generelt grunnlag viser jeg til at helse- og omsorgstjenesten er forpliktet til å følge forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring. Forskriften har som formål å bidra til faglig forsvarlige helse- og omsorgstjenester, kvalitetsforbedring og pasient- og brukersikkerhet, samt at øvrige krav i helse- og omsorgslovgivningen etterleves. Den stiller krav til systematisk styring og ledelse, samt kontinuerlig forbedring. Den som har det overordnede ansvaret for virksomheten skal sørge for at det etableres og gjennomføres systematisk styring av virksomhetens aktiviteter i tråd med forskriften og at medarbeiderne i virksomheten medvirker til dette.

Veileder til forskriften presiserer at

«Det er daglig leder for det enkelte regionale helseforetak og helseforetak som har det overordnede ansvaret innenfor sitt foretaks ansvarsområde (...).

Styrene for RHF-ene og HF-ene må gjennom sin kontrollfunksjon etter helseforetaksloven aktivt følge med på om helseforetakene har et forsvarlig styringssystem. Styrene må også sørge for å være informert om informasjon som sier noe om helse- og omsorgslovgivningen overholdes, om tjenestene er forsvarlige og om det arbeides systematisk med kvalitetsforbedring og pasientsikkerhet. Styret plikter å gripe inn i tilfelle der foretaket ikke korrigerer ulovlig og uforsvarlig virksomhet.»

Jeg har bedt Helse Sør-Øst RHF om informasjon om den aktuelle saken, som det vises til i spørsmålet. De har innhentet informasjon fra Sørlandet sykehus HF som opplyser at kirurgisk avdeling ved sykehuset i Arendal høsten 2024 meldte om to alvorlig uønskede hendelser på kort tid som involverte samme kirurg. Den aktuelle kirurgen ble tatt ut av klinisk arbeid. En tredje alvorlig uønsket hendelse ble identifisert etter at kirurgen var tatt ut av klinisk arbeid. Helseforetaket planla og gjennomførte raskt en klinisk revisjon med eksterne fagrevisorer. Hensikten var å avdekke omfanget av alvorlige uønskede hendelser ved avdelingen, og å skaffe oversikt over kvaliteten på behandlingen i avdelingen. I alt 39 pasientforløp ble gjennomgått.

Alvorlige hendelser skal varsles Helsetilsynet i henhold til spesialisthelsetjenestelovens §3.3a. Revisjonen bekreftet at det var korrekt å sende inn de fem § 3.3a-varslene som helseforetaket selv hadde sendt i perioden 2021-2024, inkludert de tre fra høsten 2024. Revisorene konkluderte med at ytterligere to kjente NPE-saker også burde vært varslet som § 3.3a-saker, noe avdelingen gjorde umiddelbart. Revisjonen identifiserte ingen ukjente alvorlige uønskede hendelser som burde vært varslet etter § 3.3a.

Sørlandet sykehus HF formidler at statsforvalteren har gitt tilbakemelding på individtilsyn i tre av de aktuelle sakene og på systemtilsyn i fem av de aktuelle sakene. Statsforvalteren har sendt én systemsak og én individualsak videre til Statens helsetilsyn.

Sørlandet sykehus HF vurderer situasjonen med flere alvorlige uønskede hendelser ved kirurgisk avdeling ved sykehuset i Arendal som alvorlig, og har bedt berørte pasienter, familie og pårørende om unnskyldning.

Helseforetaket imøteser nå Helsetilsynets vurderinger. For å komme raskt videre med det systematiske forbedringsarbeidet har helseforetaket inngått avta-

le med Konsernrevisjonen i Helse Sør-Øst om bistand og rådgivning i arbeidet.

Helseforetaket opplyser at

«For helseforetaket er det viktig å gjennomgå denne saken på systemnivå. Dette for å kunne hente ut forbedrings- og bevaringspunkter. Både den gjennomgangen helseforetaket skal ha sammen med Konsernrevisjonen i Helse Sør-Øst, og resultatet fra eksterne tilsyn vil gi kunnskap om systemnivået, og bidra til å identifisere og prioritere forbedrings- og bevaringsområder».

Som helse- og omsorgsminister har jeg det øverste overordnede ansvaret for at vår felles helsetjeneste er trygg og forsvarlig. Pasientsikkerhet er derfor en av våre viktigste prioriteringer. Det er først og fremst i helse- og omsorgstjenesten at læring og forebygging må skje. Dette er utgangspunktet for regjeringens nasjonale faglige rammeverk for bedre pasientsikkerhet som ble presentert i Nasjonal helse- og samhandlingsplan (2024-2027) og den nye meldeordningen om alvorlige hendelser i helse- og omsorgstjenesten, som ble enstemmig vedtatt av Stortinget 10. juni i år.

I rammeverket er forventningen at helse- og omsorgstjenesten forhindrer pasientskader som kan forebygges og tidlig fanger opp nye risikofaktorer. Målene er at det skal være trygt å melde, mer systematisk læring og forbedring og færre pasientskader. Rammeverket peker på virkemidler som er viktige for å nå målene. Det handler om ledelse, kultur og arbeidsmiljø, om involvering av pasienter, brukere og pårørende, samt implementeringsforskning, forbedringskompetanse, måling og digitalisering.

De nevnte målene er også sentrale i den nye meldeordningen for alvorlige hendelser i helse- og omsorgstjenesten. Når alvorlige hendelser skjer, må vi gjøre vårt ytterste for å lære av disse hendelsene og sørge for at de ikke skjer igjen. Den nye meldeordningen skal bidra til dette. Meldeordningen tydeliggjør – både gjennom navn, innretning og formålsbestemmelse – at formålet med meldeordningen er læring og forbedring i helse- og omsorgstjenesten, og understøtting av tjenestens arbeid med dette.

SPØRSMÅL NR. 2478

Innlevert 10. juni 2025 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati

Besvart 17. juni 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Hvor mange av de bortviste eller utviste som det spørres om i spm. 15:2465 ble henvist til (bortvist på) meldeplikt, hvor mange av de som fikk meldeplikt har møtt til meldeplikt, og i hvor mange tilfeller med meldeplikt har personen begått kriminalitet under meldeplikten samt at jeg ønsker også å spørre om årsaken til at bortviste fra riket visstnok ikke lenger interneres på Trandum i påvente av utreise (noe som tidligere skal ha vært praksis), og angivelig kun et fåtall (angivelig under 50 av cirka 270) av plassene på Trandum benyttes?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til spørsmål nr. 15:2465 (2024-2025) om hvor mange utlendinger som årlig er blitt nektet innreise eller bortvist/utvist ved ankomst til Norge og hvor mange av disse som har blitt internert før utreise/deportasjon.

Svar:

Politiets utlendingsenhet (PU) opplyser at det ikke er mulig å hente ut statistikk over antall utlendinger som ved innreise er pålagt meldeplikt, antall som har overholdt meldeplikt eller antall med meldeplikt som har begått kriminalitet mens de har vært underlagt meldeplikt. Dette skyldes at politiet ikke har felles rutiner for føring av meldeplikt etter utlendingsloven, og at PU og politidistriktene benytter ulike systemer for føring av slike pålegg. Et eventuelt tallgrunnlag ville måtte innhentes manuelt fra det enkelte distrikt, og ville ta tid å fremskaffe og sammenstille. For øvrig viser jeg til mine svar på representantens spørsmål nr. 2465 og nr. 2466.

Spørsmålet om internering på Trandum vurderes, nå som før, konkret i den enkelte sak. Det har aldri vært slik at alle interneres på Trandum før utreise. Jeg viser ellers til mitt svar på spørsmål nr. 2465.

Om bruken av internatkapasiteten viser jeg til mitt svar på representantens spørsmål nr. 2465. Kapasiteten tilpasses plassbehovet som meldes inn fra PU og politi-

distriktene, som igjen baserer seg på gjeldende returprog-

noser. Om behovet øker, vil det vurderes om kapasiteten bør økes.

SPØRSMÅL NR. 2479

Innlevert 10. juni 2025 av stortingsrepresentant Anna Molberg

Besvart 19. juni 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Mener statsråden at stortingets vedtak om å sikre desentralisert psykiatrisk behandling med døgntilbud blir fulgt når Tynset DPS går fra 5 til 2 plasser?

BEGRUNNELSE:

DPS Tynset gjennomgår systematisk nedbygging og går nå fra 5 til 2 døgnplasser. Gjennom behandlingen av Nasjonal Helse- og samhandlingsplan vedtok Stortinget at:

«Stortinget ber Regjeringen sikre at det totale antallet døgnplasser i psykiatrien økes i tråd med framskrivningene for den enkelte helseregion, og at det skal være desentralisert psykiatrisk behandling med døgntilbud».

Svar:

Psykisk helse og rusbehandling er høyt prioriterte områder for regjeringen og mitt oppdrag til de regionale helseforetakene er å styrke disse områdene. Jeg har også lagt frem en Opptrappingsplan for psykisk helse, hvor jeg er tydelig både på å sikre et tilstrekkelig døgntilbud og tilgjengelige tjenester.

Samtidig er helse- og omsorgstjenesten i stadig utvikling, og det må tas høyde for at de regionale helseforetakene og helseforetakene gjør lokale omstillinger. Dette er nødvendig for å oppnå bedre utredning og behandling, sikre bærekraft og best mulig utnyttelse av felles ressurser, herunder helsepersonell. Samtidig skal det aldri være tvil om at det er pasientens individuelle behov som skal ligge til grunn for hjelpen som gis. Jeg forutsetter at helseforetakene sørger for gode psykiske helsetjenester for befolkningen i sitt opptaksområde.

Vår bekymring da vi kom i regjering var at den store reduksjonen i døgnplasser medførte et for dårlig tilbud til pasienter med alvorlige lidelser. Derfor gav regjeringen tidlig signal til de regionale helseforetakene om

å øke døgnkapasiteten. Vi følger med på dette både på nasjonalt og regionalt nivå, og så langt vi har tall har det vært en forsiktig bedring, etter nesten 20 års reduksjon. I psykisk helsevern for barn og unge var det vekst i antall døgnplasser og stabil dekning i perioden 2019-2023.

Som det fremgår av Opptrappingsplan for psykisk helse, så vil regjeringen jobbe for å bedre både tilgjengeligheten og kapasiteten i tjenestetilbudet til mennesker med psykiske helseutfordringer. Videre er vi opptatt av at terskelen for å få hjelp skal være lav. Det er derfor et mål at innbyggere i alle kommuner skal ha tilgang til kunnskapsbaserte lavterskeltilbud innen psykisk helse og rusbehandling. Samtidig skal regjeringen bidra til tilstrekkelig kapasitet og god hjelp til pasienter med behov for mer omfattende behandling, både i den kommunale helse- og omsorgstjenesten og i spesialisthelsetjenesten. En viktig del av kapasitetsoppbyggingen må skje gjennom blant annet endrede prioriteringer, mer effektiv organisering, bedre oppgavedeling og bruk av tilgjengelig personell. Mindre rapportering, videreutvikling av digitale tilbud og nye løsninger som kan gi økt tilgjengelighet, er også viktig.

SPØRSMÅL NR. 2480**Innlevert 10. juni 2025 av stortingsrepresentant Siv Mossleth****Besvart 18. juni 2025 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

Fortsatt utsetting av laks og sjøørretyngel oppstrøms Reinforsen er ikke det beste for laksens framtid i Ranelva. Med ei fungerende laksetrapp i Reinforsen, vil «såkornet» sendes opp i Øverelva, med liten mulighet for overlevelse når smolt og utgytt voksen fisk skal vandre mot havet. Dette vil resultere i mindre laks totalt i elva.

Kan ministeren se at det forvaltningen holder på med i Ranelva ikke kan forsvares ut fra hverken dyrevelferd, økologi, biologi eller økonomi, og stoppe dagens utsettingspraksis oppstrøms Reinforsen?

BEGRUNNELSE:

I 2006 vedtok Stortinget at Ranelva fikk status som nasjonalt laksevassdrag fra sjøen (Ranfjorden) og opp til Raufjellfossen, men dette var mot faglige råd, ifølge Midtre Ranelva fiskelag (MRF) og Øvre Dunderlandsdalen Grunneierlag (ØDG). Elva tilfredsstilte ikke kriteriene som nasjonalt laksevassdrag på grunn av stor påvirkning av vannkraftutbygging, forurensning fra gruvedrift med mere.

Utsetting av laks- og sjøørretyngel har pågått siden 1970-tallet og fortsetter fremdeles, bare avbrutt av rotnonbehandling nedstrøms Reinforsen i 2003, 2004, 2014 og 2015. Dette skjer til tross for at muligheten for sikker utvandring til havet fra utsettinger i «Øverelva», oppstrøms Reinforsen, ikke er mulig eller tilrettelagt.

Situasjonen beskrives også i to fagrapporter fra Sintef (2015 og 2016). Statkraft skriver til Rana kommune (sitat):

«Smolt som skal vandre ned fra øvre deler av Ranelva har etter vårt syn liten mulighet for overlevelse. Både de to kraftverkene og selve Reinforsen vil drepe/skade fisk i stort omfang. Dette forholdet bør absolutt også vurderes i forhold til dyreværns-lovgivningen».

Mattilsynet er i brev til Rana kommune enige med Statkrafts vurderinger når det gjelder overlevelse av utvandrende fisk.

Utsatt sjøørret sprer seg etter MRF og ØDG sin vurdering til flere tilstøtende elver i vassdraget, inkludert inn i Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark. Dette vil også gjelde laksen, dersom den får etablere seg oppstrøms Reinforsen. Laks er definert som en fremmed organisme oppstrøms Reinforsen (ref. Miljødirektoratet), og utsetting av denne krever tillatelse etter forskrift om fremmede organismer.

MRF og ØDG er av den mening at det eksperimentet som forvaltningen holder på med i Ranelva i dag, ikke er til det gode for elva. Hverken økologisk, økonomisk eller dyrevelferdsmessig. Disse organisasjonene mener at det nasjonale laksevassdraget (anadrom strekning) i Ranelva bør omdefineres til «fra Ranfjorden opp til Reinforsen», og at de stedege fiskebestandene oppstrøms Reinforsen og inn i Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark får leve og utvikle seg naturlig.

Svar:

Norge har i dag 52 nasjonale laksevassdrag som er utpekt for å gi et utvalg av de viktigste laksebestandene i Norge særlig beskyttelse. Ranavassdraget er ett av disse. Begrunnelsen for at nettopp Rana ble valgt, er vassdragets store produksjonspotensial og forekomsten av storvokst laks.

Laksetrappen i Reinforsen, som eies av staten, har vært midlertidig stengt siden 1985 i forbindelse med bekjempelsen av parasitten *Gyrodactylus salaris*. Trappen må restaureres før den kan gjenåpnes, og Miljødirektoratet har fått utarbeidet planer for istandsetting, men avventer finansiering. Reetablering av laks og sjøørret både oppstrøms og nedstrøms Reinforsen er en sentral del av den overordnede reetableringsplanen etter bekjempelsen av parasitten. Som del av dette har Miljødirektoratet pålagt Statkraft å produsere og sette ut fisk både oppstrøms og nedstrøms Reinforsen.

Representanten hevder at utsettinger oppstrøms Reinforsen fører til redusert laksebestand i elva som helhet. Jeg deler ikke dette synet. Store deler av vassdragets produksjonspotensial ligger nettopp oppstrøms Reinforsen. Basert på nylige undersøkelser har Norsk institutt for naturforskning (NINA) vurdert at Rana nedstrøms Reinforsen ikke produserer tilstrekkelig med fisk til å opprettholde en stor bestand, noe som var grunnlaget for at Rana ble utpekt som nasjonalt laksevassdrag.

Samtidig er jeg enig i viktigheten av å sikre trygg utvandring for fisk som passerer Reinforsen kraftverk på vei til havet. Det finnes i dag god generell kunnskap om hvordan fisk kan ledes forbi kraftverk, men kunnskapen om laksens nedvandring ved Reinforsen er foreløpig begrenset. Miljødirektoratet har derfor pålagt Statkraft å gjennomføre en omfattende hydrologisk kartlegging for å identifisere sannsynlige nedvandringruter. Statkraft er allerede i gang med dette arbeidet. Miljødirektoratet har videre hjemmel til å pålegge ytterligere undersøkelser,

som for eksempel merking av fisk for å dokumentere faktisk vandringsmønster. Dersom de innledende studiene viser behov for det, kan det bli aktuelt å etablere fysiske installasjoner for å lede fisken trygt forbi kraftverksinntakene.

Reinforsen kraftverk er også klart for opprusting. I den pågående vilkårsrevisjonen har NVE i sin innstilling åpnet for at deler av den pålagte minstevannføringen kan føres gjennom kraftverket – forutsatt at tiltak settes i verk for å hindre at fisk havner i turbinene, at kraftverket lokaliseres slik at oppvandring via fiskepassasje sikres, og at konsesjonæren har ansvar for tilstrekkelig vannføring i fiskepassasjen.

Det er ellers riktig som representanten skriver, at laks i utgangspunktet er regnet som en regionalt fremmed art ovenfor Reinforsen. Dette ble avklart gjennom klima- og miljødepartementets avgjørelse av en klage på pålegget om utsetting av laks og ferskvannsbioologiske undersøkelser ovenfor Reinforsen fra 2022. Departementet skrev samtidig i avgjørelsen at «Pålegget om utsetting av laks og de påfølgende ferskvannsbioologiske undersøkelsene vil

være et viktig ledd i reetableringsarbeidet i Ranavassdraget og bidra med å oppnå et høstbart overskudd hos den stedegne laksestammen», og klagen ble ikke tatt til følge. Departementet la også til grunn at dersom pålegg om utsetting av fremmede organismer inneholder relevante vurderinger etter regelverket om fremmede organismer, herunder en vurdering av økologisk risiko, vil pålegget kunne regnes som en tillatelse etter regelverket.

Den norske villaksen er nå på et historisk lavt nivå og er rødlistet både nasjonalt og internasjonalt. Å stanse reetableringsarbeidet oppstrøms Reinforsen, og dermed begrense det nasjonale laksevasdraget til området nedenfor, vil etter mitt syn være i strid med det langsiktige målet om å bygge opp bestandene etter bekjempelsen av G. salaris. Villaksens produksjonsområder bør utvides – ikke reduseres. I dag har vi kunnskap og teknologi som gjør det mulig å etablere tiltak for å redusere risikoen for at fisk havner i turbinene. Dette må også sees i sammenheng med at Statkraft etter all sannsynlighet vil starte oppgradering av Reinforsen kraftverk i nær framtid.

SPØRSMÅL NR. 2481

Innlevert 10. juni 2025 av stortingsrepresentant Geir Adelsten Iversen

Besvart 17. juni 2025 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Hvordan kan statsråden tolerere at skadefellingssøknader i akutte situasjoner ikke behandles innenfor tidsfristen, og hva vil han gjøre for å sørge for at rovviltangrep tas på alvor og skadefelling innvilges raskt i fremtiden?

BEGRUNNELSE:

Allerede i instruks fra miljøverndepartementet i 2013 står det at skriftlige søknader om skadefelling skal besvares så raskt som mulig, og senest innen tre virkedager fra den dagen søknaden er registrert.

I tiltakspakke for reindrift og energi fra desember 2023 sto det at regjeringen skal se på mulighetene for raskere behandling av søknader og skadefelling, og ytterligere delegering av myndighet for skadefelling i kalvingsperioden for tamrein.

I konsultasjoner mellom Norske Reindriftssamers Landsforbund og KLD i 2024 ble det oppnådd enighet om at KLD skulle undersøke videre konsekvens av å redu-

sere saksbehandlingsfristen for behandling av skadefellingssøknader fra tre dager til 48 timer.

En siida i Karasjok har i 2023 og i år forsøkt å tilrettelegge for kalving i gjerde som rovviltforebyggende tiltak. Begge år har de fått slagbjørner inn i gjerdet, med store tap og alvorlige forstyrrelser. I år søkte de skadefelling 27.mai. Siidaen har til nå bragt inn rundt 30 kadaver, og tapssituasjonen er stor. 5. juni fikk de etter gjentatte purringer muntlig beskjed om at søknaden vil bli avslått. Dagen etter 6. juni ble fellingstilatelsen gitt langt på overtid.

I media kan vi lese at SNO bekrefter at skader er dokumentert, og at det dreier seg om mer enn en bjørn.

Både i 2023 og nå står reineierne her i en forferdelig situasjon med nyfødte kalver i ett inngjerdet område, med slagbjørner som vandrer inn og ut av gjerdet. Tilliten til rovviltforvaltningen er nå tilnærmet ikke-eksisterende. Gjeterne har omtrent ikke sovet på flere uker, og er ute døgnet rundt. De går i konstant frykt for angrep, på både dyr og mennesker. Skadefellingstillatelsen skulle vært innvilget umiddelbart, og ressurser satt inn på et raskt uttak.

Svar:

Jeg har forståelse for at det oppleves frustrerende for dyreeiere som mister beitedyr til rovdyr eller til andre tapsårsaker enn rovdyr. Akutte skadesituasjoner prioriteres høyt i rovviltforvaltningen, og det er etablert vak-tordninger for å håndtere dette raskt, også på kveld og i helg. Det er likevel nødvendig å ha nok informasjon om den enkelte situasjonen for å kunne gjøre en forsvarlig saksbehandling og sikre at vilkårene for tillatelse til skadefelling av rovvilt er til stede. I noen tilfeller er vilkårene tydelig til stede og søknader kan behandles svært raskt. I andre tilfeller er situasjonen mer uklar, noe som kan medføre at saksbehandlingen tar lenger tid. Ofte er det da en dialog med søker om å avvente situasjonen før søknaden blir endelig behandlet.

Instruksen til forvaltningsmyndighetene sier at søknader om skadefelling ved akutte skadesituasjoner skal behandles innen tre dager. Ofte blir søknadene behandlet i løpet av minutter eller få timer, og så langt jeg kjenner til er det svært sjelden at fristen på tre dager ikke blir overholdt. Forutsetningen må likevel være, som nevnt over, at det foreligger tilstrekkelig informasjon om saken til å kunne gjøre en forsvarlig behandling.

I den aktuelle saken representanten Iversen viser til, ble den muntlige skadefellingssøknaden 27. mai be-

handlet raskt av Miljødirektoratet, og innenfor gjeldende tidsfrist på tre dager. Kort tid etter at søknaden kom inn reiste Statens naturoppsyn ut for å undersøke skadesituasjonen, og det ble da påvist én rein tatt av bjørn. Statens naturoppsyn snakket med reieneierne og ble i området over natten, uten at det ble funnet spor eller gjort observasjoner av videre bjørneaktivitet i området. På den bakgrunn ga Miljødirektoratet den 28. mai muntlig avslag på skadefellingssøknaden, altså innen én virkedag fra de mottok muntlig søknad. Samtidig ga Miljødirektoratet beskjed om at reinbeitedistriktet kunne ta ny kontakt dersom situasjonen skulle endre seg. Reinbeitedistriktet mottok også midler fra statsforvalteren til å gjennomføre forsterket tilsyn av reinen.

Senere ble det en ny utvikling i saken, og reinbeitedistriktet sendte den 6. juni en ny søknad om skadefelling. Søknaden ble sendt klokken 12:21, og ble muntlig innvilget klokken 12:23. På det tidspunktet forelå det kunnskap som ble vurdert tydelig å oppfylle vilkårene for tillatelse til skadefelling, noe som gjorde at søknaden kunne behandles meget raskt.

Dette viser at det i den aktuelle saken representanten Iversen viser til er saksbehandlingsfristen overholdt i begge søknadsrundene om skadefelling av bjørn.

SPØRSMÅL NR. 2482

Innlevert 10. juni 2025 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 19. juni 2025 av forsknings- og høyere utdanningsminister Sigrun Aasland

Spørsmål:

Hva vil statsråden gjøre for å følge opp likestilling av kunstnerisk utviklingsarbeid og vil statsråden sørge for at kunstnerisk utviklingsarbeid legges inn i Forskningsrådets mandat slik flertallet Arbeiderpartiet var en del av i komitebehandlingen uttrykker at de ønsker?

BEGRUNNELSE:

I behandling av Forskningssystemmeldingen -sikker kunnskap i en usikker verden skriver et flertall bestående av Arbeiderpartiet, Høyre og Venstre at forskning og kunstnerisk utviklingsarbeid er likestilt i universitets- og høyskoleloven, men at denne likestillingen i praksis ikke er reell. Eksempelvis mangler kunstfagene en nasjonal

konkurransarena for finansiering av kunstnerisk utviklingsarbeid etter at Program for kunstnerisk utviklingsarbeid ble avviklet. Flertallet mener at kunstnerisk utviklingsarbeid bør inn i Forskningsrådets mandat, og er av den oppfatning at nasjonale konkurransearenaer styrker kvaliteten i forskning og kunstnerisk utviklingsarbeid.

Svar:

Kunstnerisk utviklingsarbeid er et av formålene til universiteter og høyskoler, jf. universitets- og høyskoleloven. I 2024 ble midlene under Program for kunstnerisk utviklingsarbeid (PKU) flyttet fra Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir.) til rammebevilgningen til sju høyere utdanningsinstitusjoner. Flere har i ettertid

pekt på at de savner en nasjonal konkurransearena for dette formålet.

Jeg er opptatt av at det gjøres en grundig vurdering av dagens innretning og av behov for en nasjonal konkurransearena for kunstnerisk utviklingsarbeid. Kunnskapsdepartementet fikk i februar 2025 oversendt rapporten Rammevilkår for kunstnerisk utviklingsarbeid. Nasjonal finansieringsordning for kunstnerisk utviklingsarbeid, utarbeidet av Universitets- og høyskolerådet. Utredningen tar for seg forutsetninger for at kunstnerisk utviklingsar-

beid skal kunne inngå i mandatet til Norges forskningsråd. Proba samfunnsanalyse gjennomfører for tiden en utredning av alternativ organisering av den nasjonale forskerskolen for kunstnerisk utviklingsarbeid, bestilt av HK-dir. Rapporten skal publiseres i løpet av sommeren.

På bakgrunn av disse kunnskapsgrunnlagene vil jeg følge opp Stortingets behandling og vurdere hvilke løsninger som er best egnet for å ivareta det kunstneriske utviklingsarbeidets plass i det norske forskningssystemet.

SPØRSMÅL NR. 2483

Innlevert 10. juni 2025 av stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad

Besvart 18. juni 2025 av digitaliserings- og forvaltningsminister Karianne O. Tung

Spørsmål:

Mener regjeringen at de pliktene som allerede ligger i rammeverket om universell utforming av IKT-løsninger på arbeidsplassen gjennomføres i dag og når vil avklaringen av behovet for eventuelle ytterligere reguleringer av universell utforming av IKT-løsninger på arbeidsplassen være gjennomført?

BEGRUNNELSE:

30.10.2024 mottok regjeringen en samfunnsøkonomisk analyse fra Oslo Economics med vurderinger av kostnads- og nyttevirkningene av å innføre ytterligere plikter til universell utforming av IKT i arbeidslivet. Analysen følger opp en juridisk utredning fra advokatfirmaet Kluge som slår fast at det er få rettslige krav til universell utforming av IKT-løsninger på arbeidsplassen i dag og den viste at en plikt til universell utforming kan være samfunnsøkonomisk lønnsomt. Da regjeringen hadde mottatt analysen skrev man følgende på regjeringen.no:

“Departementene skal nå i fellesskap gå gjennom det rettslige rammeverket på området, for å avklare behovet for ytterligere regulering av universell utforming av IKT-løsninger på arbeidsplassen.”

Svar:

Jeg vil takke representanten for å ta opp et viktig tema innenfor arbeidet med digital inkludering. Universell utforming av IKT er regulert i likestillings- og diskrim-

ineringsloven og forskrift om universell utforming av IKT. Denne forskriften gjelder i utgangspunktet ikke for IKT-løsninger i arbeidslivet. Det er imidlertid gjort et unntak, slik at forskriften gjelder for intra- og ekstranett i offentlig sektor som er publisert eller vesentlig revidert etter 1. februar 2023.

Offentlige virksomheter skal avgi tilgjengelighetserklæring om etterlevelse av kravene til universell utforming av nettløsninger i offentlige virksomheter. Dette er en selverklæring som viser i hvor stor grad virksomhetens nettsteder eller apper oppfyller kravene i forskriften. Erklæringene ligger offentlig tilgjengelig på Digitaliseringsdirektoratets sentrale løsning for tilgjengelighetserklæringer. Tilsynet for universell utforming av IKT (Uu-tilsynet) håndhever regelverket for universell utforming av IKT og kan reagere ved brudd eller avvik. Uu-tilsynet bruker tilgjengelighetserklæringen som en informasjonskilde i kontroll, veiledning, statistikk og analyse, for eksempel knyttet til status for etterlevelse og risikobaserte tilsyn. Ved utgangen av 2024 var det publisert 7530 tilgjengelighetserklæringer. Digitaliseringsdirektoratets kartlegging fra samme år viser at kjennskapen til regelverket for universell utforming av IKT er høy i offentlig sektor, der over 9 av 10 statlige og kommunale virksomheter kjenner til kravene. Kartleggingen viser også at 7 av 10 statlige virksomheter har definerte strategier for universell utforming sammenlignet med privat sektor der tallet er 4 av 10. Det er derfor grunn til å tro at krav om tilgjengelighetserklæring har hatt en positiv effekt for offentlig sektor.

Jeg ser utfordringen med at kravene til universell utforming av IKT ikke gjelder de systemene som brukes av arbeidstakerne, og erkjenner at det kan føre til at flere kan falle utenfor arbeidslivet. Digitalt utenforskap er et demokratisk problem, og universell utforming er en viktig del av løsningen. Det er et mål for regjeringen å fremme likeverdig samfunnsdeltakelse og hindre digitale barrierer og diskriminering. Derfor trenger vi universelt utformede IKT-løsninger.

Jeg vil sammen med kultur- og likestillingsministeren gå grundig gjennom den juridiske utredningen og den samfunnsøkonomiske analysen for å vurdere nærmere hva som bør gjøres på området, herunder om resultatene tilsier at det bør vurderes endringer i regelverket. På nåværende tidspunkt er det imidlertid for tidlig å si noe konkret om eventuelle endringer.

SPØRSMÅL NR. 2484

Innlevert 11. juni 2025 av stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim

Besvart 23. juni 2025 av digitaliserings- og forvaltningsminister Karianne O. Tung

Spørsmål:

Hvor mange kommunikasjonsmedarbeidere er ansatt i departementene, direktorater og etater?

BEGRUNNELSE:

Dersom det ikke er mulig å gi eksakt antall, bes det om et kvalifisert anslag.

Svar:

Departementet har ikke oversikt over hvor mange kommunikasjonsansatte som finnes i statsforvaltningen per dags dato. Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ) publiserer hvert år en rapport om utviklingen i antall ansatte i statsforvaltningen, med egne tall for kommunikasjonsansatte. Rapporten for 2023 ble publisert høsten 2024. Tallene for 2024 vil bli publisert høsten 2025.

I følge den siste DFØ-rapporten var det 126 kommunikasjonsansatte i departementene i 2023 (DFØ-notat 2024:2), det mangler imidlertid tall for Forsvarsdepartementet. Når det gjelder kommunikasjonsansatte i direktorater og etater, publiserer DFØ tall for «underliggende virksomheter». Dette er statlige virksomheter som er underlagt departementene. I de underliggende virksomhetene var det 1867 kommunikasjonsansatte i 2023. Generelt påpeker DFØ at det kan være ulikt hva virksomhetene legger i begrepet kommunikasjonsansatte. Feks. har Patentstyret (underlagt Nærings- og fiskeridepartementet) plassert brukerstøtten sin i kommunikasjonsavdelingen.

I Statsforvaltningen var det 1993 kommunikasjonsansatte i 2023 (1867+126), samlet sett, basert på svar fra 165 av totalt 181 virksomheter. Andelen kommunikasjonsansatte av totalt antall arbeidsforhold i statsforvaltningen har ligget stabilt rundt 1 prosent siden 2016. Se også DFØ-rapport 2023:3 Mye mer enn ord, en kartlegging av kommunikasjonsansatte i staten.

Jeg gjør oppmerksom på at tallet for statsforvaltningen (1993) skiller seg fra det som jeg la til grunn i mitt svar på spørsmål 1986 til stortingsrepresentant Helge André Njåstad. I ettertid er det oppdaget at tallene for Arbeidstilsynet ikke var tatt med. DFØ har rettet dette i sine publiserte tall over kommunikasjonsansatte i 2023 (DFØ-notat 2024:2).

SPØRSMÅL NR. 2485**Innlevert 11. juni 2025 av stortingsrepresentant Kjerstin Wøyen Funderud****Besvart 19. juni 2025 av forsknings- og høyere utdanningsminister Sigrun Aasland****Spørsmål:**

Kvinnehelseutvalgets NOU påpekte at de norske helseutdanningene i alt for liten grad sikrer at studentene får kunnskap om kvinnehelse og betydningen av kjønn.

Hva gjør regjeringen for å følge opp tiltakene fra kvinnehelseutvalget på dette området og når kan vi forvente at Norge begynner å utdanne helsepersonell som har oppdatert kompetanse om kvinnehelse og betydningen av kjønn?

BEGRUNNELSE:

Helsepersonell i Norge mangler kunnskap om kvinners helse. Kvinnehelseutvalget som leverte sin rapport i 2023 påpekte at kvinnehelse og kunnskap om kjønn ikke er innlemmet i helseutdanningene. De skrev:

«Utvalget mener at det er alarmerende at de nasjonale retningslinjene for de ulike helse- og sosialfagene knapt nevner at studentene skal ha kunnskap om kjønns betydning for helse og sykdom.»

Kvinnehelseutvalget anbefalte to tiltak for å sikre at vi i framtiden utdanner helsepersonell som har nødvendig kunnskap om kvinnehelse og betydningen av kjønn; tiltak 16 og 17 der de anbefaler at dette henholdsvis innlemmes i rammeplan for helse- og sosialfaglige utdanninger og blir nasjonale krav i retningslinjer for helse- og sosialfagligutdanningene (RETHOS).

I kvinnehelsestrategien følger regjeringen dette opp med et mindre forpliktende tiltak formulert som

«Ved revidering av forskrift om felles rammeplan og ved revidering av relevante utdanninger i ETHOS skal det vurderes om helsekompetanse, kjønnsforskjeller i helse og kjønns betydning for helse er tilstrekkelig ivarettatt.»

Det er godt dokumentert at det mangler kjønnsperspektiv og kunnskap om kjønn i utdanningene, blant annet gjennom rapporten «Kjønn og kvinnehelse helseprofesjonsutdanninger.» publisert hos Kilden kjønnsforskning i 2020. Det betyr at vi fram til rammeplanene i RETHOS blir endret fortsetter å utdanne helsepersonell som mangler viktig kunnskap om kvinners helse og ikke har kunnskap om betydningen av kjønn.

Svar:

Kvinnehelseutvalgets NOU bidrar med et nyttig kunnskapsgrunnlag når det skal forskes på kvinnehelse,

og når temaer knyttet til dette skal inngå i utdanninger. Overordnet er det utdanningsinstitusjonene selv som avgjør innholdet i utdanningene basert på faglig skjønn. Institusjonene jobber kontinuerlig med å oppdatere utdanningene slik at de alltid skal være relevante og ta innover seg ny kunnskap. Samtidig skal føringer i rammeplaner og nasjonale retningslinjer følges. Jeg deler representantens syn på viktigheten av at kvinnehelse og kunnskap om kjønn er innlemmet i helseutdanningene.

Representanten spør hvordan regjeringen følger opp anbefalingene, og viser til styringssystemet RETHOS (Nasjonale retningslinjer for helse- og sosialfagutdanningene). Regjeringen har hatt som mål at RETHOS skal bidra til at utdanningene skal være framtidsrettede og i tråd med behovene i tjenestene, og innretningen av RETHOS er gjort for å oppnå dette målet. Betydningen av kjønn er en naturlig del av dette.

Gjennom RETHOS jobber representanter fra både universitetene og høyskolene, helse- og omsorgstjenestene, og studenter sammen i programgrupper for å utvikle forslag til nasjonale retningslinjer for hver enkelt utdanning. Programgruppene gjør faglige vurderinger av hvilken sluttkompetanse kandidater som minimum skal inneha når de er ferdig utdannede. Det er sannsynlig at kunnskap og ferdigheter rundt kvinnehelse er ulike på tvers av ulike utdanninger.

RETHOS har nylig blitt evaluert, og innretningen på RETHOS, deriblant innholdet i den overordnede rammeplanen har ikke blitt endret, i påvente av resultatene fra denne evalueringen. Nå vil jeg vurdere om innretningen av RETHOS har bidratt til å oppfylle formålet med RETHOS sammen med de andre deltagende departementene i RETHOS-arbeidet, som er Helse- og omsorgsdepartementet, Arbeids- og inkluderingsdepartementet, og Barne- og familiedepartementet. I dag skal følgende læringsutbyttebeskrivelse i forskrift om felles rammeplan for helse- og sosialfagutdanninger sikre at studentene lærer om likeverdige tjenester for alle: «kandidaten har kunnskap om inkludering, likestilling og ikke-diskriminering, uavhengig av kjønn, etnisitet, religion og livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk og alder, slik at kandidaten bidrar til å sikre likeverdige tjenester for alle grupper i samfunnet».

Jeg vil også påpeke noen relevante generelle dilemmaer når staten skal styre innholdet i utdanninger, som regjeringen blant annet har omtalt i Meld. St. 19 (2023–2024) Profesjonsnære utdanninger over hele landet og

også i Meld. St. 19 (2020–2021) Styring av statlige universiteter og høyskoler. I dag styres blant annet helseutdanningene relativt detaljert, og det er gode grunner til at for eksempel helseutdanninger styres noe mer enn mange andre utdanninger. Det er viktig med en nasjonal samordning av kompetanse for at arbeidslivet kan være trygge på at det er en viss likhet i kompetansen til kandidatene. Dette

er spesielt viktig i utdanning av yrkesgrupper som kommer i kontakt med pasienter og sårbare grupper.

Jeg har tillit til at fagmiljøene gjør sitt ytterste for å tilby så gode og relevante utdanninger som mulig, også når det gjelder kvinnehelse, og vil ved revidering av rammeplanen vurdere om kjønnsaspektet bør styrkes.

SPØRSMÅL NR. 2486

Innlevert 11. juni 2025 av stortingsrepresentant Sigrid Zurbuchen Heiberg

Besvart 18. juni 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Terapiformer som den norsk-utviklede Firedagersmetoden (B4DT) og Eksponering med Responsprevensjon (ERP) viser svært gode resultater overfor pasienter med OCD, tvangslidelser og andre psykiske lidelser. Resultatene er såpass gode at mange pasienter med langvarig sykdom oppnår svært god bedring over kun uker og måneder, og dermed sparer seg og helsevesenet for lang behandling.

Mener regjeringen det bør satses mer på slik behandling, og hva vil regjeringen eventuelt gjøre for at flere innbyggere kan få tilbud om slike terapiformer?

BEGRUNNELSE:

Mange pasienter opplever stor bedring fra eksponeringsbaserte terapiformer, som i større grad tar pasienter ut av terapirommet, og heller fokuserer på å aktivt møte utfordringene pasientene opplever i hverdagen og livet. Pasienter som ikke har fått særlig bedring etter årevis med mer generell terapi kan oppleve stor bedring på kort tid gjennom disse metodene. Det finnes blant annet flere eksempler på pasienter som har slitt med tvangslidelser i flere tiår, som blir helt friske på måneder gjennom bruk av eksponeringsterapi i helsevesenet.

Dessverre er ventetidene for å få innpass i slik behandling lang flere steder i landet, og kan være opp mot ett år eller lengre for mange. Dette kan gjøre at mange som vurderer slik behandling, ikke får muligheten til å gjennomføre det og at mennesker med psykisk sykdom blir gående lenge uten å få arbeidet med sine utfordringer. Det kan ta fra den enkelte mye livskvalitet og funksjon i hverdagen, og også koste store ressurser for samfunnet.

Slike terapiformer er ikke nødvendigvis virkningsfulle for alle, men med tanke på de svært lovende resultatene terapiformene utviser for mange pasientgrupper sammenlignet med andre former for terapi kan det være grobunn for at dette bør tilgjengeliggjøres flere steder og for flere pasienter, og aktivt satses på i større grad enn i dag fra myndighetenes side. Ved å gjøre terapiformene tilgjengelig for flere kan helsevesenet potensielt spare store ressurser når pasienter raskere blir friske, og når behandlere kan bruke mindre tid per pasient før de oppnår bedring.

Svar:

Eksponeringsterapi, enten i form av firedagersmetoden (B4DT) eller eksponering med responsprevensjon (ERP) tilbys over hele landet for pasienter med tvangslidelser (OCD).

Eksponeringsterapi tilbys også pasienter med angstlidelser. Valg av eksponeringsmetode overlater vi til samvalg mellom helsepersonell og pasient.

De regionale helseforetakene skal sørge for tilstrekkelig kapasitet i tjenesten og at tjenesten kan tilby anerkjente kunnskapsbaserte behandlingsmetoder, inkludert eksponeringsterapi for tvangslidelser og angstlidelser. Dersom noen opplever å ikke få de helse- og omsorgstjenestene de har krav på, kan man klage.

Regjeringen har de siste årene styrket innsatsen for psykisk helse betydelig, og har lansert en omfattende Opptappingsplan for psykisk helse for perioden 2023–2033. Planen har som mål å bedre den psykiske helsen i befolkningen og sikre at flere får god og lett tilgjengelig hjelp.

SPØRSMÅL NR. 2487**Innlevert 11. juni 2025 av stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim****Besvart 18. juni 2025 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Hvorfor vil ikke energiministeren sikre nettkapasitet til modne, realistiske industriprosjekter som gir arbeidsplasser, innovasjon og klimakutt, som eksempelvis SMA Minerals prosjekt i Mo i Rana?

BEGRUNNELSE:

I Mo i Rana forsøker hjørnesteinsbedriften SMA Mineral å etablere en verdensledende produksjon av nullutslippskalk, på eksisterende industriareal. SMA Mineral har en virksomhet i Mo Industripark i Rana kommune hvor de produserer brent kalk. De har nå planer om å etablere en ny fabrikk som skal produsere utslippsfri brent kalk gjennom en helt ny produksjonsprosess, hvor CO₂ fanges og brukes til produksjon av eSAF. Det siste skal skje ved et "joint venture" med det amerikanske selskapet Infinium. Infinium er i dag det eneste selskapet som kommersielt selger eFuel, produsert ved deres anlegg i Texas. Dette er altså CO₂-kutt gjennom innovasjon, industribygging og bruk av ren fornybar energi. Enova har bevilget nesten 300 mill. til byggingen av et fullskala pilotanlegg. Det anslås et potensial på 250 nye arbeidsplasser. Problemet er at de ikke får nettilknytning. Prosjektet havner i kø, med en uviss framtid. Samtidig ser vi andre aktører i regionen, f.eks. Fortescue i Hemnes - med langt lavere modenhet mht. areal og tillatelser - får reservert kapasitet. I industrimeldingen understreket regjeringen at eksisterende industri med modne og realistiske prosjekter skal prioriteres. Og de nye modernetskriteriene var ment å sikre at nettselskapene prioriterer prosjekter som har areal regulert for formålet sitt. Enten er de politiske målsettingene ikke reelle, eller så følges de ikke opp. Siden jeg tok opp dette som et hovedspørsmål i spntanspørretimen i Stortinget har fremdeles ingenting skjedd fra regjeringens side. Det som skulle være prioritert omstilling av eksisterende industri, som SMA Mineral i Mo i Rana, stopper opp, mens nettkapasitet reserveres til prosjekter uten modne arealer. Dette er dessverre bare ett av svært mange eksempler på verdiskaping i Norge stopper opp på grunn av en feilet energipolitikk fra dagens regjering.

Svar:

Jeg er svært opptatt av at det er de modne og realistiske prosjektene som får mulighet til å reservere kapasitet. Det er de prosjektene som faktisk realiseres som kan bidra

med arbeidsplasser, verdiskaping og kutt i klimagassutslipp. Energidepartementet har derfor forskriftsfestet krav, med virkning fra 1. januar i år, om at nettselskapene skal vurdere om et prosjekt er tilstrekkelig modent før det får reservere kapasitet eller plass i kapasitetskø. Prosjektene må også ha framdrift for å beholde reservasjonen eller kjøplassen. Dersom to prosjekter vurderes likt med hensyn til modenhet og framdrift, legger regjeringen til grunn at eksisterende virksomhet prioriteres.

Det er nettselskapene som har ansvaret for å håndtere tilknytningsforespørsler og somplikter å gi alle som forespør det tilknytning til nettet og adgang til kraftmarkedet. Dersom det ikke er driftsmessig forsvarlig å gi tilknytning i eksisterende nett, skal nettselskapene uten ugrunnet opphold utrede, omsøke og gjennomføre nødvendige investeringer i nettet for å kunne gi tilknytning.

Regjeringen fører en aktiv næringspolitikk, men jeg anser ikke inngrep i adgangen til kraftmarkedet som et egnet virkemiddel i gjennomføring av næringspolitikken. Jeg mener det er hensiktsmessig at nettselskapene, som også kjenner de lokale forholdene best, fortsatt skal ha ansvar for tilknytningsprosessen, herunder prioritering av kunder, innenfor de rammene myndighetene gir.

Mye nytt og økt forbruk har allerede fått reservere nettkapasitet. På Statnetts nettsider fremgår det at det er reservert kapasitet til nytt og økt forbruk med et samlet volum på om lag 8 500 MW i transmisjonsnettet. Dette tilsvarer et forbruk på om lag 50-60 TWh, og utgjør dermed en formidabel forbruksvekst dersom det blir realisert. Samtidig ser vi at modne forespørsler om uttak med et samlet volum på om lag 9 400 MW står i kø. Dette gjelder blant annet SMA Minerals prosjekt i Mo i Rana, som ifølge Statnetts nettside står i kapasitetskø med henholdsvis 60 MW og 385 MW. Ifølge Statnett gjennomgår foretaket normalt reservasjoner og kapasitetskø en gang i året, eventuelt oftere dersom kapasitet frigjøres og kan reserveres til andre modne kunder. I Helgeland gjorde Statnett en gjennomgang gjennom første kvartal i år. Statnett har også et samarbeid med andre nettselskaper i regionen om å følge opp milepæler gjennom året for prosjekter som har etterspurt 100 MW eller mer. Dersom kapasitet frigjøres, gjør Statnett nødvendige vurderinger for å reservere den frigjorte kapasiteten fortløpende.

I en situasjon der forespørslene etter kapasitet fra modne kunder langt overstiger tilgjengelig kapasitet i store deler av landet er det svært viktig at det skal gå raskere å etablere nettanlegg, og at nettet skal utnyttes mest

mulig effektivt. Regjeringen er godt i gang med dette ar-

beidet, herunder gjennom å legge til rette for kortere tidsbruk i konsesjonsbehandlingen.

SPØRSMÅL NR. 2488

Innlevert 11. juni 2025 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 19. juni 2025 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Hvor stor andel av flyktninger og innvandrere i Norge er selvforsørgende?

BEGRUNNELSE:

Ønsker en tabellarisk fremstilling fordelt på antall år bosatt i Norge, landbakgrunn/område og oppholdsårsak eksempelvis flyktning, familieetablering, arbeidsinnvandring osv. Med selvforsørgende menes at en lever av egen arbeidsinntekt.

Svar:

I begrunnelsen til svaret presiserer representanten Wiborg at han ønsker en oversikt fordelt på antall år bosatt i Norge, landbakgrunn/område og oppholdsårsak. Representanten ønsker oversikten presentert i tabellform. Videre presiserer representanten at han med selvforsørgende mener at man lever av egen arbeidsinntekt.

For å svare på spørsmålet har jeg innhentet statistikk fra SSB. SSB har operasjonalisert «selvforsørgede» som personer i en husholdning hvor hovedinntektstaker

i husholdningen har en yrkesinntekt over to ganger folketrygdens grunnbeløp og høyere yrkesinntekt enn samlet skattepliktig trygd og pensjon regnet som selvforsørgende i statistikk materialet. Videre er alder avgrenset til 25-61 år for å treffe en mest mulig yrkesaktiv målgruppe.

Som det kommer frem i tabellen nedenfor, er 79 prosent av alle innvandrere i Norge selvforsørget. Blant flyktninger er 57 prosent selvforsørget. Botid har imidlertid mye å si og det tar tid å komme ut i jobb og bli selvforsørget. Majoriteten av nyankomne flyktninger og familiegjenforente til flyktninger deltar i introduksjonsprogram den første tiden i landet. I 2023, som disse tallene er basert på, var det 32 500 deltakere i introduksjonsprogrammet. I denne perioden deltar de aktivt i et fulltidsprogram som både inneholder kvalifisering og språkopplæring og er viktig for at de skal komme i arbeid og bli selvforsørget. For innvandrere og flyktninger som har bodd i Norge i seks år eller mer er hhv. 83 prosent og over 72 prosent selvforsørget. Til sammenligning er 88 prosent av befolkningen utenom innvandrere selvforsørget. Fullstendig oversikt fordelt på landbakgrunn, oppholdsårsak og antall år bosatt i Norge er vedlagt.

Innvandringsgrunn	Botid	Antall personer	Andel selvforsørgede
Flyktninger	00-02	32 813	10 %
	03-05	5 002	49 %
	06-09	23 615	72 %
	10+	75 565	73 %
	Alle	136 995	57 %
Alle innvandrere	00-02	114 424	59 %
	03-05	63 014	83 %
	06-09	103 749	83 %
	10+	380 584	83 %
	Alle	661 771	79 %
Befolkning ekskl. innvandrere		2 045 285	88 %

[Vedlegg til svar](#)

SPØRSMÅL NR. 2489**Innlevert 11. juni 2025 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg****Besvart 17. juni 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Støtter regjeringen brevet fra Italia, Danmark og 7 andre land som har skrevet et åpent brev der de uttrykker bekymring for hvordan EMD og EMK står i veien for deres mulighet til å beskytte egen befolkning mot innvandrere som begår kriminalitet og hvis regjeringen støtter dette, vil regjeringen ta initiativ til å kobles på som underskriver av brevet?

BEGRUNNELSE:

Det er en bekymring for at dommerne i Strasbourg over tid har skapt hindringer for nasjonalstatenes ønske om å kontrollere innvandring og utvise innvandrere som begår kriminalitet.

Svar:

Regjeringen prioriterer arbeidet med utsendelse av kriminelle utlendinger, og Norge ligger langt framme i en europeisk sammenheng når det gjelder gjennomføring av retur. Returpolitikken respekterer menneskerettighetene, slik de er nedfelt i EMK og innarbeidet i Grunnloven.

Regjeringen er opptatt av å delta i de diskusjonene som foregår mellom europeiske stater om utfordringsbildet når det gjelder koblingen mellom migrasjon og kriminalitet. Det har imidlertid ikke vært et aktuelt spørsmål for Norge å slutte seg til det konkrete brevet om praksis i EMD. Eventuell diskusjon om endringer i regelverket knyttet til menneskerettigheter og migrasjon bør ikke knyttes til kritikk mot domstolen.

SPØRSMÅL NR. 2490**Innlevert 11. juni 2025 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson****Besvart 17. juni 2025 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

Vil statsråden ta initiativ til å sikre at biogassanlegget på Bjørkemoen får rammevilkår som gjør det mulig å realisere det fulle potensialet for klimakutt, sirkulær ressursutnyttelse og nye arbeidsplasser på Voss?

BEGRUNNELSE:

Biogassanlegget på Bjørkemoen i Voss er et viktig klimatiltak og sentralt for utviklingen av sirkulære, grønne verdikjeder i regionen. Anlegget skal ta imot både matavfall og husdyrgjødsel, og bidra til betydelige utslippskutt, produksjon av biogass og sirkulær bruk av næringsstoffer. Statsforvalterens vedtak om driftsvilkår har imidlertid møtt sterk kritikk fra BIR AS, som mener vilkårene er så strenge at de hindrer lønnsom og bærekraftig drift. Særlig gjelder dette:

Krav om at kun kildesortert matavfall fra husholdninger i papirposer kan mottas, som utelukker husholdningslignende matavfall fra næringsliv og matavfall i plastposer, til tross for at dette er akseptert praksis andre steder.

Forbud mot å ta imot emballert matavfall fra butikker, selv om BIR har teknologi for å avemballere dette.

Strenge og kostbare krav til luktmålinger, forhåndsdokumentasjon og mottakskontroll, som BIR mener er strengere enn for sammenlignbare anlegg og vil påføre anlegget betydelige merkostnader.

At bioresten fra anlegget klassifiseres som avfall, ikke produkt, noe som gir store begrensninger for videre bruk og omsetning, og vanskeliggjør etablering av nye sirkulære forretningsmodeller.

Vilkår knyttet til fosfor, hvor Statsforvalteren legger til grunn et generelt overskudd i hele Vestland uten å ta tilstrekkelig hensyn til lokale forhold på Voss.

BIR AS fremholder at disse vilkårene samlet sett gjør det svært vanskelig å realisere biogassanleggets fulle potensial for klimakutt, ressursutnyttelse og næringsutvikling, og at det foreligger usaklig forskjellsbehandling sammenlignet med andre anlegg. Dette kan svekke den viktigste og mest bærekraftige industrisatsingen på Voss noensinne, og bremse etableringen av verdikjeder for biogass i tråd med nasjonalt vedtatte målsetninger. BIR AS har klaget på Statsforvalterens vedtak, og klagesaken er oversendt Miljødirektoratet for endelig avgjørelse.

Svar:

Statsforvalteren er forurensningsmyndighet for biogassanlegg, med unntak av noen anlegg som følges opp av Miljødirektoratet. Når forurensningsmyndigheten avgjør

om tillatelse skal gis og fastsetter vilkårene for denne, skal det legges vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre. Potensiale for klimakutt, sirkulær ressursutnyttelse og arbeidsplasser er forhold som kan være naturlig å vurdere i den forbindelse. Samtidig må forurensningsmyndigheten utvise skjønn basert på lokale forutsetninger og forhold i området hvor anlegget skal bygges.

Statsforvalterens vedtak knyttet til biogassanlegget på Bjørkemoen er påklaget og oversendt Miljødirektoratet for endelig avgjørelse. Miljødirektoratet har som klageinstans kompetanse til å prøve alle sider av saken. Klima- og miljødepartementet instruerer ikke Miljødirektoratet sin behandling av klagesaken.

SPØRSMÅL NR. 2491

Innlevert 11. juni 2025 av stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson

Besvart 18. juni 2025 av barne- og familieminister Lene Vågslid

Spørsmål:

Vil statsråden ta initiativ til å forbedre feriepengerrettighetene til personer i foreldrepermisjon?

BEGRUNNELSE:

HK-nytt publiserte 8. juni en sak om at småbarnsmor Katrine kun får 10 dagers ferie. Årsaken er at foreldrepenger fra NAV kun gir opptjening av feriepenger for de 12 første ukene i permisjonen. Katrines arbeidsgiver vil ikke dekke feriepengeopptjening for hele permisjonstiden. Det fremstår urimelig at foreldre i foreldrepermisjon ikke får full opptjening av feriepenger. Jeg ber derfor om informasjon om bakgrunnen for hvorfor det gis feriepengeopptjening for akkurat 12 uker. Videre lurer jeg på omfanget av denne problematikken, og om hvor mange personer i foreldrepermisjon som ikke får dekket den resterende feriepengeopptjeningen av arbeidsgiver i perioden de er i betalt foreldrepermisjon. Jeg ønsker også å vite om statsråden deler min vurdering av at dette er en urettferdig forskjellsbehandling av foreldre i foreldrepermisjon, og om det kan være aktuelt for statsråden å ta initiativ for å endre regelverket slik at alle foreldre får rett på full, betalt ferie året etter endte foreldrepermisjon.

Svar:

Retten til feriepenger av foreldrepenger er regulert i folketrygdloven § 14-8 og ferieloven § 10 fjerde ledd c). Det følger av folketrygdloven § 14-8 at:

“Trygden yter feriepenger til arbeidstakere med 10,2 pst. av utbetalte foreldrepenger for de første 12 ukene av hver stønadsperiode. Dersom foreldrepenger er utbetalt med redusert sats, jf. § 14-9 tredje ledd, ytes det feriepenger for de første 15 ukene.”

Bestemmelsen innebærer at feriepengene er 10,2 prosent av det som er utbetalt før skatt for enten;

- de første 12 ukene av den totale foreldrepengeperioden dersom foreldrene har valgt 100 prosent dekningsgrad
- de første 15 ukene av den totale foreldrepengeperioden dersom foreldrene har valgt 80 prosent dekningsgrad

Folketrygdens ansvar for å yte feriepenger av foreldrepenger er dermed begrenset. Denne reguleringen bygger på ferieloven av 1947, og har innholdsmessig vært uendret siden ny ferielov av 1988.

Folketrygdens ansvar for å dekke feriepenger av fødselspenger ble innført med virkning fra 1. januar 1990, jf. [Ot.prp.nr.54 \(1986–1987\)](#). Det ble i den forbindelse lagt til grunn et prinsipp om at ytelsene til arbeidstakere skulle holdes på samme nivå som tidligere. Feriepengerettens omfang ble derfor videreført som 12 uker, selv om fød-

selspengeperioden var lengre enn 12 uker. Det ble vist til budsjettmessige årsaker.

Hvor mange arbeidstakere som ikke får full opptjening av foreldrepenger avhenger av hvor mange arbeidsgivere som dekker feriepenger for den resterende perioden. Nav innhenter ikke denne informasjonen, så det er ikke mulig å svare på hvor mange personer i foreldrepermisjon som får dekket den resterende feriepengeopptjeningen av arbeidsgiver innenfor svarfristen til Stortinget.

I forbindelse med besvarelsen av dette spørsmålet er det innhentet et kostnadsanslag over hvor mye det ville koste om staten skulle dekke feriepenger for hele foreldrepengerperioden. Utgiftene til feriepenger av foreldrepenger

er er anslått å øke med om lag 2,1 mrd. kroner basert på siste budsjettanslag på foreldrepenger (kap. 2530, post 70) og feriepenger av foreldrepenger (kap. 2530, post 72). Økningen på om lag 2,1 mrd. kroner vil trolig i stor grad være en forflytning av utgifter fra arbeidsgiver til staten. Forslaget innebærer derfor en stor innsparing for arbeidsgivere, størrelsen på denne innsparingen er ikke beregnet.

En endring i regelverket som utvider feriepengegrunnlaget for foreldrepenger, enten ved at det gis gjennom folketrygden eller andre regelverksendringer, har ikke vært prioritert eller nærmere vurdert, så langt i regjeringssperioden.

SPØRSMÅL NR. 2492

Innlevert 11. juni 2025 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson

Besvart 19. juni 2025 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik

Spørsmål:

Russland har trappet opp luftangrepene mot Ukraina kraftig, med rekord i antall droner og store luftangrep mot mange deler av landet. Ukraina har provisorisk og enkelt luftvern i store deler av landet, med kritisk behov for støtte til luftvern, både gjennom midler og donasjoner fra allierte.

Kan statsråden redegjøre for om muligheten for å kjøpe inn og donere luftvern til Ukraina er maksimalt brukt per juni 2025, eller er det mulighet for å øke luftvernstøtte gitt økte midler, innkjøp fra andre land og økt tempo i donasjoner?

Svar:

Det er tverrpolitisk enighet i Stortinget om Norges støtte til Ukraina gjennom Nansen-programmet. Luftvern er en høyt prioritert del av denne støtten. Regjeringen har støttet Ukraina med luftvern siden 2022, inkludert med det norskutviklede NASAMS-systemet, som har vist seg svært effektivt mot russiske kryssermissiler. Flere andre land donerer også dette systemet, og Forsvaret bidrar til utdanning av ukrainsk personell. Vi har donert materiell fra egne avdelinger, men finansierer nå i økende grad donasjoner av luftvern via flernasjonale samarbeid koordinert av Storbritannia, Tyskland og USA. Dette sikrer at norske midler raskt og effektivt omsettes i luftvernsystemer som

Ukraina trenger. Et annet prioritert område er fremskaffelse av missiler til NASAMS, slik at Ukraina kan utnytte systemet fullt ut.

Russland utvikler stadig nye våpen og metoder for å ramme Ukrainas befolkning og infrastruktur. Samtidig medfører krigen en rivende utvikling av nye og mer effektive luftvernsystemer. Selv om Ukraina melder at man lykkes i å bekjempe de fleste dronene og missilene, påføres landet fortsatt betydelig skade av angrepene. Ukraina har en kapabel forsvarsindustri og leder an i utviklingen av nye typer luftvern. Norsk støtte bidrar til dette, blant annet ved å integrere ukrainsk og vestlig luftvern slik at de til sammen gir best mulig beskyttelse. En vesentlig utfordring i vår støtte til Ukraina har vist seg å være begrenset tilgang på luftvernsystemer på verdensmarkedet. Regjeringen utforsker aktivt hvordan det betydelige handlingsrommet i Nansen-programmet kan avhjelpe denne utfordringen.

SPØRSMÅL NR. 2493**Innlevert 11. juni 2025 av stortingsrepresentant Maren Grøthe****Besvart 20. juni 2025 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss****Spørsmål:**

Vil statsråden i lys av enigheten i Havbruksmeldinga vurdere endringer i "Forskrift om særskilte krav til akvakulturrelatert virksomhet i eller ved nasjonale laksevassdrag og nasjonale laksefjorder", og åpne for mer skjønnsmessige vurderinger eller unntak for produksjon av matfisk ved lukkede anlegg på land, så fremt disse ikke utgjør en risiko for de nasjonale laksefjordene eller vassdragene?

BEGRUNNELSE:

I behandlingen av Havbruksmeldingen er det blitt enighet om at regjeringen i løpet skal av 2026 legge frem en vurdering av hvordan slam og andre avfallsstrømmer fra havbruk kan inngå i en mer sirkulær økonomi, inkludert muligheter for gjenvinning, bruk i jordbruk og energi, samt utvikling av en nasjonal strategi for sirkulærøkonomi i havbruket.

Børge Søråas og Equnor Aqua ønsker å etablere et anlegg for akvaponi ved Kvithylla i Indre Fosen kommune som er helt i tråd med denne målsettingen. Et akvaponi kombinerer akvakulturproduksjon med vannbasert planteproduksjon. Slik er dette både god ressursutnyttelse, og det skal løse utfordringer både knyttet til miljøavtrykk og matsikkerhet. Næringsstoffene som fiskene avgir, brukes som naturlig gjødsel for plantene, som i sin tur renser vannet før det sirkuleres tilbake til fiskene. Hele prosessen foregår uten bruk av kjemikalier eller kunstgjødsel, og vannforbruket holdes på et lavt nivå.

For å skalere opp og etablere seg der trenger imidlertid Søråas en akvakulturtillatelse. «Forskrift om særskilte krav til akvakulturrelatert virksomhet i eller ved nasjonale laksevassdrag og nasjonale laksefjorder» slår fast at det ikke er lov å etablere matfiskproduksjon av laksefisk i eller i tilknytning til Trondheimsfjorden. I dialog med mattilsynet og fylkeskommune har de derfor fått beskjed om at en søknad vil bli avvist, selv om det er et helt lukket anlegg på land med liten risiko for utløp.

Jeg vil understreke at det er svært viktig å ivareta forskriftens formål om å ivareta nasjonale laksevassdrag og nasjonale laksefjorder, men i forskriften er det i dag ikke tillat å gi dispensasjoner, unntak ved lukkede anlegg eller noen form for skjønn fra regelverket. Resultatet kan være at dette blir til hinder for etablering av denne typen næringsvirksomhet, selv om den kan innebære mindre risiko og være i tråd med målet om mer sirkulærøkonomi og økt selvforsyning.

Svar:

Forskrift om særskilte krav til akvakulturrelatert virksomhet i eller ved nasjonale laksevassdrag og nasjonale laksefjorder følger opp Stortingets vedtatte beskyttelsesregime for villaks, slik det er nedfelt i St.prp. nr. 32 (2006-2007), jf. Innst. S. nr. 183 (2006-2007). De nasjonale laksevassdragene og -fjordene er ment å sikre de viktigste villaksbestandene våre en særlig beskyttelse mot negativ påvirkning, deriblant fra akvakultur. En grunnleggende forutsetning i Stortingets vedtatte beskyttelsesregime er at summen av endringer i aktiviteter over tid ikke skal medføre økt, men snarere redusert, risiko for villaksen i de beskyttede områdene.

Før påske la regjeringen frem den nye havbruksmeldingen (Meld. St. 24 (2024-2025) Fremtidens havbruk - Bærekraftig vekst og mat til verden). Målet med meldingen er legge til rette for størst mulig samlet verdiskaping fra akvakulturnæringen innenfor bærekraftige rammer. Det var bred enighet på Stortinget om de overordnede målene og prinsippene i meldingen, og om behovet for nye og mer effektive tiltak for en bærekraftig forvaltning av akvakultur. I den nærmere oppfølgingen og utredningen av tiltakene i meldingen vil vi få viktig kunnskap og et godt grunnlag for å vurdere hvordan akvakulturnæringen kan omstilles så raskt og effektiv som mulig, samtidig som vi ivaretar verdiskapingshensynet. Dette kan både innebære bedre utnyttelse av eksisterende akvakulturarbeider og bruk av områder som i dag er utilgjengelige eller lite egnede for akvakultur.

Som stortingsrepresentanten påpeker, finnes det i dag ulike typer produksjonssystemer med lav miljøpåvirkning. Akvaponi er en av flere nye og spennende driftsformer som det kan bli større plass til i fremtidens akvakulturnæring. Overgangen til mer lukkede og miljøvennlige produksjonssystemer må imidlertid være kunnskapsbasert, og den må skje på en trygg og kontrollert måte. Dersom det skal åpnes for akvakultur innenfor nedbørfeltene til de nasjonale laksevassdragene og -fjordene, må det foreligge grundig dokumentasjon av at den aktuelle produksjonsteknologien ikke utgjør økt risiko for villaksen, verken ved normal drift, midlertidig driftstans eller uforutsette hendelser. Per i dag har vi ikke tilstrekkelig kommersialisert og utprøvd teknologi som er dokumentert trygg nok på alle disse punktene. Regelverket forbyr derfor i dag etablering av akvakultur i og ved nasjonale laksevassdrag og -fjorder. Dette er for å overholde Stortingets vedtatte forutsetning om at summen av

endringer i aktiviteter over tid ikke skal medføre økt, men snarere redusert, risiko for villaksen i disse områdene. Eventuelle vurderinger av regelverkstilpasninger må skje innenfor rammene av Stortingets beskyttelsesregime, slik at villaksen sikres den særskilte beskyttelsen som dette regimet nettopp er ment å gi.

Jeg ønsker imidlertid å bemerke at det er adgang til å søke om å etablere akvaponi utenfor de særskilt beskyttede laksevassdragene og -fjordene. Forbudet mot etablering av akvakultur av matfisk innenfor disse beskyttede områdene gjelder for øvrig også kun anadrom fisk (og ål). Jeg er derfor ikke enig i at akvakulturregelverket i dag forhindrer etablering av akvaponi som driftsform.

SPØRSMÅL NR. 2494

Innlevert 12. juni 2025 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 20. juni 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Når vil regjeringen sende lovforslaget om visitasjonssoner på høring, og mener statsråden det er troverdig å skyve EMK foran seg, når både Sverige og Danmark har etablert slike ordninger uten menneskerettslige problemer?

BEGRUNNELSE:

Stortinget vedtok i februar å gi politiet hjemmel til å opprette visitasjonssoner som et målrettet tiltak mot våpenbæring og gjengvold i utsatte områder. Likevel lar regjeringen månedene gå, uten å levere. Nå vises det til behov for grundighet og EMK-utredninger, noe som fremstår underlig når våre naboland med tilsvarende konvensjonsforpliktelser allerede har innført slike ordninger uten problemer. Regjeringen hevder dette arbeidet er høyt prioritert, men i mellomtiden skyter volden fart og politiet står uten nødvendige virkemidler.

Svar:

Justis- og beredskapsdepartementet følger opp Stortingets vedtak 479 i Innst. 133 S (2024-2025). Lovforslag vil sendes på høring så snart det er ferdig utredet, sammen med forslag til noen andre endringer av politiets hjemler for visitasjon etter våpen utenfor straffesakssporet.

For å sikre tilstrekkelig fremdrift og kvalitet har det vært nødvendig å innhente ekstern ekspertise, noe som ikke er uvanlig når prinsipielle lovforslag skal utredes. Departementet har funnet en person med nødvendig kompetanse og kapasitet til å påta seg oppdraget. Utredningen ferdigstilles så raskt som mulig, innenfor et forsvarlig tidsløp, men ikke senere enn ved utgangen av 2025.

Når det gjelder EMK, viser jeg til begrunnelse for vedtak 479 i Innst. 133 S (2024–2025), der det fremgår at et forslag «må utredes grundig og innrettes i samsvar med Den europeiske menneskerettskonvensjonen (EMK)». Tilsvarende må forholdet til de skranker som oppstilles i Grunnloven og andre konvensjonsforpliktelser, ivaretas.

Det er riktig at Sverige og Danmark har etablert ordninger som ligner på det som beskrives i anmodningsvedtaket. I Sverige ble de ulike lovhomeplene utredet i ett år, og utredningen med forslag ble deretter sendt på høring. Lovendringene ble senere vedtatt og trådte i kraft 25. april i 2024. Danmark har siden 2004 hatt hjemmel i sin politilov til en lignende ordning som i Sverige, men vilkårene for opprettelse av soner, avgrensing i tid og klageordninger fremgår ikke av loven. Rettsutviklingen de siste tiårene har ført til at det nå stilles strengere konstitusjonelle og menneskerettslige krav til vilkårene og rammene for inngrep i den private rettssfære enn det som var tilfellet da de danske reglene ble vedtatt. En vurdering av nye norske hjemler bør derfor særlig se hen til den svenske reguleringen og utredningen, men tilpasset norske forhold. Dette gir et godt grunnlag og en raskere utredning enn i Sverige.

SPØRSMÅL NR. 2495**Innlevert 12. juni 2025 av stortingsrepresentant Erlend Svardal Bøe****Besvart 25. juni 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Hva er status på utredningen om å styrke det psykiske helsetilbudet i Longyearbyen?

BEGRUNNELSE:

Ved behandling av Svalbardmeldingen i 2024 kom det fram betydelig bekymring over utfordringer med psykisk helse, særlig blant unge, og et svært begrenset tilbud om psykologtjenester på Svalbard. En samlet komite uttalte at “det er viktig å legge til rette for at det psykiske helsetilbudet blir bedre tilpasset behovene, og at ungdoms erfaringer og innspill lyttes til i denne tilpasningen.” og det ble fattet følgende vedtak:

Stortinget ber regjeringen utrede hvilke tiltak som kan innføres for å styrke det psykiske helsetilbudet i Longyearbyen.

I Svalbardposten 3. juni står det at det er usikkerheter rundt hvem som har ansvaret for en utredning: <https://www.svalbardposten.no/usikkerhet-rundt-utredning-av-psykisk-helsetilbud/576390>

Svar:

Etter avtale med justis- og beredskapsministeren besvarer jeg som helse- og omsorgsminister spørsmålet fra representanten.

Under høringen i Stortinget av Meld. St 26 (2023 – 2024) Svalbard, kom det frem bekymring over utfordringer med psykisk helse, særlig blant unge, og det psykiske helsetilbudet på Svalbard. På bakgrunn av dette ble det fattet vedtak om at Stortinget ber regjeringen utrede hvilke tiltak som kan innføres for å styrke det psykiske helsetilbudet i Longyearbyen.

Det er Helse Nord RHF og Universitetssykehuset Nord-Norge HF (UNN) som har ansvar for å vurdere stedlige forhold på Svalbard, og Helse- og omsorgsdepartementet vil be Helse Nord RHF om å bistå i utredningen. Dette vil gis som oppdrag i supplerende oppdrags-dokument, som vanligvis sendes i starten av juli. Jeg vil komme tilbake til Stortinget med tilbakemelding på egnet måte og tidspunkt.

Representanten viser til en artikkel i Svalbardposten om at det er usikkerheter rundt hvem som har ansvaret for en utredning. Som det framgår av Meld. St. 26, er det ikke et livsløpssamfunn i Longyearbyen. Det ytes derfor ikke omsorgstjenester eller andre tjenester av langvarig

karakter. Helsetjenesten på Svalbard er ikke organisert på samme måte som på fastlandet, hvor kommunene er forpliktet til å sørge for et lokalt tilbud av helse- og omsorgstjenester. Longyearbyen sykehus har først og fremst ansvar for et akuttmedisinsk tilbud, og pasienter som trenger utredning eller henvisning til annen spesialist enn det sykehuset kan tilby – må få dette enten på fastlandet eller i sine hjemland. Longyearbyen sykehus yter noen typer tjenester som ikke vanligvis ytes på sykehus og som kan sammenlignes med primærhelsetjenesten på fastlandet, for eksempel allmennlegetjeneste, jordmor- og helsesykepleiertjeneste og fysioterapitjeneste. Sykehuset har også tannlegetjeneste, men ikke fast psykologtjeneste.

Psykiske helsetjenester innen spesialisthelsetjenesten på Svalbard ivaretas av UNN. Poliklinisk behandling ivaretas av Barne- og ungdomspsykiatrisk poliklinikk (BUP) og Voksenpsykiatrisk poliklinikk (VOP) i Tromsø. Ved behov for øyeblikkelig hjelp, akutt-innleggelse eller annen døgnbehandling benyttes aktuelle døgntilbud i Tromsø. Oppfølging skjer av lokalt hjelpeapparat/Longyearbyen sykehus, og det kan gis veiledning fra fagmiljøene i Tromsø ved behov. Behandling av pasienter og oppfølging av familier utføres som hovedregel via telefon/video eller ved at de flyr til Tromsø for utredning/behandling.

Når det gjelder psykisk helsevern for voksne vurderer UNN henvisninger vedrørende personer på Svalbard slik. Ved mistanke om alvorlig psykisk lidelse som for eksempel psykose, dyp depresjon og selvmordsfare skal personen vurderes for transport til fastlandet umiddelbart. Det gjelder alle som oppholder seg på Svalbard. Mange kan også få god hjelp gjennom digitale tilbud og UNN har i 2025 startet tilbud om eBehandling for sosial angst, depresjon og panikkklidelse. Alle som får eBehandling får oppfølging av en terapeut hver uke og den digitale behandlingen gir like gode resultat som fysisk behandling. Det kan gis både til den norske befolkningen på Svalbard og til utenlandske arbeidstakere som er del av folketrygden. Digital behandling gjør at pasienten kan være på Svalbard, heller enn å måtte avbryte sitt opphold og reise til fastlandet for behandling. Gjennom et slikt behandlingstilbud vil pasienten bli fulgt tett opp, og man kan raskt få iverksatt tiltak dersom tilstanden forverrer seg. Helse Nord støtter også Studentsamskipnaden ved Universitetet i Tromsø og bidrar til at de tilbyr digital psykisk hjelp til sine studenter på Svalbard, uavhengig av nasjonalitet. Dette kommer i tillegg til ekstra tilskudd til Norges ark-

tiske studentsamskipnad som skal bidra til å sikre eget dedikert tilbud til studenter på Svalbard.

Når det gjelder barn og unge har Barne- og ungdomspsykiatrisk klinikk i Tromsø et Svalbardteam som reiser fire turer per år til Svalbard. Tre spesialister i barne- og ungdoms-psykologi inngår i teamet, og ved behov for kartlegging, utredning og/eller behandling blir pasienten tildelt behandler ved for eksempel BUP Tromsø, enhet for nevroutviklings-forstyrrelser, barnehabilitering eller andre instanser. Dette vurderes ut fra individuelle behov.

Helse Nord og UNN arbeider for å øke den generelle behandlingskapasiteten, særlig poliklinisk ved BUP og VOP i Tromsø. En styrking av kapasiteten i disse tilbudene vil sikre også pasienter på Svalbard rask tilgang til utredning og behandling. Mangel på arbeidskraft er en av de største utfordringene for helsetjenesten fremover. Dette gjelder også i Helse Nord. Derfor må tjenestene utvikles på en bærekraftig måte og ved at man bruker kompetansen hos ansatte best mulig.

SPØRSMÅL NR. 2496

Innlevert 12. juni 2025 av stortingsrepresentant Marie Sneve Martinussen

Besvart 19. juni 2025 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik

Spørsmål:

Hvilket offentlig og/eller politisk organ er det som formelt skal fatte vedtak om hvor et slikt anlegg skal ligge, hva er eventuelt kommunen og forsvarsdepartementets ulike roller, og hvilket samarbeid har kommunen, departementet og Chemring Nobel?

BEGRUNNELSE:

Spørsmålet mitt dreier seg om beslutningsprosessen rundt mulig ny sprengstoffproduksjon i Asker kommune.

Etter at Forsvarsdepartementet presenterte den foreløpige mulighetsstudien for formannskap i Asker 25. februar uttalte ordfører Lene Conrad at saken nå var «ute av kommunens hender». Til Røyken og Hurums Avis uttalte hun videre:

«Jeg forstår det slik at vi kommer ikke til å bli spurt om vi vil ha et slikt anlegg eller ikke. Det er viktig å få fram i det offentlige rom at dette til syvende og sist er en beslutning som ligger hos regjeringen.»

Asker kommune mener altså at det er regjeringen som skal bestemme hvor et eventuelt nytt anlegg for militær sprengstoffproduksjon skal ligge.

Forsvarsminister Tore O. Sandvik uttalte seg om saken på Politisk kvarter på NRK 2. juni. På spørsmål fra programleder om hvorfor regjeringen ikke bare kan bestemme seg for Hurum-alternativet, svarte ministeren:

«Man trenger ikke bare en beslutning fra oss [...] Det har de selv sagt, de som også ligger til kommunen å bestemme.»

Statsråden sa også ordrett:

«Det er ikke regjeringen som bestemmer hvor den fabrikk skal ligge.»

Forsvarsministerens uttalelser tyder altså på at kommunen selv bestemmer hvor et eventuelt nytt anlegg for militær sprengstoffproduksjon skal ligge.

Disse utsagnene er motstridende, og forvirrende for lokalbefolkningen å forholde seg til. Naturvernforbundet har reagert sterkt på at myndighetene skaper uvisshet om hvor beslutningen tas. Det må nå gis klare og tydelige svar på hva kommunens rolle er når det gjelder valg av lokalisering for et eventuelt nytt produksjonsanlegg for sprengstoff ved produsenten Chemring Nobel AS. Det må avklares om dette er en sak som skal behandles av kommunestyret i Asker, og hva kommunens formelle rolle er i beslutningsprosessen om plasseringen av et slikt anlegg. Det må også tydeliggjøres hvilket offentlig og/eller politisk organ som formelt har myndighet til å fatte vedtak om hvor et slikt anlegg skal ligge.

Svar:

De siste tre tiårene har produksjonskapasiteten i forsvarsindustrien i Norge, i likhet med de fleste andre europeiske land, blitt trappet ned. Russlands brutale fullskala invasjon av Ukraina har smertelig lært oss at norsk og alliert produksjonskapasitet må økes vesentlig.

Chemring Nobel AS i Asker er en av få europeiske produsenter av avanserte militære eksplosiver. Eksplosivene er en avgjørende innsatsfaktor i produksjon av

våpen og ammunisjon brukt av det norske forsvaret og våre allierte. I lys av den sikkerhetspolitiske situasjonen er etter-spørselen i alliansen etter slike eksplosiver langt høyere enn kapasiteten. Behovet for slike eksplosiver ventes å forbli vedvarende høyt.

Det fremgår av regjeringens veikart for økt produksjonskapasitet at regjeringen vil prioritere å ha dialog med Chemring Nobel om muligheter for utvidet produksjonskapasitet av militære eksplosiver. Dette er gjort ved at selskapet gjennomfører en mulighetsstudie støttet av staten ved Forsvarsdepartementet som behovseier.

Hovedhensikten med mulighetsstudien er å bidra til at beslutningstakere på industrisiden og hos norske myndigheter har en samlet og helhetlig forståelse av prosjektets potensial og utfordringer. Slik kan partene ta stil-

ling til om det er grunnlag for å eventuelt gå videre med en etablering av økt produksjonskapasitet av militære eksplosiver i Norge.

En forutsetning for at industrien skal kunne gå videre med en utredning med sikte på en eventuell etablering av et slikt stort og komplekst industrianlegg, og som understøtter alliansens tidskritiske behov, er en bred støtte fra norske sektormyndigheter. Etableringen vil kreve en planprosess etter Plan- og bygningsloven med planprogram og etterfølgende konsekvensutredninger. Det er i utgangspunktet kommunen som er planmyndighet, med mindre det besluttet en statlig plan hvor Kommunal- og distriktsdepartementet vil være planmyndighet. Også en statlig plan ville innebære tett involvering av berørt kommune.

SPØRSMÅL NR. 2497

Innlevert 12. juni 2025 av stortingsrepresentant Grete Wold

Besvart 20. juni 2025 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Det er en bemanningskrise i barnehagesektoren, og vi må derfor jobbe for å rekruttere, men også beholde de som jobber i barnehagene. Dessverre ser vi at få klarer å stå i jobben frem til pensjonsalder, og det foreslås av enkelte at man bør vurdere en særaldersgrense.

Hvilke tiltak jobber statsråden med for å forebygge at barnehageansatte enten søker seg bort, eller blir uføre før nådd pensjonsalder?

BEGRUNNELSE:

Vi har et for høyt sykefravær i barnehagene, vi har en rekrutteringsutfordring og vi har tall som viser at gjennomsnittlig avgangsalder for barnehagelærere er under 60 år. Tall fra Utdanningsforbundets undersøkelse i 2023 viser at kun 0,6 % av barnehagelærere er i jobb etter fylte 65 år. Dette er høyst bekymringsfullt, og alle muligheter må vurderes for å endre denne utviklingen. Det er tatt til orde for en særaldersgrense, men den kan fort komme for sent gitt bakgrunnstallene. Men ulike tilpasninger, god seniorpolitikk og særtiltak i ulike sektorer må vurderes i samarbeid med partene det angår. Det er derfor av interesse å vite hva statsråden og faginstansene jobber med av konkrete tiltak for å bedre en kritisk situasjon.

Svar:

Jeg deler representantens bekymring for bemanningssituasjonen, og for de økende rekrutteringsutfordringene. Å gi ansatte i barnehagene gode rammer i arbeidshverdagen er viktig for at barna skal møte gode trygge voksne, forebygge sykefravær og for de skal bli værende i yrket.

Undersøkelser viser at barnehager scorer generelt høyt på trivsel blant de ansatte. Likevel er sykefraværet i barnehager for høyt, og det er ulike kjente arbeidsmiljøutfordringer. Arbeidsmiljø handler blant annet om hvordan selve arbeidet planlegges, organiseres og gjennomføres. Å skape et godt arbeidsmiljø i barnehagen krever også rom for individuelle tilpasninger, herunder seniortiltak for å sikre at barnehagene beholder erfarne medarbeidere. Arbeidsmiljøloven er klar på at arbeidsgiver skal organisere og tilrettelegge arbeidet under hensyn til den enkelte arbeidstakers alder og forutsetninger.

Regjeringen har gått sammen med partene i utdanningssektorene om en felles strategi med tiltak for å rekruttere til lærerutdanningene og for å beholde lærere i yrket. Fra høsten får barnehagelærere bedre vilkår for å ta en videreutdanning og vi gir midler for at nyutdannede barnehagelærere skal få veiledning. Vi gir fem universiteter i regioner med størst behov for barnehagelærere, en million hver. Målet er å stimulere til en ekstra regional

innsats for at flere skal velge en lærerutdanning, og særlig barnehagelærerutdanning. Summen av grepene skal blant annet gjøre barnehagen til en mer attraktiv arbeidsplass. Jeg har dialog med partene om å følge opp strategien og for å vurdere ytterligere tiltak.

Regjeringen gjør flere grep for å gjøre barnehagen bedre for barn og for ansatte. Bemanningssituasjonen er en viktig prioritering. Vi har styrket kommunesektoren, og den vil styrkes ytterligere nå i behandlingen av revidert nasjonalbudsjett. 800 millioner kroner av dette er særskilt begrunnet med behovet for økt bemanning i barnehagene, og regjeringen forventer at kommunene prioriterer midlene til økt bemanning. 14 kommuner får øremerket tilskudd til økt pedagogtetthet og økt bemanning i barnehager i levekårsutsatte områder, og gjennom avtalen om revidert nasjonalbudsjett for 2025 med SV og SP er vi enige om et nytt tilskudd til toppet bemanning i barnehagene for å styrke eller avlaste grunnbemanningen. I tillegg har Utdanningsdirektoratet utarbeidet en veileder som tydeliggjør ansvaret eiere har for å sørge for tilstrekkelig bemanning gjennom hele barnehagehverdagen.

I IA-avtalen (2025-2028) har partene i arbeidslivet forpliktet seg til å sørge for informasjon og kunnskapsformidling til sine medlemmer om betydningen av forebyggende arbeidsmiljøarbeid, sykefraværsoppfølging og lokalt partssamarbeid. IA-bransjeprogram for barnehage er en del av avtalen, og har hatt som mål å forbedre arbeidsmiljøet og redusere sykefravær og frafall i barnehagesektoren. Barnehageeiere har en viktig rolle i å skape gode arbeidsforhold i barnehagene, og barnehagestyrere har det overordnede ansvaret for å sikre et godt arbeidsmiljø for sine ansatte. Gjennom enighet med SV og SP om revidert nasjonalbudsjett for 2025, blir dette arbeidet ytterligere styrket.

Utover dette er seniortiltak og særaldersgrense et anliggende mellom partene i arbeidslivet, og det er representanter for partene som drøfter og forhandler lønns- og arbeidstidsspørsmål for barnehagelærerne. Jeg har tillit til at partene ivaretar dette gjennom sine forhandlinger. Jeg vil ikke ta initiativer på områder der partene har ansvaret. Dersom partene ønsker dialog med meg om områder de har ansvar for, legger jeg til grunn at de tar kontakt.

SPØRSMÅL NR. 2498

Innlevert 12. juni 2025 av stortingsrepresentant Seher Aydar

Besvart 20. juni 2025 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Det kommer klart fram av Riksantikvarens vedtak om fredning av Møllergata skole (02.05.2017) at formålet er å vise fram Møllergata som grunnskole, og at det er et ønske om at skoledriften skal fortsette. Nå er skolen foreslått nedlagt. Med utgangspunkt i dette ønskes en vurdering fra statsråden om det i det hele tatt er mulig å legge ned grunnskoledriften ved skolen uten at dette bryter med fredningsvedtaket.

Vil en eventuell nedleggelse av Møllergata skole være i strid med Riksantikvarens vedtak om fredning av skolen?

BEGRUNNELSE:

I Riksantikvarens vedtak om fredning av Møllergata skole (2.5.2017), står det blant annet følgende:

“Formålet med fredningen er å bevare Møllergata skoles kulturhistoriske og arkitekturhistoriske verdier. Fredningen skal sikre dokumentasjon og opplevelse av et skoleanlegg som har stått sentralt i hovedstadens og nasjonens skolehistorie, utviklingen av landets skolebygging og vår moderne skoleundervisning.”

(...)

“Formålet er at videre bruk som skole skal forenes med en autentisk opplevelse av en historisk bygning med en rik bygningshistorie.” (...) “I skolegården må det ikke settes i verk tiltak eller gjøres endringer som kan svekke opplevelsen av det fredete skoleanlegget og den åpne skolegården, eller på noen annen måte motvirker formålet med fredningen. Eventuelle endringer skal forelegges forvaltningsmyndigheten, og vil kreve dispensasjon fra fredningsvedtaket.”

(...)

“Byantikvaren er også opptatt av at skoledriften ved Møllergata skole skal fortsette.”

(...)

“Riksantikvaren har utarbeidet en fredningsstrategi for nye fredninger. Denne fredningsstrategien har 10 temaer som skal prioriteres. Møllergata skole faller under temaet fellesskap og demokrati, med undertema : Grunnskole. Møllergata skole er en type kulturminnesom har betydd mye for mange og som gjenspeiler alles rett til skolegang og temaet er særlig aktuelt, blant annet i Oslo.”

(...)

“Riksantikvarens fredningsstrategi mot 2020 tar for seg flere tema som skal prioriteres for fredning i årene som kommer. Et av disse prioriterte temaene er «Fellesskap og demokrati» med «Grunnskolen» som første underpunkt. Fredningen av Møllergata skole, som en godt bevart grunnskole fra andre halvdel av 1800 - tallet, passer dermed meget godt inn i Riksantikvarens fredningsstrategi.”

Svar:

Ved et fredningsvedtak er de kulturhistoriske og arkitektoniske verdiene vurdert og veid opp mot behov eier og bruker har for videre bruk. Fredningen av Møllergata skole har som formål å bevare de kulturhistoriske og arkitekturhistoriske verdiene i bygningene. Skolen har stått sentralt i både Oslo og Norges skolehistorie, og i utviklingen av den moderne skoleundervisningen. I Riksantikvarens fredningsvedtak for Møllergata skole er det gjort tydelig at fredningen ikke skal hindre at bygningene skal kunne fortsette å være en funksjonell skole. Det betyr likevel ikke at fredningsvedtaket begrenser bruken til at det må være skole videre. Riksantikvaren har ikke anledning til å bestemme hvordan fredete bygninger skal brukes. Men ved eventuelt salg eller ny bruk av bygningene opprettholdes fredningen og fredningsbestemmelsene.

SPØRSMÅL NR. 2499

Innlevert 12. juni 2025 av stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum

Besvart 20. juni 2025 av kultur- og likestillingsminister Lubna Boby Jaffery

Spørsmål:

Kan statsråden nå bekrefte at det ikke lenger arbeides med Tullinløkka-alternativet, og at departementet legger til grunn mer nøkterne og realistiske løsninger for Nationaltheatret?

BEGRUNNELSE:

Behovet for å rehabilitere nationaltheaterbygningen er velkjent. I lang tid har det blitt jobbet med å finne en løsning både for byggets framtid og for teateraktiviteten i byggeperioden. Det er bred politisk enighet om at bygget må reddes, men planen om å etablere en scene under bakken har vært så ekstravagante at til og med tidligere teatersjef Ellen Horn kalte de et «luftslott». Derfor var Senterpartiet i regjering opptatt av å bidra til et mer realistisk og gjennomførbart prosjekt. Regjeringen fikk derfor gjennomført en ekstern kvalitetssikring av de ulike alternativene som var ferdig i vår. Kvalitetssikringen var tydelig på at Tullinløkka-alternativet var en dårlig løsning, og anbefalte at det ble arbeidet videre med en av de mer nøkterne løsningene. Dersom regjeringen følger opp rådet fra kvalitetssikringen vil det være godt nytt både for statens

finanser og alle som er glad i Nationaltheatret og nationaltheaterbygningen.

Kulturministeren har selv vært opptatt av at denne saken har tatt lang tid, og at det haster med å få en avklaring for å få framdrift i prosjektet.

Svar:

Vi har mottatt rapporten fra ekstern kvalitetssikring med supplerende analyse, som har skjedd på oppdrag fra Kultur- og likestillingsdepartementet og Finansdepartementet. Denne rapporten supplerer Statsbyggs utredning og oppdatert markedsundersøkelse/tomtesøk for ulike løsninger for Nationaltheatret. Jeg mener at vi nå til sammen har et godt kunnskapsgrunnlag for behandling av saken om Nationaltheatret.

Jeg kan ikke forskuttere regjeringens behandling, men rapporten inneholder klare og tydelige anbefalinger, for eksempel om Tullinløkka og Horn-gruppens forslag, som jeg vil legge stor vekt på i arbeidet med regjeringens beslutning.

Jeg er glad for at representanten Vedum også selv understreker at det bred politisk enighet om at Nationaltheaterbygningen skal rehabiliteres, og at teaterdriften

i byggeperioden også er en viktig del av prosjektet om Nationaltheatret. Valget regjeringen tar for Nationaltheatret, skal stå seg gjennom mange generasjoner, derfor er vi

opptatt av å lytte til Nationaltheatret og finne en løsning som ivaretar teatrets behov innenfor et forsvarlig kostnadsnivå.

SPØRSMÅL NR. 2500

Innlevert 12. juni 2025 av stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård

Besvart 23. juni 2025 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Nav har tolket loven feil i 11 år. Det har ført til at 62 000 brukere har fått for lite stønad. Nav er i gang med å rette 1 500 saker med større omfang, men vurderer fremdeles hvordan de skal håndtere de resterende 62 000.

Hvor lenge kan statsråden godta at over 60 000 mennesker ikke får pengene Nav ulovlig har holdt tilbake, og vil statsråden foreta seg noe, sånn at folk pengene de har krav på?

BEGRUNNELSE:

I E24 12.06.2025 kan vi lese at 62 tusen mennesker har fått for lite uttbetalt fra Nav, og at Nav ennå ikke vet hva de skal gjøre med saken. Nav har mellom 2010 og 2021, i strid med loven, utsatte datoen for innvilgelse av uføretrygd til den første i måneden etter, og fortsatte å betale ut arbeidsavklaringspenger (AAP) isteden i den perioden. AAP vil i de fleste tilfeller være lavere enn uføretrygd, og også gi mindre tilleggssytelser som barnetillegg. Nye beregninger fra Nav viser at har feilen ført til at 62 000 brukere har fått for lite penger. I snitt har de fått cirka 4 000 kroner for lite - altså har Nav betalt ut rundt 250 millioner kroner for lite i perioden.

Svar:

Bakgrunnen for saken er en kjennelse som ble avsagt i Trygderetten i oktober 2022. Den aktuelle trygderettskjennelsen gjaldt fortolkning av en bestemmelse i folketrygdloven slik den lød før en klargjøring i 2021.

Dette har reist spørsmål om håndtering av andre uføresaker som i perioden 2004-2021 hadde fått et virkningstidspunkt som ikke var i samsvar med Trygderettens rettsoppfatning. Med virkningstidspunkt menes datoen for rett til utbetaling av ytelsen, og i denne saken, nærmere bestemt fra hvilken dato arbeidsavklaringspengene skal stanses og utbetalingen av uføretrygd starte. I

en del tilfeller vil arbeidsavklaringspenger og uføretrygd utgjøre omtrent det samme, men for mange vil uføretrygden kunne være enten høyere eller lavere.

Arbeids- og velferdsdirektoratet har tidligere anslått at det er ca. 210 000 personer som er berørt av denne saken, hvorav om lag 70 pst. har kommet uendret eller ut pga. feilen. Dette blir ikke krevd tilbake.

Etter gjeldende rett foreligger det ingen generell plikt for forvaltningen til å gjennomgå andre saker på eget initiativ som kan ha vært berørt av samme feil. Dette beror på en helhetsvurdering. Arbeids- og velferdsdirektoratet har besluttet at saker som traff virkningstidspunktet for innføring av ny uføretrygd vil bli gjennomgått på eget initiativ. Dette er opplyst å gjelde ca 1500 av disse saker. I tillegg vil Arbeids- og velferdsetaten ta imot og håndtere de henvendelsene som kommer fra brukere som mener de kan være rammet av feiltolkning.

Vi har i budsjettet for 2025 varig styrket etaten med 100 millioner kroner for å møte utfordringen med lange saksbehandlingstider og bedre kvaliteten i saksbehandlingen. Direktoratet må på sin side avveie og prioritere nærmere innenfor de rammene de er tildelt.

Arbeids- og velferdsdirektoratet har ansvaret for å tolke og forvalte regelverket og sikre ytelser som er viktige for folk i mange ulike situasjoner. Jeg har dialog med Arbeids- og velferdsdirektoratet og har tillit til at direktoratet selv vurderer hva de har mulighet for å gjøre, og de må vurdere hva som er praktisk mulig å løse innenfor den økonomiske rammen, også i dette sakskomplekset.

SPØRSMÅL NR. 2501**Innlevert 13. juni 2025 av stortingsrepresentant Kathy Lie****Besvart 19. juni 2025 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

Hva vil statsråden gjøre for å hindre at unge, velutdannede personer med funksjonsnedsettelse faller utenfor arbeidslivet og ender på uføretrygd, og hvilket ansvar har offentlige arbeidsgivere for å unngå diskriminering i ansettelsesprosesser?

BEGRUNNELSE:

Under en replikkutveksling med statsråden tidligere denne uken tok jeg opp en bekymringsfull situasjon som gjelder en ung person med høyere utdanning og funksjonsnedsettelse. Vedkommende har fullført en mastergrad i offentlig forvaltning og styring med toppkarakterer, men har til tross for dette store utfordringer med å komme inn på arbeidsmarkedet. På grunn av sin funksjonsnedsettelse har personen ikke hatt mulighet til å kombinere studiene med deltidsarbeid, og mangler derfor arbeidserfaring. Selv om vedkommende ofte blir innkalt til intervju, ender det som regel med at stillingen går til en "bedre kvalifisert kandidat". Mange av stillingene det søkes på er i offentlig sektor, særlig i statlige virksomheter.

Dette reiser spørsmål om hvorvidt offentlige arbeidsgivere i tilstrekkelig grad tar ansvar for inkludering og unngår diskriminering i ansettelsesprosesser. Det er særlig viktig at staten går foran som et godt eksempel i arbeidet med å sikre at personer med funksjonsnedsettelse får reell tilgang til arbeidslivet. Jeg vet at statsråden er opptatt av å redusere antallet unge som havner på uføretrygd, men dette er et konkret eksempel på hvordan unge, høyt utdannede personer risikerer nettopp det – ikke på grunn av manglende evne, men på grunn av manglende muligheter.

Svar:

Jeg deler representantens bekymring når det gjelder utfordringene unge med funksjonsnedsettelser møter i arbeidslivet, til tross for at mange har gode kvalifikasjoner. Spørsmålet representanten stiller faller inn under flere departementers ansvarsområder. Jeg har derfor innhentet bidrag til dette svaret fra kultur- og likestillingsministeren som har ansvar for området likestilling og diskriminering, og fra digitaliserings- og forvaltningsministeren som har ansvar for statlig arbeidsgiverpolitikk.

Det er et mål for regjeringen at personer med nedsett funksjonsevne skal møte et arbeidsliv som er åpent

og inkluderende. I Meld. St. 33 (2023-2024) En forsterket arbeidslinje – flere i jobb og færre på trygd har vi foreslått en rekke tiltak som skal styrke den enkeltes mulighet til å delta i arbeidslivet og motivere arbeidsgivere til å legge til rette for at flere kan inkluderes.

Regjeringen har særlig styrket og videreutviklet innsatsen overfor unge under 30 år. Allerede i 2023 innførte vi en ungdomsgaranti som sikrer at unge, med behov for bistand fra Arbeids- og velferdsetaten for å komme i ordinært arbeid, får tidlig, tett og tilpasset oppfølging. Nå vil vi blant annet prøve ut et arbeidsrettet ungdomsprogram med inntektssikring som ikke er knyttet til en diagnose, men aktivitet, samt gjennomføre et forsøk med fireårig lønnstilskudd for utsatte unge som står i fare for å bli uføretrygdet eller er uføretrygdet.

Arbeidstakere og arbeidssøkere med funksjonsnedsettelser har krav på egnet individuell tilrettelegging i ansettelsesprosessen og av arbeidsplass og arbeidsoppgaver. For personer som har behov for mer tilrettelegging enn det loven krever av arbeidsgiver, tilbyr Arbeids- og velferdsetaten tilretteleggingsordninger der arbeidsgiver, arbeidstaker eller arbeidssøker kan få tilbud om tilrettelegging og oppfølging på arbeidsplassen. Folketrygden dekker blant annet hjelpemidler mv. som skal bidra til å bedre funksjonsevnen i dagliglivet og arbeidslivet. I tillegg kan funksjonsassistanse i arbeidslivet gis til personer som har omfattende fysiske funksjonsnedsettelser, og til blinde og sterkt svaksynte.

Representanten stiller spørsmål ved ansvaret til offentlige arbeidsgivere. Offentlige arbeidsgivere har et særskilt ansvar for å unngå diskriminering i ansettelsesprosesser. Dette ansvaret er nedfelt i likestillings- og diskrimineringsloven og arbeidsmiljøloven, og omfatter både plikt til å forebygge diskriminering og aktivt fremme likestilling.

Likestillings- og diskrimineringsloven forbyr diskriminering, inkludert i ansettelsesprosesser. Loven forbyr også innhenting av personlige opplysninger i ansettelsesprosesser, dette gjelder blant annet opplysninger om funksjonsnedsettelser. Jeg vil videre nevne at alle arbeidsgivere, også offentlige, har en utstrakt aktivitetsplikt. Med dette menes at arbeidsgivere skal arbeide aktivt, målrettet og planmessig for å fremme likestilling og hindre diskriminering. Arbeidsgivere i staten er i tillegg pålagt å vurdere kvalifiserte søkere med funksjonsnedsettelse, hull i CV-en eller innvandrerbakgrunn og innkalle minst én søker fra hver av disse gruppene til intervju.

Det er viktig at staten går foran for å skape et inkluderende arbeidsliv. Regjeringen har derfor bestemt at alle statlige virksomheter, både i 2024 og 2025, skal ha en positiv utvikling i antall ansettelser av personer med funksjonsnedsettelse og/eller fravær fra arbeid, utdanning eller opplæring.

I staten er det også etablert et traineeprogram for personer med funksjonsnedsettelse og/eller hull i CV-en, og som har høyere utdanning. Ledige stillinger lysenes utrettet mot kvalifiserte søkere i målgruppen. Regjeringen ønsker å revitalisere og evaluere dette programmet for å bidra til økt inkludering. Det er satt av 1 mill. kroner til dette arbeidet i 2025.

Regjeringen vil videre arbeide for at statlige virksomheter i forbindelse med jobbanalyse og utlysning av ledige stillinger går kritisk gjennom hvilke krav som stil-

les til kvalifikasjoner. Vi anser det som viktig at virksomhetene, samtidig som de skal søke etter den kompetanse som er nødvendig for å løse samfunnsoppdraget, ikke stiller unødvendige krav som kan virke ekskluderende, særlig for enkelte utsatte grupper. Tvert imot er det viktig å skrive utlysningstekster som virker inkluderende.

Vi vil også styrke arbeidet med å inkludere flere personer med funksjonsnedsettelse og personer med hull i CV-en i arbeidslivet i staten gjennom aktiv formidling av de mulighetene statlige virksomheter faktisk har til å føre en inkluderende rekrutteringspraksis, og lete etter kompetanse blant hele befolkningen. Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet vil ha mangfold og inkludering som ett av hovedtemaene på årets arbeidsgiverkonferanse i staten, som arrangeres i september. På denne konferansen er HR i alle statlige virksomheter invitert.

SPØRSMÅL NR. 2502

Innlevert 13. juni 2025 av stortingsrepresentant Kathy Lie

Besvart 18. juni 2025 av barne- og familieminister Lene Vågslid

Spørsmål:

Stortinget vedtok, i forbindelse med behandlingen av Fosterhjemsmeldingen, en rekke flertallsmerknader som regjeringen er bedt om å utrede og komme tilbake til Stortinget med.

Kan statsråden redegjøre for når departementet forventer å komme tilbake til Stortinget med disse utredningene, og om arbeidet med oppfølgingen er igangsatt?

BEGRUNNELSE:

Under behandlingen av Fosterhjemmeldingen vedtok Stortinget en rekke viktige merknader med klare forventninger til regjeringens oppfølging. Disse forslagene ble senere løftet frem igjen i Prop. 83 L Kvalitetsløftet i barnevernet, hvor komiteen understreket betydningen av å følge opp blant annet:

Utredning av når det oppstår rett til familieliv mellom barn og fosterforeldre, og hvilke rettigheter dette innebærer.

Forslag om at barn i fosterhjem, uavhengig av partsstatus, skal få rett til å klage på tilbakeføring.

Forslag om at også fosterforeldre skal få klagerett ved tilbakeføring.

Utredning av konsekvensene ved å innføre bistandsplikt for spesialiserte fosterhjem.

Hvordan samvær som ikke er til barnets beste kan stanses, inkludert barns rett til midlertidig å stanse samvær, med inspirasjon fra dansk modell.

Vurdering av en grense for når og hvor ofte barnevernet skal vurdere tilbakeføring eller andre tiltak, slik det gjøres i Sverige med en 2-årsgrense.

Komiteen var tydelig på at disse tiltakene må følges opp med nødvendige økonomiske og faglige ressurser, og at fremdriften må evalueres jevnlig.

Vi vil understreke hvor viktig vi mener det er at disse endringene faktisk blir fulgt opp. Statsråden har vært tydelig på at det ikke var mulig å inkludere disse forslagene i proposisjonen om endringer i barnevernloven som nylig ble behandlet. Samtidig har vi klare forventninger om at dette arbeidet har høy prioritet fremover, og at regjeringen kommer tilbake til Stortinget med oppfølging så snart som mulig.

Svar:

Fosterhjemsmeldingen varslet gode og viktige tiltak som skal bidra til mer stabilitet og trygghet for barna i fosterhjem og fosterforeldrene. Stortinget behandlet fosterh-

jemsmeldingen i januar i år. Regjeringen la i april fram Prop. 83 L (2024–2025) om et kvalitetsløftet i barnevernet. Der fulgte vi opp fosterjemsmeldingen med konkrete lovforslag som skal gi bedre rammer for fosterhjem, og som skal gjøre det mer attraktivt å være fosterforeldre. Blant annet får fosterforeldre bedre økonomiske rammevilkår og økt beslutningsmyndighet på vegne av barna i fosterhjem. Det gjenstår fortsatt arbeid med andre tiltak i meldingen. Jeg har selvsagt merket meg familie- og kulturkomiteens merknader om dette i Innst. 524 L (2024–2025).

Regjeringen er allerede godt i gang med å følge opp flertallsmerknaden om å utrede bistandsplikt for spesialiserte fosterhjem, og å vurdere alternative tiltak for å øke bruken av spesialiserte fosterhjem. Planen er å gi vår vurdering av spørsmålet til Stortinget i tilknytning til statsbudsjettet for 2026. Til statsbudsjettet for 2026 vil jeg også gjøre rede for oppfølgingen av flere anmodningsvedtak som har betydning på fosterhjemsområdet.

Dette gjelder blant annet anmodningsvedtak nr. 441 om å utrede hvordan man kan styrke partsrettighetene til fosterbarn og fosterforeldre ved flytting og/eller tilbakeføring. I kvalitetsløftet gis barn og fosterforeldre rett til å klage på vedtak om å flytte barnet. Vi vil komme tilbake med utredning av spørsmålet om klagerett ved tilbakeføring.

Videre viser jeg til anmodningsvedtak ved behandlingen av kvalitetsløftet om å fremme lovforslag som gir barn fra 12 år partsrettigheter i barnevernssaker fra 1. januar 2028. Vurdering av barns klagerett på tilbakeføring må ses i sammenheng med dette.

Når det gjelder anmodningsvedtak nr. 440, der Stortinget ber regjeringen utrede hvordan man kan senke terskelen for at barnevernet kan stanse samvær som ikke er til barnets beste, er dette fulgt opp gjennom tiltak i kvalitetsløftet. For det første er terskelen for midlertidig

stans av samvær senket sammenlignet med høringsforslaget ved at vilkåret ble endret fra «vesentlig skadelidende» til «skadelidende». I tillegg varsler vi at vi vil utrede om barnevernsloven bør ha en egen ordning for barn som har sterk motstand mot samvær. Vi har også varslet at vi vil be Bufdir om å utarbeide en retningslinje for gjennomføring av samvær som også inkluderer praksis for håndtering av situasjoner der barnet viser motvilje mot samvær, med søkelys på barnets rett til medvirkning og barnevernstjenestens oppfølgingsplikt.

Barnevernsutvalget foreslo konkrete lovendringer for å forplikte barnevernstjenesten til å vurdere kontinuitet og familieliv for barn. Med kvalitetsløftet blir det presisert i loven at barnevernstjenesten som ledd i sitt oppfølgingsansvar etter omsorgsovertakelse skal vurdere behov for tiltak som gir barnet ro og stabilitet. Vi innfører også et nytt tiltak «varig fosterhjem», for mer stabilitet for barnet og fosterforeldre når barnet ikke kan flytte tilbake til foreldrene sine. Vi har videre varslet at regjeringen vil utrede om sperrefristene i saker om samvær og tilbakeføring kan forenkles og samordnes. Det skal også vurderes om den alminnelige sperrefristen i saker om samvær og tilbakeføring kan utvides for å gi flere barn økt ro og stabilitet, eller om det bør innføres andre tiltak for å begrense antall nemnds- og rettsprosesser i saker der tilbakeføring ikke er aktuelt.

Det pågår en betydelig styrking av innsatsen på fosterhjemsområdet, som oppfølging av tiltakene fra fosterjemsmeldingen og kvalitetsløftet. Departementet tar sikte på at lovendringene på fosterhjemsområdet skal tre i kraft 1. januar 2026. Utredningene vi står overfor skal være gode og grundige, og med involvering fra relevante aktører i sektoren inkludert barn og unge. Jeg skal ikke foregripe de faglige vurderingene, men vil komme tilbake til Stortinget på egnet måte.

SPØRSMÅL NR. 2503

Innlevert 13. juni 2025 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund

Besvart 23. juni 2025 av digitaliserings- og forvaltningsminister Karianne O. Tung

Spørsmål:

Hvor mye bruker norsk offentlig sektor årlig på lisenser for Windows og Office 365, fordelt på staten, kommuner og fylkeskommuner?

BEGRUNNELSE:

Microsoft sine tjenester Windows og Office 365-pakken har slått rotfeste i hele det norske samfunnet. Fra man begynner på skolen blir man gjerne presentert med en

datamaskin som benytter Windows, og for skolearbeidet bruker man gjerne Word og PowerPoint. I arbeidslivet blir den samme programvaren brukt, i tillegg til Outlook, Excel og Teams for å nevne noe.

Norsk offentlig sektor, kommuner, fylkeskommuner, og staten for øvrig benytter alle disse systemene. Kostnadene er selvsagt ikke hovedproblemet ettersom vi selvsagt må ha programvare som gjør det mulig å gjennomføre de nødvendige oppgavene som kreves. Hovedproblemet ligger i at vi gir opp digital suverenitet, og det er langt fra bare en idealistisk og fin tanke. Det omhandler digital beredskap og kontroll over Norges digitale virksomhet.

15. mai i år ble sjefsanklageren i Den internasjonale straffedomstolen (ICC) Karim Khan ilagt sanksjoner av Donald Trump som følge av ICCs arrestordre og etterforskning av Israel og deres statsminister. En effekt av dette var at Microsoft utestengte Khan fra Outlook.

I Danmark har de nå innsett hvor sårbar man faktisk er ved å benytte disse proprietære løsningene, og har igangsatt prosessen med å fase ut de gamle Microsoft systemene til fordel for åpne og frie løsninger som Linux og Libre Office. Det kan selvsagt nevnes at flere offentlige organer rundt om i Europa benytter nettopp slike løsninger fra før.

Videre kan en økt anvendelse av slike løsninger bidra enormt til å forbedre og videreutvikle tjenestene til å bli enda bedre.

Omfanget Microsoft har ovenfor norsk maskinvare er enormt. Likevel finnes det åpne og frie løsninger som både er tilsvarende om ikke bedre på visse områder. Ikke minst representerer disse alternativene løsninger som i sin natur er gratis og helt transparente. Sistnevnte er særlig fordelaktig med tanke på sikkerhet.

Regjeringen har satt som mål at Norge skal bli verdens mest digitaliserte land. Det i seg selv er ingen dårlig målsetning, men vi står ovenfor et veiskille om hvorvidt vi skal la denne digitaliseringen finne sted basert på åpne og suverene løsninger kontra lukkede og avhengige løsninger.

Svar:

Effektiv bruk av offentlige ressurser er en høy prioritet for regjeringen, og jeg takker for spørsmålet fra representanten. Office lisensieres nå i det alt vesentlige som en skytjeneste. Windows er dels lisensiert som en skytjeneste og dels som en alminnelig lisens. De senere årene har bruken av skytjenester økt kraftig, og de aller fleste offentlige virksomheter kjøper nå IKT-tjenester i skyen. I det følgende vil jeg gi en kort gjennomgang av markedet for skytjenester, basert på vedlagte rapport fra Menon og DFØ, som sist ble oppdatert i 2024.

Ifølge rapporten fra Menon og DFØ har både statlig, kommunal og fylkeskommunal bruk av skytjenester

økt drastisk de senere årene, i likhet med resten av verden. Tall fra SSB viser at andelen statlige virksomheter som bruker en eller flere skytjenester (adapsjonsraten) har gått fra 26 til 97 prosent fra 2012 til 2024. Dette kan indikere at skytjenester gir kostnadsfordeler for virksomhetene. Det er særlig bruk av programvaretjenester (SaaS – Software as a Service) som er drivkraften for den økte andelen. Også bruk av infrastruktur tjenester (IaaS – Infrastructure as a Service) og plattformtjenester (PaaS – Platform as a Service) har økt kraftig.

Det offentlige kjøpte skytjenester for mellom 6 og 17 mrd. kroner i 2023. En kombinasjon av ulike kilder gir et estimat på 11,6 mrd. kroner i 2023 for hele skymarkedet i offentlig sektor. Allmenn sky står for 5,7 mrd. kroner, privat sky for 2,8 mrd. kroner og hybrid sky for 3,0 mrd. kroner.

Kommunenenes utgifter anslås til 3-4 mrd. kroner per år, mens statens utgifter kan være omtrent 7 mrd. kroner. Dette betyr at kommunal sektor utgjør omtrent 30-40 prosent av totale skykostnader. Statlig sektor har sannsynligvis flere store investeringer i plattform og infrastruktur, ettersom staten også leverer mange digitale tjenester til kommunal sektor. Med tanke på statens store investeringer i infrastruktur og tverrgående IKT-løsninger, antas det at statens skykostnader er betydelig større enn de kommunale.

Både for IaaS/PaaS og SaaS er Microsoft den klart største leverandøren i Norge og har i Norge en total omsetning på 21 mrd. kroner for allmenn sky for hele det norske markedet. Hverken Amazon eller Google har noe særlig markedsandel innenfor SaaS-markedet. Da dette er det største markedet i Norge, ligger de langt bak Microsoft totalt. På totalmarkedet har Amazon og Google omtrent lik markedsandel på 9 prosent.

Vi har ikke informasjon om hvor mye offentlig sektor bruker årlig på lisenser for Windows. Office-lisenser selges normalt som en allmenn skytjeneste. Ifølge rapporten fra Menon og DFØ kjøper det offentlige allmenne skytjenester for 3–8 mrd. kroner per år, hvorav SaaS-tjenestene utgjør 1,5–4,8 mrd. kroner per år med et anslag på 3,2 mrd. kroner per år. Trenden er at utgiftene er økende. Av denne grunn er Markedsplassen for skytjenester blitt etablert for å effektivisere det offentliges kjøp og bruk av skytjenester.

Vedlagt følger rapporten fra Menon, som vil bli oppdatert i 2025.

[Vedlegg i pdf-format](#)

SPØRSMÅL NR. 2504**Innlevert 13. juni 2025 av stortingsrepresentant Eivind Drivenes****Besvart 19. juni 2025 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

På Agder har fylkeskommunen hatt ett Nav-ombud, dette har fungert svært godt. Nå står ombudet i fare for å bli nedlagt på grunn av økonomi. erfaringen fra Agder er tverrpolitisk gode, Ap sin egen gruppeleder i Agder hyller ombudets virksomhet. Veiledning gjennom og i nav systemet er viktig, dette klarer ikke Nav sine egne folk. Vi ser folk som faktisk dessverre blir villedet, og de klarer ikke å finne frem i den digitale verden.

Vil statsråden se på muligheten for at det kan opprettes Nav-ombud?

BEGRUNNELSE:

Rundt om i det ganske land så kommer det stadig opp stiftelser, foreninger og private initiativ på hvordan det skal hjelpes inn mot Nav systemet. Det handler om å gjøre hverdagen til enkeltmennesker bedre i hverdagen. Det betyr ikke nødvendigvis at ytelsene skal øke, men det å få kanalisert søkere i riktig retning. Det er en oppfatning ute i landet at Nav nå er så spesialisert at selv nav sine saksbehandlere IKKE klarer å veilede riktig. fra Nav ombudet i Agder så sier han at det å få søker inn på riktig søknad om riktig støtte er hovedparten av hans virke. Det er ikke samsvar med å få søkt på riktig ytelse og økte kostnader, tvert i mot hevdes det. Hvis ett Nav ombud hjelper søkere til å søke riktig så vil saksmengden gå ned. For søkeres livskvalitet vil det å få hjelp og veiledning ha stor betydning. i dag oppleves det at det søkes på feil stønad og så kommer avslaget som igjen fører til ytterligere nedtur, det er for mange en stor belastning å stå i køen uten å vite hva fremtiden bringer. Nav ombudet veileder også mange brukere som ikke har gode nok digitale ferdigheter, det er dessverre mange som ikke klarer seg selv. Disse brukerne har samme rettigheter som oss alle andre.

saken har vært oppe i stortinget tidligere Ved behandling av Dokument 21 (2020–2021), Innst. 408 S (2020–2021), vedtok Stortinget [ENSTEMMIG]:

«Stortinget ber regjeringen om snarest mulig å opprette et eget, selvstendig Nav-ombud og avklare en mulig samlokalisering med et av de andre ombudene for å dra nytte av felles faglige og administrative ressurser.» (Vedtak 930, 18. mai 2021).

I oppfølging av vedtaket i statsbudsjettet 2025 står det at regjeringen ikke ønsker å opprette et eget, selvstendig Nav-ombud.

I dag brukes det store offentlige midler i fylke og over statsbudsjettet til andre organiseringer av veiled-

ning utenfor Nav. Samfunnsøkonomisk ville det være besparende og bedre for den enkelte bruker som trenger veiledning at det ble en selvstendig Nav ombud for alle.

Svar:

Som representanten Drivenes refererer til, har jeg i Prop. 1 S (2024-2025), under «Oppfølging av oppmodings- og utgreiingsvedtak», vurdert spørsmålet om et eget Nav-ombud slik:

«Spørsmålet om innføring av eit NAV-ombod for arbeids- og velferdsforvaltninga bør sjåast i ein brei ressursmessig, forvaltningsmessig og rettstryggingsmessig samanheng. I oppfølginga av NOU 2023: 11 Raskt og riktig er det igangsett eit breitt utviklingsarbeid for å betre kvaliteten i saksbehandlinga. Strategien til Regjeringa er å styrke rettstryggleiken til brukarane gjennom den foreslåtte budsjettmessige styrkinga av Arbeids- og velferdsetaten og utviklingsarbeidet som er sett i gang etter Raskt og riktig. Rettstryggleiken til brukarane blir best vareteken gjennom dei etablerte kanalane og ordningane, som rettleiing frå tilsette i arbeids- og velferdsforvaltninga, NAV Serviceklager, klage- og ankebehandlinga i Arbeids- og velferdsetaten og Trygderetten, Helsetilsynets tilsynsmyndigheit for dei sosiale tenestene i arbeids- og velferdsforvaltninga og Sivilombodet si rolle som ombod på velferdsområdet.»

Disse vurderingene gjelder fortsatt, og jeg vil derfor ikke se videre på om det skal opprettes et Nav-ombud.

SPØRSMÅL NR. 2505**Innlevert 13. juni 2025 av stortingsrepresentant Morten Stordalen****Besvart 17. juni 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Regjeringen har tidligere varslet at Statens vegvesen skal få i oppdrag å utarbeide et forslag til lov- og forskriftsbestemmelser for innføring av nullutslippssoner.

Er dette arbeidet igangsatt, når blir det sendt på høring og når kan det forventes at lovendringene fremmes for Stortinget?

Svar:

Samferdselsdepartementet ga i brev av 4. april 2025 om Statsbudsjettet 2025 - supplerende tildelingsbrev nr. 12 Oppdrag om lov- og forskriftsarbeid om nullutslippssoner Statens vegvesen i oppdrag å utarbeide et forslag til lov- og forskriftsbestemmelser for innføring av nullutslippssoner. Statens vegvesens frist til departementet er 1. august 2025.

På nåværende tidspunkt er det ikke mulig å angi en eksakt dato på når forslaget blir sendt på høring eller fremmes Stortinget.

SPØRSMÅL NR. 2506**Innlevert 13. juni 2025 av stortingsrepresentant Grete Wold****Besvart 19. juni 2025 av kommunal- og distriktsminister Kjersti Stenseng****Spørsmål:**

Eldre og mennesker med nedsatt funksjonsevne er ofte avhengige av kommunal bolig. Når man flytter fra en kommune til en annen, så opplever mange at ny kommune har krav om 2 års botid for å kunne søke ny kommunal leilighet. Om man da er avhengig av rullestol eller andre hjelpemidler så er det private markedet nesten umulig. I realiteten er derfor mange med funksjonsnedsettelse frattatt friheten til å flytte.

Hva gjøres for å endre en slik praksis?

BEGRUNNELSE:

Det er situasjoner i livet som gjør at man ønsker, eller må flytte til en ny kommune. Det kan være samlivsbrudd, ønsket kontakt med familie eller ny jobb. Da er det ikke akseptabelt at kommuner setter et botidskrav på 2 år før man kan søke en kommunal bolig. Mennesker med funksjonsnedsettelse, eldre eller andre med lav betalingsevne vil da i realiteten ikke kunne flytte om det private boligmarkedet ikke er lett tilgjengelig. Dette oppleves vanskelig, og som en ekstra belastning for mennesker som allere-

de jobber hardt for å delta på lik linje med andre i familie og arbeidslivet.

Svar:

Det er opp til den enkelte kommune å gi retningslinjer og kriterier for tildeling av kommunal bolig. Kommunene er forskjellige, og utfordringsbildet varierer. Jeg mener det er riktig at kommunene har frihet til å utarbeide retningslinjer tilpasset deres lokale behov og utfordringer. I bolig sosial lov er kommunenes ansvar på det boligsosiale feltet tydeliggjort, plikten til å gi individuelt tilpasset bistand til vanskeligstilte på boligmarkedet er presisert. Loven gir imidlertid kommunene handlefrihet til å vurdere hvordan de vil innrette den boligsosiale bistanden.

SPØRSMÅL NR. 2507**Innlevert 13. juni 2025 av stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt****Besvart 20. juni 2025 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun****Spørsmål:**

Meiner statsråden at dette vedtaket frå Utdanningsetaten i Oslo sikrar retten til vidaregåande opplæring etter opplæringslovens § 11-6, eller kan dette vedtaket føre til ei avgrensing av retten i praksis, og er det i tråd med lova at leiinga i etaten instruerer dei sakkunnige?

GRUNNGJEVING:

I den nye opplæringslova er det gitt ein utvida rett til fullføring av vidaregåande skole for alle elevar. Den nye retten gjeld ut året dei fyller 24 år. Tidligere hadde elevar med rett til individuelt tilrettelagt opplæring, rett til inntil fem år med vidaregåande opplæring. Denne retten er ikkje vidareført, men rettane til desse elevane er klarlagt i ein eigen rettleiar frå Udir.

Rettleiaren frå Udir om fullføringsretten for elevar med individuelt tilrettelagd opplæring seier at retten ikkje er avgrensa til 3 år og at “de har rett til å fullføre sluttkompetansen ut ifra målene i sin IOP, uavhengig av hvor lang tid de trenger på dette”. Det er også ei presisering av at måla i IOP-ane til elevane ikke representerer ei avgrensing av retten til vidare opplæring.

Utdanningsetaten i Oslo si toppleiargruppe har nyleg gjort eit vedtak, jf. Arkivsak-dok 24/21629-7, som verkar å vera i strid med gjeldande regelverk.

I vedtaket står det:

“I vurdering av hva som er realistiske opplæringsmål vil PPT som hovedregel ta utgangspunkt i at det skal være realistisk å nå disse innen en 3-års periode/innen en 4-års periode for lærekanndater.”

Fleire foreldre og lærarar har sagt at dei oppfattar at toppleiargruppa med dette vedtaket instruerer dei sakkunnige i PPT til å avgrense opplæringstilbodet til elevar som treng individuelt tilrettelagt opplæring i stort omfang.

Raudt er samd med dei som er bekymra, og reagerer også på at etatsleiinga gjev føringar på korleis dei sakkunnige skal gjere sine vurderingar.

Svar:

Som jeg tidligere i vår redegjorde for i mitt svar på spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 1329, gir den nye opplæringsloven bedre rettigheter til vidaregåande opplæring enn den tidligere loven. I mitt svar på det tidligere spørsmålet tydeliggjorde jeg at jeg forventer at fylkeskommunen bru-

ker sitt handlingsrom til å sørge for at den enkelte får et godt opplæringstilbud.

Det er riktig at retten til vidaregåande opplæring for ungdom etter den tidligere opplæringsloven var begrenset til tre år, i tillegg til at det var regler om rett til inntil to år ekstra vidaregåande opplæring for blant annet elever som hadde rett til spesialundervisning og som trengte mer enn tre års opplæring for å nå opplæringsmålene sine. Disse reglene er ikke vidareført i den nye loven. Dette skyldes ikke et mål om at den aktuelle elevgruppen skal få mindre opplæring enn tidligere, men at den nye loven ikke lenger begrenser retten til vidaregåande opplæring til et visst antall år. Da er det heller ikke behov for regler om ekstra tid. Alle har nå rett til opplæring frem til de har oppnådd en studie- eller yrkeskompetanse, uavhengig av hvor lang tid den enkelte bruker.

Kommunene og fylkeskommunene skal sørge for at elevene får den opplæringen de har rett på. Kommunene og fylkeskommunene skal også ha en pedagogisk-psykologisk tjeneste (PP-tjeneste), som skal gjøre de vurderinger tjenesten er pålagt etter reglene i opplæringsloven. Jeg kjenner ikke bakgrunnen for, og det nærmere innholdet i, vedtaket fra Oslo kommune som stortingsrepresentanten viser til. Men det er kommunen og fylkeskommunen som har ansvaret for å utføre sine oppgaver i tråd med rammene i opplæringsloven. Dette ansvaret forutsetter jeg at de tar på alvor. Jeg vil på generelt grunnlag bemerke at verken en sakkyndig rapport fra PP-tjenesten, et vedtak om individuelt tilrettelagt opplæring fra kommunen eller fylkeskommunen, eller en IOP vil kunne avgrense retten til vidaregåande opplæring.

Det er Statsforvalteren som fører tilsyn med de offentlige vidaregåande skolene i Norge. Statsforvalteren kan også veilede om gjeldende regler i opplæringsloven og opplæringsforskriften. Dersom foreldre eller andre ønsker å rapportere om det de mener er brudd på plikter i opplæringsloven, kan de ta kontakt med Statsforvalteren.

SPØRSMÅL NR. 2508**Innlevert 13. juni 2025 av stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein****Besvart 23. juni 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

I Aftenposten 10. juni kommer det frem at Helsestasjonen for kjønn og seksualitet (HKS) i Oslo kommune fortsatt tilbyr kjønnskorrigerende behandling for barn, til tross for at helseforetakene har definert behandlingen som “utprøvende” fordi det faglige grunnlaget er for svakt.

Hva mener helseministeren om at HKS fortsatt tilbyr slik behandling for barn og unge, til tross for at behandlingen ikke har tilstrekkelig faglig dekning ifølge helseforetakene og Rikshospitalet mener tilbudet fra HKS er uforsvarlig?

BEGRUNNELSE:

Jeg understreker at jeg spør på generelt grunnlag og ikke med bakgrunn i den konkrete saken Aftenposten referer til. Mitt utgangspunkt er at alle barn har krav på forsvarlig helsehjelp.

Statens undersøkelseskomisjon for helse- og omsorgstjenesten (Ukom) anbefalte i 2023 at den nasjonale retningslinjen for kjønnsinkongruens endres basert på en systematisk kunnskapsoppsummering. De mente at pubertetsblokkere og hormonell og kirurgisk behandling for barn og unge må defineres som utprøvende behandling, fordi det faglige grunnlaget er for svakt. De regionale helseforetakene støttet vurderingen. Helsedirektør Bjørn Guldvog sa ifjor at direktoratet også støttet dette og at de vil endre retningslinjene. Dette skulle bety at behandlingen ikke kan tilbys barn under 18 år, verken av spesialisthelsetjenesten, private aktører, kommuner eller fastleger, med mindre det skjer gjennom en prospektiv klinisk behandlingsstudie.

“At HKS fortsatt tilbyr slik behandling til barn og unge, er etter vår vurdering en uforsvarlig praksis”, sier overlege Anne Wæhre ved Rikshospitalet til Aftenposten. Hun mener ifølge Aftenposten at de ikke burde gjøre noe de ikke er tillagt ansvar for og peker på at Rikshospitalet har det nasjonale ansvaret.

I Sverige, Finland og Storbritannia får ikke barn lenger pubertetsblokkere eller hormonell behandling frem til de er 18 år. Helseminister Wes Streeting fra Labour sier at måten medikamentene har blitt brukt på tidligere overfor barn er en “skandale”.

Inntil nylig var det knapt noen barn på kjønnsklinikkene, men i de siste årene har antallet vokst kraftig. Alle de rundt et dusin studiene som har vært gjort på barn med kjønnsinkongruens som ikke mottok pubertetsblokkere, viser at de fleste vil slå seg til ro med kjønnnet sitt hvis de

blir støttet i sitt kjønnsnormbrudd. Andelen som ofte vises til, er 85 pst. Å skille mellom de rundt 85 pst. av barna med kjønnsinkongruens som vil kunne akseptere kjønnnet sitt, og de 15 pst. som ikke vil det, er krevende. Mange med personer med kjønnsinkongruens har også psykiske vansker som angst, depresjon, spiseforstyrrelser og autisme. Derfor er det i et helsefaglig perspektiv avgjørende å gå dypere i dette, og sikre at den enkelte får hjelpen vedkommende trenger, gjennom en grundig vurdering.

Svar:

Som representanten viser til så publiserte Statens undersøkelseskomisjon for helse- og omsorgstjenesten (Ukom) i 2023 en rapport om pasientsikkerheten for barn og unge med kjønnsinkongruens.

Kommunene i Norge har stor grad av selvstendighet når det gjelder hvordan de organiserer helse- og omsorgstjenestene sine. Innenfor rammen av lover og forskrifter står kommunene fritt til å bestemme sitt tjenestetilbud. Helsestasjon for kjønn og seksualitet (HKS) er en del av helse- og omsorgstjenestene i Oslo kommune. Jeg legger til grunn at Oslo kommune, i likhet med alle andre kommuner, utformer sitt tjenestetilbud i tråd med lov og forskrift. Det er tilsynsmyndighetene som fører tilsyn med om helse- og omsorgstjenesten er i samsvar med gjeldende lover og forskrifter.

SPØRSMÅL NR. 2509**Innlevert 13. juni 2025 av stortingsrepresentant Irene Ojala****Besvart 25. juni 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Er statsråden enig i at det bør ses på muligheter for mer fleksible løsninger som gjør at også jordmødre med utdanning fra land utenfor Europa kan jobbe i Norge uten å måtte ta ny full jordmorutdanning?

BEGRUNNELSE:

VG skriver 12. juni 25 om en canadisk kvinne med fire års jordmorutdanning og over fem års arbeidserfaring som jordmor i Canada, som ikke får jobbe som jordmor i Norge.

Helsedirektoratet har gitt avslag på søknad om autorisasjon, og kvinnen har fått svar om at hun heller ikke kan ta videreutdanning for å få autorisasjon, hun må ta ny full jordmorutdanning i Norge for å få praktisere yrket sitt i Norge.

Dette framstår rigid, urimelig og svært lite hensiktsmessig i en tid der Norge har behov for flere jordmødre.

Både Jordmorforbundet NSF og Jordmorforeningen uttrykker kritikk mot manglende fleksibilitet i saken, samtidig som de understreker behovet for å sikre faglig kvalitet.

Svar:

Søkere med utdanning fra land utenfor EU/EØS kan få autorisasjon i Norge dersom de har gjennomført en utdanning som anerkjennes som jevn god med tilsvarende norsk utdanning, eller dersom de har godtgjort nødven-

dig kyndighet ved bestått eksamen i helsefaglig utdanning og tilleggsutdanning eller yrkeserfaring. Den norske jordmorutdanningen er en mastergrad, som bygger på en bachelorgrad i sykepleie, og bachelorgrader i jordmorfag fra land utenfor EU/EØS vurderes ikke som jevn gode med den norske masterutdanningen. I tilfeller der utdanningen ikke vurderes som jevn god, må Helsedirektoratet vurdere om søker likevel har rett til autorisasjon gjennom å ha godtgjort nødvendig kyndighet. Hvorvidt tilleggsutdanning, tidligere arbeidserfaring og/eller veiledet praksis kan kompensere for mangler i utdanningen, er en faglig vurdering.

Jeg kan ikke gå inn i enkeltsaker. På generelt grunnlag vil jeg likevel påpeke at søkere som vurderes å ha for store avvik i sin utdanning, og derfor får informasjon om at de kan søke opptak til ordinær norsk utdanning, vil kunne få fritak fra deler av utdanningen som de kan dokumentere å ha fullført tidligere. Det er ikke hensiktsmessig at personer må gjennomføre hele utdanningen på nytt, men det vil være opp til den aktuelle utdanningsinstitusjonen å vurdere hva det er grunnlag for å gi fritak for.

Helse- og omsorgsdepartementet og Helsedirektoratet er opptatt av at godkjennings-prosessene for helsepersonell skal være så smidige som mulig, og har arbeidet mye med dette i senere år. En løsning kan for enkelte yrkesgrupper være såkalt kompletterende utdanning. Dette tilbys for sykepleiere, der målgruppen er sykepleiere med utdanning fra land utenfor EU/EØS som har en utdanning som ikke vurderes som jevn god med norsk utdanning.

SPØRSMÅL NR. 2510**Innlevert 13. juni 2025 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud****Besvart 25. juni 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Hvordan vurderer statsråden at hensynet til kapasitet ved øyeklinikkene ivaretas, når Helsedirektoratet gjennom-

fører endringer i DRG-systemet som insentiverer bruk av behandling som krever flere klinikkbesøk?

BEGRUNNELSE:

Prioriteringsmeldingen som behandles i Stortinget i disse dager, skisserer en ny retning for legemiddelpolitikken, hvor helsepersonelleffekter skal telle med i prioriteringsbeslutninger.

I starten av inneværende år trådte det i kraft endringer i systemet for innsatsstyrt finansiering. En av endringene gjelder sammenslåing av to DRG-koder, 802P og 802U, som begge er knyttet til injeksjonsbehandling av øyesykdommer. Disse kodene har vært knyttet til hvilket legemiddel som brukes i behandlingen, der det ene og eldre legemiddelet bevacizumab har hatt en lavere DRG-vekt enn koden som brukes når det behandles med øvrige patenterte legemidler. Ved å flytte koden som brukes til bevacizumab til den koden som refunderer injeksjon med øvrige preparat, vil det kunne gi økt insentiv for sykehus til å øke bruken av bevacizumab da det vil refundere samme sum, men med lavere legemiddelkostnad.

Det har vært god grunn til at disse DRG-kodene har vært separate. De siste årene har det kommet en ny generasjon med legemidler til behandling med intravitreal injeksjon hvor pasienter trenger færre injeksjoner og færre sykehusbesøk for å opprettholde synet.

Et av disse, (faricimab), som ble innført i 2023, har gjennom både registreringsstudier og flere studier med virkelighetsdata vist at pasienter trenger færre injeksjoner og sykehusbesøk enn annen standardbehandling. En industriuavhengig kostnadsstudie fra Sverige som ble publisert i høst, der det ble brukt data fra det Svenske Makularegisteret, sammenlignet faricimab med bevacizumab i samme behandlingskontekst som i Norge. Studien konkluderte med at med at ny behandling er kostnadseffektiv, og at økt behandlingsintervall er bedre for både pasientene selv og klinikkene, i form av frigjort kapasitet ved færre besøk.

Sammenslåing av DRG-kodene, forsterker insentivene til å bruke mer bevacizumab i Norge, og som i praksis betyr det at det skal prioriteres en behandling som legger beslag på mer ressurser og helsepersonell enn alternativet, uten konsekvensvurdering. Øyefeltet har helseministeren selv nevnt som et prioritert område i "ventetidsløftet" og er det området med lengst ventetid for pasienter i dag. Sykdommene som behandles med disse DRG-kodene, er også blant de raskest voksende i landet.

Svar:

Det er Helsedirektoratet som forvalter Innsatsstyrt finansiering (ISF) og ISF-regelverket. Helsedirektoratet har mottatt bekymringen representanten tar opp fra Roche i 2024. Direktoratet svarte da Roche at det er et prinsipp i DRG-systemet å legge tilsvarende behandlinger i samme DRG-gruppe (medisinsk meningsfullt og tilnærmet ressursmessig homogent). Siden DRG-systemet er et gjenn-

omsnittsbasert system, vil det være en viss grad av variasjon mellom kostnader for ulike typer behandlinger. Dette medfører at det for enkelte pasientgrupper gis en høyere refusjon enn kostnaden skal tilsi, mens andre grupper i samme DRG kan få en lavere kostnadsdekning gjennom ISF-andelen.

Direktoratet opplyste også om at ISF ikke er ment å være en treffsikker finansiering av hvert tiltak som gjennomføres i sykehus, men skal gi en delfinansiering av behandlingsgrupper (DRGer) fra staten til de regionale helseforetakene. Utøvende virksomheter står fritt til å prioritere innenfor de samlede rammene av ISF og basisbevilgning. ISF må tilpasses både for kostnadsvariasjoner i helseforetakene og behov. Det er ikke et prioriteringssystem og behandlingsvalgene foretas i virksomhetene etter pasientenes behov. Direktoratet opplyste videre om at de erfarer at det innenfor øyeområder anvendes ulike legemidler for samme pasientgruppe.

Så er det viktig å bruke de begrensede arbeidskraftsressursene mest mulig effektivt framover. I Meld. St. 21 (2024-2025) Helse for alle Rettferdig prioritering i vår felles helse-tjeneste, fremgår det at regjeringen vil utarbeide metoder eller faktorer for å vurdere personellkonsekvenser for hele helse- og omsorgstjenesten innenfor rammene av ressurskriteriet i prioriteringsvurderinger. Helse- og omsorgsdepartementet vil gi Helsedirektoratet i samarbeid med Folkehelseinstituttet, Direktoratet for medisinske produkter, de regionale helseforetakene og KS oppdrag om dette.

SPØRSMÅL NR. 2511**Innlevert 13. juni 2025 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud****Besvart 23. juni 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Vil statsråden ta i bruk eksterne ressurser og ekstern kompetanse for å redusere saksbehandlingstiden hos DMP og øke antall metodevurderinger av nye vaksiner?

BEGRUNNELSE:

Jeg registrerer at statsråd Vestre ikke svarer på mitt siste spørsmål angående de store forsinkelsene i DMP når det kommer til saksbehandling og innføring av nye vaksiner (12.5.2025). Jeg minner statsråden på at flere av disse vaksinene allerede har ventet i årevis på å bli behandlet. Med tanke på hvor stor rolle vaksiner spiller når det kommer til beredskap, håper jeg statsråden er enig i at alle gode krefter nå må benyttes for å få ned bunken av saker.

Et viktig område er forebyggingen av lidelser forårsaket av RSV, et område der statsråden kun viser til én eneste pågående metodevurdering. Dette bekrefter nettopp hvor sakte arbeidet i DMP går. Flere av våre naboland har allerede har ferdigstilt og innført flere RS-vaksiner og antistoff, både for spedbarn og eldre voksne. Jeg minner statsråden på uttalelsen fra den faglige referansegruppen for nasjonale vaksinasjonsprogram:

«Norge ligger svært dårlig an i forhold til andre land når det gjelder forebygging av RSV. Alle land i Europa bortsett fra Norge har nå innført forebyggende tiltak».

Vestre skriver i sitt svar at:

«Arbeidet med fullstendige metodevurderinger kan være komplisert, og krever både metodekunnskap og fagkunnskap».

Nettopp derfor vil løsningen Frp foreslår, nemlig at DMP koordinerer bruk av ekstern kompetanse for å sikre progresjon og høste erfaring, være fornuftig både på kort og lang sikt. Regjeringens og øvrig forvaltning sin egen bruk av ekstern kompetanse viser at dette vurderes som formålstjenlig.

I tillegg vil mulighet for og erfaring med bruk av ekstern kompetanse være fornuftig med tanke på DMPs begrensede og ustabile kapasitet, og at antallet vaksiner som skal metodevurderes vil variere.

Jeg ser meg derfor nødt til å stille spørsmålet på nytt og be om at statsråden svarer på det han ble spurt om: Vil statsråden be DMP om å benytte ekstern kompetanse for å sikre kapasitet, og få opp tempoet på metodevurderingene av nye vaksiner.

Svar:

Jeg viser til svar på tidligere spørsmål fra stortingsrepresentant Hoksrud, nr. 1803, 1864 og 2088. Direktoratet for medisinske produkter (DMP) og Folkehelseinstituttet har allerede i dag samarbeid med eksterne fagmiljøer i arbeidet med metodevurderinger. Videre kan arbeid som er gjort i andre land brukes som grunnlag for norske metodevurderinger.

I svar på spørsmål 2088 viste jeg til stortingsmeldingen om prioritering i helsetjenesten, Meld. St. 21 (2024-2025) – Helse for alle, og at regjeringen både vil legge til rette for raskere tilgang til vaksiner gjennom blåreseptordningen og utrede hvordan prosessen for å vurdere offentlig finansiering av vaksiner i vaksinasjonsprogram kan tilpasses utredningsinstruksens krav.

Departementet følger etatens arbeid innen metodevurderingsområdet tett, og da også saksbehandlingstiden for metodevurderinger av vaksiner. Etter at etaten fra 1. januar 2024 fikk samlet ansvar for metodevurderinger av vaksiner, har det tatt noe tid å bygge opp dette fagmiljøet i DMP. Jeg vil fortsette å følge arbeidet med metodevurderinger tett, inkludert metodevurderinger for vaksiner. Temaet vil inngå i den ordinære styringsdialogen med etaten, og vurderes inn mot tildelingsbrevet for 2026.

SPØRSMÅL NR. 2512**Innlevert 13. juni 2025 av stortingsrepresentant Tor André Johnsen****Besvart 19. juni 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Mener justisministeren det er forenlig med politiets rolle og ansvar at en politiinspektør i embets medfør gir normative uttalelser om organiseringen av arbeidslivet, og hvilke føringer har regjeringen for å sikre at politiet fremstår som politisk nøytralt i sitt virke?

BEGRUNNELSE:

I en artikkel publisert 5. juni (oppdatert 10 juni) i FriFag-bevegelse uttaler politiinspektør Lasse Johnsen i Oslo politidistrikt at selskaper som Wolt og Foodora bør ansette bud i faste stillinger, og kobler dette til forebygging av kriminalitet. Dette er et politisk spørsmål som angår organiseringen av arbeidslivet og hvilke ansettelsesformer som bør være gjeldende. Slike vurderinger tilhører ikke politiet, men lovgiverne og partene i arbeidslivet.

Når en politiansatt i embets medfør går ut med tydelige føringer om hvordan private selskaper bør organisere seg, bidrar det til å svekke politiets rolle som nøytral og rettsanvendende instans. Politiet har en helt avgjørende tillitsrolle i samfunnet, og må ikke opptre som en aktør i fagpolitiske eller arbeidslivspolitiske spørsmål. Det er viktig å avklare om slike uttalelser er i tråd med gjeldende retningslinjer for offentlige tjenestemenn, og om regjeringen vil gjøre noe for å tydeliggjøre grenseoppgangen mellom politiets faglige rolle og politiske debatter.

<https://frifagbevegelse.no/loaktuelt/politi-et-ber-wolt-og-foodora-ansette-bud-i-faste-stillinger-6.158.1141858.d8140dbcb5>

Svar:

Ytringsfriheten er en grunnleggende menneskerettighet, nedfelt i Grunnloven § 100. Kjernen i ytringsfriheten er å verne ytringer i det offentlige ordskiftet, blant annet for å sikre en bred og god samfunnsdebatt. Ansatte i politiet og øvrige statsansatte har i utgangspunktet samme ytringsfrihet som enhver annen. Det gjenspeiles i de etiske retningslinjene for ansatte i statlig sektor pkt. 3.3: «Statsansatte, så vel som alle andre, har en grunnleggende rett til å ytre seg kritisk om statens virksomhet og alle andre forhold.»

Statsansatte skal også være faglig uavhengige i sitt arbeid, jf. de samme retningslinjene pkt. 5.1, noe som innebærer at faglig kunnskap og faglig skjønn skal være utgangspunktet for den statsansattes arbeid i forvaltningen.

Det er derfor fullt mulig for politiansatte å delta i samfunnsdebatten innenfor rammene av ytringsfriheten og de etiske kravene som gjelder for offentlig ansatte. Jeg mener vi bør være forsiktige med å begrense politiansattes mulighet til å kunne gi uttrykk for mulige grep som, sett fra politiets ståsted, kan være aktuelle som ledd i å forebygge kriminalitet.

SPØRSMÅL NR. 2513**Innlevert 13. juni 2025 av stortingsrepresentant Trine Fagervik****Besvart 26. juni 2025 av forsknings- og høyere utdanningsminister Sigrun Aasland****Spørsmål:**

Den manglende økningen i personale og studieporteføljen på studiested Nesna, samt utfordringene tilknyttet infrastruktur gir grunn til å etterlyse en tydeligere plan for hvordan den økte bevilgningen for satsing på studiested

Nesna er, og vil bli, håndtert fremover for å sikre en god løsning for studiestedet.

Hvordan vil statsråden sikre at bevilgningene for satsing på studiested Nesna faktisk tilkommer studiestedet for å nå intensjonene nedfelt i Hurdalsplattformen og hvilke styringssignaler har statsråden konkret gitt?

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med Senterparti/Ap-regjeringens beslutning om å re-etablere studiested Nesna står det i Hurdalsplattformen at regjeringen ønsker å «greie ut kva for andre studie- og utdanningstilbud som kan lokalisert til Campus Nesna.». Dette ønsket tok Nord universitet tak i, og etablerte et eget utviklingsprosjekt, som blant annet skulle foreslå nye og attraktive studietilbud som kunne legges til Nesna. Mandatet til prosjektet var å anbefale studietilbud «som kan komme i tillegg til studieprogrammene barnehagelærerutdanning og grunnskolelærerutdanning». Nå, tre år etter, viser et søk på nettsiden til Nord universitet at det kun er tre studieprogram på Nesna. Av disse er to lærerutdanninger, mens det siste er en videreutdanning som har gått i flere år ved studiestedet.

I Nord universitets styresak 4/22 kommer det frem at:

«Reetableringen av lærerutdanningen og barnehagelærerutdanningen er en del av en langsiktig plan om å etablere en varig og bærekraftig løsning for fremtidige tilbud av høyere utdanning på Nesna», og at det «I den videre planleggingen er det lagt opp til at det skal bygges opp et relativt bredt fagtilbud, og at tilbudet i all hovedsak skal dekkes av ansatte som har Nesna som arbeidssted.»

Det lå også en plan på infrastruktur samt et mål om å øke antall årsverk til 88. I dag er ca. 62 ansatte.

Som statsråden skriver i tidligere svar er det Nord universitet som er prosjekteier og som har ansvar for å opprettholde og øke aktiviteten på Nesna, innenfor institusjonens faglige autonomi og økonomiske rammer. Nord universitet har fått økte rammebetingelser for å dekke merkostnader på 24-26 millioner årlig til økt bemanning utover 53 årsverk, og 34-36 millioner årlig for dekning av ekstra infrastrukturkostnader. I svar på skriftlige spørsmål fra Hanne B. Wiig, Marit Knutsdatter Strand og Trine Fagervik bekrefter statsråden at Nord universitet fikk bevilget 60 millioner i 2022 til formålet, og at «Disse midlene inngikk fra 2023 i rammebevilgningen til Nord universitet (61,8 mill. kroner i 2023).

Svar:

Arbeiderpartiet og Senterpartiet har de siste årene styrket satsingen på fleksibel og desentralisert utdanning i Norge, herunder Nord universitet, og Nesna. Rammebevilgningen til universiteter og høyskoler de siste to årene er økt med totalt 320 mill. kroner til desentraliserte og fleksible utdanninger. Av disse midlene har Nord universitet blitt tildelt til sammen 30 mill. kroner, som skal bidra til å styrke fleksibel og desentralisert utdanning i regionen.

I 2022 besluttet regjeringen at Nord universitet skal tilby høyere utdanning på Nesna som studiested fra og med høsten 2022, og det ble bevilget 60 mill. kroner til formålet. Disse midlene inngikk fra 2023 i rammebevilgningen til Nord universitet (61,8 mill. kroner i 2023).

Statlige universiteter og høyskoler er rammefinansierte, noe som innebærer at de har et selvstendig ansvar for å disponere bevilgningen for å nå de målene og føringene som er satt for sektoren og den enkelte institusjon på en best mulig måte. Føringen knyttet til Nord universitets midler til Nesna, er at Nord universitet skal videreføre et lærested og tilby høyere utdanning på Nesna. Herunder ligger det til Nord universitet å vurdere eventuelle behov knyttet til infrastruktur, innenfor universitetets økonomiske rammebetingelser og fullmakter.

Kunnskapsdepartementet følger opp måloppnåelsen til Nord universitet på dette området på lik linje som departementet følger opp andre forventninger til universitetene og høyskolene.

Jeg har tillit til at Nord universitet tar sitt ansvar på alvor, og utvikler studiested Nesna og tilpasser studietilbudet i tråd med arbeidslivets behov, lokalt, regionalt og nasjonalt. Jeg ser frem til å følge med på utviklingen videre.

I den fremforhandlede budsjettenigheten på Stortinget om tilleggsbevilgninger i statsbudsjettet for 2025 (RNB) er det enighet om 2 mill. kroner til nasjonalt senter for distriktsrettet FOU på Nesna.

SPØRSMÅL NR. 2514**Innlevert 13. juni 2025 av stortingsrepresentant Seher Aydar****Besvart 23. juni 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

I årets helsetale ble betydningen av faglig autonomi, medbestemmelse, et trygt arbeidsmiljø og innsats mot sykefravær fremhevet. Blant jordmødre på fødeavdelingen RH, har sykefraværet tredoblet seg siden desember '24. Det er tidligere sendt bekymringsmeldinger internt i klinikken og til Statsforvalter.

Hva vil helseminister Vestre foreta seg når helseforetakene ikke leverer på forventningene i helsetalen 2025 og hvordan vil han følge de ansattes bekymringer, og sikre et forsvarlig og trygt fødetilbud ved Rikshospitalet?

BEGRUNNELSE:

Fødeavdelingen på Rikshospitalet kan vise til gode resultater over lang tid med tanke på kvaliteten på pasientbehandling, stabilitet blant ansatte, og ansattes tilfredshet og trygghet. Fagpersonell opplever nå at kvalitet i pasientbehandling og trygghet i arbeidet er truet.

Kvinneklinikken OUS har nylig gjennomført omorganisering av ledelsesstrukturen av helsepersonellmangel, Føden 2.0, som ble innført 05.12.2024. De ansatte ved Fødeavdelingen Rikshospitalet, OUS, er bekymra for utviklinga i pasientsikkerheten og arbeidsmiljøet i avdelingen. De uttrykker at de viktigste grunnene til at fødeavdelingene ved OUS nå står i en alvorlig situasjon, er «føden 2.0».

Tilgangen på fagfolk har ikke vært en utfordring på RH før. Det har vært lav sykmeldingsprosent blant jordmødre og leger, en stabil personalgruppe med bred og lang erfaring og kompetanse, som er trent sammen til å håndtere akutte hendelser.

Tilbakemeldingene vi får er tydelige om at Føden 2.0 har ført til dårlig samhandling på tvers av avdelinger, svekket faglig kontinuitet, økt stress og utrygghet. Situasjonen påvirker personalet og pasientsikkerheten. På toppen av dette venter en sommer med svært høye forventede fødetall. Det meldes også om at selve omorganiseringsprosessen framstår som en lukket prosess, uten involvering eller reell medvirkning. Bekymringsmeldinger fra ulike faggrupper er sendt underveis. De ansatte opplever ikke lenger at de klarer å overholde sine lovpålagte plikter.

Et bærekraftig fødetilbud forutsetter at vi ivaretar fagpersonell for å sikre at erfaring og faglig kompetanse overføres og opprettholdes, som er avgjørende for å sikre et faglig godt fødetilbud. Manglende ivaretagelse av mer

uerfarne jordmødre pga. tidsnød, kan føre til ytterligere frafall, økt sykemelding og manglende rekruttering.

En slik situasjon medfører at faren for feilbehandling potensielt blir uakseptabel høy.

Svar:

Helseforetakene i landet har ansvar for at fødetilbudet er forsvarlig, og må sørge for forsvarlig bemanning og at denne er i tråd med kvalitets- og kompetansekrav i den nasjonale faglige retningslinjen for fødselsomsorgen (2024). Befolkningen skal ha trygghet for at fødetilbudene ved landets helseforetak, er trygge og forsvarlige.

Dette aktuelle spørsmålet berører en rekke ulike temaer, og som det vises til så har jeg i min årlige helsetale – og i andre sammenhenger – fremhevet tydelige ambisjoner overfor helseforetakene. Disse er blant annet knyttet til viktigheten av trygge og gode arbeidsmiljøer, godt partssamarbeid på ulike nivåer, faglig autonomi og behov for innsats rettet mot et for høyt sykefravær i spesialisthelsetjenesten.

Når det gjelder situasjonen ved Oslo universitetssykehus HF, som det her konkret vises til, så har Helse- og omsorgsdepartementet innhentet informasjon fra Helse Sør-Øst RHF, som igjen har innhentet informasjon fra Oslo universitetssykehus HF. De viser til at fødeavdelingen ved universitetssykehuset er landets største med virksomhet både på Rikshospitalet og ved Ullevål sykehus. Rikshospitalet har i dag i underkant av 2500 fødsler årlig, mens det på Ullevål sykehus fødes mellom 6000 og 7000 barn hvert år. Oslo universitetssykehus HF skal som kjent flytte inn i nye bygg i 2031/2032, og da med lik fordeling av fødsler mellom Nye Rikshospitalet og Nye Aker – med rundt 5000 fødsler hvert sted. For å forberede organisasjonen på de endringene som kommer, er det iverksatt en organisasjonsutviklingsprosess.

Oslo universitetssykehus HF har opplevd at rekruttering av jordmødre har vært krevende over noe tid. Dette er for øvrig en utfordring som gjelder hele fødsels- og barselomsorgen, og ikke noe som er unikt for dette sykehuset. Oslo universitetssykehus HF opplyser at de har tatt grep for at tjenestene – i tillegg til å være faglig forsvarlige – også skal være fremtidsrettede og tilpasset behovene i helsetjenesten. På bakgrunn av dette har fødeavdelingen valgt å innføre en ny organisering, med mål om at jordmødrene er til stede der behovet til enhver tid er størst. Dette innebærer rent praktisk at jordmødre, sammen

med andre helsepersonell-grupper, i større grad enn tidligere arbeider på tvers av avdelingens ulike enheter. Dette er en ny organisering av arbeidet som vil kreve omstilling og en viss innkjøringstid for både ansatte og ledelse. God dialog med de ansatte, tillitsvalgte og verneombud er særlig viktig i dette arbeidet.

Når det gjelder opplevelse av mangelfull involvering og medvirkning for ansatte, så opplyser helseforetaket at avdelingen er i kontinuerlig dialog med de ansatte og at de har månedlige møter med både tillitsvalgte og verneombud for å sikre forbedringer og nødvendige justeringer. Det er sterke og kompetente fagmiljøer ved fødeavdelingen, og sykehusets ledelse har et klart mål om å både bevare og videreutvikle disse miljøene.

I informasjonen som er mottatt fra Oslo universitetssykehus HF opplyser de at det totale sykefraværet i fødeavdelingen nå er tilnærmet uendret sammenliknet med samme periode i fjor; 8,3 prosent i 2024 mot 8,9 prosent i 2025. Her gjør jeg for ordens skyld oppmerksom på at høyt sykefravær er en generell utfordring i spesialisthelsetjenesten, som i store deler av arbeidslivet for øvrig, særlig etter pandemien. Det er derfor også et område hvor det er stilt klare styringskrav, og hvor det følgerig er satt

inn ekstra innsats i spesialisthelsetjenesten. Videre er det for øvrig opplyst fra universitetssykehuset at avdelingen er kjent med at det i en periode var for dårlig renhold, og at det derfor er gjennomført tiltak for å bedre renholds-rutiner. Både ansatte og fødende skal være trygge på at omgivelsene ikke gir grunnlag for smitte og sykdom.

Avslutningsvis vil jeg minne om at tilgang til fagfolk er en av de største utfordringene helsetjenestene står overfor i årene framover – også innen svangerskaps-, fødsels- og barselomsorgen. Det innebærer at vi blant annet må utdanne flere spesialsykepleiere, inkludert jordmødre og helsesykepleiere. Vi må se på hvordan vi både beholder og bruker helsepersonell bedre enn i dag, for eksempel gjennom bedre samarbeid mellom sykehus og kommuner om jordmorressurser. Regjeringen har innført et rekrutterings- og samhandlingstilskudd som skal understøtte gode pasientforløp, effektiv ressursbruk og tjenesteutvikling mellom nivåene, f.eks. utprøving og etablering av kombinerte stillinger i svangerskaps-, fødsels- og barselomsorgen. En rekke tiltak er satt inn og pågår i ulike deler av tjenesten, med siktemål om å fortsatt ha et trygt, godt og bærekraftig fødselstilbud i norsk helsetjeneste.

SPØRSMÅL NR. 2515

Innlevert 13. juni 2025 av stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn

Besvart 24. juni 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Meiner regjeringa at Bergen bør få behalde sine 9 etabler-te regnbogeovergangsfelt?

GRUNNGJEVING:

Bergen fekk 9 regnbogeovergangsfelt i 2023, og no skal desse vedlikehaldast.

Bergensavisen har vore i kontakt med Statens vegvesen, som seier at dette er ulovleg, i ei sak publisert 13. juni 2025.

Frå juni 2024 blei skiltforskrifta endra til:

“Vegoppmerking skal anlegges på ensfarget dekke”.

, etter ei høyring der det vart peika på at regnbogeovergangsfelta i Bergen kanskje var i strid med den dåverande skiltforskrifta.

Overgangsfelta vart måla, eller “anlagt” om du vil, før endringa av forskrifta. Spørsmålet blir om regjeringa meiner denne typen oppmerking er ulovleg, og om forbodet i tilfelle har tilbakeverkande kraft.

Svar:

Eg er einig i at det er viktig å markere mangfald, inkludering og solidaritet med dei skeive. Vi må samstundes unngå at markeringane i seg sjølv utilsikta bidrar til auka utryggleik og risiko. Mangefarga oppmerking av gangfelt kan gi utryggleik både for bilistar, gåande og syklende om dette faktisk er eit gangfelt, og slik skape farlege situasjonar og ulykker og ikkje minst gi uavklarte juridiske ansvarsforhold ved uhell/ulykker.

Offentlege trafikkskilt og vegoppmerking skal regulere trafikken av omsyn til trafikksryggleik, framkomme og miljø, og kvart enkelt skilt, signal og oppmerking er

særleg utforma for å fylle berre denne funksjonen. Vegoppmerking må derfor praktiserast einsarta og konsekvent i heile landet. Dette gjeld all skilting og vegoppmerking, og er kanskje særleg viktig ved gang-feltoppmerking som pålegg plikter og gir rettar utan at det er supplerande skilting, og som alle trafikantar i alle aldrar skal forhalda seg til.

Regnbogefarga merking av gangfelt er difor ikkje i tråd med reglane i skiltforskrifta. Dette blei gjort tydeleg etter ei forskriftsendring i juli 2024, men merkinga var etter departementets syn heller ikkje tillate tidlegare, jf. også mitt svar 7. februar 2024 på spørsmål nr. 1089 frå rep-

resentanten Grunde Almeland. Dette gjeld uavhengig av om vegdekket var einsfarga eller fargelagt frå før.

Det er likevel mogeleg å ha regnbogefarga merking i vegen, så lenge det ikkje kjem i konflikt med trafikal oppmerking eller skilting. Det finst gode døme på regnbogefarga merking i vegen utanom gangfelta, til dømes i Oslo. Dersom Bergen kommune framleis ønsker regnbogefarge på gatene i Bergen, vil eg oppmode dei til å gå i dialog med Statens vegvesen for å finne eigna stader kor dette kan gjerast, til dømes på liknande vis som det er gjort i Oslo.

SPØRSMÅL NR. 2516

Innlevert 13. juni 2025 av stortingsrepresentant Trine Fagervik

Besvart 24. juni 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Er tunnelene, og forsåvidt hele strekningen, på Nordlandsbanen dimensjonert for transport av hærens nåværende og fremtidige stridsvogner?

Svar:

Ja, tunnelene, og hele strekningen på Nordlandsbanen, er dimensjonert for transport av hærens nåværende og fremtidige stridsvogner.

Hele strekningen mellom Oslo og Bodø er klargjort for såkalt "multipurpose" profil som er gunstig i forhold til laster, f.eks. trailere og stridsvogner. Det samme gjelder alle de fire grensekryssende jernbanestrekningene.

SPØRSMÅL NR. 2517

Innlevert 13. juni 2025 av stortingsrepresentant André N. Skjelstad

Besvart 24. juni 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hva har vært de budsjetterte og faktiske kostnadene for 'Buss for tog' på strekningen Oslo–Drammen de siste ti årene, både ved planlagt vedlikehold og akutte hendelser (som signalfeil)?

BEGRUNNELSE:

Kollektivtransporten på Østlandet er underfinansiert og har betydelige kapasitetsutfordringer. I for eksempel Drammensregionen jobbes det målrettet for en byvekst-avtale som kan styrke det lokale og regionale transporttilbudet. Likevel er jernbanen – selve ryggraden i kolle-

ktivsystemet – statlig styrt og utenfor lokalpolitikernes kontroll.

Når togtrafikken settes ut av drift, enten på grunn av planlagt vedlikehold eller akutte feil, påløper store utgifter til alternativ transport – såkalt “Buss for tog”. Disse kostnadene er i liten grad synlige i offentligheten, til tross for at de kan utgjøre betydelige summer som i stedet kunne vært brukt på å styrke det ordinære kollektivtilbudet.

Det er viktig med større åpenhet rundt ressursbruken. Et konkret eksempel: En ung blikkenslager flyttet nylig fra Hemsedal til Oslo for å kjøre “Buss for tog” – fordi det er så godt betalt. Det sier noe om omfanget og insensitivstrukturen i dagens system.

Svar:

Jernbanedirektoratet har innhentet innspill fra togoperatører som betjener strekningen Drammen-Oslo S. Direktoratet har forutsatt at omfanget av busskostnader begrenses til Vygruppens lokal-/regiontog som betjener strekningen Drammen/Asker-Oslo S, samt Flytogets avganger på strekningen. Fjerntogene på Bergensbanen og Sørlandsbanen benytter også Drammenbanen, men dis-

se kostnadene er ikke inkludert i vurderingene. Det har dessverre ikke latt seg gjøre å innhente så nøyaktige tall som etterspørres, for den avgrensede strekningen Drammen-Oslo S, og det understrekes at beløpene er usikre.

Videre er det relevant å påpeke at ved planlagte avvik dekker Bane NOR 80 prosent av togoperatørenes kostnader til innleie av busser, mens det for oppståtte avvik ikke er direkte dekning av busskostnader. Togoperatørene kompenseres imidlertid noe gjennom ytelsesordningen for oppståtte avvik som skyldes Bane NOR.

I følge Vygruppen ligger årlige kostnader for innleie av busser ved planlagte og oppståtte avvik på linjer som helt eller delvis trafikkerer strekningen Drammen-Oslo S på i størrelsesorden 120 mill. kroner. De seneste årene utgjør planlagte avvik mellom 75 og 95 prosent av tilfellene der det er satt opp buss for tog. Vygruppens faktiske kostnader fratrukket kompensasjon fra Bane NOR er anslått å i gjennomsnitt ligge på om lag 35 mill. kroner pr. år.

For Flytoget er det store variasjoner i årlige kostnader til busskjøring. For de seneste ti årene er omfanget i snitt ca. ti mill. pr. år totalt for selskapet, og en vesentlig andel av dette gjelder strekningen Drammen/Asker-Oslo lufthavn.

SPØRSMÅL NR. 2518

Innlevert 13. juni 2025 av stortingsrepresentant Une Bastholm

Besvart 23. juni 2025 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

En mulig ny sprengstoffabrikk i Hurummarka kan innebære store nye nitrogenutslipp til Oslofjorden. Sikker kunnskap om omfanget av utslippene bør være en viktig del av regjeringens beslutningsgrunnlag i saken.

Kan statsråden redegjøre for hva slags renseteknologi som vil bli brukt, om den er trygg, utprøvd og etablert, og hvor store nitrogenutslipp en eventuell fabrikk vil gi i antall tonn nitrogen dersom anlegget bygges med rensing?

Svar:

Det er ikke til å komme forbi at et mulig nytt sprengstoffanlegg i Hurummarka vil føre til utslipp. Dersom dette

blir aktuelt, vil jeg være opptatt av at utslippene og miljøkonsekvensene skal holdes så lave som mulig.

Det må søkes om egen utslippstillatelse for en eventuell ny sprengstoffabrikk, og anlegget vil måtte følge strenge krav etter forurensningsloven. Ved behandling av slike søknader, legger Miljødirektoratet til grunn at produksjons- og renseanleggene benytter beste tilgjengelige teknikker.

Prosjektet er fortsatt under utredning, og det foreligger ikke konkret informasjon om hvilke renseteknologier som vil benyttes eller hvor store nitrogenutslippene vil bli. Lokaliseringen av anlegget vil også kunne påvirke utslippskonsekvensene, og avbøtende tiltak vil være aktuelt å utrede som en del av videre prosjektutvikling.

SPØRSMÅL NR. 2519**Innlevert 13. juni 2025 av stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad****Besvart 19. juni 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Kva skjer med tvangsreturnerte utlendingar sine eigendeler og bankkontoar dei kanskje har i Norge, og kva gjer regjeringa for at personar som mister norsk ID og blir tvangsreturnert utan at dei får nye id-papir i returlandet, får tilgang til eigne bankmidlar og verdiar dei treng for å overleve etter returen?

GRUNNGJEVING:

Siste tida har eg vore kontakt med ein person som har mista opphaldsløyve, sin norske ID, og dermed mista all tilgang til eigne bankkonti i Norge og det han hadde av verdiar her i landet før han vart tvangsreturnert. Personen opplyser at han har teke ut på ny flukt på grunn av ein risiko med å opphalde seg i heimlandet, og prøver no å overleve papirlaus i eit naboland.

Svar:

Spørsmålet er lagt fram for Politiets utlendingsenhet (PU), som opplyser at ein utlending som mistar opphaldsløyvet sitt i Noreg, som regel har hatt god tid til å førebu seg – både når det gjeld planlegging av utreise og handtering av ulike praktiske forhold i forkant av retur. Utlendingen vil først få eit førehandsvarsel om tilbakekall av opphaldsløyvet. Deretter vil Utlendingsdirektoratet (UDI) fatte eit vedtak som kan klagast på. Som hovudregel blir det gitt utsett iverksetjing fram til Utlendingsnemnda (UNE) har fatta endeleg vedtak. I det endelege vedtaket frå UNE blir det sett ein utreisefrist som utlendingen pliktar å overhalde. Det blir òg gitt rettshjelp i form av advokatbistand i denne prosessen. Ein utlending kan søkje om forlenga utreisefrist i medhald av utlendingslova § 90 a og retningslinjer frå Justis- og beredskapsdepartementet (G-15/2010). Ein slik søknad blir vurdert av politiet.

Det finst ei rekkje ulike støtteordningar for utlendingar som får utreiseplikt frå Noreg. Dei kan søkje om økonomisk støtte og reintegreringstilskot, inkludert be om praktisk hjelp til å organisere utreise. Støtte kan bli gitt både ved assistert retur og når politiet gjennomfører ein tvangsretur. Dei ulike støtteordningane er regulerte i ei eiga forskrift om tilskot til assistert retur og tvangsretur.

Politiet sitt ansvar for iverksetjing av vedtaket oppstår først når ein utlending ikkje overheld utreisefristen, eller ein får kjennskap til at personen ikkje har til hensikt å overhalde denne. PU vil, så langt det let seg gjere, leggje

til rette for at utlendingar som skal tvangsreturnerast, får høve til å ordne opp i praktiske forhold før utreise. Eitt av formåla med dette er å sikre ein effektiv retur. Politiet har likevel inga rettsleg plikt knytt til dette, og heller ikkje myndigheit til å gripe inn i private forhold. Det er utlendingen sjølv som har ansvar for å få selt eigedelar/eigedom og få overført midlar til annan konto før og etter ein retur.

Norsk politi sitt ansvar for utlendingen opphøyrer ved overlevering i det aktuelle heimlandet. Politiet har ikkje ansvar for å leggje til rette for utlendingar som ønskjer å realisere verdiar i Noreg etter ein retur. I kva grad utlendingen kan få oppretta bankkonto eller få utferda nye ID-dokument i heimlandet, blir regulert av lovgivinga i det respektive landet.

SPØRSMÅL NR. 2520**Innlevert 13. juni 2025 av stortingsrepresentant Ove Trellevik****Besvart 20. juni 2025 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

Det oppfattes som hverken Miljødirektoratet, Veterinærinstituttet eller Statsforvalter, med kontroll- og tilsynsansvar etter bevilgningsreglementet, alltid ser behovet å føre kontroll av tildelte statlige midler.

Hvordan vil statsråden sikre allmenheten innsyn og sikre at den statlige pengebruken står i forhold til både statlig behov, kvalitet og krav til effektiv og rasjonell ressursbruk i for eksempel denne saken, slik at andre allmenne interesser sin tvil om rett ressursbruk kan legges bort?

BEGRUNNELSE:

Kontroll av statlige midler til lag og foreninger innebærer å sikre at midlene brukes riktig og i samsvar med avtaler og regelverk. De statlige midlene som gis til lag og foreninger, er regulert av statens økonomiregelverk. Departementet som tildeler midlene, vil normalt ha tilsynsplikt og skal kreve rapportering og dokumentasjon. Kontrakten som Veterinærinstituttet og Statsforvalter Vestland inngikk med Hardangerfjord Villfisklag (HVL) i 2015 har vært ulovlige, konkluderte Klagenemnda for offentlig anskaffelse. Veterinærinstituttet hevder at de har endret rutinene for ikke å havne i samme situasjon. Man kan konkludere med at Veterinærinstituttet på ingen måte har lyktes i å få kvalifisert flere tilbydere for å få konkurranse i markedet. HVL har fortsatt kontrakt. En sentral aktivitet for HVL har vært som koordinator for Genbank Hardanger etter kontrakt med Veterinærinstituttet og Statsforvalter Vestland. Videre har de hatt større kontrakter med Miljødirektoratet og Statsforvalter Vestland om Sjøørretprosjekt Hardanger.

HVL ble stiftet i 2004. Det hevdes at styreleder i disse årene har sendt rekning fra sitt personlige enkeltmannsforetak til HVL på arbeid som han har utført. I denne perioden skal styreleder i HVL attestert sine egne fakturaer og sendt de videre til regnskapsfører. Alt arbeidet som styreleder har fakturert i denne perioden er gjort uten skriftlig avtale mellom HVL og styreleder sitt enkeltmannsforetak.

Det er sporadisk avholdt årsmøter de siste 10 årene. Medlemmene får ikke innsyn i regnskapsdetaljer, og styret nekter også medlemmene innsyn i lagets avtaler med offentlige instanser og sektormyndigheter. Det fremgår ikke av lagets regnskap eller årsmelding at det alt vesentligste av lagets inntekter skal være utbetalt til styreleder.

Medlemslag i HVL har i flere år etterspurt detaljer i regnskapene, men skal være nektet dette. Ett medlemslag i HVL har i februar 2025 sendt bekymringsmelding til Veterinærinstituttet, Miljødirektoratet og Statsforvalter Vestland. Pr. 7. juni 2025 har Veterinærinstituttet og Miljødirektoratet svart at dette er en intern sak mellom medlemslaget og årsmøtet i HVL, og varslet at de ikke vil gjøre tiltak i denne saka. Statsforvalter Vestland har pr. d.d. ikke svart.

Svar:

I begrunnelsen for spørsmålet viser representanten til Hardangerfjorden villfisklag og det arbeid de utfører for å bedre livsvilkårene for laks og sjørret i Hardangerfjorden. Representanten stiller spørsmål ved de avtaler som er inngått om dette arbeidet og hvorvidt avtalene følges opp av de ansvarlige offentlige etatene.

Jeg er opptatt av å snu den negative utviklingen for villaksbestandene våre, dette gjelder både norske laksebestander generelt og bestandene i Hardangerfjorden. Sentrale oppgaver i denne sammenhengen er å bedre tilstanden til anadrom laksefisk, og sikre at ingen laksebestander går tapt. Klima- og miljødepartementet ga i 2018 i oppdrag til Miljødirektoratet å etablere en genbank for bestandene av vill laksefisk i Hardangerfjorden. Disse bestandene ble først og hardest rammet av påvirkning fra havbruksnæringen, og Genbank Hardangerfjord gir håp om at bestandene en dag kan gjenoppbygges.

I arbeidet med genbanken har ikke Miljødirektoratet inngått noen avtale med Hardangerfjorden Villfisklag, og har dermed heller ikke noen avtale å følge opp. Miljødirektoratet har inngått en avtale med Veterinærinstituttet om drift av Genbank Hardangerfjord. Veterinærinstituttet har i sin tur innhentet bistand fra Hardangerfjorden Villfisklag for å gjennomføre deler av denne avtalen. Veterinærinstituttet er for øvrig en underliggende etat til Landbruks- og matdepartementet.

Jeg har tro på at vi gjennom målrettede tiltak kan snu den negative utviklingen til laksebestandene og bedre livsvilkårene for anadrom laksefisk. Samtidig vil vi selvsagt ivareta kontroll- og tilsynsansvar der dette tilligger oss.

SPØRSMÅL NR. 2521

Innlevert 6. juni 2025 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken
Besvart 23. juni 2025 av næringsminister Cecilie Myrseth

Spørsmål:

E24 har den siste tiden avslørt at Equinor at vært med på å finansiere et energispill for skoleelever i UK. Et spill som har til hensikt å overbevise barn om at fossil energi har en viktig rolle i framtiden. Jeg vil gjerne ha en oversikt over all pengebruk Equinor har brukt på ulike sponsorater de siste årene. Brutt ned på år, og tema, som kultur, utdanning, osv.

Kan jeg også få en liste over hvem som har mottatt sponsormidlene?

Svar:

I eierskapsmeldingen, Meld. St. 6 (2022–2023) Et grønnere og mer aktivt statlig eierskap – Statens direkte eierskap i selskaper, redegjør regjeringen for blant annet statens mål som eier, statens forventninger til selskapene og hvordan staten som eier følger opp selskapene, inkludert rollefordelingen mellom eier, styret og daglig leder.

Statens mål som eier i Equinor ASA er, jf. eierskapsmeldingen, høyest mulig avkastning over tid innenfor bærekraftige rammer. Det følger av eierskapsmeldingen at statens eieroppfølging av selskapene skal bidra til å nå statens mål som eier.

Iht. selskapslovgivningens rollefordeling mellom eier og selskapet, er det styret og ledelsen i Equinor som er ansvarlig for forvaltningen av selskapet og den daglige driften. Herunder også ansvar for de forretningsmessige og operative vurderingene og beslutningene som gjøres av hvilke aktiviteter selskapet skal iverksette. En slik rollefordeling følger som nevnt av selskapslovgivningen, og fremgår også av eierskapsmeldingen som et bredt flertall på Stortinget har sluttet seg til.

Staten som eier har ikke informasjon om Equinors sponsorater ut over det selskapet har offentliggjort. I 2024 annonserte Equinor en dreining i deres sponsorstrategi. Tidligere har Equinor hatt oppmerksomhet på talentutvikling i norsk idrett, men selskapet ønsker nå i større grad å fokusere på de som søker etter bedre løsninger for energiomstillingen. Mer informasjon om selskapets sponsorstrategi og hvem som mottar sponsormidler finnes på [selskapets hjemmeside](#).

Tabellen under, hentet fra Equinors hjemmeside, oppgir sponsorater i USD. Selskapet oppgir at hovedvekten av disse midlene ligger innen realfag, utdanning og forskning.

			2024	2023	2022	2021	2020
Totale sponsorater	Equinor ASA	Millioner USD	12.8	15.9	17.4	18.6	18.0

SPØRSMÅL NR. 2522

Innlevert 17. juni 2025 av stortingsrepresentant Sigrid Zurbuchen Heiberg
Besvart 24. juni 2025 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Dersom et eller flere land tar initiativ til å utruste en stor flåte av ubevæpnete sivile skip med profesjonelle humanitære aktører og nødhjelp til Gaza, kan dette legge økt press på Israel for å slippe inn hjelp.

Er regjeringen åpen for å støtte et slikt initiativ?

BEGRUNNELSE:

Etter Israels angrep på Iran har situasjonen på Gaza fått mindre oppmerksomhet i media, men situasjonen for siv-

ilbefolkningen er enda mer desperat enn før. Israel kuttet internett forrige uke, og utfører en rekke bombeangrep samtidig som mat og medisiner blir nektet.

Offisielt er enn 55 300 mennesker drept og mer enn 128 700 skadet i Gaza siden 7. oktober 2023, ifølge helsemyndighetene på Gaza. Tallene er sjokkerende: Dødstallet representerer omtrent 2,5 % av hele Gaza-befolkningen, noe som betyr at av hver 40 palestinere som bodde i Gaza før krigen, er én nå død. Men en fagfellevurdert studie publisert tidligere i år i tidsskriftet *The Lancet*, hevder at antallet mennesker drept i Gaza er betydelig høyere enn tallet som er rapportert av myndighetene. Israel har forbudt internasjonale journalister å reise til Gaza siden 7. oktober, og de fleste overgrep får skje i stillhet og i skjul fra verdens øyne. Ingen vet hvor mange som ligger begravet i ruinene.

Samtidig blir sultkrisen stadig verre, og nye barn og voksne dør hver dag. Den internasjonale Røde Korskomiteen gjentok nok en gang denne uken at folk sliter med å få tilgang til basisvarer på grunn av israelske restriksjoner på hva som kan bringes inn i territoriet. Akkurat nå står to millioner mennesker i Gaza i fare for å sulte i hjel som følge av Israels blokade.

Befolkningen på Gaza er nå så utsultet at mange ikke vil tåle matvarer som mel eller ris. Kroppen kan få sjokk og man kan dø av feil type nødhjelp. Om man skal redde liv nå, må man få inn profesjonelt personell med kompetanse på sult og ernæring, og et skikkelig apparat som kan dele ut mat, medisiner og nødhjelp over tid.

Svar:

Regjeringen er dypt bekymret for den alvorlige humanitære situasjonen i Gaza. I mer enn tre måneder har Israel nektet sivilbefolkningen – som allerede har mistet alt – tilgang til nesten alt av grunnleggende nødvendigheter som mat, vann og medisiner. Dette utgjør alvorlige brudd på internasjonal humanitærrett. FN advarer nå om at en hungersnød er nært forestående. Samtidig pågår det omfattende militære operasjoner med svært høye sivile tap. Det rapporteres daglig om sivile som blir skutt og drept mens de forsøker å nå distribusjonspunkter for nødhjelp. Dette er fullstendig uakseptabelt, og vi har gjort det klart at disse hendelsene må etterforskes.

Det er avgjørende at det internasjonale samfunnet opprettholder presset for å sikre humanitær tilgang. Norge innførte nylig sanksjoner mot to israelske regjeringsmedlemmer sammen med flere andre land, og vi samarbeider tett med nærstående land for å vurdere hvorvidt andre tiltak kan bidra til å legge press på Israel. Det er avgjørende med bred internasjonal tilslutning hvis tiltakene skal være effektive.

Norges krav er tydelige: humanitær hjelp må slippe uhindret inn i Gaza, distribueres i tilstrekkelig omfang og i tråd med humanitære prinsipper. Samtidig ser vi at priva-

te initiativ av den typen som vises til i spørsmålet ofte har begrenset gjennomslag og kan innebære betydelig risiko. Regjeringen mener det er viktig å arbeide gjennom etablerte humanitære kanaler og i tett samarbeid med profesjonelle partnere for å sikre effektiv og trygg nødhjelpsinn-sats. FN og andre erfarne humanitære aktører står klare til å gjennomføre dette arbeidet og må få adgang til å gjøre det. Den langt mest effektive måten å få inn de mengdene hjelp det er behov for til Gaza, er landeveien.

For å sikre at tilstrekkelig humanitær hjelp når fram til sivilbefolkningen i Gaza, er det også avgjørende at partene kommer til enighet om en våpenhvile og løslatelse av gislene. Vi må få en slutt på krigen, og vi må få en slutt på konflikten. Derfor er det viktigere enn noen gang å opprettholde innsatsen for en politisk løsning. Norge står fast i sitt engasjement for en tostatsløsning – som det eneste realistiske grunnlaget for en rettferdig og varig fred mellom israelere og palestinere.

SPØRSMÅL NR. 2523

Innlevert 11. juni 2025 av stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland
Besvart 24. juni 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Ber om å få eit anslag på kor mange utenlandske kjøretøy som blir frakta med ferjer som er gratis, både på fylkeskommunalt- og riksvegssamband.
Kan det også bes om anslag på den perioden gratis ferje har vore eit tilbod til dei reisande, gjerne om mogleg fordelt pr månad?

GRUNNGJEVING:

Det er registrert at ein del utanlandske kjøretøy tek opp plass for dei fastbuande på ferjestrekk som no er gratis. Vi ber difor om ei oversikt som syner antal kjøretøy dette gjeld.

Svar:

Det blir normalt ikkje ført statistikk over nasjonalitet til kjøretøy som blir frakta med ferjer. Det eksisterer derfor heller ikkje tidsseriar som viser korleis bruk av utanlandske kjøretøy har endra seg over tid.
I tabellen nedanfor er anslått andel utanlandske kjøretøy fordelt mellom sommarmånadane og resten av året. Anslaget er laga av Statens vegvesen og er basert på reiseaktiviteten på 60 fylkesveisamband og to riksveisamband i 2024. Dette er ferjesamband der heile eller delar av sambandet er gratis og billetteringssystemet framleis blir nytta for å registrere trafikkstatistikk. Ferjeselskapa er ikkje pålagd slik registrering, men har gjort det for dei fleste av sambanda i 2024.

Anslått andel utanlandske kjøretøy		
	Sommar (juni-august)	Resten av året
Fylkesveisamband	9 pst.	2 pst.
Riksveisamband	35 pst.	6 pst.

Det er stor variasjon på tvers av sambanda. For dei fleste av dei fylkeskommunale ferjesambanda blir det anslått at andel utanlandske kjøretøy er på under 9 pst. om sommaren. Det er likevel nokre få ferjesamband der andel truleg er i området 30-50 pst.

Riksveisambandet Bodø-Røst-Værøy-Moskenes hadde ein andel utanlandske kjøretøy på om lag 55 pst. sommaren 2024, og er det sambandet som trekkjer opp delen utanlandske kjøretøy i riksveiferjedrifta.

SPØRSMÅL NR. 2524

Innlevert 13. juni 2025 av stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn
Besvart 24. juni 2025 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Meiner statsråden varslingsystemet generelt, og for arbeidsinnvandrarar spesielt, fungerer godt nok i lys av det som har kome fram i VG om arbeidstilhøva på Melkøya?

BEGRUNNELSE:

Gjennom fleire reportasjar har VG sett lys på arbeidsforholda på Melkøya. Rundt 100 arbeidarar skal ha sendt varsel om ei rekke kritikkverdige forhold, mellom anna forskjellsbehandling av utanlandske arbeidarar. I tillegg til påstandane i sjølve varselet, er det også usemje om korleis varselet har kome i stand. Det har også kome alvorlege

påstandar om gjengjelding frå arbeidsgjevar, som skal ha resultert i at fleire har trukke signaturen på varselet.

I lys av det som har kome fram er det av interesse å vite om statsråden meiner kompetansen og rutinane til å motta varslingar og førebygge gjengjelding er gode nok hos Arbeidstilsynet og Havindustritilsynet, særleg kva gjeld handtering av varsel frå arbeidsinnvandrarar.

Svar:

Spørsmålet gjelder både Energidepartementets og Arbeids- og inkluderingsdepartementets ansvarsområder. For å kunne besvare spørsmålet har jeg derfor innhentet informasjon om Arbeidstilsynet fra arbeids- og inkluderingsministeren. Svaret redegjør imidlertid i hovedsak for varslingsregler og -rutiner innen Havindustritilsynets myndighetsområde, da jeg av spørsmålsstillingen oppfatter at representanten primært er interessert i dette.

Regjeringen er opptatt av et trygt og godt arbeidsmiljø for alle arbeidstakere, uavhengig av nasjonalitet. Den norske arbeidslivsmodellen bygger på høy organisasjonsgrad, tett samarbeid mellom arbeidstakere og arbeidsgivere, og reell medvirkning fra arbeidstakerne. Dette gjelder både på sokkelen og på land, i petroleumsnæringen så vel som i andre næringer.

På Hammerfest LNG er det Havindustritilsynet som har tilsynsansvaret. I petroleumsvirksomheten er reglene om varsling i hovedsak delt mellom to kategorier; henholdsvis varsling og melding av «fare- og ulykkessituasjoner» etter styringsforskriften, og varsling av «kritikkverdige forhold» etter arbeidsmiljøloven.

Ifølge styringsforskriften skal alvorlige hendelser – som alvorlig og akutt skade, livstruende sykdom, svekkelse av sikkerhetsfunksjoner eller akutt forurensning – varsles til Havindustritilsynet. Hendelsene kategoriseres etter alvorlighetsgrad og følges opp av tilsynet, som ved behov kan iverksette gransking eller gjennomføre tilsyn.

Det er operatørens ansvar å sikre umiddelbar og koordinert varsling ved slike hendelser. Operatøren har også ansvar for å undersøke nærmere definerte hendelser og ulykker i egen virksomhet.

I tillegg til varsling av fare- og ulykkessituasjoner, fører Havindustritilsynet tilsyn med virksomhetenes etterlevelse av arbeidsmiljølovens bestemmelser om varsling av kritikkverdige forhold. Alle arbeidstakere – inkludert innleide og utenlandske – har rett til å varsle om slike forhold. Arbeidsgiver har plikt til å etablere rutiner for intern varsling, følge opp varsler, og sikre at varsleren ikke utsettes for gjengjeldelse. Havindustritilsynet følger opp at virksomhetene etterlever regelverket, og gir veiledning til både arbeidstakere og arbeidsgivere.

Havindustritilsynet har rutiner for oppfølging og innmeldingssystemer for begge typer varslingssaker – både på engelsk og norsk. Havindustritilsynet har en egen løsning for mottak av varsler om kritikkverdige forhold på arbeidsplassen. Alle saker følges opp av tilsynet etter etablerte retningslinjer.

I tillegg har Arbeidstilsynet også en tipsløsning som innebærer at alle som ønsker det kan melde fra om kritikkverdige arbeidsmiljøforhold. Tipsløsningen er enkelt tilgjengelig på etatens hjemmeside på norsk, engelsk og polsk. Den som melder fra kan velge å være anonym og det gjelder naturligvis uavhengig av melderens nasjonalitet.

Jeg er kjent med at Equinor i fjor høst mottok et varsel om arbeidsmiljøutfordringer hos en underleverandør som utførte oppdrag ved Hammerfest LNG. Varselet omhandlet blant annet forhold som kunne ha betydning for ansattes sikkerhet på arbeidsplassen. Den typen forhold som varselet omhandlet, er viktige punkter i Havindustritilsynets pågående oppfølging mot Hammerfest LNG og Equinor.

SPØRSMÅL NR. 2525

Innlevert 16. juni 2025 av stortingsrepresentant Tage Pettersen

Besvart 20. juni 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

I en nyhetsmelding på NRK Østfold skrives det at det kan bli fortgang på ny bru over Glomma.

Betyr det at statsråden vil vurdere å gå inn med ekstraordinære midler til Bypakke Nedre Glomma slik det kan oppfattes?

BEGRUNNELSE:

Utgangspunktet er at det onsdag sist uke ble kjent at Fredrikstadbrua blir stengt for kjøretøy over 28 tonn fra i høst.

I nyhetssaken siteres samferdselsministeren slik: – Dette er en utfordring for tungtransport og næringstransport. Jeg har god kontakt med Bypakke Nedre Glomma, og det jobbes nå i Bypakkesammenheng om å prioritere opp bruprosjekter. Det kan jo være en måte å prioritere denne utfordringen på, sier Nygård.

Så spørsmålet er om samferdselsministeren ønsker å skape et etterlatt inntrykk av at regjeringen vil bidra med ekstraordinære midler, eller om han egentlig bare sier at dette må Bypakke Nedre Glomma selv løse.

Svar:

Det har i lengre tid, også før orientering om kommende restriksjoner sist uke, vært kjent at det ville komme restriksjoner på Fredrikstadbrua.

Rammene for finansieringen av tiltak i Bypakke Nedre Glomma, fase 2 er gitt gjennom Stortingets behand-

ling av Prop. 41 S / Innst 266 S (2022-2023) Utbygging og finansiering av Bypakke Nedre Glomma fase 2 i Viken og er i tråd med vedtak fra lokale myndigheter. Finansieringen av tiltakene i pakken består av lokale (kommunale og fylkeskommunale) midler og bompenger. Ny bru over Glomma i Fredrikstad ligger inne i pakken som ett av fire store prosjekter og er et fylkesveiprosjekt. Målet med ny bru er blant annet å avlaste dagens Fredrikstadbru på rv. 110, sørge for at sårbarheten i trafikksystemet reduseres, og at effektiviteten i transportsystemet øker.

Det er opp til styringsgruppen i bypakke Nedre Glomma å følge opp prioriteringene i pakken. Det er fortsatt tidlig i bypakkens levetid, innkrevingen i fase 2 startet i mars 2024 og bompengepakken har en innkrevingstid på inntil 15 år. Jeg oppfatter at partene har tett oppfølging av prosjektene og stort fokus på framdrift, og ser det derfor ikke som aktuelt å gå inn med statlige midler til bypakka nå. Staten bidrar tungt til utviklingen av byområdet gjennom at det er inngått en byvekstavtale for Nedre Glomma. Byvekstavtalen går over 10 år. Staten skal bidra med totalt 1,7 milliarder (2024-) kroner som skal finansiere en økt satsing på kollektivtransport, sykling og gange.

SPØRSMÅL NR. 2526

Innlevert 11. juni 2025 av stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland

Besvart 20. juni 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Ber om å få eit anslag på tal passasjerer på FOT-rutene som knyter seg til utalandske innalands turister?

GRUNNGJEVING:

På dei små distriktsflyplassane er det ofte fulle flyavgongar på dei flya som primær er meint å skulle betjene lokalbefolkning og næringsliv. Det er difor av interesse å få eit oversyn over kor stor andel som no vert booka opp av utanlandske turistar som nyttar fly for å flytte seg mellom destinasjonane.

Svar:

Widerøe, som er operatør på fleirtalet av FOT-rutene, opplyser at dei ikkje registrerer nasjonaliteten til dei reisande.

Avinor er bidragsytar til den nasjonale reisevaneundersøkinga (RVU), som er ei kontinuerleg nasjonal undersøking med føremål å kartlegge og analysere reiseaktiviteten og reisemønsteret til befolkninga. Undersøkinga blir gjennomført på oppdrag frå styresmaktene.

Avinor opplyser at det ifølgje undersøkinga for 2024 var 7,9 prosent reisande med utanlandsk bustadadresse på regionale flyruter, ein nedgang frå 8,1 pst. i 2019.

SPØRSMÅL NR. 2527**Innlevert 16. juni 2025 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen****Besvart 20. juni 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Vil statsråden reversere beslutningen om å stenge ned kullgruvevirksomheten på Svalbard, opprettholde høyere norsk tilstedeværelse på Svalbard, oppfylle norske forpliktelser i Svalbardtraktaten, og ikke minst vise ovenfor både vestlige allierte og globale motstandere at Norge prioriterer Svalbard og nordområdene?

BEGRUNNELSE:

Nedstengning av kullgruvevirksomheten var en elendig beslutning da den ble tatt, den er uforståelig i dag. All den tid verden er fullstendig endret og prioriteringen bør være det likeså, så er det interessant å vite om regjeringen planlegger å stoppe den dårlige beslutningen om å stenge ned kullgruvevirksomheten.

Kullet brukes primært i Europeisk metallurgisk industri. Det vil ha null klima eller miljøeffekt å stenge ned på Svalbard totalt globalt, snarere tvert om! Ved å stenge ned kullvirksomheten på Svalbard må kullet da sources fra colombia, russland, australia eller annet med de fraktutslippene og miljømessige dårlige driften det medfører.

Svar:

Staten driver ikke kullgruvevirksomhet eller annen gruvevirksomhet på Svalbard direkte. Staten ved Nærings- og fiskeridepartementet (NFD) eier Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS (Store Norske) som i dag blant annet driver kullvirksomhet i Gruve 7. Det fremgår av Meld. St. 26 (2023-2024) Svalbard (svalbardmeldingen) at Store Norskes gruvevirksomhet på Svalbard har blitt gradvis redusert de siste årene. Styret i selskapet har vedtatt at driften i Gruve 7 skal opphøre sommeren 2025. Store Norske vil fortsatt være en sentral aktør på Svalbard etter dette.

Jeg viser for øvrig til representantens spørsmål til skriftlig besvarelse nr 2385 av 2. juni d.å., besvart 4. juni d.å. om tilsvarende problemstillinger og regjeringens vurderinger av disse. I svaret fremgår det at spørsmål om aktiviteten i Store Norske bør rettes til næringsministeren. Næringsministeren er konstitusjonelt ansvarlig statsråd for regjeringens eierskapspolitikk.

Å opprettholde norske samfunn på øygruppen er et av de fem stortingsforankrede målene for svalbardpolitikken. Målet nås i hovedsak gjennom familiesamfunnet i Longyearbyen. Longyearbyen er i dag basert på et differensiert næringsliv, og gruvevirksomheten som en gang var

Longyearbyens eksistensgrunnlag, er ikke lenger den største næringen. Som det fremgår av svalbardmeldingen vil regjeringen vurdere ulike tiltak for å bidra til at Longyearbyen fortsatt skal være et attraktivt sted for nordmenn å flytte til og bli boende. Tiltak som eventuelt forutsetter bevilgning vil bli presentert Stortinget i forbindelse med de årlige budsjettproposisjonene.

Jeg tolker representantens spørsmål som at det etterspørres en beskrivelse av hva nedleggelse av kullvirksomheten vil bety for våre folkerettslige forpliktelser med hensyn til Svalbardtraktaten, og hva nedleggelse eventuelt innebærer for vår prioritering av Svalbard og nordområdene. Regjeringens svalbardpolitikk er i tråd med Norges folkerettslige forpliktelser, herunder Svalbardtraktaten. For øvrig viser jeg til svalbardmeldingens brede omtale av Svalbardtraktaten.

Også hva gjelder prioriteringen av Svalbard opp mot andre hensyn, viser jeg til omtale i svalbardmeldingen, hvor det bl.a. fremgår at statens utgifter på Svalbard overstiger statens inntekter på Svalbard. Hvert år gis det derfor et tilskudd fra statsbudsjettet til dekning av underskuddet på svalbardbudsjettet. Trenden de siste ti årene har vært at statens utgifter på Svalbard i økende grad har oversteget inntektene, og differansen mellom inntekter og utgifter på Svalbard har økt betydelig i perioden siden 2015. Utgiftsøkningen reflekterer både økningen i aktivitet på Svalbard i perioden, og at Svalbard er og har vært prioritert. I sin behandling av meldingen viser Utenriks- og forsvarskomiteet til at utgifter overstiger statens inntekter på Svalbard, men at betydelige nasjonale interesser knyttet til øygruppen likevel tilsier et sterkt statlig engasjement, jf. Innst. 36 S (2024-2025). Svalbard er prioritert, og skal også fortsette å være det fremover.

SPØRSMÅL NR. 2528**Innlevert 13. juni 2025 av stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim****Besvart 25. juni 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Hvilke konsekvenser får lovbruddene på Spesialisthelse-loven som ble kjent 11. juni for vurderingene omkring er 24/7 PCI-senter når dette hadde kunne forhindre lovbruddene og gitt langt bedre pasientsikkerhet, og hvorfor nekter helseministeren å ta imot 20 000 underskrifter fra bekymrede nordlendinger for PCI-tilbud i Nordland?

BEGRUNNELSE:

Statsforvalteren i Nordland avgjorde 11. juni at det har blitt begått brudd på Spesialisthelsetjenesteloven paragraf 2-2 i forbindelse med to pasienter som ikke fikk hjelp innen rimelig tid under pågående hjerteinfarkt. Begge var kort reisetid fra PCI-laben i Bodø men der er det stengt etter vanlig arbeidstid og i helgene og pasienter må derfor fraktes helt til Tromsø.

Det fremstår åpenbart at pasientenes helse og pasientsikkerheten ville vært ivaretatt innenfor rimelige krav dersom PCI-senteret i Bodø hadde vært åpent 24/7. Dette er en sak jeg har tatt opp tidligere med statsråden sett opp mot pasientsikkerhet, uten at statsråden har vist noe tegn til engasjement eller oppfølging.

Mange mennesker jeg møter på Helgeland, i hele Salten og Bodø er bekymret for pasientsikkerheten sin i tilknytning til at det ikke finnes et døgnåpent PCI-tilbud i Bodø. Som de to konkrete sakene viser, er det lange avstander, tidvis ekstreme klimatiske forhold og ikke alltid ledig transport. Denne delen av landet høster stor naturressurser og verdiskaping, og folk som bor og oppholder seg her må kunne føle seg trygge og ivaretatt og forvente pasientsikkerhet på linje med andre steder i landet og innenfor rammene som er gitt i lover vedtatt av Stortinget.

På denne bakgrunnen vakte det oppsikt hos undertegnede da helseministeren blankt avviste å få overlevert underskrifter fra 20 000 nordlendinger som er bekymret for sin pasientsikkerhet og mangelen på et døgnåpent PCI-tilbud i Nordland. På denne bakgrunn stilles det ovenforstående spørsmålet.

Svar:

Jeg forstår det store engasjementet for PCI-tilbudet i Bodø, noe jeg selv opplevde på folkemøte tidligere i år. Da jeg besøkte PCI-senteret i Bodø ble jeg imponert over de dyktige fagfolkene som jobber der.

Det er Helse Nord RHF som har sørge for ansvaret og som skal sikre et godt helsetilbud til befolkningen i sin region. Universitetssykehuset Nord-Norge HF tok fra nyttår over ansvaret for PCI-virksomheten i Bodø, og drifter dagtilbudet i Bodø og døgntilbudet i Tromsø. Ifølge Helse Nord RHF har Universitetssykehuset Nord-Norge HF og Nordlandssykehuset HF samarbeidet godt om ny organisering. Kvalitetsforbedringsprosjektet Trygg akuttmedisin gjennomføres i hele regionen, og en av tilstandene som inngår i prosjektet er akutte bryst smerter. Jeg er også orientert om at Helse Nord RHF har etablert et regionalt forum hvor alle helseforetakene i regionen deltar og jevnlig gjennomgår pasientforløpene for pasientene med de alvorligste hjerteinfarktene (STEMI-infarkter). Forumet er etablert for å forbedre samhandling og resultater ved behandling av akutt STEMI i Nord-Norge, og skal bidra til å fremme samarbeid langs hele behandlingsskjeden. Det er positivt og bidrar til kvalitetsforbedring i tjenesten.

Representanten Thorheim spør hva resultatene av Statsforvalteren i Nordlands tilsyn får for organiseringen av PCI-tilbudet. Helse Nord RHF mottok Statsforvalternes brev 20. juni og vil nå gå igjennom dette. Når det gjelder underskriftene, så er det Helse Nord RHF som har det medisinske ansvaret for å vurdere PCI-tilbudet i sin region – og derfor er det også naturlig at det er Helse Nord RHF som mottar disse. Som jeg svarte på spørsmål nr 2443 fra representanten Siv Mossleth, tar jeg gjerne imot underskriftene i departementet i tillegg – om LHL ønsker det.

SPØRSMÅL NR. 2529**Innlevert 15. juni 2025 av stortingsrepresentant Tage Pettersen****Besvart 20. juni 2025 av utviklingsminister Åsmund Aukrust****Spørsmål:**

Hvordan vurderer utviklingsministeren utviklingen og hvilke tiltak kan bli iverksatt for å sikre at frivillighet og sivilsamfunn igjen får en tydelig og aktiv rolle i Norecs programmer, og hva vil utviklingsministeren gjøre for å sikre at frivillige aktører faktisk har ressurser og får tillit til å oppfylle samfunnsoppdraget sitt?

BEGRUNNELSE:

Norec har i sin nåværende strategi og utlysninger et betydelig fokus på arbeidsutveksling med unge profesjonelle, mens frivilligheten og sivilsamfunnet vies liten eller ingen plass.

Dette står i kontrast til den viktige rollen frivillige organisasjoner og sivilsamfunn tradisjonelt har hatt i norsk utviklingssamarbeid, særlig når det gjelder å fremme demokrati, menneskerettigheter og lokalt eierskap.

Frivilligheten er avgjørende for å utvikle lokalsamfunn og styrke demokratisk engasjement – helt i tråd med UD sin seksjon Norecs mål. Likevel har frivillige organisasjoner over tid opplevd å bli nedprioritert. Det er ikke lenger samsvar mellom kravene som stilles fra tilskuddsgiver og rammene som tildeles for prosjektutførelse. Skal frivilligheten fortsatt være en bærebjelke i det internasjonale utviklingssamarbeidet, må rammevilkårene være deretter.

Samtidig opplever vi at Norec i økende grad tar over oppgaver som tidligere lå hos frivillige aktører – som deler av deltakeroppfølgingen og opplæring – uten at det verken samordnes godt nok eller letter på arbeidstrykket vårt.

Svar:

Jeg deler fullt ut representanten Tage Pettersens syn om sivilsamfunnets og frivillige organisasjoners sentrale rolle i norsk utviklingssamarbeid. Frivillige organisasjoner er viktige aktører i arbeidet for å fremme demokrati, menneskerettigheter og bærekraftig utvikling samt å sikre lokalt eierskap.

Brorparten av Norecs budsjett for utvekslingssamarbeid tildeles sivilsamfunnorganisasjoner i Norge, og på tvers av våre 24 partnerland. I 2024 tildelte Norec 85 av 124 millioner til sivilsamfunnsorganisasjoner, noe som utgjør 70 % av tilskuddet. Andelen har ligget på dette nivået de siste årene.

I Norec sin strategi for 2026 er ingen spesifikke sektorer fremhevet, derfor har Norec heller ikke prioritert andre sektorer over sivilsamfunnet. Norec har et mandat om å ha en mangfoldig portefølje, noe som også etterstrebes i deres virke.

Som del av Norec-modellen, tilbys kursing og opplæring til unge mennesker som skal på arbeidsutveksling. Norec tilbyr også kurs til tilskuddsmottakere som tar imot og sender unge mennesker på utveksling. Norec sine partnere har det overordnede arbeidsgiveransvaret for deltagerne, og har hovedansvaret for å sørge for jobb- og kontekstspesifikk opplæring. Partnerne står fritt til å finansiere egne kurs eller opplæringsbolker som et supplement til Norec sine kurs, skulle det være nødvendig.

Jeg har tiltro til at Norec utfører sine oppgaver godt, men jeg er også åpen for å lytte til innspill dersom frivillige aktører ikke føler at rammevilkårene deres er tilstrekkelig gode. Vi vil alle gjøre verden til et bedre sted, og da er det en fordel at vi samarbeider best mulig om det målet.

SPØRSMÅL NR. 2530**Innlevert 15. juni 2025 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen****Besvart 23. juni 2025 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Snøsmeltingen i fjellene er i gang. Historisk har fyllingsgraden økt kraftig i denne perioden, men ikke i år. Fyllingsgrad i NO₂ har gått fra over median til litt under på en måned! Dyreste måned for NO₂ var 125 øre/kwt i feb, og nå 93,42 øre i mai med høy fyllingsgrad. Men selv ikke når fyllingsgraden i NO₂ nådde nye topper "normaliserte" prisene seg.

Kan statsråden avklare forventningene til NO₂ fyllingsgrad framover, hvilke priser statsråden forventer i regionen og om prisene i NO₂ noensinne vil "normaliseres"?

BEGRUNNELSE:

For 5 uker siden spurte jeg om magasinfylingsgrad og forventet energisituasjonen framover. Fyllingsgraden var da historisk høy. Dokument nr. 15:2114 (2024-2025)

Snøsmeltingen er begynt for fullt nå, og historisk har dette betydd betydelig tilsig til vannmagasiner. I år er derimot utviklingen av magasinfylingsgraden flat. Det er lite snø i fjellet. Krafteksporten går riktignok for fullt, med 11,13 TWh kraft nettoeksportert så langt i år.

Historisk har strømprisene i Norge vært betydelig lavere enn det vi ser nå og fulle vannmagasiner har betydd lave priser. Dette har vært normalen. I NO₂ i år har fyllingsgraden gått fra rekordhøye nivåer, til normale

Magasinfylingsgraden i sørlige deler av Norge er gått fra å være langt over mediannivå, til 4 prosentpoeng under på 5 uker, samtidig er snømengden i fjellene lav etter en snøfattig vinter. Det er særdeles interessant å vite hvordan statsråden forventer utviklingen blir framover, både med fyllingsgrad, pris, forsyningssikkerhet og ikke minst hvordan "utvekslingen" vil bli.

Svar:

Fyllingsgraden i Norge som helhet ligger over medianen ved utgangen av uke 24, og regionale variasjoner i tilsig mellom landsdelene er vanlig. Samlet sett er kraftsituasjonen i Sørvest-Norge (NO₂) god.

NVE overvåker den løpende kraftsituasjonen, og utfører analyser på kort og lang sikt. Snøsmeltingen i NO₂ denne våren har gitt lavere tilsig enn normalt. Dette skyldes i stor grad høyere temperaturer gjennom vinteren, som resulterte i at en større andel av nedbøren falt som regn i stedet for som snø. Dette bidro til å holde fyllings-

graden i magasinene i NO₂ over medianen fram til og med uke 21, og i enkelte uker på et nivå i øverste del av det historiske utfallsrommet. Ved utgangen av uke 24 var fyllingsgraden i NO₂ på 56,8 prosentpoeng, tilsvarende mer enn 19 TWh. Dette er 5,3 TWh over minimumsnivået og 5,4 TWh under maksimumsnivået registrert for uke 24 de siste 20 årene.

Når det gjelder prisutviklingen, er det normalt at strømprisene er høyere vintermånedene som februar sammenlignet med mai, fordi oppvarmingsbehovet er størst om vinteren. Samtidig øker importen av rimelig uregulerbar kraft, som solkraft fra kontinentet, utover våren. Prisfallet på om lag 25 prosent fra februar til mai ligger derfor innenfor en normal sesongmessig variasjon. Terminprisene for NO₂ per 16. juni indikerer at prisene for sommermånedene kan reduseres ytterligere med 10-15 prosent sammenlignet med mai.

I et sammenkoblet og stadig mer væravhengig kraftsystem påvirkes prisutviklingen i NO₂ av flere faktorer, hvor magasinfyllingen er en av dem. NO₂ har også klart størst vindkraftkapasitet blant prisområdene i sørlige Norge, noe som innebærer at variasjoner i vindforholdene påvirker prisene mer enn tidligere. For eksempel var vindkraftproduksjonen i NO₂ i perioden januar - mai i fjor over 40 prosent høyere enn i samme periode i år. Norske strømpriser påvirkes også av europeiske markedsforhold som gass- og CO₂-priser. Fra januar til mai i år var gjennomsnittsprisen i Tyskland omtrent 45 prosent høyere enn i samme periode i fjor, mens NO₂ hadde en prisøkning på under 15 prosent sett mot samme periode. Det vil si at NO₂ gikk fra å ha rundt 10 øre/kWh rimeligere strøm enn Tyskland i januar - mai 2024, til å ha mer enn 35 øre/kWh rimeligere strøm i samme periode i år.

At norske kraftpriser relativt sett er lavere enn i landene rundt oss innebærer et konkurransefortrinn for norsk industri. Samtidig er husholdningene i NO₂, på lik linje med resten av landet, skjermet fra høye strømpriser gjennom strømstønsordningen. Fra 1. oktober blir det også mulig å velge «Norgespris» på 40 øre/kWh eksklusive mva, både hjemme og på hytta, for dem som ønsker større forutsigbarhet.

SPØRSMÅL NR. 2531**Innlevert 15. juni 2025 av stortingsrepresentant Erling Sande****Besvart 23. juni 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kva vil samferdsleministeren gjere for å sikre at Statens Vegvesen brukar skjønne for å løyse trafikale utfordringar, når både areal og topografi tilseier at ein får klart betre samla løysingar for samfunnet ved å gje aksept for minnelege løysingar, og kommunen også ønskjer det?

GRUNNGJEVING:

På Lund i Stad kommune ønskjer selskapet Nordfjord Vegservice å ta i bruk eit næringsareal ved Riksveg 15. Geografien langs Nordfjorden tilseier at det ofte kan vere krevjande å finne passande næringsareal som ikkje kjem i konflikt med andre statlege mål og krav for arealbruk. I dette tilfelle har selskapet lukkast å finne areal som ligg høveleg til og har lite andre arealkonfliktar. Kommunen har gjeve tilslutnad til plasseringa, men statens vegvesen har motsegn mot planen på grunn av avkøyringsløyseing mot RV 15. SSV har oppretthalde denne motsegna etter mekling med kommunen. Den konkrete saka skal avgjerast av KDD, difor er spørsmålet til Samferdsleministeren av generell karakter.

Landskapet langs fjordane våre er ofte kjenneteikna av kort avstand mellom fjellet og fjorden, og på denne stripa skal det meste av infrastruktur leggjast. Det gjer at dei statlege vegane både fungerer som gjennomgåande vegar og i stor grad lokalvegar. Ein har ikkje på lik linje med andre stader i landet høve til å ha fleire vegar parallelt og det kan tale for å tillate nokre fleire avkøyrslar på riksvegane enn det ein gjer der ein har meir areal å bruke.

Saka på Lund er ei av fleire saker det Statens Vegvesen ser ut til å legge seg på ein meir rigid praksis for å godta avkøyrslar, enn det som vert oppfatta som fornuftig med tanke på å finne samla gode løysingar for transport og arealbruk.

Svar:

Plassering, bruk og utforming av avkøyrslar til riksveg vert regulert gjennom veglova, forskrift om behandling av avkøyringssaker for riksveg og Statens vegvesen sine retningslinjer og normalar som set krav til sikt, avstand mellom avkøyrslar og krav til utforminga til avkøyrslaren. Etter veglova § 40 er utgangspunktet at avkøyrslar skal bli fastlagt i plan etter plan- og bygningslova.

Behovet for avkøyrslar til offentleg veg har samanheng med arealbruken langs vegen. Ved behandling av

avkøyrssaker skal målet vere å sikra eit tilkomstmønster til vegen som kan akseptast ut frå omsynet til vegen og ferdsla på denne. Samtidig skal ein ikkje berre vurdere sjølv avkøyrslaren, men avkøyrslaren sett opp mot andre avkøyrslar, og den aktiviteten som auka utbygging på strekninga kan medføre.

Moglegheitene til å nekte å byggje ny eller stengje eksisterande avkøyringar er vid, føresett at trafikktryggleikssituasjonen tilseier det. Avkøyringar skal bli vurdert i kvart enkelt tilfelle. Avgjerslar skal skje etter ei heilskapsvurdering der vegstrekning og område bli sett i samanheng.

Dersom eit avkøyrselføve ikkje vil kome i strid med omsyn som gjeld vegen og ferdsla, og da særleg trafikktryggleik og vegen sin transportfunksjon, skal føve bli gitt. Føve til avkøyrslar kan ikkje bli nekta på anna grunnlag enn det som har å gjere med desse omsyna. Dei same omsyna vil også vera sentrale ved Statens vegvesen sine vurderingar og uttale om avkøyrslar i planar etter plan- og bygningslova.

Der det ut frå omsynet til vegen og ferdsla er uakseptabelt å gi føve til avkøyrslar, skal ein avslå søknader. Mellom desse ja- og nei-tilfelle som markerer ytterpunkt på vurderingsskalaen, ligg sakene der utfallet vil vere avhengig av ei vurdering der omsynet til vegen og ferdsla blir vega opp mot det som talar for å kome søknaden i møte.

Ved vurdering av avkøyrssaker skal det bli lagt stor vekt på trafikktryggleiken og transportfunksjonen til vegen. Det betyr at sikt, kurvatur, fartsgrense og trafikkmengd på vegen vere med i vurderingane som blir gjort i kvar enkelt avkøyrssak. Dersom avkøyrslaren til dømes ikkje har god nok sikt, eller ligg på ei strekning som har høg trafikkmengd og som blir nytta til forbikøyring, vil ikkje søknaden kunne bli innfridd av omsyn til trafikktryggleiken.

Andre viktige omsyn kan vere vegen sin transportfunksjon og vedlikehald av vegen. Både av omsyn til trafikktryggleiken og den transportfunksjonen vegen skal ha, er det på riksveg lagt til grunn føresetningar om at vegen skal vere avkøyrselfri, eller ha eit avgrensa tal avkøyrslar. Ein skal leggje desse føresetnadane til grunn ved saksbehandling. Normalt vil ei ny avkøyring isolert sett ikkje gi nokon særleg reduksjon i trafikkstandarden på ein veg. Dersom aktiviteten langs vegen likevel har vorte så stor at ein eller to nye avkøyringar i tillegg av tryggleiksmessige grunnar vil gi behov for lågare fartsgrense, vil dette i seg sjølv innebera ein reduksjon av trafikkstandard.

Framkome blir vekta strengare på riksveg enn på fylkesvegar med meir lokalvegtrafikk. I utkantstrøk og grisgrendte område kan ein leggje vekt på at det er lokaliseringssønsket som er grunnlag for søknaden, der- som det er i samsvar med eit utbyggingsmønster som er lagt til grunn i arealdelen i kommuneplanen. Men òg i grisgrendte område er det viktige gjennomfartsvegar som tilseier eit restriktivt utgangspunkt for vurdering av avkøyrlesaker.

Det er summen av alle dei lokale forholda på sta- den og vegstrekninga i heilskap som avgjer om ein kan gi løyve til avkøyrsele eller ikkje. Om utfallet av behandlin- ga blir at ein avkøyrseleknad ikkje kan bli godkjend i den forma den ligg føre, skal alternative løysingar bli vurdert. Vurdering av alternative løysingar, mellom anna alterna- tiv plassering og/eller utforming av tilkomst/ avkøyrsele, vil også kunne vere ein naturleg del av ei plansak etter plan- og bygningslova.

SPØRSMÅL NR. 2532

Innlevert 14. juni 2025 av stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim

Besvart 23. juni 2025 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss

Spørsmål:

Vil statsråden sikre at havbruksdelen av det nye fiskeri- og havbruksdirektoratet legges til Norges største sjømatfylke Nordland, og vil man samle sektorvise myndigheter i et strømlinjeformet direktorat på havbrukssiden etter modell fra Sjøkeldirektoratet for raskere behandling av tillatelser med høyere kvalitet i forvaltningen?

BEGRUNNELSE:

Den brede politiske enigheten om Havbruksmeldingen er godt nytt. Fra Høyres side er man særlig fornøyd med gjennomslag for at det skal opprettes et Fiskeri- og havbruksdirektorat for behandling av tillatelser mm.

Det er nødvendig og riktig å samle saksbehandlere fra sektorvise myndigheter fra eksempelvis Mattilsynet, Statsforvalterembetene, Miljødirektoratet og de som i dag arbeider med havbruk, i en ny enhet i det nye direktoratet som skal opprettes.

Det bør være en klar målsetting å ikke øke antall byråkrater men å samle fagpersonene som i dag sitter spredt sektorvis til et sterkt forvaltningsmiljø. En modell til inspirasjon bør være Sjøkeldirektoratets organisering med målsetting om høyest mulig verdiskaping innenfor bærekraftige rammer.

Fiskeridirektoratet er i dag lokalisert i Bergen med en rekke mindre kontorer langs kysten. Denne strukturen er formålstjenlig å bevare. Men det kan ikke være tvil om at den nye havbruksforvaltningen bør samles og lokaliseres der verdiskapingen fra sjømat er størst. I følge NOFIMA er Nordland det desidert største sjømatfylket i verdiskaping, eksport og ringvirkninger samtidig som det

er beskjedent med statlig sjømatforvaltning her fra før sammenlignet ved det store bidraget nasjonalt i form av eksport- og skatteinntekter.

Regjeringen bør krystallklart avklare om den støtter undertegnede forslag om en lokalisering av den nye havbruksforvaltningen i Nordland. Bodø peker seg klart ut, men også Helgeland og Vesterålen er gode kandidater.

Hittil har Støre lovet utflytting av statlige arbeidsplasser fra Oslo sentrum til Groruddalen ifølge NRK. Støre-regjeringen har, i følge en undersøkelse som Nationen har gjennomført, flyttet ut fire ganger færre statlige arbeidsplasser fra Oslo sammenlignet med Solberg-regjeringen i første periode. Det er på tide å snu den negative trenden fra dagens regjering.

Svar:

Vi er nå i startfasen med å følge opp Stortingets vedtak fra behandlingen av havbruksmeldingen, der Stortinget blant annet ba regjeringen vurdere å opprette et nytt fiskeri- og havbruksdirektorat. I vurderingen av dette må vi se på hvordan oppgaver løses på best mulig måte. I en slik vurdering mener jeg det ikke er hensiktsmessig å starte med å beslutte hvor oppgavene skal ligge geografisk.

Sjøkeldirektoratet forvalter en næring på kontinentalsokkelen, der jurisdiksjonen ikke er den samme som innenfor territorialgrensen der havbruksvirksomheten foregår. Sammenligningen med Sjøkeldirektoratet blir derfor ikke helt relevant.

For øvrig vil jeg nevne at dagens havbruksforvaltning i liten grad er lokalisert i Oslo. For eksempel tildeler fylkeskommunene langs kysten tillatelser etter akvakul-

turloven. Deler av Mattilsynets havbruksforvaltning er i Oslo, mens Fiskeridirektoratet ikke er lokalisert her. Statsforvalterne som jobber med havbruk, er naturlig nok heller ikke særlig lokalisert i Oslo.

Jeg vil komme tilbake til Stortinget på egnet vis med oppfølgingen av Stortingets vedtak.

SPØRSMÅL NR. 2533

Innlevert 15. juni 2025 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik

Besvart 19. juni 2025 av kommunal- og distriktsminister Kjersti Stenseng

Spørsmål:

Har Vestby kommune grunn til å forvente noe annet enn at departementet vil stå fast på at Delijordet ikke skal nyttes til møbelforretning eller andre forretningsformål og at området skal tilbakeføres til LNF-R-område?

BEGRUNNELSE:

I Kommunal- og distriktsdepartementets vedtak om midlertidig statlig bygge- og deleforbud - Delijordet i Vestby kommune - av 19. oktober 2023 heter det bl.a. at:

“Det aktuelle området ble avsatt og regulert til forretningsformål i en tid der jordverninteressene ikke stod like sterkt som i dag. Det har skjedd en utvikling på dette området fra Miljøverndepartementets godkjenning av kommuneplanen i 2013 og kommunens reguleringsvedtak i 2015, som tilsier et strengere vern av dyrka jord. Departementet finner at gjeldende arealdisponering må undergis en ny vurdering i forhold til nasjonale jordverninteresser.”

Kommunedirektøren i Vestby kommune skriver følgende om videre prosess knyttet til saken om Delijordet, K-sak 73/25 kommunestyret for 16. juni d.å.:

“Før uavklarte innsigelser oversendes departement må kommunestyret fatte nytt formelt vedtak om kommuneplan i samsvar med meklingsresultatet. Kommunestyrets vedtak i denne saken oversendes Statsforvalteren. Statsforvalteren vil så oversende saken til departementet med sin tilrådning. Departementet innkaller normalt partene til møter og befarings. Departementet har en saksbehandlingstid på 8-16 måneder. De avgjør om innsigelsene skal følges eller ikke. De kan også gjøre de endringer i kommuneplanen som de finner nødvendig. Det er forventet at de i den sammenheng også vil oppheve det statlige bygge- og deleforbudet på IKEA-jordet.”

Av hensyn til alle involverte parter, vil det være nyttig om statsråden kan avklare hvorvidt Vestby kommune har grunn til å forvente noe annet enn at departementet vil stå fast på at Delijordet ikke skal nyttes til møbelfor-

retning eller andre forretningsformål og at området skal tilbakeføres til LNF-R-område.

Svar:

Stortingsrepresentant Gjelsvik tok også opp statusen for Delijordet i den ordinære spørretimen 25. mars i år. Jeg svarte da at det ikke er naturlig å ta endelig stilling til arealbruken for Delijordet før en har kommet nærmere en avslutning av den pågående kommuneplanprosessen. Nå kan det se ut som om kommuneplanen kommer til departementet for behandling som følge av uløste innsigelser til andre områder enn Delijordet, og det vil da også være naturlig å ta endelig stilling til arealbruken for Delijordet. Hva som vil bli utfallet av den kommende behandlingen av kommuneplanen i departementet, er det ikke aktuelt å si noe om nå. Det samme gjelder for Delijordet.

Inntil videre vil det midlertidige statlige bygge- og deleforbudet gjelde.

SPØRSMÅL NR. 2534**Innlevert 15. juni 2025 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo****Besvart 20. juni 2025 av finansminister Jens Stoltenberg****Spørsmål:**

Stemmer det at folkefinansieringsforordninga blei innlemmet i EØS-avtalen så nylig som i februar i år, slik finansministeren opplyste til meg i Stortinget 10. juni som årsaka til at han enno ikkje har lagt fram sak om dette til Stortinget, eller syner dette berre regjeringa sitt manglende engasjement for, og prioritering av, å legge til rette for folkefinansiering i Norge?

GRUNNGJEVING:

I et replikkordskifte med undertegnede under Stortingets behandling av Finansmarkedsmeldingen 2025, tirsdag 10. juni, hevdet finansministeren følgende som svar på mitt spørsmål om hvorfor det har tatt over tre år for finansdepartementet å legge fram et helt ukomplisert regelverk basert på en EU-forordning om folkefinansiering:

«Det er en forordning i EU som setter opp et rammevilkår for folkefinansiering. Det har vært i EU i noen år, men ble først innlemmet i EØS-avtalen i februar i år. Det er ikke så lenge siden, og nå skal vi gjøre det vi kan for å få fram disse bestemmelsene så raskt som mulig.»

Det er i og for seg prisverdig at finansdepartementet skal gjøre dette «så raskt som mulig», men det har altså vært ordlyden fra finansdepartementet i over tre år.

Enda mer betegnende for finansministerens og finansdepartementets engasjement i saken, er påstanden – og unnskyldningen for sendrektheten – at forordningen først ble innlemmet i EØS-avtalen i februar i år.

Det er en påstand som jeg stiller store spørsmålstegn ved. Ifølge finansdepartementet selv besluttet Kongen i Statsråd at Norge vil delta i EØS-komiteens beslutning om å innlemme folkefinansieringsforordningen i EØS-avtalen 2. februar 2024.

Altså skjedde dette ikke i februar i år, slik finansministeren hevdet. Det har derimot gått snart ett og et halvt år siden folkefinansieringsordningen ble innlemmet i EØS-avtalen, uten at det har skjedd noe som helst i finansdepartementet.

Undertegnede mener at dette på ingen måte er godt nok, og understreker at det nå haster med å få innført et helt ukomplisert regelverk i norsk lov.

Svar:

I replikkordskiftet under behandlingen av Finansmarkedsmeldingen 2025 uttalte jeg at folkefinansieringsforordningen ble innlemmet i EØS-avtalen i februar i år. Forordningen ble imidlertid innlemmet i februar 2024, slik representanten Bjørlo viser til.

Det er regjeringens mål at norske aktører i størst mulig grad skal stå overfor det samme regelverket som aktører i EU. Forordningen vil sikre at Norge blir en del av det felleseuropeiske regelverket for folkefinansieringstjenester. Regjeringen tar sikte på å legge frem en lovproposisjon om gjennomføring av folkefinansieringsforordningen høsten 2025.

SPØRSMÅL NR. 2535**Innlevert 15. juni 2025 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik****Besvart 23. juni 2025 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Kan statsråden bekrefte eller avkrefte hvorvidt det nyttes droner fra land Norge ikke har sikkerhetssamarbeid med

på norsk sokkel, mener statsråden at bruk av slike droner på eller ved installasjoner og infrastruktur på norsk sokkel er akseptabelt og i tråd med sikkerhetsloven, og vil stats-

råden sørge for all eventuell slik bruk av droner fra land Norge ikke har sikkerhetssamarbeid opphører?

BEGRUNNELSE:

De tre offentlige trussel- og sikkerhetsvurderingene fra NSM, E-tjenesten og PST fremhever Russland og Kina som de mest sentrale aktørene i trusselbildet for 2025. Dette er to av landene som Norge ikke har et sikkerhetssamarbeid med. I følge vurderingene er etterretningstrusselen fra Kina betydelig og vil tilta på sikt. Vurderingene peker på at Norge i 2025 vil utsettes for etterretning, påvirkning og potensielt sabotasje fra statlige aktører. PSTs nasjonale trusselvurdering pekte i 2024 på at virksomheter tilknyttet norsk olje- og gassvirksomhet er særlig utsatt fordi Norge har blitt en mer sentral energileverandør for Europa.

E-tjenesten peker i sin vurdering på at Kinesiske etterretnings- og sikkerhetstjenester (KEST) lovhjemmel og ressursgrunnlag til å utnytte alle kinesiske virksomheter og enkeltpersoner til etterretning, påvirkning og andre statlige formål. Det er tette koblinger mellom KEST og kinesisk næringsliv. Både kinesisk næringsliv, journalister, interesseorganisasjoner og privatpersoner løser utenlandsoppdrag på vegne av KEST. Lov pålegger også

kinesiske virksomheter og enkeltpersoner å bistå etterretningstjenestene. Kinesisk næringsliv er tett knyttet til, og løser utenlandsoppdrag for kinesisk etterretning.

Operatører på norsk sokkel gjennomfører droneoperasjoner for observasjon, inspeksjon og oppgaveutførelse. Undertegnede er gjort kjent med at det skal være nyttet kinesiske droner til slike operasjoner fra minst én av de store operatørene på norsk sokkel.

Svar:

Nasjonal sikkerhet har høyeste prioritet for regjeringen. Bruk av droner skal være i tråd med gjeldende regelverk, herunder også sikkerhetsloven. Jeg forutsetter at rettighetshavere og operatører med ansvar for installasjoner og infrastruktur på norsk sokkel opererer i tråd med regelverket. Det er de som er ansvarlige for å vurdere bruk av drone- og sensorteknologi opp mot kravene som stilles i de relevante regelverkene.

Gjennom samarbeid med bl.a. med EOS-tjenestene har aktørene tilgang på informasjon som legger til rette for at aktiviteten er i tråd med et oppdatert trussel- og risikobilde. Havindustritilsynet har oppgaven med å følge opp at selskapene ivaretar sitt ansvar etter regelverket.

SPØRSMÅL NR. 2536

Innlevert 15. juni 2025 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 23. juni 2025 av statsminister Jonas Gahr Støre

Spørsmål:

Vi setter et nytt mål om 130 000 nye boliger innen 2030, sa statsministeren til Stortinget i februar.

Har regjeringen sendt signal etter dette til Statsforvalterne at de skal bidra til å nå målet?

Svar:

Tilstrekkelig boligbygging er et viktig mål for regjeringen, og er også nevnt i plan- og bygningsloven som en av flere oppgaver og hensyn som skal ivaretas i planleggingen. Dette er føringer som ikke bare gjelder for kommunene som planmyndighet, men også for statlige sektormyndigheter som skal bidra i planleggingen. I Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023-2027 forventer regjeringen at det legges til rette

for tilstrekkelig boligbygging i kommunene i tråd med lokale og regionale behov. Statsforvalterne har også et ansvar for å bidra til å nå dette målet.

Som en del av arbeidet med å nå målet har jeg hentet inn en rapport fra en arbeidsgruppe bestående av representanter for byggenæringen og kommunene. Gruppen har levert 72 forslag, og peker særlig på tiltak for raskere planprosesser. Jeg vil vurdere hvordan disse tiltakene skal følges opp, og jeg vil også ha dialog med statsforvalterne om deres rolle i denne prosessen.

SPØRSMÅL NR. 2537**Innlevert 16. juni 2025 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal****Besvart 23. juni 2025 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

Når kan man forvente at regjeringen leverer en handlingssplan for utfasing av gummigranulat som tidligere er lovet ved flere anledninger, og hvordan ser regjeringen for seg at denne skal følges opp i samarbeid med kommuner og idretten, herunder også finansiering av utfasing og tiltak?

BEGRUNNELSE:

Ved flere anledninger har regjeringen lovet å følge opp stortingets vedtak om en handlingsplan for utfasing av gummigranulat. Arbeidet har pågått lenge og lovet levert flere ganger. Det er mange som er utålmodig på prosessen og ønsker å vite mer om hva man faktisk skal forholde seg til i den videre prosessen. Ikke minst gjelder dette idretten selv som kjenner på stor usikkerhet både for utfasing, kostnader og hvordan dette evt. skal finansieres.

Svar:

Jeg deler bekymringene rundt utslipp av gummigranulat fra kunstgressbaner, og plastforurensningen dette medfører. Utslipp av plast fra kunstgressbaner er et stort miljøproblem. Det antas å være den nest største kilden til mikroplast i Norge, med årlige utslipp på omtrent 6 000 tonn. Det er derfor viktig at vi gjennom EØS-samarbeidet

har fått et forbud mot kjøp og salg av gummigranulat til bruk på kunstgressbaner. Samtidig mener jeg det er viktig at det nye regelverket gir næringen en overgangsperiode slik at forbudet ikke trer i kraft før i oktober 2031. Med dette er det god tid til å utvikle bærekraftige og gode alternativer. Et bredt forbud i Europa vil tvinge frem bedre alternativer når hele fotball-Europa må omstille seg.

Vi er i sluttspurten av arbeidet med handlingsplanen for omstilling fra gummigranulat på kunstgressbaner. I den forbindelse har vi fått mange nyttige innspill både fra idretten og kommuner og fylkeskommuner.

Regjeringen mener det er viktig å forsterke innsatsen og ytterligere stimulere til baner uten plastholdig fyllmateriale. Kultur- og likestillingsdepartementet har derfor hevet tilskuddssatsene for bygging og rehabilitering av kunstgressbaner uten plastholdig fyllmateriale. Da baner uten plastholdig fyllmateriale kan ha behov for undervarme for å oppnå samme brukstid som baner med gummigranulat, har departementet samtidig hevet tilskuddssatsene for undervarmeanlegg til baner uten plastholdig fyllmateriale.

Regjeringen står sammen med idretten i omstillingen, men det er viktig at idretten selv er i førerretet og tar grep - og bistår med at det utvikles gode alternativer som sikrer fortsatt aktivitet.

SPØRSMÅL NR. 2538**Innlevert 16. juni 2025 av stortingsrepresentant Anna Molberg****Besvart 23. juni 2025 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik****Spørsmål:**

Hvordan vil statsråden stille seg til å benytte eksisterende bygningsmasse i regionen i forbindelse med oppbyggingen av rekruttskolen på Terningmoen og etableringen av Brigade Sør?

BEGRUNNELSE:

Spørsmålet stilles på bakgrunn av om det foreligger nye beregninger eller analyser av behov og hvilke kostnader som kan forventes i forbindelse med planlagte investeringer i Elverums-regionen.

Svar:

Forsvaret arbeider videre med konseptvalgutredningen for Brigade Sør, og det er foreløpig ikke fremmet nye beregninger eller analyser til departementet. Forsvaret opplyser at det enda ikke er klart hvilke tiltak som vil anbefales i konseptvalgutredningen, herunder om det vil være aktuelt å benytte eksisterende bygningsmasse.

På Terningmoen har Forsvaret iverksatt forprosjekt og prosjekter under gjennomføring for kontor, forlegning og messe. Hva gjelder bruk av eksisterende bygg gjøres det fortløpende vurderinger av hensiktsmessigheten av dette. Eksempelvis bruker Forsvaret i dag Terningen arena som treningsfasilitet.

SPØRSMÅL NR. 2539

Innlevert 16. juni 2025 av stortingsrepresentant Sylvi Listhaug

Besvart 24. juni 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Vil statsråden redegjøre for status i vurderingen av Vyjuvek som behandling for pasienter med Recessiv Dystrofisk Epidermolysis Bullosa, og hvordan statsråden vil sikre at disse pasientene får rask tilgang til denne livreddende genterapien?

BEGRUNNELSE:

Recessiv Dystrofisk Epidermolysis Bullosa (RDEB) er en sjelden og alvorlig genetisk sykdom som gir ekstremt skjør hud og åpne sår. Sykdommen forårsaker sterke smerter, alvorlige infeksjoner og høy risiko for dødelig hudkreft – spesielt etter fylte 30 år. Det finnes per i dag ingen kurativ behandling i Norge.

En ny genterapi, Vyjuvek, ble godkjent av det europeiske legemiddelbyrået EMA i februar 2025, etter tidligere godkjenning av FDA i USA. Dette er den første behandlingen som retter seg mot sykdommens genetiske årsak. Vyjuvek inneholder en funksjonell kopi av genet COL7A1, og påføres direkte som gel på sårene. Kliniske studier viser at sårene heles betydelig etter 3–6 måneder. Behandlingen gis ukentlig, har få bivirkninger og kan redusere behovet for smertebehandling, spesialbandasjer og omfattende kommunale helsetjenester.

Ansvarlig overlege ved Oslo universitetssykehus, sendte 3. mars 2025 inn forslag om nasjonal metodevurdering. Saken ligger nå til vurdering i Bestillerforum for Nye metoder. Metodevurderinger og innføringsprosesser tar ofte lang tid og disse pasientene lever med store smerter.

Dette haster. For pasienter med RDEB forverres sykdommen daglig, og hvert døgn uten behandling øker

risikoen for uopprettelig skade og livstruende komplikasjoner. I Norge gjelder dette bare en håndfull pasienter, men for disse få er Vyjuvek en livreddende og livsendrende behandling.

Det er viktig å sikre at prosessen i Nye metoder ikke blir en barriere for rask tilgang. Det må vurderes hvordan behandlingen kan gjøres tilgjengelig raskt for de hardest rammede, for eksempel gjennom unntaksordninger eller midlertidig godkjenning i påvente av full metodevurdering.

Dette handler ikke bare om prosedyre og kostnad – men om håp, verdighet og retten til behandling. Jeg ber derfor statsråden redegjøre for status i prosessen, og hvordan departementet vil sikre at Vyjuvek ikke forsvinner i systemet, men blir gjort tilgjengelig for pasientene i tide.

Svar:

Recessiv Dystrofisk Epidermolysis Bullosa (RDEB) er en alvorlig og sjelden genetisk hudsykdom som medfører store smerter, sårproblematikk og betydelig redusert livskvalitet. Jeg har forståelse for det sterke engasjementet knyttet til behovet for ny behandling, og for ønsket om rask tilgang til medisinske fremskritt.

Vyjuvek (beremagene geperpavec) ble godkjent av det europeiske legemiddelbyrået (EMA) i februar 2025. Det er den første genterapien som retter seg mot den genetiske årsaken til RDEB. Behandlingen har vist lovende resultater i kliniske studier, og det er naturlig at det rettes stor oppmerksomhet mot hvordan denne behandlingen kan vurderes og eventuelt tas i bruk i Norge. Forslag om nasjonal metodevurdering av Vyjuvek (beremagene geperpavec) ble som spørsmålsstiller viser til sendt inn i mars

2025. Forslaget om vurdering ble behandlet i Bestillerforum i mai 2025.

Det er viktig at innføringen av nye behandlingstilbud skjer innenfor rammen av system for Nye metoder og i tråd med prioriteringskriteriene. Det vil si at metoder som innføres i den offentlige helse- og omsorgstjenesten skal oppfylle prioriteringskriteriene nytte, ressursbruk og alvorlighet. For vurderinger på gruppenivå, f.eks. ved innføring av legemidler i spesialisthelsetjenesten, vil man med en metodevurdering kunne vurdere om nytten av legemiddelet står i rimelig forhold til ressursbruken, der større ressursbruk aksepteres desto høyere alvorlighetsgraden av tilstanden er.

I Meld. St. 21(2024–2025) Helse for alle – rettferdig prioritering i vår felles helsetjeneste, legger regjeringen fortsatt til grunn de tre prioriteringskriteriene om nytte, alvorlighet og ressursbruk. Disse skal anvendes mest mulig likt på tvers av pasientgrupper og behandlingsformer. Målet er å sikre åpne, etterprøvbare og rettferdige prosesser, samt likeverdig tilgang til behandling i hele landet.

I meldingen vises det til hvilke grep regjeringen har gjort for å få ned saksbehandlingstidene for saker i system for Nye metoder, og vi ser nå at den reelle tidsbruken hos Direktoratet for medisinske produkter fortsetter å gå ned. Meldingen inneholder også flere tiltak for å forenkle og

effektivisere saksbehandlingen ytterligere. Samtidig har tiden det tar å få dokumentasjon fra legemiddelindustrien økt. Det er viktig at industrien selv tar tak i dette slik at den totale saksbehandlingstiden går ned.

Denne regjeringen har som mål å legge til rette for rask og likeverdig tilgang til ny og lovende behandling, uavhengig av diagnose og bosted, gjennom systemer som både ivaretar pasientenes behov for trygg og virkningsfull behandling og som sikrer en bærekraftig og rettferdig ressursbruk.

System for Nye Metoder har vært i kontakt med leverandøren som opplyser at de i utgangspunktet ønsker å gjøre legemiddelet tilgjengelig i Norge, men at de på nåværende tidspunkt ikke kan si noe om når dette vil la seg gjøre. Det er leverandørens ansvar å anmode om vurdering av nye legemidler for finansiering i norske sykehus, og å levere dokumentasjonen som er nødvendig til metodevurderingen. Anmodning om vurdering er det første steget i prosessen som kan lede til en vurdering av om behandlingen skal tilbys gjennom finansiering i den offentlige spesialisthelsetjenesten.

Jeg har stor forståelse for det håpet mange nå har til Vyjuvek, og jeg deler representantens ønske om at pasienter raskt skal få tilgang til nye og effektive legemidler.

SPØRSMÅL NR. 2540

Innlevert 16. juni 2025 av stortingsrepresentant Mona Fagerås

Besvart 23. juni 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Stortinget har bedt regjeringen stille krav om ettermontering av kontaktløs kortbetaling på eksisterende ladeinfrastruktur innen utgangen av 2025. Slik det ser ut for oss har fremdeles ikke Regjeringen fulgt opp saken om kortbetaling for eksisterende hurtigladeinfrastruktur.

Hvorfor har ikke et krav om kortbetaling på eksisterende hurtigladdere blitt sendt på høring?

BEGRUNNELSE:

Det er snart to og et halvt år siden stortinget vedtok:

«Stortinget ber regjeringen stille krav om ettermontering av kontaktløs kortbetaling på eksisterende ladeinfrastruktur in-

nen utgangen av 2025.» (Innst. 151 S, Dokument 8:19 S (2022–2023)).

Svar:

Som nevnt i Samferdselsdepartementets budsjettproposisjon for 2024-2025 på side 29, vil krav om ettermontering av kontaktløs kortbetaling på eksisterende hurtigladeinfrastruktur bli innført i forbindelse med at forordning (EU) 2023/1804 om utbygging av infrastruktur for alternative drivstoff (AFIR) blir gjennomført i norsk rett. AFIR-forordningen inneholder krav om ettermontering av enten kontaktløs betaling eller en vanlig terminal for avlesning av bankkort på alle ladepunkt langs det de-

finerte TEN-T veinettet. Dette kravet vil gjelde fra 1. januar 2027.

Opprinnelig var planen at den nasjonale gjennomføringen av AFIR-forordningen i norsk rett skulle sendes på høring slik at kravet til kontaktløs betaling kunne tre i kraft i 2025. Det har imidlertid tatt lenger tid enn forventet å få nødvendige avklaringer fra alle EØS/EFTA-statene, og en høring har derfor latt vente på seg. Jeg planlegger

uansett å sende et forslag til nasjonal gjennomføring av forordningen på alminnelig høring i løpet av høsten, og vil deretter legge frem en lov- og samtykkeproposisjon for Stortinget. AFIR-forordningen og et nasjonalt krav om kortbetaling på eksisterende hurtigladere, kan dermed gjennomføres etter at Stortinget har gitt sitt samtykke til å ta forordningen inn i EØS-avtalen.

SPØRSMÅL NR. 2541

Innlevert 16. juni 2025 av stortingsrepresentant Mimir Kristjánsson

Besvart 24. juni 2025 av næringsminister Cecilie Myrseth

Spørsmål:

Hvordan vurderer regjeringen realismen i Norge Minings planer om ny gruve på Helleland i Eigersund, og vil statsråden på noe tidspunkt gi en kvalifisert vurdering av realismen i disse planene?

BEGRUNNELSE:

13. juni kunne Dagens Næringsliv bringe en oppsiktsvekkende reportasje om Norge Minings planer om å anlegge ny gruve på Helleland i Eigersund kommune i Rogaland. I reportasjen kommer det fram at det er stor uenighet om verdiene i bakken utenfor Helleland, og at en hemmeligholdt rapport bestilt av selskapet mener prosjektet overhodet ikke er lønnsomt. I tillegg kommer det fram at det i forbindelse med aksjesalg i Norge Mining har blitt hevdet at selskapet allerede har fått driftskonsesjon fra norske myndigheter, noe som rett og slett ikke er tilfelle.

Gruveplanene på Helleland har gjennom flere år sirkulert blant lokalpolitikere i Eigersund kommune, og så seint som 24. januar i år trakk Norge Mining et forslag om planprogram fra behandling i kommunen. Selskapet planlegger å vende tilbake med et nytt forslag på seinere tidspunkt.

Gruveplanene på Helleland vil ha enorme følger for lokalsamfunet. Det vil også få nasjonale konsekvenser både når det gjelder mål om naturbevaring og mål om jordvern. Når lokalpolitikere i Eigersund skal behandle disse planene, er det derfor avgjørende at de har relevant og kvalitetssikret informasjon om drivverdigheten i prosjektet. Måten Norge Mining har opptrådt så langt, tyder på at man i liten grad kan stole på informasjon fra dem. Spørsmålsstiller mener norske myndigheter nå må

komme på banen og gjennomføre en uavhengig vurdering av prosjektet, slik at lokalpolitikere i Eigersund får tilstrekkelig kvalitetssikret informasjon før de tar eventuelle valg som kan få store følger for lokalmiljø, natur og matjord. Det bør også være i den norske statens interesse å sette en stopper for selskaper som utgir seg for å ha driftskonsesjoner i Norge som de ikke har.

Svar:

Jeg har ikke vurdert Norge Mining og deres datterselskap Norge Mineralers prosjekt. Selskapet har ikke hatt søknader til behandling i Nærings- og fiskeridepartementet (NFD) knyttet til dette prosjektet. Dersom Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard (DMF) eller NFD senere mottar en søknad om driftskonsesjon vil det være naturlig å vurdere flere sider ved prosjektet, herunder om prosjektet fremstår økonomisk gjennomførbart.

Det britiskregistrerte selskapet Norge Mining Ltd. har gjennom sitt norske datterselskap Norge Mineraler AS utvinningsrett og undersøkelsesrett til statens mineraler etter mineralloven til områder i Eigersund kommune i Rogaland, og undersøkelsesretter også i andre kommuner. Utvinningsrett og undersøkelsesrett tildeles av DMF. Selskapet har fått tildelt undersøkelsesrett i flere omganger. Undersøkelsesrett ble første gang tildelt 6. juli 2018. Selskapet fikk tildelt utvinningsrett for flere områder 25. juni 2024.

Søknader om undersøkelsesrett sendes ofte på et tidlig stadium. I mineralloven stilles det ikke krav til drivverdighet for å få tildelt undersøkelsesrett. Ved behandling av søknader om undersøkelsesrett vurderes derfor

ikke dette spørsmålet. Ved vurdering av søknader om utvinningsrett vurderes imidlertid sannsynlig drivverdighet. Søker skal sannsynliggjøre at det i det omsøkte området finnes en forekomst av statens mineraler med en slik rikholdighet, størrelse og beskaffenhet at den kan antas å være drivverdig, eller å bli drivverdig innen rimelig tid, jf. mineralloven av 2009 § 29.

Før et selskap kan starte gruvedrift kreves det en rekke tillatelser fra ulike offentlige myndigheter. Dette inkluderer avklaring av arealbruk etter plan- og bygningsloven og konsekvensutredning av tiltaket. Det er selskapet som har ansvaret for å gjennomføre konsekvensutredningen, mens planprogram vedtas av kommunen etter offentlig høring. Kommunen har gjennom sin rolle som planmyndighet en viktig rolle i å avveie ulike hensyn. Kommunen kan i realiteten stanse den videre utviklingen av et gruveprosjekt de mener ikke er ønskelig, for eksempel fordi det har uakseptable virkninger for lokalsamfunnet.

Videre kreves det også tillatelser etter bl.a. forurensningsloven og driftskonsesjon etter mineralloven. I vurdering av søknadene vurderes de forhold de respektive se-

ktorregelverkene krever. Hvorvidt et prosjekt er realistisk avgjøres altså ikke av én enkelt tillatelse eller ett enkelt regelverk.

I vurderingen av søknader om driftskonsesjon etter mineralloven vurderes flere sider ved prosjektet, herunder om det fremstår som gjennomførbart økonomisk. Ved tildelingen av driftskonsesjon for denne typen prosjekter stilles det også vilkår om økonomisk sikkerhetstillegg for gjennomføring av sikrings- og opprydningstiltak. Norge Mineraler har per juni 2025 ikke søkt om driftskonsesjon.

I den nye mineralloven som ble vedtatt av Stortinget forrige uke, vil dette systemet videreføres. Det er i hovedsak opp til selskapet og investorene å vurdere om konkrete mineralprosjekter er lønnsomme og vil kunne la seg gjennomføre, og basert på dette vurdere om de ønsker å investere i utviklingen av et prosjekt. Ulike myndigheter vurderer ulike sider ved prosjektet etter konkrete sektorlovverk og behandler søknader om nødvendige tillatelser ettersom prosjektet utvikles. I henhold til lovforslaget er det også et krav om arealavklaring etter plan- og bygningssloven før selskapet kan få tildelt driftskonsesjon.

SPØRSMÅL NR. 2542

Innlevert 14. juni 2025 av stortingsrepresentant Ingvild Wetrhus Thorsvik

Besvart 25. juni 2025 av landbruks- og matminister Nils Kristen Sandtrøen

Spørsmål:

Kan statsråden orientere om fremgangen i arbeidet med å følge opp Stortingets anmodningsvedtak om en snarlig gjennomgang og endring av forskrift om hold av svin?

BEGRUNNELSE:

I Meld. St. 8 (2024–2025) varslet regjeringen at det skal gjennomføres en utredning av hvordan areal og kvaliteten på areal til svin kan økes og utvikles for fremtidens driftssystemer i svineproduksjonen. Under Stortingets behandling av meldingen, var det bred enighet om at det er et stort behov for å gjennomføre velferdsforbedringer for norske griser, og at det derfor haster å sette i gang med denne utredningen. Flertallet fattet også følgende anmodningsvedtak:

«Stortinget ber regjeringen snarest gjennomgå og endre forskrift om hold av svin for å øke dyrevelferden i svineføringen, med formål om å innføre økt krav til areal og krav til mykt un-

derlag og bedre miljøberikelse og stille strengere krav til dyrevelferd ved oppgraderinger av driftsbygninger eller ved nybygg.»

Under debatten i Stortinget 8. april 2025 var landbruksministeren tilsynelatende enig i at det var viktig å komme i gang med dette utredningsarbeidet snarest mulig. Rask oppfølging ble også varslet i Dagsnytt 18 senere samme dag.

Det vises også til Stortingets vedtak 382:

“Stortinget ber regjeringen se på insentiver som vil øke dyrevelferden i svineføringen, særlig med hensyn til areal, underlag og miljøberikelse, og stille strengere krav til dyrevelferd ved oppgraderinger av driftsbygninger eller nybygg.”

Svar:

Tiltaket om å utrede hvordan areal og kvaliteten på areal til svin kan økes og utvikles for fremtidens driftssystemer har høy prioritet hos meg. Jeg mener vi kan stimulere

til utvikling av bærekraftige løsninger hvor dyrevelferd er hensyntatt allerede i planleggingen av nybygg og større

ombygginger. Jeg er i gang med oppfølging av dette tiltaket.

SPØRSMÅL NR. 2543

Innlevert 17. juni 2025 av stortingsrepresentant Morten Wold

Besvart 24. juni 2025 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Hva vil landbruksministeren gjøre for å sikre at thailendere som vil komme til Norge for å arbeide med jordbærplukking ikke møter diplomatiske hindre for raskt å komme hit for å bistå med innhøsting av bær?

BEGRUNNELSE:

Thailendere som har fått godkjent innreisevisum til Norge har fått beskjed om at man må ha arbeidskontrakt på engelsk, verifisert av notarius publicus og UD, samt av den thailandske ambassaden i Oslo. Den thailandske ambassaden i Stockholm opplyser at dette ikke gjelder thailendere som skal arbeide i Norge, som våre gårdbrukere sårt trenger hjelp av. Det skal ifølge UDI være innvilget cirka 2000 arbeidstillatelser fra Thailand for hjelp for norske gårdbrukere. Norske jordbærprodusenter vil få store leveringsproblemer dersom hjelpen uteblir.

Svar:

Den norske ambassaden i Bangkok er kjent med at 13 thailandske sesongarbeidere ble nektet utreise ved innsjekk av Thai Airways lørdag 14. juni 2025. Ifølge arbeidsgivers opplysninger ankom sesongarbeiderne Norge fredag etter å ha reist med Qatar Airways.

Ambassaden er ikke kjent med at andre sesongarbeidere fra Thailand som skal arbeide i Norge har blitt nektet utreise fra Thailand.

Norges ambassade i Bangkok søker å få verifisert gjeldende praksis i disse sakene fra thailandske myndigheter, og vil informere om dette på sine nettsider så snart offisiell informasjon er mottatt.

Avslutningsvis gjør jeg oppmerksom på at UDI frem til 31. mai i år hadde innvilget totalt 338 oppholdstillatelser til sesongarbeidstakere fra Thailand.

SPØRSMÅL NR. 2544

Innlevert 17. juni 2025 av stortingsrepresentant Une Bastholm

Besvart 24. juni 2025 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Vil statsråden i lys av ny kunnskap om skadevirkningene av plast- og mikroplastforurensning ta initiativ til en innskjerping av forurensningsloven- og forskriftens bestemmelser?

BEGRUNNELSE:

Statsforvalteren i Troms og Finnmark har nylig politianmeldt Grieg Seafood for alvorlig miljøkriminalitet etter utslipp av ca. 35 millioner plastkuler i Laksefjorden ifølge en artikkel i E24 datert 11.06.2025. Statsforvalteren answer at plastutslippet har medført en permanent skade på

miljøet. Fristen for opprydding var i utgangspunktet satt til høsten 2024. I april inneværende år ble Grieg ilagt et overtredelsesgebyr på 450 000 kroner for brudd på forurensningsloven.

Videre fremgår det av en artikkel i E24 fra april 2025 at organisasjonen In the same boat oppdaget utslipp ved en tilfældighet i juni 2024, og at det var gjennom dem at Statsforvalteren ble gjort kjent med utslippet. På miljødirektoratets nettsider beskrives forholdet mellom marin forsøpling og forurensningsloven:

I forurensningsloven blir avfall på avveie definert som forsøpling. Forsøpling er forbudt. Det betyr at ingen må tømme, etterlate, oppbevare eller transportere avfall slik at det kan virke skjemmende eller være til skade eller ulempe for miljøet. Den som har forsøplet skal sørge for nødvendig opprydding. Dette følger av forurensningslovens § 28.

Av forurensningslovens § 7 følger det at plikten til å unngå forurensning også omfatter plikt til å stanse et utslipp som allerede har funnet sted. Videre skal det iverksettes tiltak for å stanse, fjerne eller begrense virkningen av den.

Myndighetenes reaksjon på plastutslippet har vært svært begrenset. Det sender et signal om at det ikke er viktig å mobilisere raskt hvis en bedrift forårsaker plastforurensning. Dette er andre signaler enn de myndighetene sender i forbindelse med andre typer forurensning. Det lave bøtenivået setter en uheldig presedens.

I forurensningsloven § 39 omtales henholdsvis varslingsplikten ved akutt forurensning, som stiller krav til at den ansvarlige virksomheten varsler politimyndigheten.

I §40 beskrives beredskapsplikten som pålegger virksomheten å ha en beredskap for akutt forurensning. Uavhengig av hvorvidt disse delene av loven kommer til anvendelse i den aktuelle saken er det grunn til å være bekymret for at dagens lov og forskrift ikke stiller tydelige nok krav til hverken beredskap eller opprydding i forbindelse med plastutslipp i marine miljøer.

Svar:

Representanten viser blant annet til en sak om forurensende utslipp av plastkuler fra et av Grieg Seafood sine anlegg i Finnmark. Denne type saker illustrerer at utslipp av plastkuler kan utgjøre en stor risiko for miljøet. Det er viktig at både bedrifter og myndigheter lærer av saker som denne, og jobber for å sikre at slike utslipp ikke skal skje i fremtiden. Det må først og fremst skje gjennom gode rutiner og internkontroll ved virksomhetene, bruk av vilkår i tillatelser og tilstrekkelig tilsyn med aktører med virksomhet som kan føre til plastforurensning, og ikke gjennom endringer i lovverket.

Forurensningsloven med tilhørende forskrifter gir et godt grunnlag for å fastslå om noe er ulovlig forurensning, og for å følge opp ulovlig forurensning som har inntrådt. Jeg ser derfor ikke behov for å gjøre endringer i lovverket. Samtidig er det viktig å understreke at bedriftene har et ansvar for å hindre ulovlige utslipp, og at myndighetene bør bruke virkemidlene i gjeldende regelverk, slik som vilkår, kontroll og sanksjonering for å sikre at bedrifter holdes ansvarlige for utslipp som kan utgjøre en stor risiko for miljøet.

SPØRSMÅL NR. 2545

Innlevert 17. juni 2025 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati

Besvart 24. juni 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Omtrent hva var antall bemannede/operative plasser på Trandum i 2021, har det i år hendt (og vet statsråden i så fall hvor mange ganger i år) at personer som er blir nektet innreise ved ankomst til Oslo Lufthavn og som politiet ønsker holdt på Trandum frem til utreise får beskjed fra PU om at det ikke er ledig kapasitet til at de kan holdes der, og kan hun gi en oversikt over hvor mange av de som i 2024 eller 2025 som er blitt bortvist ved innreise til Oslo

Lufthavn som er blitt holdt i pågrepelse eller internering før utreise?

BEGRUNNELSE:

Jeg takker for og viser til statsrådens svar på spørsmål 15:2465, 15:2466 og 15:2478.

Statsråden skrev blant annet at

«ut ifra dagens bemanning og prognoser er det per juni 2025 kapasitet til daglig drift av to avdelinger med sammen 36 plas-

ser for menn og en avdeling med inntil 17 plasser for kvinner, totalt 53 plasser».

Hun skrev også at

«til representantens spørsmål om hvor mange av de som har blitt som har blitt internert før utreise, så opplyser PU at dette krever en større manuell gjennomgang».

Svar:

Politiets utlendingsenhet (PU) opplyser at det i 2021, som i 2025, var to ordinære avdelinger for menn og én for kvinner i normal drift på utlendingsinternatet. I 2021 var driften fortsatt preget av særskilte tilpasninger for å forebygge og håndtere covid-19-smitte. Derfor ble det i tillegg driftet en avdeling for å håndtere pågrepne og internerte i karantene, og en avdeling for de som måtte isoleres grunnet påvist smitte. Hvor mange som kunne flyttes til de ordinære avdelingene var da avhengig av varigheten av oppholdet og eventuell sykdom.

Når det gjelder representantens spørsmål om antallet som er nektet innreise ved Oslo lufthavn og som

ikke har kunnet interneres på Trandum grunnet manglende kapasitet, vil jeg vise til mitt svar på skriftlig spørsmål nr. 2465 vedrørende manglende mulighet til å foreta automatiserte uttrekk av data om antall bort- og utvisninger ved ankomst, altså å skille disse sakene ut fra bortvisninger som skjer etter innreise. Det er heller ikke mulig å gjøre uttrekk på antall bortvisninger ved Oslo lufthavn. PU opplyser at utlendingsinternatet har foretatt en manuell loggføring av antall plassforespørsler som er avslått på grunn av kapasitet. Hittil i år er det identifisert 28 slike saker, hvorav 13 er fra Øst politidistrikt. Ved en potensiell avvisning fra internatet grunnet manglende kapasitet er det opp til politidistriktet å vurdere bruk av egen arrest i den aktuelle saken.

Representanten spør også om hvor mange av de som er blitt bortvist ved innreise til Oslo lufthavn i 2024 eller 2025 som har blitt pågrepet eller internert før utreise. Øst politidistrikt opplyser at det i 2025 har vært 53 bortviste og 76 utviste som har vært pågrepet og/eller internert. Ettersom disse tallene må fremskaffes manuelt, har det ikke vært mulig å fremskaffe tall for 2024 innen fristen.

SPØRSMÅL NR. 2546

Innlevert 17. juni 2025 av stortingsrepresentant Nikolai Astrup

Besvart 25. juni 2025 av næringsminister Cecilie Myrseth

Spørsmål:

Viser til besvarelsen på spørsmål nr. 1507 av 4. april 2024, ref. 24/2051-15.

Kan det bes om oppdatering av besvarelsen og tabellene med status for tiltak regjeringen har gjennomført for å redusere byråkratiet for næringslivet, og hvilke av regjeringens tiltak som har medført økte økonomiske byrder for bedrifter og selskaper?

Svar:

I svaret på spørsmål nr. 1507 fra 2024 som representanten viser til opplyste daværende næringsminister om at 28 forenklingstiltak enten var gjennomført eller under arbeid, og at tiltakene – basert på usikre anslag – kunne gi om lag 3,6 milliarder kroner i årlige besparelser for næringslivet. Jeg viser til vedlagte tabell for det siste estimerte

gevinsttallet fra mai 2025. Der går det frem at det er 36 tiltak med besvarelser på om lag 5,8 milliarder kroner.

Departementet gjennomgår nå alle tiltak og estimerer som er registrert med sikte på å offentliggjøre en rapport om forenklingsarbeidet for næringslivet for perioden 2021–2025. Etter planen vil rapporten foreligge i august i år. Status for tiltak og estimerer må avklares med ansvarlige departementer. Det vil derfor kunne bli noen endringer sammenlignet med vedlagte tabell, både om hvilke tiltak som kommer med på den endelige listen og anslagene for forenklingsgevinster.

Per i dag foreligger det ikke en samlet oversikt over de beregnede kostnadene for hvert enkelt foreslått eller vedtatt regelverk, eller noen ytterligere oppdateringer av tabell 2 som var vedlagt svar på spørsmål nr. 1507 i 2024.

Regelrådet har siden 2019 kartlagt løpende antatt omfang av nye kostnader for næringslivet forbundet med hvert enkelt lovforslag. Av 1 797 kartlagte forslag i perioden 2019–2024 vurderer Regelrådet at 29 lovforslag hadde

et høyt omfang av nye kostnader, mens 434 hadde et midtels omfang og 985 et lavt omfang. De øvrige 349 forslagene antas å ha en besparende effekt for næringslivet.

Noen eksempler på regelverk fra de senere år som medfører økte etterlevelseskostnader for berørt næringsliv er taksonomiforordningen, bærekraftsdirektivet,

hvitvaskingsloven, personopplysningsloven, reglene om aktivitets- og redegjørelsesplikten i likestillings- og diskrimineringsloven og åpenhetsloven. Mye av dette har vært felles europeisk regelverk og dermed i prinsippet ikke konkurransevridende vis-à-vis våre nærmeste konkurrentland.

SPØRSMÅL NR. 2547

Innlevert 17. juni 2025 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad

Besvart 25. juni 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Vil statsråden ta nødvendig styring for å sikre at nytt anbud på rusfeltet i Helse Sør-Øst ikke blir gjennomført med utgangspunkt i det same behovsdokumentet som førre, der økonomi blei vektlagt 60 prosent og mangfaldet blant ideelle tilbydarar blei nedprioritert – og korleis vil han samtidig følgje opp måla i førebyggings- og behandlingsreforma om å styrkje ideelle aktørar og sikre eit reelt mangfald i rusbehandlinga?

GRUNNGJEVING:

Helse Sør-Øst må no gjennomføre ein ny anbudsrunde på fleire delytelsar innan tverrfagleg spesialisert rusbehandling, etter at dei tapte rettssaka om det førre anbudet. I dommen og evalueringsrapportar frå PwC kjem det fram alvorlege manglar i prosessen, inkludert intern uvisse og manglande forankring i fagmiljø. Det er også stor uro i feltet for at det nye anbudsgrunnlaget vil byggje på det same behovsdokumentet som førre, der økonomi blei vektlagt med 60 prosent og fagleg mangfald og ideelle aktørar blei taparar.

Samtidig har regjeringa i førebyggings- og behandlingsreforma del 1 lova ein styrkt posisjon for ideelle og eit meir mangfaldig rusfelt. For å realisere desse måla må statsråden ta styring og sørgje for at nytt anbud ikkje kopierer dei systemfeila som førte til rettsprosess, utryggleik og tap av kompetansemiljø.

Svar:

Pasienter som trenger rusbehandling skal få god hjelp, både i sykehusene og av private med avtale. Innen rusfeltet er det et sterkt innslag av private aktører som sikrer mangfold i tilbudene. Regjeringen ønsker å videreutvikle

det gode samarbeidet med ideelle aktører innenfor helse og omsorgssektoren, og utnytte handlingsrommet i anskaffelsesregelverket for å prioritere ideelle tjenesteytere og langsiktige avtaler basert på kvalitet.

I forbindelse med spørsmålet har jeg bedt Helse Sør-Øst RHF om en uttalelse om den pågående anskaffelsen innen tverrfaglig spesialisert rusbehandling. Jeg gjengir svaret fra Helse Sør-Øst RHF nedenfor:

I forbindelse med anskaffelsen av tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB) er det behandlet to forføyningssaker i Østre Innlandet Tingrett. Tingretten kom til to ulike konklusjoner ved vurdering av det samme forholdet (uklarhet i konkurransegrunnlaget). Helse Sør-Øst RHF har avlyst konkurransen i henhold til kjennelsen i den siste forføyningssaken. En av tilbyderne har etter avlysning begjært en ny midlertidig forføyning mot at Helse Sør-Øst RHF avlyser konkurransen. Dette er den tredje forføyningsbegjæringen i saken. Tidspunkt for behandling av denne er ikke berammet, og Helse Sør-Øst RHF må avvente en ny anskaffelse til saken er ferdig behandlet.

Helse Sør-Øst RHF har imidlertid startet et arbeid for å vurdere om det må gjøres justeringer i den faglige behovsvurderingen fra 2022. I dette vil spesielt oppdraget om integrert ettervern og forhold i forebyggings- og behandlingsreformen for rusfeltet vurderes. I tillegg er det bevilget 200 millioner kroner til Helse Sør-Øst RHF for å styrke tverrfaglig spesialisert rusbehandling. Midlene skal, så langt det er rettslig mulig innenfor rammen av anskaffelsesregelverket, brukes til å øke kapasiteten hos de ideelle behandlingstilbudene og for lengre behandlingssopphold, jf. Innst. 11 S (2024–2025). Disse midlene vil inkluderes i den kommende anskaffelsen.

Saken mot Oslo kommune om reservasjon av anskaffelse for ideelle tilbydere er tatt opp i høyesterett. Helse Sør-Øst RHF legger til grunn at avgjørelse i denne

saken vil klargjøre hvilke muligheter som finnes innenfor anskaffelsesregelverket.

I etterkant av anskaffelsesprosesser gjennomfører Helse Sør-Øst RHF alltid en evaluering. Målet med evalueringene er å identifisere læringspunkter til kommende anskaffelser av helsetjenester. Etter TSB-anskaffelsen ble evalueringen utført av en ekstern part, PricewaterhouseCoopers (PwC).

I rapporten konkluderte PwC med at anskaffelsen innen TSB, med unntak av enkelte forberedelser i forkant, ble gjennomført i henhold til gjeldende interne

prosedyrer og rutiner. De har likevel pekt på noen områder som kan forbedres. Helse Sør-Øst RHF har allerede inkludert flere av læringspunktene i den pågående anskaffelsen av spesialiserte rehabiliteringstjenester. Styret i Helse Sør-Øst RHF ble orientert om oppfølging av rapporten i sak 077-2025 Helse Sør-Øst RHF oppfølging av gjennomført evaluering av anskaffelse innen tverrfaglig spesialisert rusbehandling.

Arbeidet med innretning på en ny anskaffelse vil starte så snart den tredje forføyningssaken er ferdig behandlet og når det faglige grunnlaget er oppdatert.

SPØRSMÅL NR. 2548

Innlevert 17. juni 2025 av stortingsrepresentant Mona Fagerås

Besvart 23. juni 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

13. juni 2025 holdt samferdselsministeren tale på Norges Lastebileier-Forbunds landsmøte. I talen, publisert på regjeringen.no, står det at regjeringen mål er at halvparten av alle nye lastebiler skal være nullutslipp innen 2030.

Hvorfor fronter ikke ministeren det oppdaterte målet om at alle nye lastebiler skal være nullutslipp eller gå på biogass i 2030?

BEGRUNNELSE:

I Nasjonal transportplan 2018-2029 ble det vedtatt at 50 prosent av nye lastebiler være nullutslippskjøretøy innen 2030. I statsbudsjettforliket for 2024 ble det enighet om en skjørpelse av dette målet:

“Det langsiktige målet er at hele nybilsalget for tunge kjøretøy skal være nullutslipp eller biogass i 2030.”

I Nasjonal transportplan 2025–2036 ble det nye 2030-målet gjentatt, og regjeringen skrev at de

“vil jobbe for å nå det langsiktige målet til stortingsflertallet om at nye tunge kjøretøy skal være nullutslipp eller bruke biogass i 2030.”

Svar:

Stortingsflertallets mål om at nye tunge kjøretøy skal være nullutslipp eller bruke biogass i 2030 ligger til grunn for regjeringens politikk. Både gjennom Nasjonal transport-

plan (NTP) 2025-2036 og Klimastatus og plan for 2025 (KSP 2025) forpliktet vi oss til å jobbe for å nå det. I NTP 2025-2036 lanserte vi bl.a. en virkemiddelpakke for å nå dette målet samt de øvrige måltallene fra NTP 2018–2029. Virkemidlene ble videreutviklet i KSP 2025. Regjeringen har også gjentatt stortingsflertallets mål i klimameldingen (Klimamelding 2035) som ble lagt frem i vår. I Klimamelding 2035 lanserte regjeringen såkalte tidslinjer for å fase ut bruk av fossile brensler mot 2050. Tidslinjene er et verktøy for å systematisk vurdere teknologiutvikling og virkemiddelbruk framover og etter hvert sette årstall for når utslippene kan nærme seg null. Som utgangspunkt for tidslinjen for utfasing av bruk av fossile brensler i veitransporten ligger bl.a. stortingsflertallets mål for tunge kjøretøy i 2030. For å nå målet vil regjeringen benytte en kombinasjon av ulike virkemidler, både generelle virkemidler, som CO₂-avgiften, og mer sektorspesifikke virkemidler, som f.eks. Enova-støtte rettet mot tungtransporten og forsert utbedring av eksisterende og etablering av nye raste- og døgnhvileplasser for å tilrettelegge for lading. Jeg viser for øvrig til mer utfyllende omtale av politikken rettet mot tunge kjøretøy i KSP 2025 samt i Klimamelding 2035.

SPØRSMÅL NR. 2549**Innlevert 17. juni 2025 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad****Besvart 26. juni 2025 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun****Spørsmål:**

Er statsråden kjent med omfanget av bruk av legeerklæring for å slippe eksamen, og kan statsråden redegjøre for hvilke tiltak som gjøres for å hindre misbruk?

BEGRUNNELSE:

I VG kunne vi 17.06 lese om fraværet på matematikk eksamen i VGS er stigende, langt over hva det var i fjor og høyere enn norsk eksamen. I NRK leser vi om 10. klassinger i Oslo som er åpne på at de skaffer legeerklæring for å slippe eksamen i frykt om at snittkarakteren skal endres og ødelegge for mulighet til å komme inn på den videregående skolen de ønsker. I VG kunne vi lese om fraværet på matematikk eksamen i VGS er stigende, langt over hva det var i fjor og høyere enn norsk eksamen.

Svar:

Eksamen er en viktig del av sluttvurderingen. Tall jeg har fått fra Utdanningsdirektoratet viser ikke høyt eller økende fravær fra eksamen ved vårens eksamensgjennomføring, verken på 10. trinn eller i videregående skole. For eksempel var den matematikkeksamenen med høyest fravær i år Matematikk 1P (i videregående), med omtrent 4,4 % fravær blant elever. Det har ikke vært en økning i fravær på skriftlig eksamen på landsbasis de siste årene.

Det kan likevel være lokale variasjoner og svingninger fra år til år.

Elever i videregående skole får normalt ikke vitnemål uten å ta alle nødvendige eksamener, selv om sykdomsfravær er dokumentert med legeerklæring. Man kan likevel søke om opptak til studier med betinget opptak under visse forutsetninger, men eleven må da bestå første etterfølgende eksamen i faget. Dersom en elev senere består utsatt eksamen, kan det skrives ut vitnemål dersom vitnemålskravene ellers er oppfylt. Elever i grunnskolen må ikke ta utsatt eksamen for å få vitnemål dersom de er syke på eksamensdagen, men de må legge frem legeerklæring dersom fraværet skal anses dokumentert.

På bakgrunn av de nasjonale tallene alene, ser jeg ikke behov for å gjøre spesielle tiltak for å hindre misbruk av legeerklæring for å slippe eksamen. Jeg vil likevel understreke at det er både viktig og positivt med lokalt samarbeid mellom skole og foreldre for å hjelpe elevene å stå støtt i det å gjennomføre eksamen.

Fraværet under eksamen er ofte langt høyere blant påmeldte privatister enn blant elever. Privatister er ansvarlig for egen opplæring, og melder seg selv opp til eksamen mot en avgift. Det kan være for å ta et fag de ikke har bestått tidligere, eller for å forbedre karakteren sin i et fag de allerede har bestått. Privatistene, det vil si de av privatistene som tar utsatt eksamen, trenger ikke betale ny avgift for denne eksamenen ved dokumentert fravær, men må vente til neste eksamensperiode for å ta eksamen.

SPØRSMÅL NR. 2550**Innlevert 17. juni 2025 av stortingsrepresentant Sigrid Zurbuchen Heiberg****Besvart 24. juni 2025 av finansminister Jens Stoltenberg****Spørsmål:**

Kan statsråden svare ja eller nei på om Israel/Palestina-verbalen i budsjettenigheten med SV og SP vil innebære at Oljefondet og andre statlige norske investeringer skal trekkes ut av Israel og selskaper som bidrar til Israels ok-

kupasjon av Palestina, og utdype hva konkret enigheten vil innebære av forbud for handel og næringsvirksomhet om svaret er nei?

BEGRUNNELSE:

Følgende verbal kom til enighet i budsjettenigheten, men det er uklart akkurat hva det innebærer:

«Stortinget ber regjeringen utrede og innføre forbud mot handel og annen næringsvirksomhet med selskaper som bidrar til å opprettholde Israel ulovlige okkupasjon av palestinske områder».

Svar:

I avtalen om Revidert nasjonalbudsjett 2025, er Arbeiderpartiet, Senterpartiet og SV enige om å utrede og å innføre et forbud mot handel og annen næringsvirksomhet med selskaper som bidrar til å opprettholde Israels ulovlige okkupasjon av palestinske områder. Regjeringen skal utrede et slikt forbud. Detaljene er det for tidlig å si noe om nå.

